

Mohalla Marollen Ward.
Bikanir.

પ્રસિદ્ધ કરનારનો ઉદ્દેશ.

આ પુસ્તક વેરાવળ નિવાસી દાનવીર ગૃંદરથ શેઠ
સાહેબ મદનજી સોમચંદ બાઈએ પોતાનાં મહુમ
મુવક મુપુત્રો (જેશદભાઈ તથા હરખચંદભાઈ) ના
રમણસિં પુન્યાનુપુત્ર ઉપભવીને ઉગ્રપત્ની શાન્તી
માટે લખ્ય છેવેના લેખની ખાતર વાંચન મનન અને
સદાચારની સત્ય પ્રકૃતિ ઈચ્છા અને તેનો દાન સમાજને
આપવા, પ્રસ્તાવનામાં જણાવ્યા મુજબ વિજ્ઞાન બિંદુ
મંડળ માંહેના એક મુનિશ્રીના સહૃદયદેશથી જન મિત્રોને
લેઈ આપેલ છે.

જે ઉચ્ચ ગ્રાંથપત્રી આ પુસ્તક મુમુક્ષુ બાઈએ
અમર બહેનોને આપવામાં આવે છે તેઓએ સામાન્ય
પુસ્તકની માફક હરકેપયોગ નહીં કરતા ત્રીજે પ્રમત્તના
નિષ્ઠા રમણમાં રાખવા મુકવું નહીં.

૧. "જેવા જાણથી પુસ્તક દાનમાં લેવાય તેનુંજ ફત્ત
મળે" એ કહેવત પ્રમાણે આ પુસ્તક પ્રતિ મન,
ઉચ્ચ જાણ અને વિવેક રાખવે.

પ્રકાશન - ૧૭ માર્ચ ૧૯૦૫
મુદ્રણ - ૧૭ માર્ચ ૧૯૦૫

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તક આશુ પ્રસ્તાવના દ્વેષ . છે. એટલે જુદી પ્રસ્તાવનાની જરૂર નથી, જેમ છતાં તે લખવાનો અને પ્રસંગ મળ્યો તે ખાતે કેટલાક મદદચર્ચાના ઉપકારમાં હું લખાવેલો છું તે ઉપકાર માનવાનો અહીં પ્રસંગ લઈ છું.

૧ આશમાં જે લખાણ લખવાની તેમ જાણ પણ સક્રિય આવી તે પ્રાચીન ઉપકાર પરમ શુદ્ધ આચાર મિત્ર મનુષ્ય મદદના આ મુદ્દાનું દર્શન મદદ-કારકના છે કેમકે તેમણે આપાત મન લઈ મને આ પ્રકારનો અવકાશ કરાવેલો છે.

૨ એ અવકાશ આપાત જાણનાજ દર્શન, અને તેથી મારી પાસે જે કાંઈ છે તેના હાલ પરિવર્તણુ આવી કાંઈ દારા હું પાત્ર તથા પ્રકાર ન લઈ શકત અને સક્રિયનો વિકાસ ન થાય, પણ સી જન સમાચાર એવીંતે આ પામર લેખકને વખતો વખત બહાર પડવાનો અવકાશ આપ્યો, અને તેને પરિણમિત મારી કાંઈક પીઠપટ મરું, અથવા જાહેર સેવા

આંધ્ર થઈ યદનાર મણુ, બાણાવતીનું જણુ;
 હું તો આ જાતું લખી, પાંડિત કરે મમાણુ.

આ પુસ્તકની અંદર જે કાંઈ પ્રતાપા જવાબદારી
 આપ્યા છે, તે દરેક મનુષી માન્ય કરી લેવા, એવો
 પ્રાર્થ લેવા માત્ર પણ અશક નથી કેમકે હું તો એક
 કુલથી અદ્યેષ ઉદમલ મનુષી છું, પણ જે પ્રકારે હું લખુ
 કહે તે ઉપર પૂર્ણ વર્ગ દંડાયે એવો, તે પ્રાર્થ દુઃખદ
 છે, ત્યાર બાદ જે કાળ વાચની કાંઈ તે કેવળ નિઃ-
 પક્ષપાત દુનિયાં મદણ કરવી, અને મારી જે સુઠ જણાવ
 તે ઉપર નિર્મિતીપણથી મક્કલ પાડનારને મન જાનવા
 દાવાર તરીકે સદા ઉપકારી બળીય

કેવળ મોટી પક્ષના એક મુનિયે (જેમણે પરમ
 શેષ અર્થે પોતાનું નામ બહાર પાડતાં મને અદ્યેષેક
 છે) આ પુસ્તક પ્રકે લખી તેમા કેટલીક નોંધ કરવા વસ્તી
 થીવી છે, આ પુસ્તકની અંદર [] આ મમાણે
 કાંઈકની અંદર સુકેતું વગામ લખાણ તે મુનિયીનું છે.

શ્રી. પદ્ય મહાવૃત્તમાથી વગામ સંતોનો

અર્જુન દાસાનુદાસ દેવક,

કલકત્તા નંદકાશ શાલ.

प्रमाण वचनो.

आपश्यत्

- १ स्वप्नेन सावर्ण्यं, अस्मि कावर्ण्यं ददां जम्हा;
भेदो अहो निगस्तय, तम्हा "जावस्तर्ह" नाव.
- २ स्वप्नामागू वाम्बानगू, वनावम्य वशादगस्त,
तत्रैव कमर्णः भूयः "प्रतिवर्ण्य" मुच्यते. १

आभाष्यत् X X X X X

- १ बीको गुण वरिवको, वयस्य दवटिवस्य "सावर्ण्य"
- ४ ओ समो सन्वगुपु. तसंगुषावरे तुय;
- ५ तस्य "सामाव्य" होर. दगकेरति भासिय.

- ६ इत्य काव सिधी अस्तुगुन, द्विये भविष्य—देव,
तसि भवत्य समक मंड, कतर ह्युदुव को.
जेअरि मित्र अमान सिच ६. ज.रवद्व द्विमान निवारी,
संजम वदित जावन. ज.पे, से. सामाविक गुद वडावे.

३०भाभी

१२ सामादणं भंते जीवे किं जणइ !

सामादणं सावधयोग विरइ जणयइ,

१३ चउवीस उणं भंते किं जणयइ !

चउवीसउणं दंसण विसोहि जणयइ.

१४, बंदणेण भंते किं जणयइ !

बंदणाणं नियागोयं कम्मं स्वहेइ, उच्चागोयं कम्मं.

निबंभइ, सोहंगंचणं अप्पडिहय आणाकलंनिषत्तेइ,

दाहिणं भार्वचणंजणयइ.

१५ पडिक्कमणेणं भंते ! जीवे किंजणयइ !

पडिक्कमणेणं वयटिदाहं विहेइ, विहियवयटिदे

पुंजजीवे, निसद्धासवे असवल चरित्ते, अटमुपव-

यण मायासु उववत्ते अपुहत्ते, सुपाणिदिणं विहरइ.

१६ काउत्समणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ !

काउत्समणेणं तीयपडुप्पसं पायच्छित्तं विसोहेइ,

विमुद्धं पायच्छित्तेय, जीवे निब्बुयाहिणं, ओहीरिय

मरुव्यं भारवहे, पसत्त्यज्जाणोवगणं सुहं सुहेणं

विहरइ.

જવાબ—પાપ કરતી વખતે ચેતના રહેતું જો વાત ખરી છે, તો પણ મને તેટલા ઘેનેલા માણસને પણ પ્રતિક્રમણ કરવું જ પડ્યો, કેમકે તાત્કાલ જ રાખેલું મકાન ફેલેલેક દિવસે ખોલતાં તેમાં કચરો માલુમ પડે છે, જો કે ખુલ્લો મકાન જોડાયે નહિ; તેમ જાણી સર્વથા પ્રકારે બપોવાળા પુરોને પણ પાપ લાગી જાય છે, (મધ્યાત્મ અવૃત્ત, પ્રમાદ, ક્રુધા, અશુભયોગનું સેવન છે, ત્યાંજ પાપનું સ્થાન છે.

૯૨૬

પ્રતિક્રમણના સંબંધમાં બીજા પક્ષની ભૂલ.

કોઈ કોઈ એવું પણ મને કે જેને પ્રતિક્રમણ આવડતું તે મને તેટલાં પાપ કરે તે પણ વ.પી નહિ, કેમકે તેને પાપ પાવાની કળા આવડે છે એટલે (મિષ્ટામી દુઃકર્મ) બોલતાં આવડે છે આ પણ એક માંડી ભૂલ છે, ઘરમાં મને તેટલો સાબુ દેવ અને ૧૫ડું મને એવું પાતાં આવડતું હોય, તેથી કમને ૧૦૦ તોય કરશે ૧૫ડું મેલું કાપ નહિ. વાંટી ઉઠાવતી ૧૦૦ ઘરના પરી દોષ

એટલે ચખવાડીઆ દરમિયાન લાગેલા
પાપની માફી.

૪. ચોખાસી—જાર માત્ર દરમિયાન લાગેલા પાપની
માફી

૫. અંતરસદી—વર્ષ દરમિયાન લાગેલા પાપની માફી.

અ

પ્રતિક્રમણના બીજા રીતે ભાગ.

જેમ નિશાળની અદર મજનુદ દ.ખરો. મદી. ઇતિ
હાથ વાધે, કુશિજ વાધે, અ.તતો વધે તે વિવર
વાધે કે પાકજ વાધે, તે અણુ પદમ મદાવ છે એટલે
સિપદીઆ આવેલ તે પદ્મ પદ કહેવાય. અને અણુવામાં
આવતા અધા વિવરને કમલ પદ્મ પદ કહે છે. તેમ
જ અવસ્થા છે તેને અજાને પદ્મ પ્રતિક્રમણ કહે છે
અને જ માટેલા વિધાને પદ્મ પ્રતિક્રમણ કહેવાય તે પદ્મ
લેકનના ઉદાહરણ પ્રમાણે બનેલા રૂંદ છે. તે તે જ
અવસ્થા બાદેલા પદ્મ તે અવસ્થા અવસ્થા વધે ત્યાર
જ્યાં કહે, પદ્મ વિધા અવસ્થા અણુ નામ પ્રતિક્રમણ
છે તે અવસ્થા કહિત જ એ અવસ્થા હજી અવસ્થા
અને પદ્મવિધા કહે છે, તે જ અવસ્થા કહે કહે ?

અસવચરિને અદ્યુ પવણમાયાસુ લલલ્લે અપુહલે
મુળ્લનિદિષ વિદરદ.

હે કૃપાળુ શુદેવ ! મનિકમળ કરાચી છાત્રા આત્મા છું
હવે હવે ?

હે શિષ્ય ! અતિચારદિ છિદ્રા હાંકે અર્થાત્ છિદ્ર
રહીત થાય તેથી આ હવે હિ આદીક આચરનું આવા-
નમન રાકે, નિનંજ સ્થિતિ પાડી રહે, અહ પ્રવચનને
નિરે સાવધાન રહી રહે, મનમ પાળવામાં આગ્રહ રહિત
રહે એટલે સન્માનને નિરે દરિએને સ્થાપિત કરીને
પ્રથમ હવન નિવંડ.)

ઉત્તરનાથવન ૨૬ પ્રક ૧૧ મું.

કેટલાકો જેને મનિકમળ અવડનું હોય તદ્દિ તેવા
અવશ અર્થ કે સમજળુ વગર હૃદય પ.કે. આવડતા
હોય તેવા લોકો તેા ચડા ન.કે.૧ મનિકમળ કર્પાજ
અવડે, પણ અથ બને અ.વ.ય અરુપા પડી કાપ કાપ
હા.ગુને એમ ચક્ર થય હે કે આ વૃત્ત પ.કે.માં
જે નીચમી જોતવામાં આવે છે, તેવા જુન જેણે લીધેલ
નાય તેને તે પડી હાન અ.વ.વ. હાંકી તે લોકો હાસ
જેણું મનાય, માટે જેણે જુન અ.વ.વ. હોય તેજ મનિ-
કમળ કહે બીજાને જરૂર નહી.

જવાબ:—૧ પ્રતિક્રમણ કોણ કરે અને કોણ કરે તે વિચારવાનું મન પ્રતિક્રમણ સાંભળનારને થાય ? ન સાંભળનારને થાય ? [હસવિકાલીક સુત્રમાં ફરમાન છે કે:-

સુચ્ચા જાણદ્ કલ્યાણં, સુચ્ચા જાણદ્ પાવર્ગં
નુભવંતિ જાણદ્ સોચ્ચા, જં સેર્યત્તં સમાપરે.

ભાવાર્થ:—શ્રેય અને અશ્રેયનો રસ્તો સાંભળવાર્થ અગર ઉચ્ચ છવન અને પશુ છવન મેલવાનું સાંભળવાથી ખ્યાલ આવે છે. જે રસ્તામાં શ્રેય અને ઉચ્ચ છવનનો રસ્તો આદરવો.]

૨. જે જૂનો આજવીયે છીએ તે કેવાં સ્વરૂપનાં છે તે તે આપણે નથી ધરાવતા તેથી પ્રતિક્રમણ કરવાની પુર્ણ સમકાન મેળવવાનો પ્રયત્ન કરવાની ઇચ્છા પ્રતિક્રમણ કરનારને થાય કે ન કરનારને થાય ?

૩. આજવુ' સજ્જના જે અર્થ થાય છે, આજવુ' એટલે પરતાવો કરવો એમ પણ થાય છે અને, કહી જવું, વિચારવું પરતાવું પણ થાય છે. તો તે બીજા અર્થ પ્રમાણે પ્રતિક્રમણ આવરણક સૂત્ર ૭ તેથી તે બોલવાથી કે સાંભળવાથી સજ્જાય પણ થાય છે.

૪. નીચે બતાવેલી ત્રણ પ્રકારની દવાઓ સાચ છે.
તેમાં પ્રતિક્રમણની ઓ બ પ્રકારની દવા છે.

૧ એક એવા પ્રકારની દવા છે કે રોગી ખાય
તો રોગ બચ પણ નિરોગી ખાય તો ઉલટી
વીપરીત પડે.

૨ બીજી એવી બતની દવા છે કે રોગી ખાય
તો રોગ બચ પણ નિરોગી ખાય તો નહીં
નુકસાન નહીં ફક્ત દવાનું ખર્ચ બર્ચ બચ.

૩ ત્રીજી એવા પ્રકારની દવા છે કે તે રોગી
ખાય તો રોગ બચ પણ નિરોગીને તે દવા
ખાવાથી રોગ થતો અટકે.

આ પ્રમાણે પ્રતિક્રમણ સાંભળવાથીજ વૃત્ત વિશેષ
આદરવાનો પ્રસંગ આવે છે, એટલે પ્રતિક્રમણ ત્રીજા
પ્રકારની દવા બસતર છે. હવે એક સવાલ એ આવે
[] કે વૃત્તના પાઠ જોડવા, કેમકે વખતે આદરવાનો
પ્રસંગ આવે, પણ સંચારાનો પ્રસંગ તો જેવડ અવસાન
વખતેજ આવે છે તે પાઠ જોડવાની થી જરૂર છે ?

જવાબ:—દરેક માણસને મરવું તે વાત ધ્યાન
છે એટલે સંચારાનો પ્રસંગ આવવાનોજ, એમાં કોઇ
માત્ર યંત્ર નથી. પણ દરેક હરકતને કાંઈ હાથ જવુંજ

આવી ૭ પર્ણામી જેટલી બાંપેલી હોય તેટલી પુર્ણ કરે તે આયુષ્ય કર્મ.

આખાનું શુભ સ્વરૂપ નારહી, તીર્થત્રય, ચિઠ્ઠિ આદી ગાંધિ રૂપે એ જખાપ તે નામ કર્મ.

દોષી, રોષી, વિગેરે મંત્રા અગર વિશેષણથી એ જખાપ તે ગોત્ર કર્મ.

એને ૧૮૫૫૫ પારેલા કામમાં બાંધણું આવેથી લખી, ચલિતનો સ્વતંત્ર ઉપયોગ ન કરી ચકાવ તે અંતરાય કર્મ.

આ આઠેવ કર્મને બાંધનાર તથા ઊંચનાર હવ પાનેજ છે, અને જગારે મુખ દુઃખનો આધાર પોતાનાં કરમ ઉપરજ છે એટલે મુખ દુઃખનો ઉત્પાદક પદ્ધતિ સદુને ખાતમા છે. બાકી સમજણ જેના અંગમાં ઉઠી ઉતરેલી હોય તે હવ કહી કેલિયા વાંક દેખતોજ નથી તે આઠ કર્મ માલિકા જ્ઞાનાવરણી, રસનાવરણી, શેઠી, અંતરાય એ ચાર કર્મ અરિહંત દેવે ખપાવેલા છે અને બાકીનાં ચાર રદ્યાં તે રોકેલા જાણી સમાન નીઃબીજ છે, અથવા બગેરે સોલોનો બુકો કરતાં વાર લાગે તેમ નથી, તેમજ બાકી રહેલા ચાર એટલીવારમાં ખપાવી અરિહંત દેવ મિત્રી જગદાર છે.

બધામાં બાધ કરે, તે દરેક છવ જેતે પાતાની બાધમાં
સમજે તેનો દ્રવ્ય કાપલે—

પાંચ બાધો—૬વી તેમાંથી દરેક બાધોએ એક
મુસાફરને જુરો જુરો પ્રસ પુછયે, પેલી બાધએ કહ્યું
કે, હે મુસાફર! પશો બતના જેકુત થાય છે તેમાં
ઉત્તમ કયો? જેકુત! બીજી બાધએ પુછયું, ઘેઠો સરસ
કયો? ત્રીજીએ પુછયું! સુવાનો ખાટલો યોશીતો કયો!
ચોથીએ પુછયું, નીચળીએ યોશીતો કયો! અને પાંચ-
મીએ પુછયું, સરદારનો સરદાર સરસ કયો! એવી
રીતે દરેકે પુછી લીધું ત્યારે મુસાફરે એક દુહામાં
જવાબ આપ્યો કે—

જેકુત, ઘેઠો, ખાટલો, નિચાળીએ, સીરદાર;

યોએ સઘળાં દેખ બે, પડે પાટીદાર.

એ સાંભળી પહેલી બાધ સમજી ગઈ કે પાટીદાર
જેકુત સરસ, બીજી એમ સમજી કે પાટીદાર ઘેઠો
એટલે પાટી એાં દોઝાર સરસ, ત્રીજી એમ સમજી કે
પાટીવાળો ખાટલો સરસ, ચોથી એમ સમજી કે
નિચાળીએ પાટીદાર એટલે નેના હાથમાં સ્વેટ દેવ તે
સરસ, પાંચમી બાધ એમ સમજી કે સરદાર પાટી-
વાળો સરસ.

તેણે પુરુષોત્તમ જોળખાણ કરાવનારા અરિહંત છે, તેમાં પેલા તે વંદનીય છે, કેમકે :—

ક્રમ.

શુદ્ધ મોર્ષીદ રોનું બધા, કીનકુ લામું પામ;
પ્રથમ નમું શુદ્ધજકુ, છનને મોર્ષીદ દીધા મતાય.

આતું અજમલીમાં પણ કરમાત છે, ત્યારે પછી વિનય કીન સાસળો મૂલો કીન માર્ગ જેનું મુળ વિનયજ છે તેમાં પુછતુંજ શું ? મારે દરેક જામતમાં પ્રથમ ઉપકાર તો રક્તો બતાવનારનો છે, નહિ કે વધારે ઉચા પદ-વાળાનો. આ ઉપરથી વળી એવો એક અર્થ છે કે જેમ સિદ્ધ અમથાન મોક્ષ પધર્થો છે, પણ તેની જોળખાણ કરાવનાર તો અરિહંત દેવ છે તથા તે વિધાના રચાપનાર-અવર્તાવનાર અરિહંત, તેમ અરિહંતદેવ તો મહા વિદેહ સિત્રમાં બીરાજે છે ને અહીં તેની પણ જોળખાણ કરાવનાર તો સામાન્ય સાધુ છે. તો ઉપરના પુણ્યાસાને અનુસરી પ્રથમ નમસ્કાર અહીં બીરાજતા સામાન્ય સાધુઓને કરવા એકએ, છતાં નવકાર મંત્રમાં અરિહંતને વંદન પ્રથમ કેમ છે ? એ રક્તો બતાવનારને પ્રથમ નમસ્કાર કરે તો સામાન્ય સાધુને પ્રથમ નમસ્કાર એકએ, કીને

પ્રદેશ વર્તી કર્મ સમુદ્ધને ઉદીરણ આદી કરી બાહેર
લાવવા એટલે તપ સન્ન્યસ મુક્તિ એ કામ ક્રિયાનુંજ
છે. ત્યારે તપ કે ક્રિયા તો કર્મ જપાવવા માટેજ છે.

૨૨૬

સિદ્ધ ભગવાનની સંખ્યા વધારે કે અરિહંતની છે ?

અરિહંતની સંખ્યા વધારે કેમ થાય ? કારણ કે
જેમ નવા અરિહંત થયા તેમ જુના અરિહંત મેલો
જાવ્યો એટલે સિદ્ધ થાય. માટે જેટલા સિદ્ધ થાય તેટલા
મરે, એટલે કાંઈક સંખ્યા પડે ને કાંઈક વધે, પણ સિદ્ધ
નવા થાય ખસ પણ જુનાને પણ ક્યાંય જવાનું નથી,
એટલે તે સંખ્યા તો વધતી જાય પણ તે જગ્યા રોકે
નહી જ્યોતમાં જ્યોત સમર્થ જાય, જેમકે સમુદ્રમાં
પ્રતિમજે સંખ્યાની નહીજોનું ક્યાં ક્યાંથી વહન થઈ
મેસુમાર પાણી આવે છે, ચાતુર્માસમાં તો પાણીને
જાંથી એટલો હેય છે કે નદીઓમાં પણ સમાવાની
જાંતી ઉપજે છે, પણ તે નદીઓનું પાણી સમુદ્રના ક્યા
ક્યામાં સમાય છે તેની ગમ પડતી નથી, તેમ જાતલી

જવાબ—[આચાર્ય] પ્રશ્ન આઠ સંપદાએ સંપન્ન થાયી પાંચ મહાવૃત્તો વગેરેની સંપદા-સંયમ તેજ બદલ છે, જેની પ્રભા, અપદાપ, આદિમક બજ વધારે મર્મજ દોષાયી બાદ્યે પુરૂષ જલુષા, અને સંપદાને દેવેઅંશે પરિણામથી ન શક્યા હોય ત્યાંથી મુની મહા-જલુષા. અર્થાત્ તે તે શુભચાળો, દ્રષ્ટિ, ક્રિયા, અવહાર, વાળી શુભ પરિણમવાથી થાય છે]

નમો ઉપાધ્યાયણં=ઉપાધ્યાયજીને નમસ્કાર દોળે.
ઉપાધ્યાયજી અગ્રીયાર અંગ, બાર ઉપાંગ જણે અને મણાવે તેને કહેવાય છે. તે ઉપાધ્યાયજી રૂપ શુભે ઠરી પડીત છે.

નમો હીંદુ સંઘસાધુજં=આ લોકને વીરે સર્વ સાધુ સાધ્વીને નમસ્કાર.

અહા ! કેવી મોટું મન રાખવાની ચાવી ! શુર જોરાણી ઉપર ધર્મ પ્રેમી થવાને બદલે, ધર્મ યેલા બની રાજ દ્રોહ વધારનારા મનુષ્યો, આ છેલ્લા સપ્તદો ઉપર જરા લાગી વિચાર કરેતો સ્પષ્ટ સમજાય છે, જ્યાં તે સંઘાટાને નમસ્કાર છે કે લોકમાં સર્વ સાધુ સાધ્વીને !

અરે કેઈ પણ સંભાટો બાદ કરેલ છે ખરો ? તો

મયા ભવનાં બધાં કાર્યોની નિર્જનતા થઈ ગઈ છે, પણ
 ખરી સુવાન અવસ્થાવાળાને ધિંધીસ કાંઈકમાં જોઈને
 કહાક નીવૃત્તિ મળવા છતાં તે કહાકમાં પણ કેટલાક
 સાધુઓ માંઝા પાકેલી ટીંચે છે. મનમાં કંઈ જોઈ
 નથી તે પણ લીધેલને યાદ કરવાનું એક સાધન છે, જે
 કાંઈ અપાવવાનો એક રસ્તો છે. પણ જે માણસો
 અવધાને કહીને બીજો વધારે અભ્યાસ કરવાને તૈયાર
 ન હોય, તે સાધુઓને કહાક બાળસમાં કાઢવાને
 માર્ગે માળામાં કાઢે તો તો કાઢે, પણ જેનામાં અભ્યાસ
 કરવાની યત્નિ છે, તેવાને કેવળ માળામાં કાળી દેવા
 તેના ન્યાયાધીશને બહુ કાઢવાનું કામ સોંપવા જેવું
 પાશકમ છે. જ્ઞાન તે સચળી ક્રિયાનું મુળ છે. 'ધર્મતુ' મૂળ
 રૂપ છે. પરંપૂર્ણ જ્ઞાન દયા પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી રૂપ
 જોડું મી રસનીસાચીક સુવસ્તુ હરમાન છે, માટે સામા-
 ન્યને કહાક તો જ્ઞાન ધેનવવામાં કાઢવો જોઈએ.

અંબલી કરી, માતક નમાવતું, પંચાંગ નમાવી વાંદવું,
પુત્રવમાવના વિવેક સાથે જતાવવી, આ બધા વંદનના
પ્રકાર છે.]

દરેક કામ કરવાની વીધી જલ્લુવી જોઈએ, અને
વિધી પૂરું ને કામ ન કરવામાં આવે તે કામ સાફ
થતું નથી. માટે વંદન કરવાની વિધીના શાસ્ત્રે વિખુતો
કહે છે. વજ્ર પ્રકારની વંદણા યાચ છે. તેમાં પ્રથમ પ્રકાર
તે તિખુતોને પાઠ, બીજી કચ્છામીજમાસમણિ
અને ત્રીજી નચીર્યુખું.

વિદુષી વજ્ર વખત-વંદન વજ્ર વખત કરવું.
જાપારિણં વપારિણં આદાને કરી જમણા કાનથી તે શબ્દ
કાન છુપી પ્રદક્ષિણા કરીને વંદન
કરવું.

વંદાવી વંદુ છું.

નોંધ—[વંદાર જમોદારો જમોદાર્ય કમ વસાદય ।

મનની દુઃખિતવડે ઉદ્ધત જાવથી વજ્રવંદન
કહેવું ઉચિત-નયન કાંડ તે નમાયાર]

મર્યાદાવિ નમાયાર કહે છું.

સહારેવિ સતાર અપુ છું. (સાચા અપુ વંદેશ).

નથી. પાપથી દરે તે જાંદીત. ફર
ચિદાંત કહ્યું મુનપાદ ફર તે નહિ.
(વેદ્યને બા કોણે બધું કેલ્યા
મુતિ ફર છે, તે જાંદીત નથી.)

પટ્ટાસ્તમિ—દે મહારાજ તમારી સેવા જાણિત
ફર છે.

૧. જોકે તથા જાંદીની વીધીના પાક પુરો થયેલ
હવે પ્રતિક્રમણું પદ્ધતિ બાઉદામ જામાયક તેનો
પાક આવે છે.

૨. પ્રશ્ન—જામાયકા બને પ્રતિક્રમણું ફર છે ?

૩. જવાબ—પ્રતિક્રમણું એટલે પાપની માફી હવે બાપ-
ણીથી કોઈના મહાનમા કચરો વેરાઈ મયો કોણ, બને
તે કાર્યને માટે માફી માગવી કોણ તો, પ્રથમ કચરો
વેરવાનું કામ બધ કરવું એકમ, ત્યાર બાદ માફી
મંગાવ, પણ કચરો વેરવાં વેરવાં માફી મંગાવ નહીં.
તેમ જો પાપની માફી માગવી કોણ તો પ્રથમ પાપ
બધ કરવું એકમ. જા. પ્રનાયે પાપ બધ કરવું તેનું
નુંમ જામાયક પ્રતિક્રમણું એટલે પાપની જાંદી તથા માફી
બને જામાયક એટલે ફર પાપની જાંદી, માટે પ્રથમ
પાક જામાયકનો એકમ છે.

અવૃત્તી ન બેસવું માટે પ્રથમથી સામાયક બાંધી લીએ
 છે, પણ જો તેમ ન કરે તોપણ પરીકમળાના પહેલા
 પાદમાં સાંખાયકનું બંધન આવી જાય છે, અને મને તે
 વેષમાં પાપની બાંધી થઈ શકે છે. પણ જેમ માંડવો
 વગેરે અવસર સાચવ્યા વગરનો વિચાર નિઃશ્ચય લાગે
 છે, તેમ આ પત્રમાણનું ઘાવ, ને સામાન્ય વેષવાળાને
 માણસો કુતમાં છે એમ જાણે નહીં, તેથી સાંસારીક
 કામમાંથી વિરજા રહેવાનું કામ વખતે વિવેકની ખામી
 વાળું મળે. તોપણ જાતના રાખવાનું સાધન તો જોઈએ,
 અને સચેત થીજ પાસે ન જોઈએ, સામાયક એટલે
 પાપની બાંધી, અને દિક્ષા એટલે પણ પાપની બાંધી,
 અને સંવર એટલે પણ પાપની બાંધી. પણ દિક્ષામાં
 પાપની નવકોટીથી જાવજીવ બાંધી. સામાયકમાં આઠ
 કોટીથી કે છકોટીથી જોડામાં એકી જોડીની બાંધી,
 અને સંવર એટલે પાપની મને તેડવા વખત માટે બાંધી.

કુચ્છના રાજ બેરગી દરથીનાલા ગુચ્છ, માલવાડ-કશિષ્ઠમાં
 બરીવાળી મુખપત્રિકા અને સોના, ચોલી, ચાંદીની
 માળાઓ છે, તે પ્રમાણે કોઈપણ જાનના મોઢ ઉપર
 એવો વેષ સામાયકમાં ભેષ્યજ નહી. પોતાનું મન
 ગમે તેટલી વિરહ દશાને પ્રાપ્ત થયું હોય, પણ મોઢ
 દશા ઉત્પન્ન થવી તે કેવળ પોતાનાજ મન ઉપર આ-
 ધાર નથી. પણ બીજા સંખ્યાબધ ભેતારાતા મન
 ઉપર આધાર છે. કેઈ સિમતિ ઉપરથી સાથે હોય તે
 હવ તેમાં જગતી રહે છે. યોરી દશતારાઓને પ્રસંગ
 મળે, તે ધીજ જાય તો નુકસાન થાય, મન પ્રજ્વાલ
 મોજાં પર ને ધર્મની ગ્તાની થાય. મારે સામાયકમાં
 નીચે મુજબ બીજથી વધારે કેઈ બીજ શખતી નહી.

(૧) પહેરેલ કપડું, (૨) ઓરેલ કપડું. (૩) મુઢપતિ,
 (૪) પાપસ્ત્રું, (૫) મુરઠો, (૬) રજેદરજા, (૭) વાંચવાનાં
 પુસ્તક, નાચો, નોટ ચીમેર, (૮) કાંઈ પાપ ન હોય
 તેણે લખતું હોય તો પાપ ન લાગે તેવાં લખવાનાં
 સાધન, (૯) ભરમાની વસ્તુ હોય તો તે. (૧૦) થી
 કે થીમાળ. (આ દશનું ન સખાય તો ઉત્તમ).

(સી જાલીનાં વચો રજ બેરગી દીવેલ અને
 મોઢ હોય છતાં તેના કમિયાં તેવાંજ વચો પહેરે છે,

એક વર્ષ અને બારણ સુધીની છે. તેમ તે
મેહરીઓ અનુક્રમે રેવચઝાની, સર્વરતિપણ્, દેવ-
રતિપણ્ અને સમકિતને પ્રગટ થયા ન દે.]

લી. સિમ્હ,

પદિકર્ષીટં ઠાણિ પાપનો પસ્તાયો કહે' છું અનેરાને

કર.વું ■.

દેવસિ દિવસ સંબધી.

જ્ઞાન જ્ઞાન.

દરસણ દર્શણ.

વારિય વારિય.

તવ તપને વિશે.

અતિચાર ચિંતવનાર્ય કરેમિ કાઉસમાં ને રોષ લાગ્યો

રોષ તેનું ચિંતવન કરવા માટે કાઉસગમ

કહે છું.

તેમ દ્રવ્ય, ક્રમાણીનું સરવૈયું કાઢવા માટે પોતાની
સર્વ પ્રકારની મિત્રકન ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે, તેમ
આત્મ ક્રમાણીમાં સુદી ૪ પ્રકારે છે. તેમાં પ્રથમ જ્ઞાન-
જ્ઞાનની ૮ જાત છે. તેમાં ૩ જાતનાં જ્ઞાન આત્માની
ક્રમાણીમાં ઉપયોગી નથી. અને જે જ્ઞાન સમકિત બેટલે
શુદ્ધ સમજણ સંદિત છે, તે આત્મક્રમાણીનું સાધન છે

નં બને તે તપ વગર રહે છે, માટે તપનું સ્વરૂપ જેમ વધારે ઓછાવાય તેમ તપ કરવાની વધારે સમજ આવે છે. તપના મુખ્ય ભેદ બે છે. (૧) બાહ્યતપ. (૨) અભ્યંતર તપ.

૨૨૬

બાહ્યતપ—

એટલે જે ઉપરથી રૂખામ પશુ શરીરને કટ્ટ વધારે અને લાભ ઓછો, ત્રાંબા નાણાની માફક, જેને સાચ-વવામાં બાર ધણો ને મુશ્કેલી નહીં તે બાહ્યતપના છે. પ્રકાર—

૧ અણુસણુ—અહારનો ત્યાગ, ઓછામાં ઓછો ગમે તેટલી મુશ્કેલી માટે અને વધુમાં વધુ બંધ છુવ એટલે સંયારાને પણ અણુસણુ કહે છે. અપવાસ, પૌષો, એકટાણું, તમામ તપ ઠેં સંયારા સુધી આમાં સમાઈ જાય છે. બાર પ્રકારના તપમાં ઠેંઈ સ્થળે અપવાસ કે એવિહાર એવું નામ છે નહિ, તો શું પછે તે તપ નહિ? તે તપ ખરોજ. પણ અણુસણુમાં તેનો સમાવેશ છે.

૨. ઉલ્લોહરી—અહારનું ત્યાજ ન બન્યું અને તપ કર્યો હોય તો પેટ ઉલ્લુ રાખવું. જેટલું ખાઈ સુસાય તેથી જોખું ખાવું એટલે સરીર નીરાળી ને ખર્ચ પણ જોખું થાય. દેખી માણસની આફકે ઘર બચાવવા માટે ઉલ્લુ રહેવું એ ઉલ્લોહરી તપ નથી, પણ ઘનના અવસરે ઘન બાપી તે વસ્તુ મિળવવા ફરીથી ઉઠી વઠખામાં ન ઉતરવું; ઉપકરણ અને આહાર કમી કરવાથી જા તપ નીપજે છે.

૩. જૂતિશ્લેષ—કેઈ પણ ભતની અશુભ જુલી થાય તેને દબાવવી. સદનચીસતા, સમાનભાવ, અને ઉદ્દીનીમદ, જા તપથી કરી સુસાય છે.

૪. રસપરિત્યાગ—જુદી જુદી ભવના રસમાંથી બને તેટલી રીતે માનસિક જુદી, અને રસનાઉદ્દીને તેમાં લીન થવા ન દે.

૫. કાચ કસોડા—બીજને ઉત્સાહ (વીર્યઉત્સાહ) અને ઉપયોગ—સાવધાનતા—વનમલપજાથી જુદા જુદા આસન વીજેરે કરીને મજશુદ્ધિ, વીજાશુદ્ધિ કરી તેહની નસાબેમાં રહેલા પ્રમાણથી હુંડેળની વાગાને લાગે.

આવે. શાસ્ત્ર પ્રાકૃત વિશેષ વધે. તે વાંચવાથી
પુછવાથી, સંભાળવાથી, સમજવા-સમજાવ-
વાથી માય છે.

૫ ધ્યાન—કેઈપણ વસ્તુની વિચારણા અંતઃકરણમાં
કરવી, તે ધ્યાન. આ શુભને અશુભ બે પ્રકારે
છે. તેમાં શુભ વસ્તુમાં સ્વપ્નનું યથાર્થ
નિરીક્ષણ કરી અંતઃકરણમાં વિચારણા કરવી,
તે ધર્મ ધ્યાન અને નીર્મળ આત્મશુદ્ધિ
સ્વપ્નનું પ્રમદ સાક્ષાત્કાર કરવું, તેનું નામ
શુભલ ધ્યાન.

૬ કાઉસમ્મ—કાપાને વેાસરાથી તે ઉપરથી ખુણી
ઉતારી રથીર રદી અમુક રમરણ કરવું.
એમઅભાવે.

નોત—કન, રહન, આગિત, તપ, વીધ અને ઉપયોગની
શુદ્ધિ કરવા, કર્મ આચરણ રહન કરવા એ તપનો
ઉપયોગ મેશ-કરવામાં આવે તે અભ્યતર તપ છે.
બન દિગ્ધો, વેાવજનિનો અભ્યસધાને થતો એ
ઉપયોગ તેને કમલમાં જ વણ્ય માટે એ સુ.પન—
તપનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તે નાશતપ.

કામદેહ—વિવિધ તપ કરવાથી શુદ્ધિ નિર્મળ અથ નિર્મળ

કરેમિ

કરૂં છું.

મંત્રે

હે પૂજ્ય !

સામાર્ય સાવજોગં વચસામિ-સાવજોગ ૧૮ ૫૫૦

પરચખાણુ કરૂં છું.

જાવનિયમ-નિયમ છે ત્યાં મુખી, ઓછામાં ઓછી,

પડી વધુમા વધુ ભવ છવ.

પરજુવાસામિ

સેવા કરૂં છું.

દુરિદં

બે કરણ.

તિવિદેનં

ત્રણ ભોગ.

નકરેમિ

હું પોતે કરૂં નહી.

નકારવેમિ

અનેસ પામે કરાવું નહીં હે

બે કરણ.

મળસા, વચસા, કાયસા મન, વચન ને કાયાથી હે

ત્રણ ભોગ.

ત્તસ્મંત્રે

તે પ્રમાણે હે પૂજ્ય.

પટિકમત્તમિ

પડી કમું છું.

વિદોમી

નિંદુ છું.

નોંધ—[નિન્દણયાણં મંત્રે જીવે કિં જણયદ્ ।

નિન્દણયાણં પચ્છાણુતાવં જણયદ્ ॥

પચ્છાણનાયેર્થે વિરજમાણે, કરણગુણસેદિ પદિ-
વજ્જદ) કરણગુણ સેદી પદિવજ્જે ચર્ણ, અળગારે મોદ-
શિષ્ઠં કમ્મં હગ્ગાપદ્દ ॥

શિષ્ય પ્રશ્ન—હે પૂન્યપાદ અચાર્ય ? કરવાની
અનીચ્છા તથાપિ યથેચ્છા દોષો નિંદાય અને
વખોડવાય તેો છવ યં દળ પ્રાપ્ત કરે ?

શ્રી ઉત્તર—હે પ્રજ્ઞ ક તા આમણક ? યથેચ્છા
(કરેમા નહો, કરણુ એ દોષો કરેમા દોષ
તો નિંદા ન થઈ શકે, પણ પ્રાપ્તિત ભોજ
મનોમુદિ મારે ઉપાય છે) દોષોને અવખોડ-
વાથી, અનુચિત અનુવાધો, નિરરહાસની
સામળી ઉપજવાથી અને હરવયાં કંપ થવાથી
પચ્છનાય (જેન આવેછવચ્છાલ દોષો સેવાઈ
નવા દોષ તે જેન, આવેછ, થીન પડતા)
ભાવિ પેદા થવ છે ; અશીલો વેરાઅ
ઉવરે છે, વેરાઅ રમ આવવાથી અપૂર્વ
કરણુ શુભધેણી અંગીકાર કરે ; જેથી
અપૂર્વ શુભધેણી વર્તિત અનુચાર રહ્યાન-મેહ-
નિઃપંડીઃ આદિ કમ્મો નાશ કરે છે]

દરેક જાતનાં પચ્ચખાણમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવ
માલવાંજ ભેળવે અને કદી બેઠે નહીં તે શરપવાતો
ભેળવે. તે પ્રમાણે સામાયિકના દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવ
મળાવું છું.

દ્રવ્યથી-૧૮ પાપના પચ્ચખાણ. (સાધુને પણ તેમ).

ક્ષેત્રથી-દોહમાં કોઈપણ સ્થળે પાપ થઈ શકે નહીં.

કાળથી-મધે તેડલો વખત. (સાધુને ભવ છવ).

ભાવથી-આઠ કોટી કે ૧૬ કોટી. (સાધુને નવ કોટી).

અહાર પાપનાં નામ જાણવાની અહીં જરૂર છે.
પાપનાં નામ જાણ્યા વગર સંવર થઈ શકે નહીં કેમકે
સુખડીની બાંધી જેને પાળવી દોષ તેને ભે સુખડીની
પુરી જાળખાણ ન દોષ તો તે બાંધી તુટવાનીજ. વગી
કોઈ કહે વગી તે સુખડો. આવાં ઉપલક્ષ જાણપણથી
તો પીપરપિટ, દાહ, રેવડી, ઘોરડો ચીંચેર ખાનારને
પણ આ માણસ દોષિત ગણે. આટે તે અહારનાં નામ
જાણ્યાં વગીજ સામાયિક થઈ શકે. આટે પહેલું પચ્ચથી
આર્થિક અવશ્યસનું ૧૮ પાપ સીખવાનું છે.

(૧) પૃથ્વી, (૨) પાણી, (૩) અગ્નિ, (૪) વાયુ, (૫) વન-
સ્પતિ અને (૬) ત્રણ એટલે દરેક પ્રકારનો દાસતો આસતો
છવ તે ઉપરાંત દેવતા અને નારદી. આ માટેના કેઈ
પણ છવની દીકા ન થાય, ત્યારે તો હવે એક પાપ
દૂર થયું. જામ એટલે પ્રીતી. એર કરતાં રામથી વધારે
કર્મ બંધાય છે. બીજાં બધાં પાપ લાગી જાય છે તે
આગવળ, સંવર તપથી માફ થઈ શકે, પણ કેઈ માથે
આગ થકાવેલ દોષ તે તો પોતા ઉપર એવાં આગ આવે
તોજ છુટે. માટે હસતા હસતાં પણ કેઈપણ છવ
ઉપર આગ થકાવતાં બહુ બીકે રાખવાની છે. અદારનું
પાપ ત્યાંમુખી છે ત્યાંમુખી આવકપણુંજ નથી.

અદારે પાપ તો સંવરમાં દોષ ત્યારેજ તબાય, પણ
કેઈ તો સદાય તજવુંજ ભેળંએ. નહીંતર આવકપણું
છેજ નહીં.

તેમ કેઈને કપડું લેવું દોષ તો દેહ તંબાઈ
બોલવાથી પુરું સમજાય નહિ, પણ પનો, બિજા ને
ભાવ પણ કહેવાં ભેળંએ. તેમ દરેક પચ્ચખાણુને દ્રવ્ય,
રોગ, કળ ને ભાવ તે ચાર આસન ભેળંએ. અને તે
ચાર આસન સદુએ સદુની ચક્રિત અનુસારે ભરવાનાં
છે, સદુને માટે સામાન્ય ફેર્લ થકેજ નહિ.

મૂંઠ લેના ક્રિયાપદ વાપરીને કરાવી, એવું કોઈ બતાવ્યો ન મેં હજુ જ્યાં સાચો જ્યાં નથી તે બાંબા જલમાં શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ કાંઈ બિલી જવાય તેથી નિશ્ચય તો ક્ષયતાં બદલું છું. પણ એટલું તો ચાકસ છે કે શાસ્ત્રમાં અથાગેશ પચ્ચખાણુ ને સાધુએ આપેલ દોષ તો કે ક્રિયાપદો પહેલા પુરુષ એક વચનમાં ને મૂળ લેઈમાં દોષજ નહીં, અને પહેલા પુરુષ એક વચન મૂળલેઈમાં ક્રિયાપદ વગર પચ્ચખાણુ શાસ્ત્રમાં નજ દોષ, તે તે સાધુના મિહાના દોષ નહિ, પણ પોત પોતાની મિલેજ કરેલાં દોષ.

દાખલા તરીકે સામાન્ય પોતપોતાની મિલેજ બાંધે છે, કેટલાક કહે છે કે પાનાની મિલે પચ્ચખાણુ લેવાં, તે અવિનય ગણાય. સિધ્ધાંતમાં પચ્ચખાણુ આપવાનું થી હીતે છે, તે ભણ્યા પહેલાં આ બાબતમાં મત આપી શકાય નહીં. ને સિધ્ધાંતમાં સદુચ્ચે મિલે લીધેલાં કરે તો પછી અવિનયનો કાંઈ વહેમ રહેતો નથી. અને ને સિધ્ધાંતમાં પહેલા પુરુષ એક વચનના પ્રેરક લેના ક્રિયાપદ નિકળે; અથવા પોતે લીધેલ જાંઘન અને સામાને આપેલ જાંઘનના પાકમાં કાંઈ દારદેર નિકળે તોપછી વિનય પુરેપુરા બાજવેવાજ ભેઈચે. પણ વિનય બાજવવાં

જોડે નથી. પણ કેવળ ન આવડવા માટેજ ધોડા પર-
મને, દિવસે સેંકડો ધાતુમીને વ્યાખ્યાન સાંભળતાં દરકલ
આવે તે કાવ્ય (અવિનય ગણાતો ન હોય તે), પચ્ચ-
ખજા ધોડે અધરે કબી સદુ વાંચી શકે તેમ શોધવા
(કામલ ઉપર) તે છાં જોડું. હવે અપારે માણસો. હ-
રેક જાતનાં શબ્દોના અર્થ સમજવા લાગ્યા, તેમાં
આજ કરીને પચ્ચમાણના પાડને: અર્થ સમજવા વગર
હવે જાણ્યો કે ? અને એ સાધુ પોરો નંધાવતા અમલું,
જાણું જોડે નહીં, નહારવેમાં ધોડો, તેનાથી પછી
આહાર પાણી વાલ કે ? જાણી કાંઈ બિલકલ જમીએ
નથી, પણ હરેક જમીએ આપુ વાલો છે, તો હવે તિ-
વાદીને એ અવિનય વાલ છે, એમ જાણતું હોય તો
પૂર્વે એ દરવાજો બંદર છે.

(૨) કમલોડી ન મોકલાતું બીજું કારણ એ છે કે
કેઈ પણ જગતના સંદાનના વિચાર વગર પરપરમાત્માને
અજાણું તેમ જાણવા કરતું એવો દોષાલ છે, પૂરે કેઈ
પચ્ચ જોડને કીરે, કેઈ કાંચુ જાણતું માટે જાણ્યો
પણ કાંચુ જાણતું કે.

જો ઉપર બિંદુ દરકલ લખ્યા રહ્યો કલ છે એ
વગર કેટલાક ખોલેલાં બીજાંજ પાયા એવા જણ.

કેવલ દેવે જીવજાતોને માત્ર પશુ કૌતક
કાળ કા અરે બાકવે ?

કૌતકી દેવદેવ મે ન બોલે ના હુ અપુષ્ટના
હરે જીવિતેનુ પ્રમાણે.

જદુ આપને વાંચે બાકવળી કાપી કરી તેવા પ્રક
અર્થે કૌતકી અર્થ કરી કે નરે જીવ માત્રમા જે કૌ
દેવદેવ ન બોલે અહીં જીવમા અર્થી નહીં બીજા કૌતક
અર્થે કરી કે કાલ ન દેવ અપુષ્ટ વધારે કાળી બાકવળ
અર્થે નહીં બોલે કાળ બાકવળ કાપી કરી અર્થ કૌતક
આપને કરી વિદ્યાર ૧૫ નહીં તે જીવમા અર્થી
અર્થે કૌતકમા આ અર્થમા અર્થી કાપીએ તે
અર્થ દેવ અર્થ દેવ તે જીવમા અર્થ કૌતકી વાલ
કૌતકમા આપને તે જીવમા અર્થ કે આપ દેવ અર્થ
અર્થ ન અર્થ દેવ તે જીવમા અર્થ દેવમા અર્થ કાપ

૪૨૪

કૌતકી અર્થી એટલે મું ?

અર્થી ન નરે ૫૨૫ કેવલ અર્થમા તે દેવમા ૫૨
નરે ૫૨ દેવ અર્થ અર્થી કેવલ અર્થમા અર્થે છે તે

ઠાટી કયાં જાય છે ? પાંચમા, સાતમા વૃત્તમાં છ ઠાટી.
કયાં જાય છે ? સંધ્યાસમાં કેમ સર્વે નવ ઠાટી બોલે
છે ? ઠાટી એટલે કણ અને ચેતનો શુભાકાર, ઠાટી
એટલે 'પચખાવાનું' રક્ષણ ઠાટ = છીડદેખતી નેથી
રક્ષણ થાય. તેજ કણઠાટોથી મનુષ્યે અંધકારધાના
શબ્દમાં કર્મ બંધન કરે. એ પચમ બ્રાહ્મણ અમલકારની
વાત નહીં તો બીજું શું ? જોગ ત્રણ છે. મન, વચન
અને કાયા.

નોંધ :—[૧ કાષિક પાપો—અસૌચ, રવશુભે વારિ, દિશા,
ધોરી, પાપીમ, અપ્રત્યક્ષ વિગેરે.

૨ વાષિક પાપો—નિંદા, મિથ્યા ભાવજી, અમિત-
દાસવેષક તપાવનારી કુર અને કોર વાણી,
વિગેરે.

૩ માનસિક પાપો—દુર્વાચના. દુર્વિચાર, વિનંદ
દુષ્ટતા, અમૃત—કોષ આદિ દર—૧૬ પરિક્ષાઓ
ભાવે.]

'કાણે પણ ત્રણ છે. કરતું, કરાવતું, અને ફેડું
જાણતું.' આ પ્રમાણે વધારેમાં વધારે નવ ઠાટી
થાય. એટલે પહેરવાની માળા જેક સરવાળી પણ
દોષ, અને નવ સરવાળી પણ દોષ. જેમ વધારે
સેરવાળી માળા પહેરે તેમ ત્યાં, પણ પોતાને

આ ૬ ભાગામાં એકજ કરણ અને એકજ ભેગ
એટલે $૧ \times ૧ =$ એક કોટી કહેવાય અને એક
લી નવ જુડી રીતે થાય.

(૧૦) કહે' નહી' મનથી, વચનથી. (૧૧) કહે' નહી' વચનથી,
કાયાથી. (૧૨) કહે' નહી' મનથી, કાયાથી. (૧૩) કરાવું
નહી' મનથી, વચનથી. (૧૪) કરાવું' નહી' મનથી કાયાથી.
(૧૫) કરાવું' નહી' વચનથી, કાયાથી. (૧૬) રૂડું જાણું નહી
મનથી, વચનથી. (૧૭) રૂડું જાણું' નહી' વચનથી કાયાથી.
(૧૮) રૂડું જાણું' નહી' મનથી, કાયાથી.

આ ભાગામાં એક કરણ ને બે ભેગ છે. એટલે $૧ \times ૨ = ૨$ કોટી
કહેવાય. બે કોટી પણ જુડી જુડી રીતે થાય. વળી બે કરણ ને
એક ભેગ તે પણ $૨ \times ૧ = ૨$ કોટી કહેવાય તે ૬ રીતે
થાય એટલે બે કોટી ૧૮ રીતે થાય, તેમાં ૬ થી ૧૮
ધુધી રીત કહી, અને બીજી ૬ રીત ૨૨ થી ૩૦ ધુધી
આમણ કહેવાયો.

(૧૬) કહે' નહી' મન, વચન, કાયાથી. (૨૦) ક-
રાવું' નહી' મન, વચન, કાયાથી. (૨૧) રૂડું જાણું' નહીં
મન, વચન, કાયાથી.

આમાં એક કરણ ને ત્રણ ભેગ છે. એટલે
 $૧ \times ૩ = ૩$ કોટી કહેવાય. તેની ત્રણ રીત ૧૮

નહી વચનથી, કાયાથી. (૩૬) કહે નહી-રૂઝું જાણું નહી
મનથી, કાયાથી. (૩૭) કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહી
મનથી, વચનથી. (૩૮) કરાવું નહી રૂઝું જાણું નહિ
વચનથી, કાયાથી. (૩૯) કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહી
મનથી, કાયાથી,

આમાં જે કરણ ને જે જગ થયા. એટલે ૨+૨+૪
કોટી કહેવાય. આર કોટીના ૩૧ થી ૩૬ એટલે ૧૫
જાંગા થયા.

(૪૦) કહે નહી-કરાવું નહી મન, વચન, કાયાથી.
(૪૧) કહે નહી-રૂઝું જાણું નહી મન, વચન, કાયાથી.
(૪૨) કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહિ મન, વચન, કાયાથી.
આમાં જે કરણને ત્રણ જોડ એટલે ૨ x ૩ = ૬

કોટી કહેવાય. ૬ કોટીની ૩ રીત, ૪૦ થી ૪૨ તથા
બીજી રીત ૫૫ ॥ કોટીની ૩ કરણને જે જોડમાં
થાય તે. ૪૬ થી ૪૮ સુધી આગળ કહેવાયે, એટલે
૫૬ ૬ કોટીની ૬ રીત થઈ.

(૪૩) કહે નહી-કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહી મનથી. (૪૪)
કહે નહી-કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહી વચનથી. (૪૫)
કહે નહી-કરાવું નહી-રૂઝું જાણું નહિ કાયાથી.

૫૮—૧. કાવયોગ—વીરનાર કર્મનો દાયોપસમ ચર્ચા ઐતારિક
આદિ સાત પ્રકારની કાવચર્ચામાંથી અન્યત્રમવર્ગ-
જુની અપેક્ષા કરી, આપ્રમ પ્રદેશની સાથે સંયોગ
થતાં કવેતુ તે કાવયોગ.

૨. વચનયોગ—એ કરતાં વિશેષ વિધોન્તરાય અથવા
મંત્રિમુખ દાનનાં આચરણોનો દાયોપસમ પ્રાપ્ત
કરી વચન સમ્પન્નિને સમીપ થવે અને આપ્રમાના પ્રદેશ
ને વચનરૂપ પરિણામને સન્મુખ જોડાય તે વચનયોગ.

૩. મનોયોગ—અનંત આખ્યાંતર વિધોન્તરાય અને
નોષ્ટિન્દ્રિય આચરણના દાયોપસમરૂપ મનોસખિયની
સમીપ મવાથી, અથવા પુરોક્ત ગ્રાસ નિમિત્તાનું
અવશંખન દોષાથી મનઃપરિણામની સન્મુખ આપ્રમાના
પ્રદેશાનું જોડાવું તે મનોયોગ.]

૪૬મી શીતમાં જ્યાં પણ ખામી આવે તેો કરાર તુટયો.
પણ તે દેવા પહેલાં પુરેપુરું સમજવું જોઈએ. ઘરનો જાતું
અવલવતું સાફ છે. મિત્ર જોળાયેલો સહેલ, મીઠોને
દસી દોડાના અણા આવવા સહેલ, તેથી પણ ૪૬ મી
શીત ચાંચી મુરકેલ છે. એવી મુરકેલી વચર જન્મ
મંત્રણ દમે કે ? અને જોતું પરાક્રમ ચેટલા માટે રમક-
નાંસજોમાં દોષ કે ? આ જાંગા ઉપરથી સમજાયે
કે ૪૬ માણસની સકિત અનુસારે કરણ કેટલી જુદી

કહેવા બરોબર છે. આ પ્રમાણે દરેક પચ્ચખાણમાં ક્ષેત્ર ન ખાતે તો હજી ચલાવી પણ લેવાય, કેમકે લેવાખરામાં ક્ષેત્ર સરખાં હોય છે ને કાળ ને દ્રવ્ય તો સદુ ખાતેજ છે. પણ ને કરણ કોટી સદુને માટે સ્થિતી અનુસાર જુદીજુદી હોય છે તે તો ખાતેજ જોઈએ. કેટલે કરતી અમનમાં હોય, તે વાત કરણ કોટી સમત્યા પછી જ્યાંસમાં આવે. કમક કમક સાધુએ (જરે એ સાધુએ એના દ્રવ્ય લીંગીએ ।) પણ એવા નજરે એવામાં આવે છે કે જેને નવ કોટી શું તેનું જ્ઞાન નથી, છતાં વરણ વારણને ઘણે ઘણે છે, તે અસ્થિત ચોખ્ખું થી રીતે પાળતા, હશે ? હયોપચમ છતાં નીરવમી રહી અસ્થિતની સિદ્ધિ ખીલકલ ન સિચારતાં પ્રણ ચાલુએ રહિત સાધુ જીવન માળવામાં આવે તો મહાન રોષેના ચાકર મણાય. આવાઓને શુદ્ધ તરીકે માનવા પહેલાં નીચેનું મુત્ર સારી રીતે પારી તાજા. “ વિમાણ વારિયાણ ” બુદ્ધે તે નહિ વારશે, વારશે પ્રારણકાર. નવ કોટી શું તે ખબર ન હોય એટલે પાળી શકે નહિ, તેમ તેનાજ જ્યાજ ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે, છતાં હ કોટી, આઠ કોટી ને એક ખીજને ખોટા કદી લક્ષણમાં વતર રહે છે. તેવા સાધુને સાધુ તરીકે માનવા તે સમગ્રવનું લક્ષણ નથી.

ઈચ્છામિ ઠામીનો પાઠ.

ઈચ્છામિ ઇચ્છુમું. (પહેલો) પુરૂષ એક વચન)કરવાનું
 ઠામિ કાઢસગો જો. મેં. દેવસિમો અપારો કરો
 ઠાયાને હજીવથી નહિ.તે, ને, મેં, તિવ
 સંબંધી (જ્યાં જ્યાં દેવસી રાખે જાયે.
 ત્યાં સવે જગોએ રાવથી, પચખી, યોમાર
 સંવતસરી ફરેક ભેરેતા ચાહે બહાવા.

કાઢુઠ ઠાયાએ કરી.

વાઢુઠ વચને કરી.

માગસિઠ મને કરી.

કમળો સુવથી ઉઠડુ સુવ.

રમગો મેન માંથી ઉઠડુ.

ધકચાં કરે નહિ.

મદરણીમાં કરવ. ભેગ નહિ તે. હવું કામ નહિ કે
 ભેગ. તે વિવેક પુરેક વિચાર કરવ
 જગર પડે, પ્રથમ તે ને કામ
 જાણે જીજ્ઞાસે ખીજરીએ તે કામ
 ન કરવા ભેગ કહેવાય.

દુરમાદ માતૃ પ્રાન પર્વુ દોલ, રોડુ, કકળવું,
અરેખાઈ વીંગેરે માતૃ પ્રાન કહેવાય.

દુરિચિત્રીઢ ખાતી વીતવના કરી દોલ.

અળપાંગે અણ આચરવા જોગ.

અર્ગાઉયપાં અણ વાંડવા જોગ આચરવું એટલે કરવું
એને વાંડવું એટલે તેા ઇન્છા કરવી.
પ્રથમ ઇન્છા એને ત્યારણે અ.ચરણ દોલ.

અસારણપાવગો આવકને લાવક નહિ. પ્રથમ તેા આવકને
હું લાવક છે, તે જણવ. પછી આવક
કેવાક તે વાગ પીધે પીધે કમજાયે.

જાણેકાદંસણે જા.ન ગંધક રાંનનં સિંધ

પરિણ-પરિણે રાંક અરિજ હે જાને કાંક આરિજ તથા
વાલુ મુનીરાજ ન અ.ગવ ન જ કહેવાય
આ રાંકન. અર્થમ. રાંકન કમજવાય છે
કેટલક મુઠ્ઠી રીત બાક કંદ છે. રાંકાર્ય
તેા જાનેને લાગ્યા છે પણ કમજવાય
કે છે કે. એક કહે તે કે આવક કેત
કે. રાંકી સવર રાંકેમા દોલ ત્યારે
અરિજમ અણુ અ. જાને છુટે અ.ચ ત્યારે
અરિજમ: નહિ અ. અ. રાંકે કેમ્પી રાંકે

શુભિ નામનું લોકાનું હથીયાર લાકડીમાં
 છુપાવેલું હોય છે, અને તેથી કોઈ ત્રાસ
 પામતું નથી. જેમ સુલ્તાનો અગ્નિ રાખમાં
 દાખેલો હોય છે તેમ મન, વચન, કાયા
 દબાવેલાં હોય છે. યાદ રાખવું કે શુભિ
 લાકડીમાં સંતાડી ચોખ્ખા વખતે સંહાર
 કરવા બહાર કાઢવી તે તો હળો છે. તેમ
 કરવું નહીં. તે તો મહા પાપ છે, પણ
 મન, વચન, કાયા સંવરમાં હોઈએ ત્યો
 સુધી ગોપવી રાખવાં. આ કામ મહા
 મુશ્કેલ છે, તે કેવું મુશ્કેલ છે તે દબાવી
 જોનારને સમજાવ, અને બધાં જ બધી
 પણ દબાવી રાખવું આકરૂં પડે છે, ત્યારે
 બધા જ દબાવી રાખનારને (નહીં કે
 રહ્યા દબાવવાનું વૃત્ત લેનારને) કેટલો
 ધન્યવાદ છે તે બરોબર સમજાવે, અને
 સાધુ સાધ્વીને અંજ નમાવવાનું કારણ
 પણ આ પ્રકારે ગોપવાની તેઓની બહા-
 દુરીઓજ છે.

જનકસાપાળં ચાર કપાલ-કોષ, માન, માયા, લોભ.
 માન એટલે અહંકાર. માયા એટલે કપટ.

આપને, આપને જોયો ત્યાં કરવાને બધે, (મિત્ર-મિત્ર-
કર્મ) કહેવાને કેમકે આપેલા રોડોમાં નિયંત્રણ થવા, જો-
કે કિંમત કરવાની રીત બધે કે તે રોડોમાં કિંમતો હ' રહે
ત્યાં કીંદ મેટ્રો મનોદાખ્યાનમાં રહીક, કુ બહાર
પાવવાની કિંમતો નિયંત્રણ કરવા. ક બહાર તે એ બે
જાણીય તેને રહીક કીંદ ઉપરમાવવું છુ આ બધા
બધો બધો નિયંત્રણમાં થવા જે

જે બધા પાઠમાં કોઈમાં બધાજ પેલિરામી
જે બધે છે, તે કોઈમાં મિત્રામીત્વકર પાઠ બધે
કે, બેમાં બધુ કમજવા એવું છે ત્યાં બધાજ પે-
લિરામી જાણ બધે ત્યાં પમખાજ બધી બધ છે. માટે
હ' હુ રહીકે. મિત્રામી તે વાત મ્યાનમાં રાખવાની છે.
જેમકે બધાજ પેલિરામી તે જાદી કરવા બદાબર છે.
જાદે રીત રહીકે તે વાત મ્યાનમાં રાખી દોષ તે. જ
કરાર પ્રમાણે વરતાય, અને એ પાઠને ઉઠે પીંજામી
દુષ્ટ બધે તે પાઠમાં બેલાયેલાં કુપો, કપો દોષ તે
ખર મગવાનું છે, માટે પ્રમાણે તેવા કુપો કરવા
નહી તે વાત પુરી મ્યાનમાં રાખી લીધ. છતાં મરં બધા
દોષ તે તેની મ.લી મંગાય

હોજી નહીં કેમકે પ્રથમથીજ છુટ રાખેલ છે. હુઝમે
હોજી મારો. ૧ કાઠસગો-કાયાને હલાવવી નહીં તે.
૨ જાવ અરિહંતાણં-અરિહંતનું નામ લઉં ત્યાં મુખી.
૩ મગવંતાણં-મગવંતનું નામ લઉં ત્યાં મુખી.
૪ નમોકારેણં-નમકાર બોલું ત્યાં મુખી. ૫ નપારેમિ
પાણું નહીં એટલે પુરો કરું નહીં. તાવ-ત્યાં મુખી.
કાપં-કાયાને કાળેણં-એક રચાનકે. મોળેણં-મો-પપ્પલે
મ્હાળેણં-એક કાયાને. અપ્પાળંવેસિરામી-પાપકારી કાયા
લાવને વળુ છું.

દરેક વખતે કાઠસગ કરવા માંડ્યા પહેલાં આ પાઠ
બોલવોજ ભોધ્યે બે ન બોલે તો પચ્ચખાણુ પણુ ન આવે
અને આખાર પણુ ન આવે.

નોંધ—[કાપનું જગારે સેવન થાય તારે જેન દહીં તેને કાપ
ઉપાધીવાળો હોવાથી કાપ આત્મા છે, એમ તે વખતે
સ્ત્રીકારે છે. કાપનથી આત્માને અલગ રાખરા મારે તે
કાપ લાવને તજવાની આ દેહલે પારણા કરાય છે.]

અહીં ૬૬ અતિચારનો કાઠસગ થાય છે, તે દરેક
વૃત્તને ઉંટ છેડે આવશે. કાઠસગ જેનો કરવો હોય
તે પાઠ મનમાં ચિંતવવો પણુ કરાપણુ છલ હલાવાય
નહીં. કાઠસગ બે પણુ એક અભ્યંતર વચ છે.

શી અંસનાથ સ્વામી. વાસપુત્ર-વાસુપુત્ર સ્વામી. ચ-
 વગી. વિમલ-વિમળનાથ સ્વામી. મળત - અનંતાથ
 સ્વામી. ચ-વગી. જીર્ણ સગ દ્રેપના છત્તણ્ણકાર. પમ્મ-
 પમ્મનાથ સ્વામી. સંતિ-શાંતીનાથ સ્વામી. ચ-વગી.
 વંદામી-વાહુ છું. કુંડું-કુંડુનાથ સ્વામી. અર-અર-
 નાથ સ્વામી. ચ-વગી. મલ્લિય-મલ્લીનાથ સ્વામી. વંદે-
 વંદું છું. મુળીસુવિય-મુળીસુવિત સ્વામી. નવી-
 નેમીનાથ સ્વામી. જીર્ણ-સગ દ્રેપના છત્તણ્ણકાર.
 ચ-વગી. વંદામિ-વાહુછું. રિષ્ટનેમિ-અરિષ્ટ નેમી
 સ્વામી. પાસ-પાસનાથ સ્વામી. તદ-તંમજ.
 વદમાળ-વિર વર્ધમાન મહાવીર સ્વામી. ચ-વગી.
 एवं-એવ પ્રકારે. યયે-યે. અમિથુયા-અલ્પન કહું.
 વિદુય-અપાઘ્યા. રમલા-રમણ સ્વા અને મેલ.
 વહિણ-અપાઘ્યા. જરથરણા-જન્મ ને મરણ.
 ચઠવિસંપિ-ધીવીશ અને ખીજા સામાન્ય. જીનવરા-
 જીનવર દેવ. તિધ્યપરા-તીર્થકર દેવ. મેવસાંયંતુ-મને
 પ્રસન્ન થજો. વિતીય-હીર્ષી કહું. વંદાય-વંદનીય
 છે. મરીયા-પુત્રએલા છે. જેણોમસ્સ-જે લોકને
 વિરે. હત્તમા-હત્તમ. સિદ્ધ-સિદ્ધ. આરમ્મ-દામ

હાયાને. કાણ સંપાસં-આરી હાયાને ફરતું છું. સમ-
ગિરમો-ખમને. મેં-હે પુત્ર્ય ! કિન્દામો-કાંઇ કીતામ-
ના ઉત્પન થાય છે. અપકિન્દામો-આપની દીવામના
બધ છે. પદ્મુમેળ-ધણા શુભ થોએ કરી (દર્યાન બહુ
શુભ છે). મેં-આપનો. દિવસો વદ્વકંતો-આજનો દિ-
વસ વધી ગયો. જનામે-હે જનારૂપ માદ્દારાજ ખરી
જના સાધુ મુનીરાજનીજ છે. જવણિ જેં પ-ઇદ્રિને એ-
દહે ઇદ્રિના વિષયને છુલ્લા છે. મેં-હે પુત્ર્ય ? સ્વામેયિ-
ખમાયું છું. સ્વાસમણો-દામાવંત હે પુત્ર્ય. દંવસિયં-
દિવસ ધંબી. વદ્વકમં-અવિનય થયો હોય, અપરાધ
થયો હોય. આવસિયાઈ-આવશ્યક કરણીને વિષે. પડી-
વકમાયિ-પડીકમણું કરતાં. સ્વાસમણાણં-ખમાયું છું.
દેવસિયાઈ-દિવસ ધંબી. આસાયનાઈ-૩૩ પ્રકારની
અશ્વાતના થઇ હોય. તિતિસંનયગાઈ-તેરીસ તથા ખીજે
પ્રકારે. જેં કિં વી મિસ્છાઈ-કીચીત માત્ર ખોલું કયું હોય.
વણદુવકદાઈ-મને કરી માહું ચીંતબું હોય. વય-
દુવકદાઈ-વચને કરી માહું ચીંતબું હોય. કાય-
દુવકદાઈ-હાયાએ કરી માહું ચીંતબું હોય.
કોદાઈ-કોય કયો હોય. માણાઈ-માન કયું હોય.

ઉત્તરે સ્થિતિમાં સજાય ન કરાય છતાં કરી દોય,
 સજાઈ ન સજાય—સજાય નખતે સજાય ન કરી દોય,
 સસસિદ્ધાપીદુઃકરં—તે સર્વે મિથ્યા દો. તે બત્રીસને
 કાંઈ ધોત્રીસ, અસજાય કહે છે તે નીચે મુજબ :—
 ૧. નાનકમાં દારૂમાં પડ્યાં દોય, ૨. માંસ પડ્યું દોય,
 ૩. લોહી પડ્યું દોય, ૪. વિદ્યા પડી દોય, ૫. રમણન
 દોય, ૬. ચંદ્રચક્ર દોય, ૭. સુર્યચક્ર દોય, ૮. મોટું
 પ્રખ્યાત માણસ બુજરી મરુ' દોય, ૯. રાત્રિમાં વિખ
 દોય, ૧૦. નાનકમાં પધિંદી છવનું કહેવર દોય, ૧૧.
 ત્યાસ ખર્ચા દોય, ૧૨. હસે દિશા મારી થઈ જઈ દોય,
 ૧૩. અજાણે માલખીજ યાય, ૧૪. અજાણે વીજળી યાય,
 ૧૫. અજાણે કાકા યાય, ૧૬. બીજના ચંદ્રમાની ચાર
 ધડી, ૧૭. આકાશમાં નવીન વી-ક યાય, ૧૮. પુખ્ત
 પડતી દોય, ૧૯. કાર તથા અકલ્પ થટે, ૨૦. લલ્લો
 લોહાની પવન દોય, ૨૧. અચાક સુદી ૧૫, ૨૨. અચાક
 વડ ૧, ૨૩. કાકરવા છુડ ૧૫, ૨૪. કાકરવા વડી ૧,
 ૨૫. કાકરવા છુડ ૧૫, ૨૬. કાકરવા વડી ૧, ૨૭. લેવ
 છુડ ૧૫, ૨૮. લેવ વડ ૧, ૨૯. પ્રખ્યાતે, ૩૦. ખખાને,
 ૩૧. કાંકરે, ૩૨. મધ્ય ભાગે ને વડી સુખી ભેદે
 બત્રીસ થયા. અને કાંઈ જાણુ છુડ ૧૫ ને જાણુ વડ
 ૧ લેખ ને જાણી કુલ ધોત્રીસ ગણે છે. તે સમયે સજાય

યજ્ઞ આદિ જાણી મહત્વવાનો છે, તે તે પણ મુશ્કેલી વગર પ્રાપ્ત ન જ થાય. તે કાંઈ પતાસાં નથી કે કાંઈનાં દેવતાં આપ જાણે? સમકીર્તના સ્વરૂપનાં લક્ષણને માટે તે માંડા મોટા કષ્ટો લખાય તેમ છે. હાલ અહીં તેઓ અવકાશ નથી. કેટલાક મંવાલમાં ધનુષ્યનાં સાધુઓ કાવળના ભોળા યોગરાશિને પોતાનું સમકીર્ત લેવાનું કહે છે. ૧. આ ક્રિયાનો જો કાંઈ અર્થ થતો હોય તો એટલોજ છે કે, જેમ એક માણસ પાસે ધી બરડું. ધામ દોષ તે બીજો માણસ ખુચી લેવા માટે ને ધી દોળાઈ જાય, એટલે ધી જાણે તે જગરનો થયો. પણ તેથી દરીને સામા માણસને કાંઈ ધી મળી ન જાય; તેમ તે સમકીર્ત દેનાર સાધુ મમત્વ જાવને ઉતરપીડીની જાળ મંડાપે સમકીર્ત જમરનો થાય. એટલે સામા માણસે તેનું સમકીર્ત તર્ક લીધું કહેવાય પણ તેથી સામા માણસને કાંઈ સમકીર્ત આવે નહીં. તે સમકીર્ત આપનારનો દેનુ એટલો છે કે માત્ર ઉપર મોહ રાખવે બીજા ઉપર સખીયમાં અને મને હમેશાં મદદમાં રહેવે વિગેરે વિગેરે.

ભિન્ન જાણ શીખાવે ને સમકીર્ત કહેવાય કે મીષ્ટાન્ત કહેવાય? સમકીર્ત તે આત્મનો ગુણ છે તે જાણવાનું નામ છે, તે કોઈનથી દેવાય શી રીતે? આપી ચીજ

કાગઝોટથી ફીમન પશુ ધરાવતા હોય. પણ કોઈ એવા યુનીસાજ (સમકીવ દેનારા) કોઈને નજરે કદી પડેલ છે કે જેણે કોઈપણ સમકીવ લેવા આવનાર છૂંચની લાયકાતની ખાત્રી બતાવી? અભાગ્ય હોયે કદી સમકીવ ધનાર નથી, તો પછી સમકીવ દેનાર તરીકે કોઈ પ્રસાવનાર ઉમેરવાર બબ્બ છે કે અબબ્બ છે તેટલું તો ભણવાની સજિત દોષીજ બેઈએ. પણ ત્યાં પિતેજ બાબ કે અબબ્બ છે એટલું પણ ભણવાની સજિત નથી ત્યાં સમકીવના દાગાર બનવાનો દાવો કરનાર શામાટે મિથ્યાત્વથી દુઃખેલા નાંજવા નથી એમ ન માનવું?

સમકીવ મ પતીમા કેટલેક મૂનીમા દાનદેર ચવાની જુદા છે. તે અભાગ્ય સમજાવવામા આવશે.

એમ બકવાળુ તમબાવવા માટે અથાઈ છું તે સમજવાની જુદા છે. તમ મિથ્યાત્વનું રૂપ સમજાવવા પછીજ મુખકિત્તુ રૂપ સમજાવ તે તે નિશ્ચ મુજબ મિથ્યાત્વ એટલે એક ન બકવાળુ પાપરયાનક છે. એમ અથાઈ હોય ત્યાં બકવાળુ હોયજ નહીંતેમ મિથ્યાત્વ હોય ત્યાંથી સમકીવ હોયજ નહીં તે પછી સમકીવ ચમર દાગ, દરેણ કે ચ.વ.વ. રૂપથી હોય અથાઈ ન જ હોય.

સદુ એમ માન્યે તો પછી પ્રાપ્તપણાનાં અને કુસાધુ-
પણાનાં હતાવું ક્યાંથી જાણવામાં આવશે? અને તે
જાણવામાં નહીં આવે તો ૧૬મા અને ૧૭મા મિધ્યાત્વથી
કેમ જુદાશે? અને તે નહિ જુદાવ તો સમકીર્તની પ્રાપ્તી
કેમાં થઈ? અને સમકીર્ત વગર જ્ઞાન, ચારિત્ર કે તપ
કાંઈ છે નહીં. આ ખુલાસો ૧૮ થી ૨૧ મા મિધ્યાત્વને
જોડી પડે છે. ૧૮. જીવને અજીવ સરખે તો. ૧૯. અજીવ
ને જીવ સરખે તો. એટલે સમકીર્તમાં ખપવા ઇચ્છનારને
જીવ અજીવનું જાણવું અવશ્ય જોઈએ. ૨૦. આઠ કર્મથી
મુક્તિ તેને નથી મુક્તિ કહે. ૨૧. આઠ કર્મથી નથી
મુક્તિ તેને મુક્તિ કહે તો દુઃખમાં જે વાત જેવી છે
તેવી ન સરખતાં ન હોય તેવી સરખે તો મિધ્યાત્વ. ૨૨.
અવિનય. ૨૩. આશાતના, ૨૪. અજ્ઞાનતા. ૨૫. અક્રિયા
એટલે કાંઈ ક્રિયા કરવાની જરૂર નથી એમ માને. દુઃખમાં
સમકીર્તની વિશેષ સમજણ તો શુદ્ધ સ્થાનકમાં છે. પણ
ઉપલક્ષ સમજણ એટલી કે દેવ તે અરિહંત બીજા કોઈ
નહીં. શુદ્ધ ગમે તે અંધારાના પંથ મહાવૃત્ત યાજનગર,
ધોળે કોઈ નહિ. પર્મ તે કેવળીનો ભતાવેલો કેવળ
અદ્વિતીયમય. એ ત્રણ તત્વની મજબુત શ્રદ્ધા શુદ્ધ તેનું
નામ સમકીર્ત.

શુનો નહિ, પણ અતિચાર લાગે. તેમાંથી વખતે તે
 માણસ અંદરે પણ ખરો ? એમ બેઠરકારીથી અતિચાર
 ચારંભવાર સેવ્યાજ કરે તો તેમાંથી તુલ્ય લાગે એટલે
 અતિચાર થાય. પાંચ સમકીવના અતિચાર જાણવા, પણ
 બાહરવા નહીં સંપા-લેન માર્ગની અંદર શંકા
 લાગે. એ બાઈ પાસે એકેકું ઇંકું હતું, જેને ગદા હતી
 તેનામાંથી જાનવર થયું અને જેને શક હતો તે ખખ-
 લાવા કરતો. જેથી કુટી જવાથી કાંઈ ન નીકળ્યું.
 કૌલા—પરમ પંથની ઇચ્છા કરવી તે. વિતીગીચ્છા—
 કાણીનાં ફળનો સંદેહ. વરપાસંદ વરસંસા-પાખંડી
 મતની પ્રસંગ્યા એટલે જેનો અર્થ એમ નહિ કે કેમ
 પચને પીકારવો. જેનામાં અમુક સારાં લક્ષણ હોય તો
 તે પ્રમાણે પોતાનામાં તે લક્ષણ લાખલ કરવા પ્રયાસ
 કરવો. વરપાસંદસંદર્શ-ચારંદ પંથમાં અતિચાર નહીં જ
 થયું. પોતાના માર્ગમાં પુણે જાણપણે કર્યા પછી પા
 રમ પંથમાં જાય આવે તો ને ફોલે કરે, પણ પો-
 તાના માર્ગના જાણપણે વગર અન્ય માર્ગમાં ફેરાર્ક
 જવાનું નેપમ; એમ સમકીવરૂપ રત્નમાં મિથ્યાત
 રૂપ રત્ન મેલ લાગ્યો હોય તો મિ-છામી કુઃકલ.

જુઓ સમકીવને રત્ન સમાન થયું માટે તે બહુ

સદોષ ન જ કરે. સિદ્ધાંતમાં જે કાર્ય કરવાનો પ્રયત્ન હોય તથાપિ તેવું કાર્ય ન કરવું એમ કુશલવીરો કહે છે. આવાનું કાર્ય, મોટું અસંકલિત કે સિદ્ધાંતની અનુસારમાં રહેના, હોય તેને મારે તે બાજબી છે. પણ સમજાવે ખાસ અપવાદ વખતે નહીં એળગવાનું મુનીને દલાલનરૂપમાં કદ્યું છે, તે નવે મોટીએ તેમ કરતાં પચ્ચખાણુ રહે કે ભવ ? કેટલાક આવી આગ્રા મારે પણ આ સંકલની નજર રાખે છે. વિધિમાર્ગ બદલ વિચારણીય છે]

(સાક્ષ.)

આગાર ધર્મ એટલે જે ધર્મમાં કાંઈક કાંઈક આગાર એટલે છુટ રાખેલ છે, અને અણુગાર ધર્મ એટલે જે ધર્મમાં બીજાનું આગાર એટલે છુટ નહીં મેમાં સારા ધર્મ દયો—આગાર વગરનો ધર્મ સારો તેમાં શક થું ? પણ તે પાળવો મુશ્કેલ છે. તે બીજાનું આગાર ન રાખીને હોયમાં આવવું, તે કરતાં જેટલી વાત ન પગાય તેનો પ્રથમથીજ આગાર રાખવો તે બીજો આગાર ધર્મ.

અણુગાર ધર્મ—એટલે સાધુ મુની રાજનું ચારિત્ર.

આગાર ધર્મ—આવકનું ચારિત્ર. આવકને બાર વૃત્ત પાળવાનાં છે.

કાળથી—હવે હવે હવે
ત્યાં સુધી.

જાવથી—નવકાટી. મનથી,
વચનથી, કાયાથી હીંસા
કરતી નદી, કરાવતી
નદિ, કરના રૂકું
જાણવું નદિ.

કાળથી—હવે ત્યાં સુધી.
પણ પ્રથમ મહાવરો
પાડવા ગમે તેટલો
વખત.

જાવથી—મનથી, વચનથી,
કાયાથી, હીંસા કરે
નદી. હીંસા કરાવું
નદિ. રૂકું જાણવાની
બધી નદી.

ઉપરની દૃષ્ટિકતમા લાગુ કરના આવકને કેટલાક
આગાર આવ્યા, હજુ પણ વિશેષ આગાર છે તે આ-
ગાર આવશે. હીંસા કરના રૂકું જાણવાની બધી કેમ
નદી ? તે એક સવલત છે. રૂકું જાણવામા પાપ નથી ?
રૂકું જાણવામા પાપ તો છે. પણ હીંસાથી બનતા
હીંસાનો હાનિ લેવ. આપણે તાપર હીંસા, એટલે રૂકું
જાણવાની બધી બહુ જાણી છે. રૂકું જાણવાની બધી
રનારામાં પણ કેટલા તે બધી જાણી શકતા હશે ! તે
કેવળી બગવાન ભણે.

કે તે એકાદી એવે જુદા કારિય, વર્તમાન એ મહે
રાજમાં દિંગા ધાય છે, મારે જુદા કારણી મુજની વગર
જુદા કારણીએ એવ જાય છે.

મુદા બેન તો એવો દય વળવામાં જાયે ત્યારે
અદિસાટુન સુખ મળાય

ત્યારે જ તો ને દા. વસતવ સમપરિધિ વિષ.
કેંદી થઈ દયવાન મારવાના પચ્ચમાન પહેલાં પાળી
છે, મારે જ ત્યાં જુદા મુલ જાન વાળવા છે)

વરિહું. પેડુ. મળુદન-એ. ૩ પુસ્તક - શિદા.

વાળાવાયાક-મહી એવ માત્ર (એટલે એકેદ્રીય
સિવાય બધ. એવ.) ની દિવાને વેચવર્ણ-તણુ છે.
બંધી કહું. ત્રમત્રીય દાવગા ન લગા એવ. વેદ્રીય-એકે.
દિવાગા (કાયા અને મુખ). નેદ્રી એકે દિવાગા (કાયા, મુખ
નાક) વેદ્રીય-એ. દંડીવ યા (કાયા, મુખ, નાક, જાંખ.)
વેદ્રીય-પાંચ દંડીવ યા. (કાયા મુખ. નાક, જાંખ, કાન.)
જ્યામાં દેવતા એટલે દય લોકમાં ફેરનારા દેવ, મનુષ્ય,
સેત્રમાં ફેરનારા મનુષ્ય, નરકમાં ફેરનારા નારકી તથા
પાંચ દંડીવ યા જનાવરનો સમાવેશ ધાય એવા જીવ-
એવ. ત્રાણી-એ. ત્રણી મીઠી-નજરે તેની હજુવાની
સુદીધી એટલે ઈશ્વરથી હજુવાનાં પચ્ચમાન. (એ

‘જુલની જ્યોત્સ્વી કલકલો આપી છે, તનાં જ્યોત્ત વધારી
 નજર ન કરીએ અને ન ચલાવ ન ચલાવ કિમ્મ કહીએ
 અને શાંતજવા કરીએ તેનું નામ કર્મની મહેલમાં મરી
 છે-થીલુ છ ?’

ଆଧ୍ୟାୟ :- ମନୁଷ୍ୟର ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ବିକାଶ
ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା :-

जीवा सुदृमा मृगुला, संवत् १८८२ अंनं दुबिरा ।

छावराट मिथवाटा, गावराट पंच मिथवाटा १२७

[illegible]

બીરેલ દોષ. આ બધી સ્થિતિમાં પેલી સ્થિતિમાં સર-
જામાન લઈ જનારનો જોછો દોષ, તેથી બીજી સ્થિતિમાં
વધારે દોષ, અને ત્રીજી સ્થિતિમાં સદુષ્ટી વધારે દોષ.
પણ સલામતિ ત્રીજી સ્થિતિવાળાની સદુષ્ટી વધારે,
બીજી સ્થિતિવાળાની તેથી ઓછી, અને પહેલી સ્થિતિ-
વાળાની સદુષ્ટી ઓછી. આ પ્રમાણે પચ્ચખાણુ તે તારાં
અર્થાનર છે.

દાખલો બીજો:—એક માણસે વીસ વરસ સુધી
કઠી રાત્રી યોજન કરેલ નથી પણ તેને રાત્રી યોજનની
બધી નથી, ત્યારે કોણએ રાત્રી યોજનની બધી કરવાનું
હજી, ત્યારે તે માણસે જવાબ આપ્યો કે અમારે તો
જમવાનો વખત સાંજનોજ છે. બાજ વીસ વરસ થયાં
કઠી રાત્રી યોજન કરેલ નથી તો હવે બધી કરવાની
હું જરૂર ? ત્યાર બાદ તેને કોણ બેઠું નિહાળના સમાને
તો જવાબે પ્રશ્ન આપ્યો, ત્યાં રાત્રે પડેલો ત્યારે
સમાને રાત્રે વાગુ કરવાનું હજી આ માણસે કોઈની ત્યા
પાડી સાધા માણસે જહુ અ.સદ કર્યો. પોતે કહે કે
બાજ વીસ વરસ થયા રાત્રી યોજન થ કરેલ નથી,
માટે આજે રાત્રે વાગુ ન રહે પેલા સમ.એ પુછ્યું કે,
તમારે બધી છે ? યોજનમાં કહે. બેઠેલ ના કઠી
પેલા સમાને બેઠના બેઠ યોજના યોજન આપ્યો,

સવાને શરૂ થાય છે, પણ દરમિયાન અવધન પડે અવધન
 માટે પણ અવધન પડે જાય, કામ વિધાયે તે અવધન કામ
 આવે નહિ તેમાં દુષ્ટ પ્રજાએ નથી સુદૃઢ થઈ નહિ (કોઈ
 અવધન) મનમાં ઉપરાંત કામ અવધન નહિ, ત્યાંથી જ
 અવધન અવધન કોઈ કોઈ નહિ તેને માટે કામ પણ
 મુદ્દેમાર બધું છે. અવધનમાંથી (કામ અવધન) કામ
 પાડીને અવધન પડે જાય. કામ નહિ પણ અવધન
 કામ તેને કામ કરી કહે કે કામ પડી અવધન, કામ કામ
 કરી અવધન દેવે, તે કામ જીવે અવધન ન કામ એક
 દેવને અવધન કામ તે કામ કરી અવધન વાધે નહિ,
 પણ તેવું કામ ન હોય તે દેવને અવધન અવધન કામ
 કરી તે કામ કદિયું કામ કદિયું. કામના કામ કદિયું
 કામ અવધન આવે તે કામ અવધન કામ અવધન
 અવધન અવધન આવે, તેને કામને કામ કે કામ કામ
 કામ અવધન અવધન મરુ પડે કામ અવધન. કેમ કામ છે ?
 કામ વિધાય છે કે નહિ ? એક અવધન અવધન અવધન
 કામ કામ કામ અવધન પડે જાય અવધન કામ અવધન
 કામ: વધે કામ અવધન કામ અવધન છે. કામ કામ
 પણ કામ નહિ કામ અવધન મદાર. જો કામ અવધન
 અવધન પણ કામ કામ કામ કામ કામ અવધન

જાણે/જાણે તે શી રીતે કરવી ? હાંસામાં ને પર્મ થાય
તો ખરી પણ શી રીતે થાય ?

એક સમુદાય ખરો બનેલો દાખલો—જા લેખકે
એક મંદિરમાં દાંડીમાં તેણે પુરેલો જ્ઞાન દીધો તે વખતે
જાણે/જાણે મોંઘ હતો. વરસાદનો વખત હતો, તેથી જ્ઞાનમાં
તેની સપાટી ઉપર લગાવ બેઠી પથરાઈ હતી કે
નીચે કેવા રંગનું અને ઘેનું તેણે છે. તે વરસાતું પવન
નેહાતું અને તે સર્વ લગાવ તરફ પામી હતી તેનો
પૂજારી જોઈ જાણતો હતો અને મારે તેની સાથે જાણ-
વાની છુટ હતી. તેથી મેં તે જાણવાને કહ્યું, બેનું
મહાસાજ ! જા કેવો જુલમ હેતુ દીધો ? તે મહાસાજે
તર્જન-વિંધી જવાબ આપ્યો કે જે લગ્ન જા પવિત્ર
ધાર્મમાં મારે છે તેનો ઉદાર થાય છે. ત્યારે મેં તે
જાણવાને કહ્યું કે મહાસાજ તમને તમારા લગ્નનો ઉદાર
કરવાની વધારે ઉત્કાં છે કે. જાવા લીધામાં બધો મરણ
ચીજા લગ્નનો ઉદાર કરવાની ? મહાસાજ કાઈ જવાબ આપી
સાચો નહીં પણ જાણતો ચીજ પ્રસન્ન દોષ અને મને
તેટલા લીધા કરે તેથી મને તેટલી દીધા થાય તે જોમ
ખરેનું સમજાવવા થાય કે પોતે દયાને પણ જાણે શોભા મારે
જા દીધા થાય છે. પણ દીધામાં પર્મ માનવે. તે કુત્ર
કુત્રપર્મમાં છે. લેડીવાળું કુત્ર લેડીથી સારું કરવા

જિંદગી રહેનાર, સુરતું વિગેરે કેટલીક ખુલ્લ મુખી સંતેજ રહે છે, તેથી પણ ખાત્રી થાય છે કે તેમાં અવની સખ્યા વધારે છે. આતુ છતાં નાનુક પુલ દેવને ચક્રવર્તી રહેવું કેટલી રીતે અપમાન કરે છે ? જે દેવ હિંસાથી દુર રહેવાનું ફરમાવે છે, તે દેવનું ફરમાન દેવનું જ બાનું આપીને જ તોડે છે. દેવને તો પુલના અવ પણ બાલ ભર્યાં સમાન છે, પિંચોતોના જ બાલ ભર્યાંની હિંસાથી સહ રહેનાર તરીકે દેવને માનવો, તે દેવ માથે કેવી નિર્ધિત્યનું હલ્લકું લટકાવે ! શું મનુષ્ય જેટલી પણ દેવને ક્યા સહી ? સુમત્રીથી જે સુચ થાય તેને ઇંદ્રીના અંકુશમાંથી છુટયો કેમ રહેવાય ? વળી તીર્થવ પદાર્થ તોને મોટો ન થાય ને વનરૂપિ તો વધે છે. કમલે કમલા પ્રાદો ખડી જિંદગી વપસાય છે છતાં ખુલ્લાં નથી તો, પછી ઉત્પત્તી નથી થાય છે; તે ધાકસ થયું તો ઉત્પત્તી નિર્લેખ સ્ત્રીની થાય નહિ; પાછીનું પણ તે પ્રમાણે થાય છે.

જાત્રી પણ જોરાઈ (ભગત) ન મળે તો ફરી ભય છે, નિર્લેખ સ્ત્રીનો નાસ થાય નહિ.

જે જાત્રી પુરુષે આ છ વ્યતના અવ વર્ણવી ગયા, તેને જોડું રહેવાનું કાંઈ પ્રયોજન નહોતું.

કદમ રૂપું ન પડે, હમને તે ને અદકાળી કાઢવા પશ્ય
પરિણામ ફાળે કદ કરી કાઢવા ?

આ ઉપર એક વજુડ રાખણી — એક માણે
કુત પળાવનારે હોય, જાને હાંક તેના આપે, હાથ ભેગા
તેના ઉપર ફેરવાયે મળ્યું ને આ વિધાન હતું, આપ
જાણના આપના એક અપારો જાણ હતી તેનું અમરણ
કવચને રાખના વિધાનને કારે આપ આપી આ આપ
કદમે કરી રાખેલા. પણ તેજ આપાદન રતદેખાં
જિ રાખાનું અમરણ કવચનાં વા.વ અ.વચા જાણી પર
કાઢ્યું આ આપાદનને કુતપાલી આપી તત્ત ઉપર વિધાન
જાણીને પુરુષ હ કારે તથાએ ત રાખત નજરે રીતેએ
કે કે નહીં ? આપે કાને કારે દરકત નથી ને ? આ-
પણે કારે રાખપના જાણ નથી આપાદન અવાજ
આપે, કે, હ મેં તે એકે ત ત રાખને જાણે કારે
નથી, આપ વિધાનપત કરી ફેર ફેરવે એપ પણીને
ફેર આપના આપ તેજ કાઢીઆએ આપાદનને કદુ કે
તમને કુત પાણી આપી છુ; કેરુ કાને પોતાને નહી
મિમ આપો ફેરવવા જાણે તમને જાણે આ અમર
રોડો, જાણે રાખા તે આપે પીઠકુલ દેખતી નથી,
તે આ વળે તમને પીઠુ છુ કથા જાણે આપાદન
કાઢી ફેરવે અવાજ આપે કે મ તે વળતે તથાને જે

તેઓના અસુર્યનો એક સુખી દાખલો — એક
 વૃત્તધારી તરીકે ગણાવવાનો દાવો કરનાર આવક પાસે
 લેંચ લેંચ હતી, તે લેંચ બીજાકુલ દુધ દેલી ન હતી.
 તેથી આ દાવદારને વૃત્તમાં ખામી ન આવે, અને તે
 લેંચ કાઢીને ત્યાં જાય, એવું કરવું હતું. પણ—

પરવારીમાં પ્રીત, ઘોર પરમિશરકુ ભજન,
 દોડું કામ ના બને, લોટ ખાના ઘોર ભજન.

આ ભાઈની મામમાં બહુ પ્રવિત હતી, આથી
 અંદર રહેલી કાનત કાંઈ બચતું નહીં, પણ કેવળીથી
 કાંઈ અજાણ્યું નથી, તે વાત તે ભાઈ તે વખતે કાણ
 બાંહે કેમ વાંસરી ગયા હશે. લેંચનું એક લશક યોદ્ધા
 માથે આપ્યું. અને યોદ્ધાને પુછ્યું કે યોદ્ધા સાહેબ આ
 લેંચનું દુધ કેટલું ? યોદ્ધા તે પિતાને વૃત્તધારી ગણતા
 હતો, તેથી મિત્રીથી કાંઈ ઘોરવા નહીં, અને હીપર સામી
 અગ્નિથી કરી એટલે તે લશક એમ સમજ્યો કે આ
 હીપર નેટલું તોલમાં દુધ છે, આ ઉપરથી તેણે લેંચ
 ખરીદી. ઘેર ગયા પછી દુધ લેશ માત્ર લીધું નહીં,
 એટલે પહેલા ગૃહસ્થને કહ્યું કે યોદ્ધા તમને વૃત્તધારી બાણી
 તમારા ઉપર પ્રવિત રાખી નમે લેંચ ખરીદી, તે આવે
 હશે કરવો તે આપને લાજમ છે કે ? મહેરબાન સાહેબ

એક મુતારે પોતાના પંખાની નિર્દોષ કમાણીમાં સંતોષ
 રાત્રિ માંનતાં, એક ચોરની પુષ્કળ કમાણી એક ચોર
 હોઈ સંતોષ રહ્યો ને ખા-ર પાડવા બાથ માંડ્યું.
 એક વખતે એવું બન્યું કે એક ગૃહસ્થને ત્યાં ખાતર
 પાડવા જતાં પ્રથમ એક પત્થરની દીવાલ આવી
 તેના ચોરે તોડી, એટલે આડી બીજી એક લાકડાના
 પાટીઓની દીવાલ આવી એટલે મુતારને કહ્યું કે ચાલ
 દોરે, તારૂં કામ આવ્યું, મુતારે તે દીવાલ તોડવા માંડી
 પણ તોડતાં તોડતાં વિચાર રહ્યો કે ફક્ત કાલું પાડવું
 તેમાં શું? તે તો દરકોઈ પાડી શકે પણ મારે તો એવી
 કામગીરી કરવી કે જેનાના કોતરનારની કળા ઉપર લાગુબ
 થઈ જાય. એમ કરી પુલ, સુરજ ઠાંગરા વિગેરે વિગેરે એવી
 એવી કોતરણી કરીને શંકુ પાડ્યું. ત્યાર બાદ પહેલા ચોરે
 કહ્યું કે હું ધણી વખત અદર દાખલ થઉં છું, તો તું પણ અં-
 દર જતાં રીજા. તે મુતારે અંદર પગ ધાસ્યા અને
 કહ્યું દાખલ થયો નથી તેટલામાં અદર એકાએક ખડ-
 મચાટ થવાથી તે ધરપળી જતી ગઈ. અને મુતારના
 પાંચ દેખી પગ ઝાટીને જેમવા મડંગે પેટો ચોર મુ-
 તાર પકડાઈ ન જાય માટે માથું જેમવા માંડ્યો. આ
 પ્રમાણે એક બાબુએથી પગ એમવા, ને એક બાબુથી
 મથું જેમવા. તેમાં જો આ મુતારે ફક્ત શંકુ પાડ્યું

તે બાથ, તે તમામ પ્રકારની મુશ્કેલીનું મારું પરિણામ
તેમાં રહેનારાઓને વચપરપરા ભોજનવર્તુ પડે છે. પછી
મંદાનમાં અપાઈ દેખી, કોઈ તેમાં રહેનારને પુછે કે તમે
બધાં સદાય માંસ કેમ રહો છો? ત્યારે તે બીચારો
રહે કે બાઈ શું કરીયે. ઘરમાં અજવાળું આવી શકતું
નથી, તેથી બીનાશ મુશળી નથી પણ ઘરનાં ઘર મુડી
માં જઈએ? ત્યારે પુછનારે સવાલ કર્યો કે ઘર બાં-
ધેલી વખતે જુદી રીતે બાંધવાનું જ્ઞાનમાં કેમ ન જા-
હેતું? ત્યારે જવાબ મળ્યો કે બાઈ પાછાનું નવેઈ
જમાઈ હતું તેથી બાળી મુકવાનો જમારો હક હતો,
માટે આ જઠારના ઘર બાંધ્યાં, નહિ તર બીજી રીતે
બાંધવ. પણ હતાલુ ટોસાએ હાંચ ખાઈને નવેરામાં
હક નથી મિલી સાક્ષી આપી અને નેની વૃદ્ધ અવસ્થા
ખાતું ભેઈ તેના ઉપર પ્રતિજ્ઞા આવી અને મરે જાયું
હજીં જાયું. આ વંચપરપરાનાં આંમુડાં કહેવાય. તે આ
પ્રકારનું અસત્યનું પરિણામ.

વાવળમોતો-કાઈએ વિશ્વાસ રાખી સાચવવા માટે
મર્યાદાઓ સોંપી અને પછી ઈનકાર જાયું તે મદા
વિશ્વાસપાતનું કામ છે. કહેવલ છે કે - વિશ્વાસપાતી
મદાંધાંધી "સંસારની મીઠગીચ એવી છે કે આવી
બાવલમાં ઘેરની મા કોઠીમાં મોં ઘાલીને રહે એવું

(ફક્ત વ્યવહાર અર્થે અને જમવા નહિ) એમની પાસેથી જીને કોઈ કારણે નહિ) પણ મારી કે હું જમીને આવ્યો છું. તે જીને માણમે તે વાત મજબુત કરી, તો આ પણ કુદી ચાખકલેવ.વ. પણ મોટી નહિ; પરંતુ તેમ જોણવાથી પણ કોઈને મદદ નુકસાન થાય તેમ હોય તો પછી તેટલા ચખ્દો પણ મોટી કુદી ચાખમાં જ મળ્યા. ઉપરના પાંચ નમુના આપ્યા છે તે કોઈ એ પાંચ પ્રકારનું અમૃત્ય એજ આવડામાં નજવાનું છે એમજ સમજવાનું નથી. જેમ માણનું માફું બહુ હોય તેમાંથી નમુના તરીકે ફક્ત એક મુકીજ બતાવાય, તેમ આ પાંચ તો મોટા ભુક્તાનાં નમુના બતાવ્યા પણ એવા એવા અર્થે જે જે વાળીમાંથી ઉત્પન્ન થાય તે સર્વ પ્રકારની વાળી જોણવાથી તે વૃત્તનો લાગ થાય. એટલા માટે આ મતના પાઠમાં ઇત્યાદી મોટું જુદું જોણવાનાં પચ્ચાણુ ચખ્દ વાપરેલ છે.

જાવજીવાણ-જ્યાં સુધી છુતુ ત્યાં સુધી. દુષિદે-
જે કરલે કરી. વિવિદેન-તણ લેગે કરી. નકરેમિ-
એ કરે નહીં (જુકુ જોણવું નહીં.) નકારવેમિ-એ
કરાવું નહીં (જીજ પાસે જુકું જોણવું નહીં.) મળસા-
મને કરીને. વપસા-વચને કરીને. ફાપસા-ફાંવાઈ.

આંધ્રને બાકું દહે, વસેમાં લાગે વેણ,
ખીંને ખીં પુછીએ, કેમ જ્યાં તમ નેણ.

સંસારમાં ચાલું માકું તો બન્યાજ કરે છે, જંને
મેંમે તેવા અકરે કાળના ખબરહોય તે પલ્લુ આખ્યા વજર
ફટકો નહી. પલ્લુ તે વિગતથી રીતસર ખબર આખ્યા
હોય તો જોઈું વસમું લાગે. તે વિષે એક વાત.

એક સારી સ્ત્રીતિનેા ઝરામીયો જરા નખતી
કર્મતિમાં આવી ગયો, તેથી બહાર દેશ કમાવવા ગયે.
કેટલાંક વર્ષ વિલા બાદ તે ઝરામીયાનાં ઘરનાં બધાં
આજુબ મુલ્યુ પાઝ્યાં એટલુંજ નહોં પણ મિલકત બધી
નાશ પામી, ફક્ત એક નોકર રહ્યો. ને નોકર પોતાના
ચોને ચોખવા નીકળ્યો, કેટલેક વખતે ચોક મળ્યા, હવે
ચોને ને એકકમ બધા પાપમાલીના ખબર આપે તો
ચોના ત્યાંજ બાર વાગી જાય, મારે નોકરે કેવી મુશ્કિ
રી તે સાંભળો.

ચોક પુછ્યું કે—ભઈ ધર આગળ સદુ છે તો સારી
પડે ને.

નોકરે જવાબ આપ્યો—સદુ છે તો સારી પડે એમ
કુશલ પલ્લુ...એમ કહીને જરા
અટક્યો.

બંધનારને પકડ્યો, અને સજા કરવા માંડી, ત્યારે તે બંધનારાએ કહ્યું અને યા માટે મારો છો ? હું કહી તમારા સામે હુથીયાર ઉઘડતો નથી. ત્યારે તેને કહે- તમારો આખું કે તું હુથીયાર ઉઘડતો નથી તે ખરું, પણ તું રસૂયીમકું બળવીને લકવાની ઉશ્કેરણી કરે છે તે કાંઈ જેવો તેવો શુંદો નથી.

ફટલેદફરણે-કુઝા (ખોટા) લેખ કર્યા હોય. આ અતિચારમાં પણ બહુ ખૂબી છે.

અતિચાર તે કાંઈક અલ્પ હોય છે તે અમારું કહેવાઈ ગયું છે. ઉપલક્ષ વિચારથી અજાણથી યથા વર્તે રહેશે નહિ કે ખોટા લેખ કરનારને અહીંના બચકારી કાયદા કરતાં ધાર્મિક કાયદા બહુ આકરા હોય છતાં આ દુષ્ટને ફક્ત અતિચારમાં કેમ ગણેલ હશે ?

ધાર્મિક કાયદા વધારે આકરા હોય તેનો ખુલાસો.

અહીંનિ શુંદો કર્યો હોય છતાં પૂરાવો ન હોય કે ભયાનક કરતાં આવડે તો બગી જવાય, પણ ત્યાં કાંઈ પુરાવાની જરૂર પડે નહીં. વગી કેઈ એક બકરીને મારે, તે બકરીનો ધણી ફરીયાદ કરે તોજ શુંદો મ.

પટે- જિયે. દેખ ઉપયોગમાં લીએ તે તોં થ દરે
 યામમાં મથામ મિટકે તે અણાચારજ અણાચ, પંજુ
 દેખ લખ્યો, (હને એ કે તે રજુ કરવાની મજાકખથી
 છે.) છતાં જમને ઠાઠ મિત્ર દેનાર અર્થ આવે તો
 તે રજુ કરવાનું માંડીવાણનું મન થાય કે નહીં? અને
 પ્રમાણે તે દેખ રજુ કરવાનું માંડીવાણે તો અવકાશી
 હોં તેને ખીલકુલ દોષમા મળે નહીં, ત્યારે છુ ખામીક
 હોં તેને ખીલકુલ દોષમા મળે નહીં? ના, એમજ એ
 જેતું કરે તો પછી ખામીક કાવવાની બારીકી છું ત્યાર
 કે કૃત્ય ખરેખર કયું નથી પણ એ કૃત્ય કરવાની
 બારીક મય છે, તેથી વિચિત્રિયા મુન્કે કર્યાનું કેરાવનું?
 મયી પાલ પણ કાઈ વિગરામી કાવવામા હોય કે?
 નહીંજ, આટે ખોટો લેખ એ કે અંધે રજુ ન કરે પણ
 કયો ત્યારથી અતિથાર તો મયં મુકયો, અને એ તેને ઉપ-
 યોગ કરત તો અતિથાર નહીં પણ અનાચારજ કહેવાત.

આશુ ખોલવું સહેલું કે જુકું ખોલવું સહેલું?

દેખીતી રીતે જુકું ખોલવું સહેલું લાગે છે, પણ જરા
 ઘેંટો વિચાર કરતાં મહુમ પડે છે કે જુકું ખોલવામાં બેટીક
 વચન કરવી પડે છે, એક જુકું આટે થયાં જુકું ખોલવામાં
 પડે છે, અને અત્ય ખોલવામાં લેસ માત્ર ખોલવણ કરવી

તોચી તેમજ ત્રીજાનો જાંઝ ધાય છે. જે બ્યલિય
વાની મના તો હવેના વર્ણને ધાય, પણ ઉંચ
તો દ્રહી તેચી કરવી તેજ સાંજન છે. શેઠા,
બંડિરાસના ઉપર જલ્લીથી કરે, પણ કાંઈ કાંઈ
મીંરીકર કરે ? તેમ સાંજકો નો સુલેહના અમલ
માટે તેમને તો વગર આજાએ કાંઈ ચીજ
મના છે.

ત્યાગીને
દ્રવ્યથી—અણુ રીપેલી ચીજ
લેવી નહિં.

ફોજથી—આખા લોકમાં.

કાજથી—જાવ લવ લવે
ત્યાં સુધી.

જાવથી—નવ કોટી. મનથી,
વચનથી, કાયાથી ચોરી
કરવી નહીં, ચોરી
કરાવવી નહિં, ચોરી
કરવાં રૂકું જાણવું
નહિં.

સંસારીને
દ્રવ્યથી—મહત્વનો
ચીજ અણુ રી
નહિં.

ફોજથી—આખા લોકમાં.

કાજથી—લવે જુવ

પણ પ્રથમ
પાડવા ગમે
વખત.

જાવથી—૭ કોટી
વચનથી, કાયા
કરવી નહિ
કરાવવી નહિ

૧. ચતુર્દશિના—કાચો, લીલો, ગતો, પીત્તો, પીત્તો, એ
પાંચ તેને સચેત, અચેત, ને મિત્ર એ ત્રણે
ગુણનાં પંદર તથા રાત્ર, દેવ એ બેથી ગુ-
ણના ચાંસ તે ગમતાં ને અણગમતાં એ
રીતે (૧૦)

૨. પાંચેદિના—સુરતિ ને દુરતિ એ નનેને સચેત,
અચેત ને મિત્રથી ગુણના ૫ તથા તેને રાત્ર,
દેવ નનેથી ગુણનાં ૫૦ તે ગમતાં ને અ-
ણગમતાં એ રીતે (૨૪)

૩. રસેદિના—લીલો, કાચો, કાચપત્રો, ખાટો, ખાટો,
એ પાંચ તેને સચેત, અચેત, મિત્ર એ
ગમતી ગુણના પંદર તથા તેને રાત્ર-દેવ એ
બેથી ગુણના ચાંસ તે ગમતાં ને અણગમતાં
એ રીતે (૧૦)

૪. સ્પર્શેદિના—ગુણાલો, અરખો, કાચો, દહાકો, લુપ્તો,
એ ૫૨૫૦, ગેળા, દારૂ એ અર તેને સચેત,
અચેત મિત્રથી ગુણના ચોવીસ તથા તેને
રાત્ર-દેવ નનેથી ગુણના અગત્યથીસ તે ગમતાં
અને અણગમતાં એ રીતે (૬૬)

૫. ઉપર પ્રમાણે બનેલાના ૧૨. ચતુર્દશિના ૧૦.
૬. પાંચેદિના ૨૪. રસેદિના ૧૦. સ્પર્શેદિના ૬૬. એ પ્રમાણે
કુલ વિષયના રચર બેઠ થાય છે.

કોઈકે પુછું તે કાગડી ચામડું નથી, પણ કર્તવ્ય
 તમારું જોઈને જેવું કરી, પાતાની મુશકાઈ પાર પાડે છે.
 શિવજીવાની મુશ્કાઈ બહુ થોડી જોવામાં આવે
 છે, તેમાં કારણભૂત શીજો છે કે પુરુષો ?
 આ જાગતનો દેહકાંઈ દ્રઢાંત અને
 પુરાણ કહીત અંગત અભિપ્રાય.

જ્યારે જીવનની કાળ વીતવાના કાચમાં કોઈ
 કોઈ વિચારને લીધેને પડીને તબી રહે છે, એવા
 શિવજી વિષે જીવનના તેમાં નવાઈ શું ? પણ જો તે
 કાળ વિદ્યા કાળમાં કોઈ તે પછી તે વિષય બીજેજ
 જીવે જીવનના ખાતુ સિદ્ધ અને વિચારો. જાંને પદ્મકાર
 છે, તે પ્રયત્નને જુ પદ્મકાર વરીડે અભિપ્રાય આપું
 તે મારે કીમતોને નિષેધ દેવાનું કહેવી પડે, પણ
 જ્યારે કોઈ કાળમાં કાળની કાળ કાળમાં લીધી
 છે, ત્યારે એક નાચાપીટ વરીડે શુભરો. અરથે પડે
 અને તે વખતે પીત્તનો પદ્મ ખેલવ. માત્ર તે થોડો
 કાળે જાણવ. જુની નીચેની દલીલ. પાવપુત્રક ઉભા
 પદ્મી પાંચપાંચી અવમા અવરંડે ૩ વર્ષો દલીલ પુ-
 રોષ છે, છતાં પણ જાંને કાળ કાળે વિચાર કાળે
 પણ જેમજ નથી કડું એવું છે અને પુરુષ તે વખત

રૂપી માફક મને ત્યાં ઉડા ઉડી સુગંધ લેવ
 ખીએ; ત્યાં મારી હલીલ આવે નહિ, કારણ
 વાજાઓ પાસે મૈત્ર્ય થઈ વચર ફૂંકે.

“ જ્ઞાનીને સુર હું, અજ્ઞાનીને કોઈ
 પેલે ઉપાડ્યો પાક્યો, તે મેં નોક્યા ”

ખીએ રસ્તોજ નથી” પણ વીસ, પચીસ વરસો થયાં
 કરનારાઓ અને કરાવનારાઓ થોડા નવામાં “ સંસાર
 થીએ” શબ્દોએ છેતાં એમ બોલે કે સર્વા મુખ્યા નિ
 વૃત્ત કહેવાય નહીં, એવી હક કરે તેને શું કહેવું
 પડીકેમલું ન આવડતું હોય તેને પાક દેખાડી
 કરાવીએ. આમ ઉપેક્ષાને જમાડાય, પણ જાગતા
 રીતે જમાડાય ?

; એક ઓ પુરુષનો રમુજ મંવાદ—કરીમ

પુરુષ—અજાણ કરી અતિ આક્રમીના કાળજી તે
 સી—ઉલટા અતિસે આક્રમી બોલ્યાં ત્રિયાને છેવ
 પુરુષ—કુણાં મરદનાં કાળજી આ કાળકાએ આ
 સી—ગરજે ત્રિયારા બાપડા ખવરાવવાને જાય
 પુરુષ—હું કામની ને કુતરી એ બેઉને સરખા
 સી—રખડ્યા કરે મરોં લુઓ તે આતની પેડ

પુરૂષ-મેં દુઃખ લીધું બહુ બહુ, જયી સાર કંઈ આવાદમાં,
 સ્ત્રી-તિવરી થયી બાકી હજી, મીઠને પડ્યા હીસાદમાં. ૨.
 ઉપર જેમ ચીત્રકર પુરૂષ બનાવવામાં આવેલ છે,
 તેમ બાપા જ્ઞાનનો વધારે દાવો કરનાર પુરૂષે ભાષા
 જોત બતાવવા કહ્યું કે શ્રીચો. પેનાનું નામ અભાગા
 જોડેલે બળ વચનનું કરાવેલ છે, જેમ છતાં કામો
 તે એવાં કરે છે કે ધણાં આદમીની બીજી કંઈ પણ
 સીમને રબાક નહિ, પેચાડતાં ફક્ત તેનાં કાળજાંજ
 વેતરે છે, આમ પહેલી લીટી જોલી જ્યાં બીજી લીટી
 જોડવાં બધ છે, ત્યાં શીએ નિચે મુજબ જવાબ આપ્યો,
 કે હોર કોટવાળને કહે તે ક્યાંની રીત ?

ઉદાસ ઘણા ઘણા આદમી અમારી બેરાંની જોખી
 જાતને ઉતરે છે. પાણી વખતે મુ કોલ કરાર ક્યાં
 છે તે કટલા પુરૂષે માદ રાખી તે પ્રભાવે વર્તે છે ? શી
 એમ તેવી અનાચાર સેવતી હશે તોપણ પકડાય ત્યારે
 જાતી કોઠીને નિર્દોષ હોવાનું દલીલ નહિં જ કરે, અને
 પુરૂષ ધણાંબધ કહી જેમ વીજેર બીડથી અનાચાર
 નહિ સેવતા હોય, તોપણ પોતાને કરેલો કોલ કરાર
 માફ નહીં રાખતાં પોતાને ગમે તેમ બદલવાને અને કરેલ
 કોલકરાર તોડવાની સનક મળી એમ માને છે. જોડેલે
 ઉતરે છે કોણ તેને ખ્યાલ કરે ?

જોઈએ એવું બી.કે.સી. કેવળ જાતી નથી. સમાજમાં
 બીજા સભ્યો વિચરેને લઈને પુરુષો જાય છે, અને
 કોઈને જાનક માને છે. વળી સોજ સોગવવામાં
 પુરુષોની પાપમાલી ધાય છે, તેમાં પણ તેવી દુશ-
 ળાઈ સ્ત્રીઓ તો એક સ્થાનક રાખે છે, ફરીના પંખા
 વાટે રમકડા રખડુ લોકો ચોતરા બાવ, ફાંસામાં બ-
 ઠક તે મોનો વાંક ? સ્ત્રીની દલીલ એવી સજાઈ થઈ કે
 કુખમાંથી બાહી શક્યો નહીં; અને મનમાં વિચાર
 કેવી રીતે આની સામે આપણું બાવણ ન ચલાવ્યું હવ
 ચિદીક મનુ. જે કણુ તેથી અધીક સાંભળ્યું (જે કે
 ૧ યદુ કરનાર પોતે હતો) તેથી ભાસ્યો કે હું સ્ત્રી
 ને કુવરી બનેને સરખા મણું છું. જેમ કુવરી વડ-
 ડી બરે તેમ મેં તને જરા કણું તેટલામાં તેં વડમનુ
 કું. સ્ત્રીએ જવાબ આપ્યો કે તમે પુરુષ વર્ગ કો-
 ણે કેમ તમારું કુખડીઆર નથી એટલે તમે જેમ
 મેલો તેમ પાસડું. હીને રાત કહો તોપણ તમારે પાલવે;
 તે પ્રમાણે તમે સ્ત્રીને કુવરી કહોએ, પણ જરા નજર તો કરો?
 કેવળને ધરપરનો રોટલો પકાવે, ઘણાં ધર બાટકે ત્યારેજ
 પીણું કરે, અને જ્યાંથી લાકડી લાગે ત્યાં પણ પાછો બાવ,
 તેવો કયો વર્ગ ? અને જલે વિષય વાસના મમે તેવી પ્રબળ
 હોય તો પશુ પોતાનો હંબરો બાહીને બેસી રહેનાર

મરણના કપાટા ભેંચા ? હવે આમાં પુરુષની બાબતમાં
લાજ રહી ક્યાં ? એટલે પુરુષ વગેરે પોતાની લાજની
દીમત પુત્રની અપટ્ટી નેટલી પણ રાખી નથી. નહીંતર
બાળકનો જવાબ માત્રાની ચાનક ચડવાને બદલે
કંઈકો ખુશી ધાય કે ?

પુરુષો દોષીત વધારે છે તેનો બીજો કારણ.

સ્ત્રીઓ લાજ કાઢે છે તેનો શું અર્થ છે ? પોતાનું મુખ
ફિરોંધી સંતાડવા માગે છે, હવે વિચાર કરવો કે જે
દીન કપાટી જવાનો જેની તરફથી ભય હોય તેનાથી
કેવીજ છુપાવાય છે. માટે સ્ત્રીઓ પુરુષોને એટલા
ચક્રાવર કરે છે કે તેઓને પોતાનું મુખ અદ્રશ્ય રાખવું
પડે છે. પોતે તો લાજ કાઢવા છતાં પુરુષોનું મુખ
ભેંજી શકે છે, એટલે તે બાત ચક્રાવર સંભરવી નથી,
લાજ તો કેવળ મર્યાદા માટે કડાય છે એમ કેઈ સ્ત્રી
કરે તો વિચારો કે—પિતા, માતા વિગેરે પીયર પક્ષના
વડીલો શું મુશ્કેલી નથી ? છતાં તેમની લાજ કેમ
કાઢતી નથી, તેનું કારણ એજ કે તેઓ તો પુત્રીભાવથી
ભરે છે. આ પ્રમાણે પુત્રી ભાવથી જોવાને અંગે અથવા
બીજા કોઈ કારણે જ્યાં પવીત્રતા સાચવવાની ખાતરી છે
ત્યાં લાજ કાઢવી પડતી નથી. અને જો તે પ્રમાણે

પુરુષ વર્ગની પચીસતાની પૂર્ણ ખાત્રી હોત તે કાંઈવાનો રીવાજ હોતજ નહીં, આથી મારી જાન ન કાઢવી એમ નથી. હવે તો બવહારમાં કાઢવી પડે છે, ને તે બહુ લાભકારક છે; પણ ઉત્પત્તિ પુરુષ વર્ગને શકદાર ગણવાને એક જ માની શકાય તેવી છે.

વળી રેડ્ડે દેનમાં પણ ગમે તેવી સી પુરુષ ડબામાં બેસે છે તેથી વધારે સાંકડ ધાય છે. સી વર્ગ નાથે પુરુષને બેસવા દેવામાં આવે એટલે તારૂં મારૂં મેવારૂં અને મારૂં મારા બાપ પ્રમાણે વર્તવામાં સ્ત્રીઓ ફાવે છે, કેમકે કોઈ વાણી સોના નથી; પણ કેટલાક તો એવા નીકરો તે વર્ગ હોય તેવા ડબામાં સાંકડ ભોગવતાં જ બેસીને પુરુષ ધાય છે. પુરુષ વર્ગ એટલો બધો છે કે તેને સ્ત્રીઓના ડબામાં પણ દાખલ થવું નથી.

માની આ બધી દલીલોમાં કોઈ એમ કહી શકે કે સ્ત્રી જાતિ વધારે કામી હોય છે, પણ તેથી કોઈ એવવાન મળાય તેમ નથી. અનીતિ કરવી તે તે ઉપર આધાર રાખે છે. ગમે તેવો કીમત

બટકવાની સ્થિતીમાં તેમણે મુઝા કે નહિ? આ જગતમાં
 દરેક માણસને દરેક ચીજ પોતાની આવગી રાખવાની
 બહુ ઇચ્છા હોય છે; સર્વની એમ ઇચ્છા હોય છે.
 મારી લાકડીને મારી છત્રીને વિગેરે વિગેરે ચીજો
 કેઈ ન અડે, અને હુંજ વાપરું તો સારું પણ જે
 સ્થિતી વધારે સારી તેમ આવગી ચીજો વધારે રહે છે.
 મરીબને દરેક ચીજ માણસ ઠીક રાખવી પાસવી
 નથી. રાજા બાદશાહો તો સહુન આવગાં રાખે છે,
 શિક્ષકો આવગા રાખે છે, ડોક્ટરો આવગા રાખે છે,
 અને દેન પણ આવગી રાખે છે; તે વધારે જઈ
 પહેંચાડવા માટે નહિ; આવગી દેન માટે પણ બહોમત
 કરતાં એટલો વખત લાય છે કે તે પહેલાં પણ સાધ-
 રણ દેન મળે છે. રૂકત આવગીમાં જવાનું પોતે પોતાનું
 પોલીસન માને છે. આવી રીતે ચીજ આવગી રાખ-
 વાની પ્રબળ ઇચ્છા સર્વ જીવને પાસવતી નથી, પણ
 સહુને સ્ત્રી તો જાતી બધાની આવગી નીમી આવે
 છે છતાં સહીયારામાં પડી પારકી એકમાં પડતી વખતે
 આવગી રાખવાનું અભિમાન ક્યાં જતું હશે?

1

2

3

4

5

6

7

મોડો, પછી વખતે ધાર્મિક પદો રેલીને કાને પાડવા સહન
કરી મોડા સંમિશ્રણ છે. આ વિગેરે બિનિયારી પુણ્યના
આચાર છે. કેમ જોળખ્યા તે કે જા.ગારે ! આવા લોકો
પેશ ઉપાસ્યે, દેવમંદિરમાં ખાસ જાલજા જોવામાં આવે
છે. તેની નજર ઉપાસીજ તેવા લોકો જોળખાય છે.]-
બિંદુ.

૨૨. સપટ માણસોનો બરોડો નહિ.
કેઈ કસર થયે હોય તે તુલવાનો સંબંધ હોય તે
તેમની વખતે બહુ સારા જાળજાર માણસોને પાસે
પ્રશ્નમાં આવે છે અને જેમ તેવા વધારે માણસોની
કાંઈથી કસર થયા તેમ વધારે જાંવનકારક હોય છે.
જેટલાક માટે સગપણ અને લગ્નનો કસર સ્ટેમ્પના
સમજા ઉપર નહિ જોઈશું નહિ પણ કોઈપણ જાતના
કામના વખત થયેલ કોઈ કસર કોરડને પણ માન્ય
જાતનો પડે છે. લગ્નની કિંયા વખતે સીએ પુરૂષને અને
પુરૂષે સીને શું વચન આપ્યાં છે તે તે જુઓ " જમ
જાણથી એક બીજાના લવન પર્યંત કેઈ પણ જાતની
ન્યુનતા અંતરમાં પણ નહીં લાવવા એકત્ર થઈને રહીશું
કેઈ પણ પ્રકારે જુદાઈ સંખીક્રી નહી. " હવે જોવી
જમ જાહેર કહુલીયાત જે તેડે તે બીજો જ કસર

સેવું નહિ અને બીજા પાસે સેવતાવતું નહિ. એ
યજ્ઞસા, વયસા, કાપસા-મન, વચન, કાપાએ,
એ તથા જોત.

(એ કરણ અને તથા જોત એટલે) દેવતા સખધી
હાડીએ પચ્ચખાણ.

કોઈપણ દેવતા કે દેવી સાથે મન, વચન, કાપાથી
હન. દેવતા સેવતાવવાની બંધી વિષય સુખ સેવતા :
કે વખત દેવતા દેવીનાં વિષય સુખ કેવા પ્રકારનાં
એ જેમ અનુભવના થઈ જવા સમય છે માટે અનુ-
ભવની બંધી નહીં. અને ત્યાંથીને તે સેવતું પણ
હીં એટલે અનુભવનાનો પ્રસંગ પણ રહ્યો નહિ, એટલે
તેને અનુભવનાની પણ બંધી છે.

વિનુમ્ય તિર્યચ સંવંધી એગરિહં એગરિદેજં નકરેવિ
કાપસા-મનુષ્યમાં માત્ર એક કોટી. મનુષ્યમાં માત્ર
કાપાની કોટીએ બંધી. ત્યારે હું મન વચનમાં
પાર્થિવથી? એક કોટી બીજે કોઈ સમયે નથી અને
કોટી એક કોટી કેમ? પાળવાનો પ્રયત્ન તે તથા
કોટીનો કરવો પણ પચ્ચખાણ એક કોટીના છે, થાકું
સેવું અને કોઈ પાળવું.

જને રીપેટ પછી કરાવવાં પડે તો તે હુતાવચનો સંભવ છે. માટે ત્યાગીથી સર્વ પ્રકારે નવ કોટી બની શકે છતાં ખૂંધે તે કોટી ભગવવા માટે શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સુત્રના અનુસાર ૧૬ મામાં નવ વાટ કહી છે. તે જો ત્યાગી ન હોય તો તેની પછી નવ કોટી મળે. એથી નવ વાટ હજાર શબ્દ છે તે ભાવવા માટે આ દુન પુરૂં થયા પછી નવ વાટ જોને આપવામાં આવશે.

ત્રિજંથ્ર મંજી એક કોટી.

સર આગળ દોર હોય તેને દ્વિજંથ્રવાં પડે અને જેમ તેને સારા વાહણ, પાલ આવે તેમ સારું મનાય, માટે ઉછી છ કોટી જેને દોર રાખવા પડે તેનાથી બને નહીં; પણ નજ રાખવા હોય એવો નિશ્ચય હોય તો વીંચાવ કરીને મોઝાને પાછવે એટલી કોટીનું ત્રિજંથ્રમાં પચ્ચખાણુ કરે.

પણ આગલી બે કોટી તિર્થચંદ્રમાં મોકલવી શા માટે ?

જો વીંચાવ ઉપર શુસ્તો થતી વખતે પછી તિર્થચંદ્રે જાળ ન દેવી એટલી વાત ધ્યાનમાં રાખે તો તેનાથી ત્રિજંથ્ર માટે પડેલી ત્રણ કોટી ખર્ચ થઈ શકે. ત્યારે તિર્થચંદ્ર એક કોટી કેમ કહી ?

વિરાધીક નહીં, અને લેશ માત્ર ફાર પડતું હોય
આહાર પાણી માટે જતાં વિરાધીક એમ જોડો
શકે તેટલો માલ કાઢવાનું ન હોય તો પછી
મનુષ્ય તિર્યસનું એક કોટીથીજ બની શકે છે,
આખું વૃત્ત એક કોટી રાખત; પણ જોડું
બન્યું તેટલું છ કોટી રાખ્યું, તે બતાવી આપે
જોડો બચાવ યાચ તેટલો કરવાનો પ્રયાસ છે.

આ વૃત્ત બોલવામાં થતી ભુલ.

આ વૃત્ત સમજવામાં થતી ભુલ વિષે કહેવાય
છે, હવે બોલાવી ભુલ એ છે કે ?

૧. સ્ત્રીઓ પણ સદાસ સતોષીએ બોલે છે.

૨. વિધુશ અથવા વિધવાઓ અથવા સર્વથા
અચાલુવાળાં સ્ત્રી પુરુષો પણ એકજ
બોલે છે.

આ એક એવું ફારસ છે કે એથી સારું જણ
કે ભોલનારને લેશ માત્ર પશુ જે બોલાય છે તેનું
કય સમજવા દરકાર નથી તે પ્રતિક્રમણ કેવી
ફળીભૂત થયે ? બાદમાં બાદમાં સાધુજી
વિચરે છે તે પૈકી ધોમાંજ આવી
છે, નહીંતર તે વાત કેમજાણવરસે મુખર

શ્રીભક્તે સજ્જાર સંતોષીય કહેવું.

વિદુરે કે વિમલાએ સર્વથા સંતોષીય કહેવું.

આગાર.

માણસમાં ખપવા હંચનારે આમાં કાંઈ આગાર
માપજ નહી. જરૂરીઆત નેટલી છુટ કરજુ કોટીમાંજ
જાઈ ગયેલ છે.

આ વૃત્ત તો મોટી સમાન છે, સોનાની કદલી ગમે
તેટલી લેવાય પણ મોટીની એક જરીપજુ કળી ખરી
કે એક પાણી કોમલ નહી. બહુજા મોઝા પાણીનું હોય
પણ સંમિશ્ર ન હોય, તેમ પોતને નારે કોઈને મોઝા
દીવસની છુટ હોય, કોઈને અજા દીવસની છુટ હોય,
પણ પરનો આગાર હોય નહી. એ વાત જાણનાં
પણ મને યાદ આવે છે, જ્યાં પણ કે હની જાત રની
સમજજુ દુર યાવ. ખાટે ખાટે જા. ચાગી સાય જાણવું પડે છે
પરવા વોવા પુલ-એવા પ. ચ. મોટા મેદુર્ગ-મેદુર્ગ
લેવા વધી સંરખમંચના- નિર્વાંવાના રાજા. પંચ-
મરવારા-પ. ચ. બીચાર જાણીયદા-ખબુ. નવમાય-
રિવા-(પણ) અ. દવા નહિ. મંજરા તે આહોરં-
તે જેમ છે તેમ લે રહુ છે.

સિને રૂપન તો હદયના ભાવે પણ અરપક ગુણ દેવ, મુખે
 મોંની અંધા જાણી છે ત્યાં પડી શેઠા વળગતી વાત અપેક્ષ
 મોંની અંધા અને એ આપે, જ્યાં લેવામાં આવે તો શીખો
 મોંની અંધા મુ રૂ ૧ શીખે માટે તો કે હું જાણી મુદ નથી
 મોંની અંધા ને ? વગી હદય વિવચન પર પુરંકા અમર
 મોંની અંધા હરે, માટે ને અંધા કે હું રીતે સજવડો
 મોંની અંધા અને શીખે અંધા હદયના અંધા અંધા વિચાર ક્યાં
 મોંની અંધા અને મુ કહેવું તે અંધા, જ્યાં અંધા નથી.
 મોંની અંધા એ છે કે પોતાની શી પણ ઉમર લાવક ન
 મોંની અંધા તો કોમલતાથી અનિયત લાવે, ને પર દેવ તો
 મોંની અંધા વૃદ્ધ મુદ્ધ, પણ પોતાની છે, હદય ઉમરનો જાક
 મોંની અંધા, માટે અતિમાર દેવ અગ્રામ અને અંધા ને સ્વીડીને
 મોંની અંધાનીક કાવદામાં પણ સખ છે. ઉપલ્લા મોટા
 મોંની અંધા પોતાની જાણી ઉમરનો એ અંધા ન રહે
 મોંની અંધા દૃષ્ટ અંધાનીક કાવદામાં મુન્કા અગ્રામ, તે દૃષ્ટ
 મોંની અંધા કાવદામાં મુન્કામાં કેમ ન આવે ? અંધા વિચાર
 મોંની અંધા મોંની સુખાવ તો છે, જાણી આ મુદ
 મોંની અંધા સુત જોવાથી પણ મુદરે તેમ નથી, કેમકે
 મોંની અંધામાં તે " હંતીરીય " અંધા મોટા કાળ એ
 મોંની અંધા છે તે ક્યા લાગુ માડવું તે જ જોવાનું છે.
 મોંની અંધા હરી લોકમાં સારી લાગે પણ મોંની અંધા ન જોવાય,

એ અડધાચાર નહિ પણ પુરેપુરો રાંતે નથી માટે
 એ પછી મુક્ત પણ નહિ, અને તે જોતા અર્થ
 એ જોએ તો પછી ફક્ત સગાઈ કરેલ લોભવવાથી
 એ ભાગ શુન્દો ધનો નથી; માટે પાછળથી કરેલો અર્થ
 એ જોએ લાગુ પડે છે. આ બંને અર્થનું નિરાકરણ
 એ જોએ મુજબ લેવાથી પણ સવા સંભવ નથી, કેમકે
 એ જોએ બંને મતના ખરા છે, ફક્ત લાગુ પાડવાની
 રીત ફરકાર છે.

જોથી વાત ગમે તેમ હોય તો પણ સંભવિત
 જાંબત ઉપર નિરાકરણ થાય તે ઉપર એક
 દાખલો.

એક વેપારી ભરની ખાંબુ નાખતો હતો. ત્યાંથી
 એક મીયાંખાઈ નીકળ્યા, આસપાસ ભરના રાણા પણ
 વેરાએલા હતા તેથી મીયાંએ એક રાણો ઉપાડીને
 તેની એક ફાડ કરીને વેપારીને કહ્યું કે આ ખાંબુમાં
 અર્ધી ભર મારી નાખ વાળીઆએ કહ્યું કે ફક્ત અર્ધી
 ભરમાં શું વાળે ? એમ કહી ના કહેવા લાગ્યો. ક્યારે
 મીયાંખાઈએ કહ્યું કે તેમાં વાળે શું ફરકતું છે ? અમારે
 મીયાંખાઈને વીચાજ હરામ છે તમારી ખાંબુ જોલો
 ત્યારે ફક્ત એટલી નાંખી છે તેટલી ભર પાછી આપને.

જાન્યારી ૧૯૧૭ ના પુરે વાણીયાએ જાણી લીધું કે
 "જાણી નર મીયાનડુંડ" કેટલેક વરસે મીયાનડુંડને
 જાણી લીધું છે. આજે જોડી ત્યારે જાણી નરમો
 અરજી અન્ધ વેપારી પમે માગી વેપારીએ ફક્ત અરજી
 ફાંફા ૧ માફે ત્યારે મીયાનડુંડને જાણતને આધારે
 કેરડમા ફાંફા કર્યો.

હવે જે કે વાળ વેપારીની ખરી હાવી લાપણ અરજી
 ફાંફા કે જે ખાતુમા જાણેજ નહીં એ આધારે અરજી અરજ
 જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ
 જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ
 જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ
 જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ જાણેજ

એક બીજો ફાંફા

પ્રતંગકીટા—અનેરે અંગે કિંઈ કહી દોય, આ
પરને માટે છે.

ધ્યાનમાં રાખવનું છે કે અનિશ્ચય તે પણ દોષ
તે કૃત્ય પણ વર્તવા લાગે તે હજી કહે નો અનિ-
શ્ચય લાગે, અને તે અનિશ્ચય પાછાં એવા કંઈ તે
અજ્ઞાપ્ય થઈ જાય, પરંતુ એ અનિશ્ચય પાછાં હજી મુશ્કેલી
લાગે પણ ફક્ત અનિશ્ચય જોઈ. (મુજબ તીવ્ર) કર-
વાથી મત લાગે નહિ પણ પણ અનિશ્ચય લાગે માટે
તે પણ ન કરવું કેમકે તે અનિશ્ચય જોઈવામાં
પેશવા જેવું છે, અને આ જોઈ પેશવા અને ઉપર પણ
લાઈ પડે છે. જરા મતી આગળ નહિ જાય નહિ પણ
છે કે ભયારે પાછાં નો અનિશ્ચય પાછાં તે મત ન
લાગે તે મુજબ વિચારેલા કમ નો અનિશ્ચય પણ તે
અનિશ્ચય અર્થ અનિશ્ચય જોઈ કમ જોઈ છે.

પરિવારવાળો—પાછાં દરજ્જા એવા કામ કરવા
તે પણ મત લાગે જોઈ છે

કામ યોગેશ્વરમુનિરાધિયાના—કામ જોઈ તો
અનિશ્ચય.

કામ સેવક બ્રહ્મવચનથી તે જોતવાય એવી જાન કરમ બધાય છે, પણ તિન અનિતાવામાં હવે જાન સુધી તિન રસની માત્ર બધાય છે. જેને સર્વદેશીયુ ન્હા જાનતું હોય તેંડુ નવથી, અને રેડે પાળતું હોય તેંડુ દેશી, નવ વાડ માદેથી જો જા રેડથી કે સર્વથી જામવા ન રેડી. કેમકે રીવત્ર એ જાન છે, તે જુદાઈ બધા માટે આવી વાડ જોડેજા તે વાડ નીચે મુજબ ધ્યાનમાં લેવી.

(૧) સ્ત્રી સાથે સંગ્રામ નબોગા રહેતું નહિ. (૨) સ્ત્રી સાથે સંગ્રામમાં વાત કરવી નહિ. (૩) જે રૂપે સ્ત્રી બેઠેલ હોય તે સથળે બે ચલી અગાઉ ગેરુડ નહિ. (૪) કામ ઉત્પન્ન કરે એવા પદાર્થોનો, સર્વદેશીય પશુ દંડિયી કરવો નહિ. અંદરે જાનથી તેવી વાડ ન સાંભળવી, દ્વાયથી લંચી ચીત્તેને અડાપું નહિ નાકથી સુગંધ લેવી નહિ. અને આંખથી સ્ત્રીજાન અંગ ઉપાંગ તો જુ પશુ એવું ચીત્ર પશુ જોતું નહીં. (૫) સ્ત્રી રહેલી હોય ત્યાં જીતને જાતરે રહેતું નહિ. (૬) પુર્વના કામભોગ સાંભળવા નહિ. (૭) દરરોજ પુંછીકા રક આહાર કરવો નહિ. (૮) સારો અહાર પશુ અતિ કાવ ખાવો નહિ. (૯) સરીત્તી અને કપડા વિગેરેન

પૈતૃક વખતે વિદ્યુત પ્રકાશના પરીવર્તન કે. વ. ડી અવિરલ-
મર્મીના દૃષ્ટિથી જવાથી A કયાનુવેશનો કોઈ
વિશેષ દેવ સાક્ષી સમયે દેવ તે પાત્રે અવધારમાં
અશુદ્ધ થત કાળે નજરે પડે તો મદત થતા ન હોઈને
અનાદાર કરતા અનર અનમનનાં દુઃખમાં પ્રાપ્ત
થાય છે.

એટલું તો એકમ છે કે જે ને કયાનુવેશમાં
અવધારાએ પોતાના છે તે સ્વભાવે અનિવરણી, અ-
વધારા વિરોધવાનો વેગ તે અનવરતી જાગરે તરફે પરા-
મર્શને પહોંચી ૧૬ અર્થનાં છે તેનું કેટલાક દ્રશ્યતા
દેવા સમાવળ છે. તેનું કેટલાક અનવરતો પત્ર કયાનુ-
વેશનો કોઈ અનવરત કોઈ નવા અનવરત કોઈકાનું કામ
તેમજાને જાગે કેપત્રક દ્રશ્યતા કમ નિમ્ન કોઈ વચોવે છે
જા નિમા કોઈ કેટલાક કમ કેટલાક છે તે વિચારવાનું
વાંચકને મોઢાં.

સ સોચક.

કેટલાકેક ત્યાગીમાં અપનાસાએ ચદામદા રાએ
જે, અને પુત્ર કદાસીયા જેવા થઈને ફરે છે; તેઓનું
પ્રશ્નચર્ચા થાનું શી રીતે હોઈય શકે? કેઈ કહેશે કે
કોમળી કોઈએ તો થાનું છે ને? પણ એટલો વિચાર
કરવો એકએ કે તેઓ પોતાને નવ વાક સદિન નવ-
કોઈની પ્રશ્નચર્ચા પ્રાપ્તવાળા મળાવે છે, તો આમાં
વાક ક્યાં રહી?

ધાયા જુનમાં જે હાંડે દોષ હાથે દોષ તે
તસ્મિન્નિચ્છાપિદુઃકરં.

૪

પાંચમું વ્રત.

નોંધ—[સુદમ પરિમદ.

રોગપણ કાંઈ અચેત, મિત્ર, વાતુ ઉપર મેદનો,
જન્યુત જાંઠ આદિજનુ રૂપ થઈ તે રૂપે પરીક્ષે
અથાવ અથા ન પુરી કરે-એવા જનતા આનેકને મુર્ખા
કહેવાય છે અને ' કમરેશાસ્ત્રી' મુજબ સુરજા
પરિમદાં છુત્તાં—નુકાનેજ પરિમદ કહે છે

આવી મુર્ખા જે જે રોગજ જે પ્રકારનો આવ જનુવે
તે પરિમદ કહેવાય છે; આ સુદમ પરિમદનો ત્યાગ વીરલા
કવે કહે છે પણ આ રૂપમાં જનતા પ્રમાણે મેદન
પરિમદ પરિમાણ કરવા પાડે તેથી થઈ શકે.]

પાંચમું અણુવ્રત શુભાઠ પરિમદાઠ હેરમણી—
પાંચમું મહામતની અપેક્ષાએ એણું. મેદન (જમતના
બીજા લોકો સાથે સરખાવતાં મેદન) પરિમદ પરી
(પન દોષલ વીએરની તુળા) તજવાનું. (આગળ
દેવે મળી કલા પ્રમાણે).

પણ આપને તે આપવાની છે. હવે એ આ પાંચસે
 ધારીવાળાને પાંચમેથી વધારે લાખવાની જામી ન દોષ
 કે તરત જાણે એમ કહે, એટલે એની લાકડીની જુખ
 પી કે બધું ? જાને એક માણસ પાસે જ કે જુખ
 લાકડીજ દોષ છતાં વધારે મિળવવાના પચ્ચખાણુ દોષ
 અને પછી જમ તેવી કરસ લાકડી દેને તે પચ્ચ
 " ન જોડે " એમ કહે તે પછી એના લાકડી ને
 આશરે સાદુકાર કેળું ? માટે જરી સાદુકારી તે આપે
 " નહીં જોડે " એના ઉદમાર ઉપન સાથ ત્યારે
 આવી કહેવાય. જાને તે ઉદમાર પચ્ચખાણુ વચર આવે
 નહીં; એ ઉપર પાવનુ નન તે ખરેખર સીમત લવાની
 આવી છે—જાને તે વચ ખાખ. જમતની સમૃદ્ધી હાથ
 કરવા છતાં મિખાગી અવસ્થાજ રહે છે. જ્યાં સુખી તે
 હવે પચ્ચખાણુ નથી કર્યા ત્યાં સુખી તેને કાંઈ કહે કે
 આખા જમતનુ દ્રવ્ય આપને સોંપું, પણ એક જગોએ
 એક પાઈ રહી ગઈ છે તે લાવી આપું ? તે પછી
 આ માણસ હા કહે ત્યાં સુખી જુખ મટી ગણાવજ નહીં.

જાદી વચર તુખા મટે નહીં—મજીત શાખમાં
 સુખ્યાને અત ઇજ નહીં. એકસો વેણાણું આંક સુખી
 તે સુખ્યાના નામ કૈનશાખમાં છે પણ એટલેથી શું
 કાંઈ બસ થાય છે ? તેના ઉપર પણ જોટલાં ખીંડ

મરણ તે ઉપરની બધી દર ને ને નમાવે તે
 હૃદય પણ ને ન નજે તે લાજ કરતા દાની થાય.
 તેજ પ્રમાણે ગમે તેટલી મેટી રક્ષા માણસી રાખે તે
 પણ હાંધે ખોટું નથી, બધે તેવડી મેટી રક્ષા કેઈ
 ગમે મગવા સભવ ન હોય તેપણ બધી છે, તે મેળ-
 વણની ઇચ્છાની છે, ને પુરવઠા નથીજ આડું પાંદડું
 છે તે પાંદડું ઘણાં જોડાએકેકે કાંઈ મુરતી મગવાની કે
 વારસો મગવાથી ખસી જઈ બીજાના શ્રીમત ધનાં
 નજરે નેવામાં આવ્યા છે, માટે દર મેટી હોય તે
 હાંધે વાંધા નહીં. એથી વધે તે ન રાખે. પણ તે દર
 એવડી હોય છે કે પોતાની આટલકા મુજબથી બાકી
 ભય છે એટલે વાંધા આવે નહીં.

આવી હદ પુરી થઈ રહ્યા પછી ધર્મદોષ

કરવાને ઇરાદે દ્રવ્ય મેળવાય કે ?

ધર્મદોષ એ પણ એક પ્રકારનો લોભવટો છે, તેમાં
 મુલ કર્મનો બંધ છે. લોકમાંથી કિર્તી પ્રાપ્ત થાય છે,
 ધર્મદોષ આપણે આપણું લોભવટા માટે જે રક્ષા
 કરાવતા હોઈએ તેમાંથી થાય, પણ ધર્મદોષ માટે હાંધે
 કરાવા બેસાય નહીં; કેમકે પાપ વગર કરાવાનું નથી
 અને દાણવા, માણવા પાપ કરવા તે વાત જુદી પણ

જાણે તે ઉપરની અપી હરે તે એક નજારે તે
 કુલમ પણ તે ન જાણે તે હાલ કરના હાની શા. ૫.
 ૧ મારાં જાણે નેહલી મેલી રામ કાલગો રામ તે
 હાંઈ ખેલુ નથી, જાણે તેવડી મેલી રામ તે
 જે અગલા મલમ ન દોલ તેપણ અપી રા. ૧ મેલ
 રાની ઉંચલી છે, તે પ્રજાના નથીજ અર નહી
 ૧ તે માંડ્યાં યજ્ઞના બેકાંઈક દા. ૮ સુન્ની મગવાડી કે
 પ્રજો અગવાડી ખાંડી જાડ બીજાલીના ધીનજ મગ
 ૧ જાણે નેવામાં આખા છે, માટે હર મેલી દોલ તે
 હાંઈ વાંધે નહીં, મેલી વડે તે ન જાણે પણ તે હર
 મેલી દોલ છે કે પાણી આજવા સુખેયા વાધી
 ૧૫ ૮ મેલી વાંધે આવે નહીં

આવી હર પુરી થઈ રહ્યા પછી ધર્મોદિ

કરવાને હાંઈ દ્રવ્ય મેળવાય કે ?

ધર્મોદિ એ પણ એક પ્રકારનો લેખવડો છે, તેમાં
 કુલ કાંઈ નાંધ છે. લોકમાંથી કિર્તી પ્રાપ્ત થાય છે,
 ધર્મોદિ આપણે આપણા લેખવડા માટે જે રામ
 કમાના હોય તેમાંથી માય, પણ ધર્મોદિ આજે હાંઈ
 કમાવા નેહાય નહીં; કેમકે પાપ વગર કમાવાનું નથી
 ૧ અને હાંઈ, મારવા પાપ કરાય તે વાત મુદી પણ

કદા મુજબ) વધારાકિત જેવી જેવી મર્યાદા કરી છે ઉપરાંત (ઉપર કદા પ્રમાણે) હલ કરતાં વધાર કરવાની બધી જાવજીવાણ—જ્યાં મુખી ભુલું મુખી (ત્રણ કોટીએ). પગવિદં—એક કરશે નકરેમિ—કરું નહિ (મર્યાદા ઉપરાંત) કરણ. વિનિર્ણય—ત્રણ જોડે કરી. યજ્ઞસા, વયસા, કાયસા—મને, વચને કાયાએ. એમ ત્રણ જોડા અને એક કરણ એટલે કોટીએ.

આ વૃત્ત ત્રણ કોટી શા માટે ?

અમારું કહેવાઈ ગયું છે કે જેટલી કોટી પડે તેટલી પાળવી, કાંઈ વધારે લેવાથી વધારે હાલ નથી જો આ કોટી કરે તે પોતાની હલ જેટલું પોતા પાસે થઈ જાય તે પછી ઊકરાઓને કાંઈ કામ ન રીખવી શકે ? કેમકે કમાણીનું કામ રીખવવું તે પણ પરિમિત મેળવાયો. કહેવાય, માટે વૃત્ત ધારીતાં ઊકરાં જુએ મરે તે વાત પણ જાણવવામાં આવી છે.

પદવા પાંચમા પુલ—એક પાંચમા મીટા. પરિમિત—કોલત વગેરે પરિમાણ—પ્રમાણ. વૈરમર્ણ—મતના—તજવાના મતના. અતિમાર. જાણીયવા

અચૂક નસમાયરિવા—(પક્ષ) અચરણ નહિ.

મદાવેપ્રાલોચન—તે જેમ છે તેમ કદુંકું.

અતિચાર—૧ સંતવરણુ પમાણાફકમે—હવાંડી જમી-
ની હાંડી જમીનની બાંધેલી મયાદા તોડી દોય.

૨ દિગ્ગજોવન પમાણાફકમે—૨ પાની, ચોપાની બાંધેલી

મયાદા જોગળી દોય. ૩ ધન ધાન પમાણાફકમે—શકદ
નાલુ હાણા ધાનની મયાદા જોગળી દોય. ૪ દુપદ ધ-

રુપદ પમાણા ફકમે—ભેખમાં, ચોપમાંની મયાદા જોગળી

દોય. ૫ દુરિય પમાણા ફકમે—ધર વખસની મયાદા જો-

ગળી દોય. તે નવે જાગલ હાંધી વધારે સખે તો તે નૂત
જાગે ને અણાચાર ચાવ, પણ હવે ઉપરાંત થઇ ગયેલ

દોય તો તે વાત ધ્યાનમાં ન દોય તોપણ અતિચાર
તો લાગેજ. પણ તે ધ્યાનમાં આવે કે તરત હાંધી

દોય તો તે અતિચાર, નહીં તો અણાચાર—અમુક
વખત સુધી તે ધ્યાન ન રહેવા સંભવ છે, કેમકે

સરવૈયુંમાં કોરોજાનું કંઠાનું નથી.

વાધિ નહિ. આ તે પાછી નવોરીમાં પણ
 (તરુ તે પણ પાછવતું નહિ) તે ત્યારે
 : સિંધીદણુ કાલ પાંચ સહેનું કાં પહેલું, રાત્રી
 હું મહાસાગ કાં દબ રાખે. તે ' સાધુએ જવાબ
 યો અમારે ત્યાંથીનું કાલ રાખ્યું ન હરખે પણ
 : સિંધી સાથે છે તે ન જ છે. કાલેનું હતું મહા
 ૪ ત્યારે હું અને નહિ માને લાગ્યું, હું પણ દબ
 ૨ જાણતો નથી મહાનું નહિ તિસાગ આડવે નથી
 હું મહાનથી કહે છે ' પાનની નેકાત્ત પરપાસે દબ
 માનતું આ રાત્રી જેવા છે, પણ મહાનું રાત્રી જેવા
 સિંધીદણુ અને ત્યારે જોવાયા પુણી થાય

કેલકાક દીક્ર સાધુ કાપી તરફથી મતી દસીક-
 ૪-૫૫માં જવાબમાં આ બધું છે તેવું સાંજનું પગાય
 કે રહી કેવળ આ કવમાં આ આટે ન થાય? આ
 કવમાં કેવળ નથી, તેથીજ એમ ખાતરી થાય છે કે
 થાય થાશે છે, તેમજ થાકવા હવું. આજે બીતરાગી
 થીજમું છે કે મરાગી એટલું તે. વિચારી જુઓ?
 એ પ્રમાણે કહેવાયને જવાબ - ૩૨૫ થાય નહીં અને
 મરાગી ન જમ છે તે નહીં જરી પણ કેવળ એ કારણે
 મત નથી તેનો સંબંધો - કાનું ઉત્તમ-ત્યાંગીને કેવળ

છે, તે શાવ ખરી પણ તે જગડે કે દુરવ દબાવવાં એ-
છે. જેમ ચુલામાં અગ્ની બારેલો દોષ તેથી ખુમાર
કે છાંયે લાગે નહિ પણ તે ચુલામાં અંદર અગ્ની છે,
તેથી તેમાં નેતું છુપાવાય નહીં, તેમ આત્મામાં કેવલ
કે નહિ પણ એકે કથાવનો ઉપયોગ થાય નહિ.

સાધુને પાંચ મહાવૃત્ત દોષ અને આવકને બાર વૃત્ત
દોષ તો કથ્યાણ કથ્યાની ઉલ્લેખ સાધુને દોષ છતાં
આવકને ઓછાં વૃત્ત અને સાધુને બાકાં વૃત્ત શું
માટે ?

સાધુને કથ્યાણ કથ્યામાં વધારે કિયાની જરૂર ખરી,
પણ જેમ કબલ પનાતું કપડું અરખું જોઈએ તેમ સાધુનાં
વૃત્ત તરત આગર વગરનાં અને નષ્ટ ફાટીનાં છે, માટે
તે પાંચમાં જાણી જાય છે, અને આવકના વૃત્ત ઉપાં
એટલે ઓછા પનાના કપડાં જેવાં છે, તેથી જરાબર દોષ તો
પણ સાધુના વૃત્તને પહોંચે નહિ.

જેમ પાંચમા વૃત્તને વિષે જે કાંઈ દોષ લાગ્યો દોષ
તો તે તસ્મિન્નિચ્છામીદુક્કટં.



કેટલે ૩૩ દોડીએ પચ્ચમાણ. છઠ્ઠું શુદ્ધ જન આ માટે ?
 ચોથા પંચ વૃત્તમા જે જાગર સખચા પદવા છે પણ
 તે કાંઈ આજા દોડીએ સખચની જરૂર નથી. અમુક
 કોરમાંજ તે આજા રહે, અને તે ઉપજવના
 કોરમાં કાંઈ પ્રકારે જન રહે તે કાંઈ વહેવાર
 કોરે નહિ, અને ઉપજ. પાંચેય વૃત્તમા આજાર ભુલઈ
 જવાથી શુદ્ધ થાય, માટે તે શુદ્ધજન કહેવાય છે. પણ
 કોઈ આજાર દોડીએ નહિ ત્યાં શુદ્ધજન શું શુદ્ધ કરે ?
 જનશુદ્ધ દોષ તો શુદ્ધ કરવો શક્યને ? જેમ બાળકો
 શિક્ષાનાં યોગ્ય કરીને તેને મહેતાન સમજે તેમ શિક્ષા
 યોગ્યવાને જનશુદ્ધ દોષ ને " પુલ નહિ તે પુલની
 પાંચડી " ને પ્રમાણે છઠ્ઠું જન પાંચે તે પણ અમુક
 દહ અદાર સાધુપણના નમુના રૂપ છે. ત્યાંથી અદારે
 પાપનાં જાવડવના પચ્ચમાણ છે પણ સત્કારીને તેમ
 નથી, માટે ઉત્તર, દક્ષિણ. પુર અને પશ્ચિમ ઉધે અને
 નીચે છબે દિશામા જાપેથી દહ ઉપર જઈને જાવ છપ શુધી
 અદારેય પાપ મન, વચન, ક્રિયાઓ કરે નહિ. કરાવું નહિ,
 આપું છું મન છે તેમા દહ ઉપર જવું નહિ એમ ન જોણવું.
 જવું નહિ અને પાપ કરવું નહિ તેમા શું ફેર ? જેમ
 જમી તે જાગતા વાળીયા દોષ પણ કાણુ. અવહાર
 આજારે ફેરમા ફેર અજ્ઞાનોજ નથી, પણ સનપણ

પરે દીયા સંબંધો કરેલી અર્થાત્ જોખાંચી હોય.
 વવુદી-સેત્રવહી એટલે એક દિશા વટાવીને બીજી
 દિશા વધારી હોય. સદૃશનરણાણ-સદેશ પડ્યા છતાં
 રેલી હક કરતાં) આમજ આત્મા જવાયું હોય.
 એકવા છક વૃત્તને વિષે કાંઈ દોષ લાગ્યો હોય તે
 સ્તમિચ્છાપીદુઃકરં.



સાતમું ગુણપ્રત.

પરે દીકરા જાળથી કહેલી ખર્ચાંઠા જાગ્યાંથી દોષ.
વિનવૃટ્ટી-સિતવટ્ટી જોડે છે. વિશા વસાવીને બીજી
રિયા: વધારી દોષ. મદમનરવાણ-સડેલ પદ્મ. છતાં
(પરેલી દુદ કરતાં) જાગત જાણ્યા જવાનું દોષ.

એટલા છતાં જૂનને વિષે હાંધ દોષ લખ્યો દોષ તે
તમાવિષ્ણુદાર્મદુઃકટં.



સાતમું ગુણગ્રંથ.

માનમું ગ્રંથ—સાતમું મન. અમુક ભાઉની દહમાં
જ્યાં પણ એટલા જ્યાં માડ જવાને. તે દેહ દીવસ
જે પડે માટે હુડ રાખે છે. પણ તેની અદરના
રેક સરખામાનને. દરેક જ લેગવટે કરવો પડતો
થી, માટે હમીશ તે પદાર્થોની રીતની અંદર પણ
રખોડા કહે, એટલે ઉપર બનાવ્યા પ્રમાણે બીજાં બધાં
કનને શુદ્ધ કર્યો, માટે તે પણ ગુણ મન કહેવાય અને
આપુને પાપની બધી એટલે તે જૂનની જરૂર નહિ.
હવેમોગ—એક વાર લેગવવાની ચીજ તે ખાવાની
ચીજ. ખરડ મનુ એટલે ઘડ રહ્યું. પરિમોગવિદં—

- ૯ દુષારિદં—દુષ્ટ દુષ્ટવા તથા બેજનવાની મર્્યાદા.
- ૧૦ આમરણરિદં—ધરણીની મર્્યાદા.
- ૧૧ સુપરિદં—અગ્રજની વીગેરે મુષ્ટ કરવાની વસ્તુની મર્્યાદા.
- ૧૨ પંડમરિદં—પીવાની વસ્તુ આલસક દાષ વગેરેની મર્્યાદા.
- ૧૩ અગ્રણરિદં—સુખથી પડવાન વીગેરે ખાવાની વસ્તુની મર્્યાદા.
- ૧૪ વદનરિદં—હાનું ખાન થડ ખાઈને વગેરે તથા હાનું પાકું ખાન ખાવાની મર્્યાદા.
- ૧૫ સુપરિદં—ચણા વિગેરે કઢોળ કે જેની દાળ થાય તે હાનું પાકું ખાવાની મર્્યાદા.
- ૧૬ વિગયરિદં—હી, તેલ, દૂધ, દહીં, બેળ, ખાંડ, આદર જે આત આમાન્ય વિગય છે તેની મર્્યાદા. ગાખળુ, મધ, માંસ, દાડ જે આત મદાવિગય છે, અને માંસ અને દાડ જે બે તે ખજસા છે, મદાવિગયનો તો આવક આવિકાને સર્વથા ત્યાગ હોવો જોઈએ.
- ૧૭ શાપરિદં—હીચોતરી અકની મર્્યાદા.

- ૮ મહુરવિહં--દ્રાક્ષ, બદામ વીગેરેની મર્યાદા.
- ૯ જમણવિહં--જમવ.ની મર્યાદા. (એટલે અમુક વખતે આટલી વસ્તુ આટલા વજન સુધી ખાવી).
- ૧૦ પાણીવિહં--પાણી પીવા માટે પાણીની મર્યાદા.
(તોલ તથા વખત)
- ૧ મુત્યવાસવિહં--સોપારી, કવોંગ, એલચી, તજ વગેરે મુખવાસની મર્યાદા.
- ૨ વાહનવિહં--ઝાડી, ઘોડા, રથ, વહાણ વગેરે ફરતાં, તરતા. અને ચરતા વાહન વાપરવાની મર્યાદા.
- ૩ વાહનિવિહં--પગરખા, મોઝા વીગેરે પહેન્વા તથા વાપરવાની મર્યાદા.
- ૪ સપ્પણવિહં--શાળ્યા પત્રગ વીગેરે સુવા એલવાના આસન વાપરવાની મર્યાદા.
- ૫ સચિતવિહં--સચેત (છવ નદીન) વાપરવા તથા ખાવાની મર્યાદા.
- ૬ દબ્બવિહં--હુજ, કોંગ, ગુદ વીગેરે સચેત નચેત વસ્તુ ખાવાની મર્યાદા.

કહેવત છે કે " કરકસર ને વદાળની સદર " એટલે વદાળની સદર કરવાથી જો કમાઈ ધાપ લેતી કમાઈ કરકસર કરાવી ધાપ છે. વળી કહેવત છે કે " કરકસર ને બીલે બાઈ છે. " એટલે નેમ બાઈ કમાવવામાં મદદ કરે નેમ કરકસરની દેવ પણ ઉમેરો કરે. કરકસર ન રીજે તેને અનીની કરકીજ પડે, કેમકે હવે વગરની મિત્ર એકબેને માટે અપી દુનીયાનો પૈસો એક જણ પાસે હોય તે પણ ઘોરો છે. જે જે ખાતામાં બહુ સારી રીતે ચલાવવા હોય તે દરેક ખાતામાં બજેટ લેઈએ. તેમ સાતનું મન ને ખરેખરે બજેટ છે. હાલમાં કહેવાય છે કે એ અનીનિમાં ન રહેવું હોય તે " 121 121 121 121 121 121 121 " તે તારી અપ પર્યન ચીજો દહમા સખજે તે સાતનું મન છે. કાંઈ પણ બાતનો વિચાર કર્યા વગર જે ચીજ હાથમાં આવે તે તપ લઈને મોઢામાં મુકવી એટલે મોઢાને કાંઈ ત.જુ નથી, પણ વિપ્રીત શુદ્ધ હોયની ચીજો શરીરમાં કાબલ થઈ અમમાદ કરે છે. માટે મન ઉપર કાણુ સખનાં તે રીખતુંજ નેપુએ. મન ઉપર કાણુવાન મહુસ તે માપેલું કામ પાર પાડે છે, અને બીજાને તે ગમે તેવો એવરવાઈ હોય તેપણ દાણીઆના માર્યા નીચું જોવું પડે છે.

પુણ્ય ઉપાર્જનક છે. તે પછી જો તે બધા બોલની
છ કોટી બંધી કરે તો પુણ્ય ન કરવું તેવું બધન
આબુ મનાતો માફુ કામ કરવાની હોય ? તેમ છતાં
પાપ સ્થાનકનો ત્યાગ હોય ત્યારે છ કોટી બંધી કરવાને
હરકત નથી, કેમકે જે પુન્ય કરવામાં જરાપણ પાપ
આવે તે પાપ, પાપના પચ્ચખાણુવાળાથી સેવી શકાય
નહિ. મોટા પછી કમાણીના વેપાર થાસે પરચુરણ
બટાવની દરકાર રહેતી નથી. આ ઉપરથી એમ સાબીત
થાય છે કે જે વખતે ગૃહસ્થને પાપનાં પચ્ચખાણુ
ન હોય તેને ખાવા પીવાની બંધી રૂંકાવીનીજ પાડવે.
અહાહા ! મનના કેવા બાંધા છે ? જેમાં પરોક્ષામતને
દેશ પણ વાંધા આવતો નથી.

પ્રવાસાત્મા-જેવા આત્મા વૃત્તમાં. ઉપયોગ-એકવાર
ભોજવાય તેવી વસ્તુ. પરિયોગ-પ્રત્યેક ભોજવાય તેવી
વસ્તુ. દુર્વિદે-જે પ્રકારે. વસ્તુ-શરી છે. સંજ્ઞા-તે જેમ
છે તેમ. મોચનાડય-ભોજન સંબંધી. વમ્મડય-વેપાર
સંબંધી. મોચનાડય-ભોજનના. સમગોવાસર્ણ-
આવકને. પંચમહ્યારા-પાંચ અભિચાર. જાણિયવા-અણુવા.
નસમાયરિવા-(પણ) આદરવા નહિ. સંજ્ઞા તે આશીર્વા
તે જેમ છે તેમ શરી રોખાડું છું. સચિતાહારે-સચેતનો
આદર કરે તે અભિચાર. આ બાબતમાં વિચાર કર.

વાનો છે, સચેતનો આહાર તો ઠેક છડી પડીમા ચુપી કરાય છે. ત્યારે આનો અર્થ શું ? વળી ૨૬ બોલમાં સંચિતવિહ્વં એટલે સચેત આહારની મર્યાદા છે. એટલે કાંઈપણ સચેત આહાર ખપે છે ખરો ; ત્યારે અતિ-શ્વારનો અર્થ એમ સંભવે છે કે જે લીલોતરી ખપે છે તે પણ કાચી નહીં. આમાં ઉપલક્ષ્ય દ્રષ્ટીથી કાંઈ હાંસી કરે કે, આ ઠીક વાત. મુજા કાચા ન ખાવા, પકવીને એવ રહિત ખાવામાં વાંધો નથી. વાહ ! વાહ !! દયા તો બારે ગોતી કાઢી, તેનો જવાબ એ છે કે બાઈ જે લીલોતરીએ ખીજા માણસે સંપેક્ષ તેમજ કાચી ખાય છે તે બંને ત્યાગે તેને ધન્ય છે, મારાથી તેમ નબળું ; થીક છે મને. એવો વખત ક્યારે આવશે કે બંને ત્યાગું. માટે અત્યારે તો એક કાચીજ રૂકત ત્યાગુ છું.

સચિન્તપદિવદાહારે-સચેત સાથે એટલી વસ્તુ જાડનો શુંદ વીગેરે જાડની સઘટે છે તે કુખેડીને ખાય. આ ચીજ કાંઈ પેટ ભરવની ચીજ નથી, આવુ ખાવાની ટેવ ખાવાનું ગરબીપાતુજ નુચરે છે. અને જે માણસ આટલે હરતજે એમને વશ થઈ ગયો છે તેને ભરોમે સોંપાયલું સંસારનું કામકાજ પણ પાર પાડે એમ ધારી શકાતું નથી. આવડે તો મનમાં સજડ રાખવું જોઈએ કે, આપણે ખાવા માટે એવતા નથી પણ એવવા માટે

ખાઈએ છીએ. ત્યારે છલ ઉપર દાળ બેસશે. છલ ગમે તેવી પણ એક સેવા બક્ષવનાર મેવક છે. ધરપછીથી તેનાથી દખાઈ જવું પાડવે નહિ અને એમ બે ધર-ધટ્ટી દખાણો તો પછી નોકર ઘરને ચુથી મારશે.

અપોર્નિયોસટિ મલ્લખયાઈ-જેમાં જીવના પ્રદેશ રહી ગયા છે તેથી ચાંજ ખાવી તે અનિચાર. બનતાં મુખી પાછી સિવાય કોઈ સચેન ચીજ મોઢામાં નાખ-વીજ નહી.

દુર્ગાલીયોસટ્ટી મલ્લખયાઈ-માઠી રીતે નીચળવેલો અધાર. જે આદારમાં ઘણા ત્રસજીવની વિરાધના થઈ હોય તે અધાર કરવાનો આવક વિચાર સરખો પણ ન કરવે. બોખા, પાંક વીગેરેમાં ઘણા ત્રસજીવની હોંસા થાય છે.

“ છપવા સાડ ખાવું ” આટલુંજ મુત્ર તે અંત-રમાં કોતરાઈ જાય તો પછી આવા આદારનો અવકાશ ક્યાં રહ્યો ? સીદોતરીનાં અસંખ્યાત્મ છપ એટલે તે આદારનો વીધીઓમાં ત્યાગ થાય છે. પણ આ અધારનો અમૃતર્પ દાંડણ અને વિવના વાસણ બરોબર છે. એટલે લોકો ખટુ ઉતરાય છે. દેખીતા અંચેત પણ ઘણા ત્રસની હોંસાથી બનેલા છે.

તુચ્છોસાદિમલ્લણયાદ-એ અહાર જેટલો ખવાય છે તે કરતાં વધારે નાંખી દેવું પડે અને તેમાં ઘણા ત્રસજીવની અને સમુર્જિત મનુષ્ય સહિતની દ્વિંસા માય છે, તે અહારનું પણ તેવુંજ છે. દેખીતાં અસંખ્યાતા જીવ ન દેખાય પણ પરિણામે બહુ પાપજંધનતાં કારણ છે. ચેરડી આંખ વગરની હોય તો અચેતજ છે, તેમાં એક પણ જીવ નથી પણ તે ખાવી તે તો બાળકનું કામ છે.

જીવ અજીવનું જાણપણું કર્યું, પ્રતિક્રમણના અર્થ શીખવા જેટલી બુદ્ધિ આવી તો પણ બાળમતી હજી ગર્ભ નહીં તે ક્યારે જશે ? એમ કરતાં કહી જીવ જીમને વશ થઈજ ગયો હોય તો પછી વિવેક સહીત ખાવી આખો દહાડો છોતા કચરાયા કરે અને અસંખ્યાત કીડીઓ કચરાય તો પછી કયા ભાવ કર્યા રહ્યો ? જેને જીભ ઉપર દાળ નથી તેને ચિયળ સાચવવું પણ લગ-લગ અસંભવિત છે. લેશ માત્ર પત્તુ બુખ સહન કર્યાં વગર અતિ ઉત્તમ તપ પ્રાપ્ત કરાવનારું સાતમું વત છે. લગભગ ઘણા રોગનું મૂળ જીભના છુટાપણામાંજ હોય છે.

એક શાસ્ત્રકારે ઠણું છે કે—હે જીવહા ! બે વાતની મર્યાદા કર. પાચન શક્તિને ધકો દગાડે તેવું, પ્રકૃતિને

કુળ સરોવ, ગૃહીને ઉત્તમક અગ્રણે માટે; બીજા
કોઈ અભિચારે, અનુભવે, અમલ્ય જોડવા માટે
વળી છે.

હમને હુદી મુકવાળી રંગની કલ્પની થાય છે,
તેને પણ હમને દગાવવાની રેવ મુગથી ન હોય નેથી
પરદેશ પગાલી નથી એટલે જમંકર રાગમાં દવા
કામુ પડતી નથી, નહીતર પરદેશ તો જળર જળર
રાગ દગાવી દીધે છે.

જે દોહો હમને કર્યા માને છે તેને 'મતાહારપણુ'
શીખવવાનો એક રહીયો.

પ્રભુએ આંખો જે આપી, કાન જે આપ્યા, ખબા
જે આપ્યા, નસકોરાં જે, હાથ જે, પગ જે એ પ્રમાણે
પણખરાં અવધવો જે આપ્યા છતાં જે વચ્ચે કામ તો
જોરનું, માંજગવનું, મુંઝવણનું, દાહવાનું બીજેરે અકેકું
'શીખું એટલે તે હીસાજે દેકને અર્પુ કામ જાગે આખું
પણ હમ એક આપી જે નહી—છતાં તેને કામ એક
નહી પણ જે જોખ્યા, ખાવાનું અને જોડવાનું, બીજા
બંધા અવધવને જાગે અર્પુ કામ અખ્યું અને જાને
એકલીને જે કામ આપ્યાં એટલે શીખનું કામ તેને માધે
... તે શું થાય છે ? શું પ્રભુને એક સામગ્રીના કટકા

[illegible]

હોય છે.
એક ચાસકારે કહ્યું : કે-કે અબ્દા...
મર્યાદા કરે, પાચન કાર્યને ધકેલ દબાડે તેથી, તૃપ્તિ

ની તાણ પડી હતી ? પણ તે એમ બતાવે
ચીકને એ કામ કરવાં હોય, તે વાપરતાં
અને ન ચાલતા વાપરવી એટલે ખાવામાં અ-
અનિશય ઉપયોગ રાખવાની જરૂર છે.
ખાણું નહિ. અને ખુબ વગર ખાવું નહીં.
જેટલા શબ્દોથી રહતું હોય તેથી વધારે ૨
નહી, અને જેટલું ખ.વ.થી કુધા વેડતી
વધારે ખાવું નહીં. નમ.ય તેડતું ખાવું તેમાં
કારણકે વધારે ન લમ.ય એટલે ઉપાય શું

કમ્મવર્ણ—૫૫ પ-૧. સમજોવાસર

વક્ષરસ - ૫૬૨ પ્રકર. કમ્મારાણાર-૩૪

કેશાણા. જાણીયવા—૫૧. ૧ નમમાયરિવ

આકરવા નહિ. તંજહા--તે એમ છે તેમ.
-તે કહ્યું.

૧ ઇંગાલકમ્મે—લડીનો વેપાર.

૨ વણકમ્મે—વન કપાસવાનો વેપાર.

૩ સાદિકમ્મે—ચીજ સોડવીને વેચવાનો

૪ માદિકમ્મે—ગાડી વીગેરેના બાજી ખાવાનો

૫ ફોદિકમ્મે—હળ વગેરેના વેપાર, પૃથ્વ
વવાનો વેપાર.

- ૬ દંતવાણિજે—દાંતીજીને દૂધે દીખાવી અશ્વો
તેને લાંબો દાંતપ્રાપ્ત.
- ૭ કંસવાણિજે—અમરી માથે અમરી તેના ઉપરના
વેપાર.
- ૮ રમવાણિજે—અમરી બીજનો વેપાર, ભરતપત્ર
માથે તેનો વેપાર.
- ૯ કમ્બવાણિજે—કમ્બના બે સાધનો વેપાર, કમ્બ
એમાં લાકડા, ખાલનો ઉપયોગ બહુ કર્યો
૫૨ ઉ
- ૧૦ વિપવાણિજે—વિપનો વેપાર.
- ૧૧ મંતુરિલ્લખકમ્બે—નાચક રત્ન બદલનો વેપાર સ્વ
ચાનો વેપાર.
- ૧૨ નિર્લેષણકમ્બે—નિર્લેષણ કરવા માટેના અમારવાનો
વેપાર.
- ૧૩ દ્યુગિદ્યવર્ગીયા—દ્યુગિદ્યના સમાવેશને વેપાર.
- ૧૪ સરદહનસાગપર્વિમાંસણિયા—સરદહનની પાછી
સાસાવાનો વેપાર.
- ૧૫ અસરજનપર્વિમાંસણિયા—અસરજનના બચે દેવ, ઉકરી
પીંજે ઉછેરવાનો વેપાર.

- ૬ દંતવાણિજે—હાથીએને કુન્જે રીખાવી મરાવી તેના ઘંતનો સેજગાર.
- ૭ કેસવાણિજે—ચમરી ગાય મરાવી તેના કેશનો વેપાર.
- ૮ રસવાણિજે—પ્રચટ્ટી ચીઝનો વેપાર, હવેલપત્ર થાય તેવો વેપાર.
- ૯ જલવાણિજે—રંગત બર કે લાખનો વેપાર, કેમકે એમાં શંઘુ, ખાંઘુનો ઉપયોગ બહુ કરવો પડે છે.
- ૧૦ વિપવાણિજે—ઝેરનો વેપાર.
- ૧૧ ગંતુપિલ્લગદ્યમે—નાશકારક સદુષ્ણનો વેપાર. સુ-આનો વેપાર.
- ૧૨ નિર્લંબગદ્યમે—નાક, કાન હેઠવા એવા સમાવવાનો વેપાર.
- ૧૩ દશગિદાશગીયા—દાવાતજા કાઠાકાને વેપાર.
- ૧૪ સરદહતપ્તાગપરિમોસગીયા—હથેલર વીજેર પાણી સોસવવાનો વેપાર.
- ૧૫ અસદનગપોસગીયા—આલપદા ખર્ચે દાર. એકરી વીંચેર હથેરવાનો વેપાર.

એ રીતી, સારથાનપણે તર્કી સહે તે આર્થ વ્યાપાર
 હોય. કમ = દોષનું. અદાન = આવડું. તે કર્મદાન.
 રાજ્યુરુપરુ રૂપિને લીધે ચિંતા, અન્યાય, દિંસા,
 પ્રદાનનો જેમાં સમાર ન રહે એવા કર્મદાનથી બહુજ
 મધ્યે છે. અન્યાય વ્યાપાર કરવાનો આ સાનમા દુતમાં
 નિયે છે. આવા પંદર તો નમુના રૂપે ■ આજી એવા
 વધુ છે.]

એવા કર્મદાનના વેપાર કરી કરમીમાં ખપડું તે
 મહા મારમી રહેવાનું મન પુણ્યસાગી છુવને થાય.
 એવા સંતમા વૃત્તને વિષે કાંઈ પાપ દોષ લાગ્યો
 નિસ્સવિષ્ણામિદુષ્ટં.

૧મું વ્રત.

જાણાઈ હોવાય છે. પાપ બે પ્રકારનાં થાય છે. એક
 , એક અને એક વગર અર્થે. કહેવત છે કે-“ કારણે
 વામાં ઉતરવું છે ”. તે પ્રમાણે સંસારી માણસો કાંઈ
 જગ પાપના ત્યાગી નથી, પણ તે પાપ મતલબ હોય
 ધારેલ કરવું ? કે વગર મતલબે કર્યાં કરવું ? જેઓને
 મતલબસર પણ પાપ કરવાની જાગી છે, તેને પછી
 રમર મતલબનું પણ કરવું વે. ક્યાં રહું ? અને એટલાજ
 માટે સાધુને જાકમું જત નથી. ઉઘાં વૃત્તમાં જે કાંઈ
 કુદ રાખી તે કેવળ મતલબસરજ, વગર મતલબે નહી.
 આ પ્રમાણે જાકમા જતે જ્યાં ઉઘાં વૃત્તને શુદ્ધ
 કરેલ છે, તેથી તે શુદ્ધજન કહેવાય છે.

લોકમાં જાણ્યાથી તો હંદ માય પણ વગર વાંકે હંદ
 માય તેમાંથી જાયવા માટે જાકમું વૃત્ત છે. જેને બેવકારીક
 જાણામાં “ ઉજક જામની ” અથવા “ અખીયારી ”
 કોળખાય છે, તેવી અખીયારી કેાઈને પસંદ
 નવાથી બહુ લોકો વગર અર્થે

વૃત્તની ચોપડીમાં

જાકમું વૃત્ત

ભડીમાં અગ્નિને વગેરે અવજ્ય વસનો નાથ થાય છે. જાડીમાં ઘડા વગેરે અવજ્ય રહેલા જોય તેનો નાથ થાય છે. માડીઓમાં પણ અવજ્ય વસ જીવનો નાથ થાય છે. જેડમાં પણ વસ જીવના સહારનો સુમાર નથી. હાથી હાંત માટે ક્ષામીને ફરતી મરવામાં આવે છે. હાંતની ચીંતે વાપરવી તે જાડ વેપારને ઉત્તેજન છે. કેશને માટે ને આમડને માટે કેરને મરાય છે. ઉપર મુજબ સમજવું. પ્રવાહી ચીજમાં અને રગાદતા સમાનમાં વસ મરે છે. ભેરણી તે મનુષ્યનો નાથ થાય છે. સાંચામાં પણ વસ મરે છે. જોધા સમાવવા તે દેખીતી રીતે નિર્ધિત છે. દાવાનળ લગાડવામાં કાંઈ ક્લિંસાનો પાર નથી. સરવરતા પાણીમાં પણ ધણું વસ હેય છે. આંગણે ડાર દોષને વાછડાં, પાડાં ઉઠેશાં તે અતિથારમાં આવેલું.

બચ્ચનો વેપાર હોમાં નહીં પાણી સાથેજ
હાથ એટલે અમંજ્યાના જીવ માથે હાથ તે
આમાં કેમ નહીં?— આ બધા વેપાર તો એવા છે
કે તેમાં વસતી હોવાનો સુખ ન રહે, માટે એકેન્દ્રીની
હોવાવાળા વેપાર આમાં મલકતા નથી.

અનાજનો વેપાર હોમાં વસતી હોવાનો પાર
નહીં રહે તે આ વેપારમાં કેમ નહીં?—
અનાજના વેપારમાં વસતી હોવા પછી છે તે વાત
પરી, તે કરવા ભેગ નથાં તે ખરું, પણ આ તે પહર
વેપાર કદા તે તો એવા છે કે તેમાં મને તેટલી સંભાળ
સખે તો પણ વસતી હોવાની નિયમા એટલે વસતી
હોવા જરૂર બનેજ નહીં, પણ અનાજના વેપારમાં કાંઈક
હોવા પ્રત્યે કમી કરીને તરત નીકળ કરે તો, વખતે
વસતી હોવા ન પણ હોય. માટે આ કર્માવાનમાં મલેલ
નથી.

નોંધ—[પણ કમની કનાઓ કમી હવા વાપતા ને વેપાર ને
વેપારનું નામ કર્માવાન. આજે વ્યાપારે હોને કહેવાય
અરુપ આરંજ, હા. સત્ય. સમા. ન્યાયોપાજીત
પ્રાપ્તિ સરસ્વતિ, સસનાગ ને વ્યાપાર કરવાની કામ
કે તેનો પોષણ થાય, છતાં એવા ભેગમે લક્ષ્ય ન

હાડીમાં અગ્નિને લઇને અસંખ્ય વસનો નાથ યાય છે. હાડીમાં ઘણા વસ છવનાં સ્કેડાણ હોય તેનો નાથ યાય છે. ગાડીઓમાં પણ અસંખ્ય વસ છવનો નાથ યાય છે. ખેડમાં પણ વસ છવના સંહારનો મુખાર નથી. હાથી હાંત માટે હાથીને ફરતાથી મારવામાં આવે છે. હાંતની ચીંતે વાપરવી તે પણ વેપારને ઉત્તેજન છે. કેશને માટે ને આમકાને માટે દેરને મરાય છે. ઉપર મુજબ સમજવું. પ્રવાહી ચીજમાં અને રગાટના સમાનમાં ત્રસ મરે છે. હેરથી તો મનુષ્યનો નાથ થાય છે. સાંચામાં પણ ત્રસ મરે છે. ગોધા સમારવા તે દેખીતી રીતે નિર્ધાર છે. હાવાનળ લગાડવામાં કાંઈ હિંસાનો પાર નથી. શરણવરના પાત્રીમાં પણ ઘણા ત્રસ હોય છે. આંગણે ઢાર હોયને વાછડાં, ખડાં ઉઠેરવાં ને અતિચારમાં બાંધ ન આવે, તેનો અપ ન હોય, અને સારું દસક બેઝને વેચે તો પણ આમાં ન આવે. પણ વેચવાના ધધા માટેજ ઉછેરતાં આમાં આવે તેમ જળ જલ્યાં મોટાં કરવાં તે ૧૫ મા અતિચારમાં ન આવે પણ હોકરીઓને પેસા લેવા માટેજ ઉછેરે તે તે બોલવામાં આવે, આ કન્યાવિક્રયનું અને બાળલગ્નનું કેટલું પાપ તે બતાવવા અર્થારે અવકાશ નથી તે ઉપર ઘણા લેખકોએ પુષ્ટત લખ્યું છે.

અનુભવો વેપાર જેમાં નહીં પાણી સાથેજ
હામ છેડે છે. આમ જ્યાં હવે માથે હામ તે
આમાં કેમ નહીં?— આ બધા વેપાર તો એવા છે
કે જેમાં પ્રસન્ની હોવાનો સુખ ન રહે, માટે એકેટલીની
હોંસાવાળા વેપાર આમાં ગણવા નથી.

અનાજનો વેપાર જેમાં પ્રસન્ની હોવાનો પાર
નહીં રહે તે આ વેપારમાં કેમ નહીં?—
અનાજના વેપારમાં પ્રસન્ની હોવા મળી છે તે વાત
ખરી, તે કરવા ભેગ નથી તે ખરું. પણ આ જે પંદર
વેપાર હતા તે તો એવા છે કે તેમાં ગમે તેટલી સંજ્ઞા
હોય તો પણ પ્રસન્ની હોવાની નિયમા છેડે પ્રસન્ની
હોવા વગર બનેજ નહીં, પણ અનાજના વેપારમાં કાંઈક
હોજ પ્રસન્ની કરી કરીને તરત નીકળ કરે તો, વખતે
પ્રસન્ની હોવા ન પણ હોય. માટે આ કર્માવાનમાં બહુલ
નથી.

નોંધ—[પણ કર્મની ક્રિયા કરી હજી વાત જ વેપાર તે
વેપારનું નામ કર્માવાન આપે વેપાર કોને કહેવાય?
અર્થ અર્થ, હજી, તરત, તરત વેપારવાળી વીતની
પ્રાપ્તિ સાધુકિ, સત્તાવાર જે વાત કરવાની કાયમ રહે
કે તેનો પોષણ થાય, છંદથી આજીવનને સદૃશ પાડુ

એ દેશી, માણવાને પડેલી તો તે બાપ બાપાર
કેળવ. કમ = કોળવ. બાકાત = બાપુ. તે કમીકાત.
કમીકાત મુજબ કલિને કમી વિતા, અન્વાય, કિંસા,
અદ્યતનો જેમા તુમાર ન રહે એક કમીકાતથી બહુ
અમેય એ બન્નાર્ બાપાર કરવાનો આ માત્રમા કમી
નિર્ણય છે. આમા ૧૧૨ તો નમુના રૂપે છે ગાળી એક
બજા છે]

કોણ કમીકાતના વેપાર કરી કરમીમાં બપતું તે
કરતા અકરમી રહેવાનું મન પુરુષસાગી જીવને માય.
એકલા સાતમ. જીવને વિષે કમી પાપ દોષ લાગ્યો
દોષ તો તદ્દમપિરગમિરુકરં.

• • •

આકમું યત.

આકમું યત—અકમું ૧૭ પ્રજાપાટંદનું--સ્વાર્થ
વિના આત્મા ૬૬૪ છે તેમા વેરમળ-નિવર્તિ, કમી
રહુ છે.

પંદર પ્રકારના બાપારો કરવ ધી કમી જેમ આવે
છે, તેમ હેતુ વચરતું કામ કરવની, તેવું બેઠવાય
અનર્થ ૬૬ હપરે છે. તેની મર્પાક માટે આકમું

અન્યાદંડ હોવાય છે. પાપ બે પ્રકારનાં થાય છે. એક અર્થે અને એક વગર અર્થે. હોવાનું ॥ કે-“ કારણે કુલામાં ઉતરવું છે ”. તે પ્રમાણે સંચારી માણસો કાંઈ કેવળ પાપના ત્યાગી નથી, પણ તે પાપ મતલબ હોય ત્યારેજ કરવું ? કે વગર મતલબે કર્યાજ કરવું ? જેમણે મતલબસર પણ પાપ કરવાની બાંધી છે, તેને પછી વગર મતલબનું પણ કરવું તો ક્યાં રહ્યું ? અને એટલાજ માટે સાધુને આક્રમું મન નથી. ઉણું વૃત્તમાં જે કાંઈ છુટ રાખી તે કેવળ મતલબસરજ, વગર મતલબે નહીં.

આ પ્રમાણે આક્રમા મને બધાં ઉણાં વૃત્તને શુદ્ધ કરેલ છે, તેથી તે શુદ્ધમત હોવાય છે.

વાંકમાં આબ્યાથી તો દંડ થાય પણ વગર વાંકે દંડ થાય તેમાંથી બચવા માટે આક્રમું વૃત્તછે. જેને વ્યવહારીક ભાષામાં “ ઉજક ગામની ” અથવા “ અધીયારી ” શબ્દથી ઓળખાય છે, તેવી અધીયારી કોઈને પસંદ નથી છતાં અજાનતથી બહુ લોકો વગર અર્થે દંડાય છે.

આક્રમાં વૃત્ત માટે કેટલીક વૃત્તની ચોપડીમાં લેવામાં આવતી ગેરમુમજ.

કેટલીક વૃત્તની છાપેલી ચોપડીઓમાં આક્રમું વૃત્ત

છે. તો નવિન જે હવે જો તે પ્રમાણે છે. તે દેવામાં આવે
તો પછી જ્યારે સવજના જગમાંથી મુક્ત થયું, તો પછી
તે કે જે પૂર્વે પામ્યો?

જો તેને અર્થ-પ્રત્યે નેથી મનજાને પણ જ્યાર
કરનાર છે. તે જગત અર્થે તો તેઓ કરેજ કેમ
એમ તે જગત ન જાણી શકે તો પછી જારસ્મ
વિદ્યાર્થી જે જારસ્મ વિદ્યાર્થી કહેવું પાડે.
જો તેને જાણ નહીં તે વાત જુદી, જ્યાર
જો તેને માટે સામાન્ય છે, માટે
જો તેને જાણ નહીં એક જગત પણ
જો તેને જાણ નહીં એક જગત પણ
જો તેને જાણ નહીં એક જગત પણ

કે જે જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં

જો તેને જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં
જો તેને જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં
જો તેને જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં
જો તેને જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં
જો તેને જાણ નહીં જાણ નહીં જાણ નહીં

તુલ્ય દોષ, તો પછી બાકીનું વૃત્ત એક ઘડી પશુપાત્રી
 યાત્રા નહીં. એકલા એકરી મુખરવા તે દરેકના ઉપર
 અપહારીત બોલે છે એટલે તે અર્થને લખે છે. ઉલટું
 સંસારી ધર્મ તે ઉપર દરકાર ન કરે તો ઉલટું પાપ
 બાંધે. ત્યાગી અવસ્થાની વાત જુદી. જે દેહકેતુ માણસ
 જાણી આપણને વસ્તો પુછવા આવે, તે જાણે અમર
 દોષ તે છતાં સંસારીએ અનર્થ દહની પાપની બીજ
 સાખી જાણે ન દેખાડવો તેમાં દયા ધર્મ નાશ પામે
 છે, અને ધર્મ કાંડીન કરે છે. માનવું ન માનવું તે
 ચુકુ ચુકુની મરજી. દરેક વગર પુછ્યે બોલ બોલ કરવું
 તેનું નામજ અનર્થ દહ કહેવાય છે. એમ પાપની બીજ
 લાગની દોષ તો ત્યાગી યજુ, પશુ આદિએ વ્યારિત અને
 તેમજ રૂઢું રાખવું; પણ તેની ખામીનું કારણ ઉપર
 લાગુ પાડવું નહીં. ધર્મ તો નિષ્કલંકજ દોષ.
 ગણવો તેમાં સુમતિદની હાજરીનો પણ

વચનિદે-આર પ્રકારે

દંડાય છે તે વચનિદે-પરૂષ છે. કહે
 છે તેમ.

અનન્યાદંડના આર પ્રકારે

અવમાણાવચનિયં-માતૃધ્યાન ચ

તુલ્યું હોય, તો પછી આઠમું પૂર્વ એક લડી પશુ-પાણી
મુકામ નહીં. છોકરા છોકરી મુકામવા તે દરેકના ઉપર
અવધારીક બોલે છે એટલે તે અર્થને લઈને છે. ઉલટું
અંસારી ધર્મ તે ઉપર દરમિયાન ન રહે તો ઉલટું પાપ
બધી. ત્યાગી અવધારીની વાત બુદ્ધિ. જે કોઈ દેવ માણસ
જાત્રી આપણને રસ્તો પુછવા આવે, તે રસ્તો અવધાર
દોષ તે છતાં અંસારીએ અવધારા દરમિયાન પાપની બીજ
રાખી રસ્તો ન દેખાડે. તેમાં દયા ધર્મ નાશ પામે
છે, અને ધર્મ કલંકીત કરે છે. માનવું ન માનવું તે
સદુ સદુની મરજી. દરેક વસ્તુ પુછે બોલ બોલ કરવું
તેનું નામજ અનર્થ દર દેખાય છે. એમ પાપની બીજ
લાગતી હોય તો ત્યાગી ધર્મ, પશુ આઈએ. ચારિત્ર બને
તેટલું ફડું રાખવું; પશુ તેની આંખોનું કારણ ધર્મના ઉપર
લાગુ પાડવું નહીં. ધર્મ તો નિષ્કલંક દોષ. તેને કલંકીત
મણે. તેમાં સમક્ષિતની લાગણીનો પશુ સંભવ નથી.

વરાવેદ—આર મહારે. અવધારાદે—અર્થ વિના
દંડાય છે તે વગ્નમે—પદ્ય છે, દે છે. સંતરા—એમ
છે તેમ.

અવધારાદંડના ચાર મહાર છે.

અવધારાવધિયં—આડું પાન સીતવડું. કોઈ મણુએ

આપણું કાંઈ તુક્યાન કરું તેને તુક્યાન કરવાની આપણામાં શક્તિ હોય તો સમ્પરાધિ અર્થે પહેલા વૃત્તમાં છુટ રાખી છે માટે કેઈ ગમે તેમ કરે તેમાં આડમું વૃત્ત ન જાય, પણ તેમ કરવાની શક્તિ ન હોય તો પછી તુક્યાની ચીંતા કરવાથી મુંઝાય ? એવી ચીંતવણી કરવી તે અનર્થાદિત કહેવાય, જેમ મોંઢીને કીચે છીંકું છુટે નહીં અને મોંઢી દુધ પીએ નહીં તેમ આપણું ચીંતમું કાંઈ થાય નહીં, અનર્થો કર્મ બાંધવા તેનું નામ પેલા પ્રકારનું અનર્થાદિત.

કાંઈ આપણી ચીજ ગુમ થઈ જાય તો શોધવા માટે જાને તેંદસો પ્રયત્ન કરવો, તેમાં કાંઈ આડમું જત જાય નહીં, પણ તે ચીજ નહીં જડવામાં તેની પાછળ જે મિથ્યા રૂઢન થાય છે તે અનર્થાદિત જે રૂઢન કરવાથી કાંઈ કાંઈ આપણી દેતું હોય, અને તેંદસાજ માટે રૂઢન કરવામાં આપણું દોષ તે આડમું વૃત્ત જ ન થાય. મરેજની પાછળ ચુરખા કરવી તે આડમું વૃત્તને ખરેખરો નમુને. છ કે જો રીવાજ કમી કરવાની અથવા તે પસાંદો જવજર ન જાણવામાં જે હેરજા થાય તે નહન કરવાની આકર હામિત ન હોય તેને અંગે એક કાંઈ કવચેક કરતું પડે તો અનર્થાદિત નહિં. કેમકે તમારું જવજર જાણવા જેટલી પણ મનભર

અનર્થાદંડ સેવનારનો એક દુઠ્ઠ સંવાદ.

અધીયારીપ્રસાદ—(એક મોટો ત્રણ આનાનો ચેરડીનો સાંઠો હાથમાં લઈને ચાલ્યા જાય છે તેને રસ્તામાં ઇર્ષાનંદભાઈ હાથમાં બાટલી લઈ ઉતાવળા દવાખાને જતા સામા મળે છે.)

ઇર્ષાનંદભાઈ—અહોહો ! ભાઈ આવડો મોટો સાંઠો આજે તો લીધો, ચેરડી શું કાંઈ સસ્તી છે ? નહિતર આટલું બધું તો તમે ખરચો નહિ.

અધીયારીપ્રસાદ—(પોતે સાંઠો ત્રણ આનાનો લીધેલ, પણ કાંઈક પોતાની અતુરાઈ બતાવવા અને કાંઈક ઇર્ષાનંદને કુચે મેળવવા કહ્યું કે) ભાઈ ચેરડી બહુ સસ્તી છે, આ સાંઠો ફક્ત એક આનાનો છે.

ઇર્ષાનંદ—(આ ખાટી ગયો ને પોતે રહી ગયો તેથી ઇર્ષા ખામીને) અહોહો ! એવી નસતી ક્યા મળે છે ? (અધીયારી મનમાં વિચારે છે કે—આ દવાખાને જાય છે તે બહુને મોટું શાય ને આજે દવા વગર રહે તો ભાયડને મજા પડે માટે લાવને પહેલા કળ્યાના મૂળ રામજી ઠક્કરી દુકાન બતાવુ એટલે કળ્યા બેદાબર સળબે) આમ વિચારી કહ્યું કે, હેલે ખુલે

ધ્યાનમાં રાખવું કે સંસારીને એક જીવનો સરસામાન હોવા દેવાની ઢાઢ હોય અને હીએ હીએ ને અનર્થાદક ન કહેવાય. એમ ન કરે નો પછી પોતાને ભેદએ તે ચીજ કોણ આપે? ને પકડે ચીજ આપવી તે નો હેવા માટે આપવી એટલે અઠવાદક થયો, પણ નકામી છલ ઘસાવી તે અનર્થાદક.

પાવકમ્મોવર્ણસં—પ પ કરી ઉપદેશ વગર પુછે ક્યાંજ કરવો. આ વખતે યાદ કરવું કે કોઈ આપણે આધાર રાખીને પુછવા આવે છતાં તેને ખરી વાત ન કરવી તે બધા પ્રકરના પાપમાં ખુબેસ સંસારીને તકન અણપટતું છે.

ફહવા માટમા—જે હ આક્રમક વૃત્તમાં અણચાર્દક —અર્થ વિના પાપ આપે ને. **સેવવાના પધ્ધત્તાણ**—સેવવા કરવાની બધા તાવત્તાવાઈ-તથા સુધી છલુ ત્યાં સુધી. **દુવિહં**—દં કરવું કરીને. **તિવિદેણં**—તણુ ભેગે કરીને. **નકરેમિ**—દું પાતે પાપ લાગે એવું કંઈ નહી. **નકારેવેમિ**—દું પાતે જીવત પાસે કરાવું નહી. **મણસા**—મને કરીને. **વયસા**—વચને કરીને. **કાયસા**—કાપાએ કરીને. બે કરણ અને ત્રણ ભેગ એટલે ૨+૩=૬ ૭ કોટીએ પચ્ચખાણુ.

પ્રતિષ્ઠાપત્રનું સ્વરૂપિતરણ.

આ વૃત્ત છ ઢાંટીપી કરવાનું છે—આ વૃત્ત
સંજ કરનાર પેતાનુંજ લેખી ગીરનાર બાળ્યા કરે
આ વૃત્તમાં કારજુલુન હજ છે. અને આગમાં
અનાવણમાં આગનું છે તેમ હજ પીવારી ખેડની
અને તેને રજલ કામ કરવાનું જે માટે હજને ઉપ
કરકસરથી કરનારને આ પાપ પેદુ' ભાગે છે.

પદવા ખાઝા અગણા દંદ—જેવા આઠમાં
વિના પાપ લ.પે તે ચેમ્મન દત્તના—છેવેવાના
વૈષ્ણ મદ્યારા—પાપ અતિવ.૧. જાગીયવા—અ
જામવાયગિયા—(૫૨) આઠરવા નહી. તેમજા—તે જે
તેમ જે આઠોરે—૧ દહી રેખાડુ છ

૧ પંદરવે—શબ ૧૬ તેથી વલો કરે. રે. જુ
૨ પિપ્પા હાંથી આઠરી કરે. ૩ મોગિય—જાળ
૪ મેટવાદિગરણે—આઠરુ ૫૧ મે.ડુ છે. બીલે
૫ પો રેલને ખાવા પાન તે, તેને વીચાર અ
લાવીને ધાજની ૬ વલો ખાજવામાં દોઢાકરી
સાખવો ૭ વૈષ્ણોગ પરિષોગ આગે—સકાર
આગવા રેખામાં અગિય ૮ દીન કરે, રેવા
દીવાજ તે પંદર રેખાજ અગિયોરે ૯ અ

અનર્થાદંડ સમય સમય ગેવાય છે માટે કાઢી માના
રીકરામાં ગતુતા વગીકોએ આમાંથી જયવું ભેડ્યે;
કેમકે વાલીઓ તણાઈ જતો હોય તોપણ અન્યમતી
એમ કહે કે લાભે લેવો તજાનું હશે તો પછી અતુર
નશને વગર અર્થે દલાવવું પાતવે કે ?

એહવા આડમા વૃત્તનેવિયે કાંઈ પાપ હોય તામ્યો હોય તો
તસ્સમિચ્છામીદુષ્કર્ડ.

આ પ્રમાણે ત્રી. ગુનવૃત્ત પુરં થયા; હવે આર
શિક્ષાવૃત્ત એટલે રીખ.મનુ આપનારા વૃત્ત ચક્ર થાય છે.



નવમું વ્રત.

નવમું સામાયક વૃત—અન્ય પ્રકારે જ્ઞાન, દર્શન
અને ચારિત્રનો લાભ લેનારો યજ્ઞ તે સામાયક વૃત.
સાવજ્ઞજોગનું—પાપકારી કામમાં વેરવર્ણ—નિવર્તવું.
જાવનિયમ—જ્યાં મુખી મયાદા મંથી છે ત્યાં સુખી.
પજ્ઞુવાસામિ—શુભ જ્ઞેનને સેવિય. દુષિદં—જે કરવે.
તિવિદેહનં—વધુ ભોજે. નકરેમિ—પાપકારી કામહુ પેતે કહું નહિ
નકારવેમિ—પાપકારી કામ હુ જીમ પાસે કરવું નહીં.

પણ તેટલામાં જ્યાં પ્રદેશમાં કંઈ દરેક ઘડીએ પાપ કરવાની જરૂર પડતી નથી; માટે જોઈએમાં જોઈ બે ઘડીને માટે આખા લોકમાં સર્વ પાપ મન, વચન, કાયાએ કરવા-કરાવવાની બધી કરવી તેનું નામ સામાયક અથવા નવમું પુત.

અતિથાર-૧ મળદુષ્પણિદાણે-મન માત્ર પ્રવર્તી જાય. ૨ વચદુષ્પણિદાણે-વચન માત્ર પ્રવર્તી જાય. ૩ કાયાદુષ્પણિદાણે-કાયા માત્ર પ્રવર્તી જાય. ૪ સામાયસ્સ સદ્ અકરણાયે-સામાયક કરેલ છે છતાં નથી કરેલ એવું જાણું તે. ૫ સામાયસ્સ અણ-ઘડીય સકરણાયે-સામાયકનો વખત પુરો થયા સિવાય પણઈ જાય પણ જોઈ અથવા સજીઈ જાય. આ પુત જહુ યોગ વખતનું છે માટે તેમાં જહુ ઘડીને ચાલવાનું છે. ધ્યાનમાં રાખવું કે જરા જરા આગાર રાખેલા છે તે તો જાવજવના પુતમાં, જે ઘડીના નવમાં પુતમાં નહિ.

આ પુતમાં જે અવૃત્તી ખુલે મોટે ભાવે તેની સાથે વાત ન કરવાનું ધ્યાન રાખવું. કેમકે પુત છ કોટી છે, પાપ લાગે એવું કામ બીલકુલ કરવું નહીં. જુદું લેશ માત્ર જોડાય નહીં કોઈની ચીજ આગ્રા વગર નીકર્મી

એમ એક નિશાળમાં પાંચ કલાક ભણાવતા હોય તો પછી યજ્ઞ કલાકને આંતરે નાસ્તો કરવાની, પાછી પેસાળ વગેરેની રજા મળે. પણ કાંઈ જ્યાં એકજ કલાક કામ ચાલતું હોય ત્યાં જે ન રજાની રજા આપે તો પછી અરેબી કલાક તો ન રજા મા' ન રી મળે. તેમ જો સામાયકનો વખત પરચખાણની વ્યવસ્થાને વળગી, જમવા ખાવામાં ગાળે તો પછી જ ન 'વ ન કય રે યાય ? તેમ છતાં કેાઇ એટલી બની સામયકે. સ.ચે કરે કે તે વખત ફરમીયાન આદરે પાળી વહેરેનો ખપ પડે ને ભુખ્યું ન રહેવાય તેમ હોય તે. મુઠ્ઠો નિર્દોષ આદાર પાછી વહોરે તો કાંઈ વાંદ ન નવા નવી, પંતુ આ માણસે ઘણા કલાકની ન ન રજા આદર પાછી લીધાં, અને બીજા અન હાખડા કાંઈ એક સામાયક વખત પણ આમજ ગાળે. માટે વ્યવસ્થા બગાડયો નહિ એવા ઘણા કલાકની નામ.યને સવર નામ આપતું. સંવરમાં કાંઈ હજાર ની ન રજા પણ સંવરજ છે. રાખમાં કાંઈ રજા ની ન રજા મા' કલ્યાણ છે.

એ નવમા વૃત્તને વિષે કાંઈ પાપ હોય જાણ્યો હોય તો તસ્સમિચ્છામીદુઃકરં.

દસમું વ્રત.

આ દસમા વ્રતમાં ફરી પ્રવર્તન જુદું છે અને પાઠ મિથ્યા છે તે જુદી રીતે છે. ધર્યા ખરા સ્થળોમાં ત્યાં પૂજા કરતાં કાંઈ કારણને લઈને મોડું થઈ જાય, ત્યાં બપોરે સૂઈ જાયે આવી રચનામાં ફરી અહારે પાપની બંધી આવતી સવાર સુધી કરે છે તેનું નામ દસમું વ્રત કહે છે. આ કરતી બહુ સારી છે, કરવા યોગ્ય છે, તેમાં દુષ્કર્મ પચ્ચખાણ દસમા કરતાં વધે છે. સેવથી પણ વધે છે, પણ કાળની ઘટે છે. આટલે વખતે દસમા કરતાં આ વ્રત વધી જાય, કેનકે તેમાં પાપની આખા લોકમાં બધી આવે છે પણ ખરું દસમું વ્રત તો પાઠ પ્રમાણે એમ છે કે—

દશમું દેસાવગામિક વ્રત-દિશાની દર બાંધવી એટલે તે દર ઉપરાંત જુદું નથી. દિનમેંત પ્રમાણથી મારંધીને- દિવસ ઉગવાને વખતે સવારથી શરૂ કરીને. પૂર્વાદિક છ દિશે-પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ, ઉચ્ચી, નીચી, એ ૭ દિશા. જેટલી સુધી મોકલી રાખી છે— ૭ રીયા છે તેની નેટલી ધરતીની મર્યાદા બાંધી છે. તે ઉપરાંત સદષ્ટાદ-તે ઉપરાંત પેતાની ઇચ્છાએ.

કાપાણ જઈને-કાયાએ કરીને. પાંચ આશ્રવ-પાંચ પાપ (હવ હિંસા, જુડ, ચોરી, મૈયુન, પરિમહ). સેવવાના પરચ્છાણ-સેવવાની બધી પ્રતિજ્ઞા કાળ થઈ. જાવબહોરસં-એક દિવસ અને એક રાત મુધી. ભાવ થઈ. દુષિદં-એ ક.લે. નિવિદેષં-ત્રય ભેગે. નકરેમિ-હું પોતે પાપ કરૂં નહિ. નકારવેમિ-બીજા પાસે પાપ કરાવું નહીં. મળસા, વયસા, કાયસા-મન વચન કાયાએ કરીને હૃદયભરના સેત્રમાં.

આ બંધી તો-છઠ્ઠામાં પણ છૂતી ત્યારે ફેર શું ?

આ છૂતમાં છઠ્ઠા પુન જેવીજ મારી છે પણ છૂત જાવજીવનું હતું, માટે તમા જન્મારામાં કેઈ દિવસ પણ ખપ પડે, તેટલા વધારેમા વધારે માર્ગસ મોકળા હતા પણ કાંઈ તેટલા વિશાળ સેવના સહાય જવું નથી માટે એક દિવસને માટે હૃદય કુદ કરી તેનું નામ દશમું અને તેમાંથી એક કલાકને માટે જવ પાપની બંધી કરે તેનું નામ સામાયક. અને જાવજીવની પાપની બંધી આખા લોક પ્રમાણે કરે તેનું નામ દિશા એટલે દશમું મતલો દુઃખનું બધું કામકાજ કરતાં પણ યાવ તેવું તેનું બંધારણ છે. માટે તે પ્રમાણે કોઈ દશમું કરે તો

તેનો કોઈ વાંક હોવાનો નથી. અને ઘાસલી ફરી પ્રમાણે
કર તે પણ એક પદમાં પડે છે.તો બીજાપદમાં વધે છે
એટલે કોઈ જોડું નથી. પણ કોઈની કુલ સમજ વગર
મલુમી તે જોડું. અર્થેક પછી હયાતું જૂન કરનારા પંચ
જૂનમાં તો પ્રધાન સીન એલે મે, અને હેઠ માત્ર
ભુમીમાં ગાજન ન રાખે; અને રચાનકની અંદર પોષા-
વાળાની માફક વસને તોજ હયાતું બજાય. એમ માનનારા
પણ પાઠમાં એમ એલે છે કે " એટલી ભુમીમાં એટલી
પોષી છે ને ઉપરાંત ખાસ આસપ નેવવાના પચ્ચખાણુ "
એટલે રિયા જૂનમાં જેન એ.ક.ના ચખ્દો ઉપર રિચાર
નથી કરના તેમ જ મા પણ છે.

જેટલી ફડકીયા ઘોંઘડી જારી છે તે વારિ
દ્રવ્યાદીકની મર્યાદા જાણી તે ને ઉપરાંત ઉપભોગ
વિધિમાં ભોગ નિર્માણ માંગવડાનાં વચ્ચલાણ-નથી એ
હાથ ને મીઠાણ. નીંત ન ને પ પ કરવા માટે રાખી
છે, પણ તેની અવરત નવા દ્રવ્ય એક રિવમે કોઈ
બેસવવા પડત નથી. મારે ને હાથ પણ દ્રવ્યની
પરીકા હો છે પણ ન જાદ મરોચી દગવિદી તિરિરેણ
નકોરિ મળમા ચડવા જ વગા નેક રિવરને એક
પાડ ભુમી ખન વચ્ચેન રાખી બે.મવ.ની એટલે રાડ

ત્રણ કેદીની બંધી થાય છે. અને ખાવા પીવામાં ત્રણ કેદીજ પાવે તેનો ખુટાસો સાતમા વૃત્તમાંજ આવી ગયો છે. આ પ્રમાણે મત તો સંસારનાં કામકાજ કરતાં પણ થઈ શકે છે.

एदवा दममा देसावगामीक वृत्तना—એવા દશમા દિશાનું માન બાંધવાના વૃત્તના. પંચમ્હયારા — પાંચ અતિચાર. જાણિયઘરો—જાણવા. નસમાયરિવા—(પણ) આદરવા નહીં. તંજદાને આલોચ—તે જેમ છે તેમ કહું. છું. ૧ આણવળપડમે—બીજા પાસે કાંઈ ચીજ મંગાવે. ૨ પેસવગરડમે પોતાનો નોકર તે કાંઈ બીજું નથી જેમ સમજી નોકર પામે મંગાવે. ૩ સદાણુવાપ—સાદ કરીને કે / હોતમાંથી જોલાવે. ૪ વવાણુવાપ—પોતાનું કપ દેખાડી, હંસારત ખીગેરે કરી કાંઈને જોલાવે. ૫ વટિયાવોગમ્પવેવે—બહાર કાંકરો વિગેરે નાંખી જોલાવે કોય આ અનિચારમાંમજોજ ઉડો અર્થ સમાયેલો છે. પ્રથમ બીજા પામે કાંઈ ચીજ મંગાવે જેમ કહું પણ ને ખપતા હોતમાંથી કે અલુખપતા હોતમાંથી ને વિચરવાનું છે. ખપતા હોતમાંથી જમે તેમ પાપની છુટ છે, એટલે ખપતા હોતમાંથી મંગવવામાં હોય માત્ર પણ ચુંડો થતો નથી. માટે હવે વાત

અણખપતાં ક્ષેત્રની રહી; અણખપતા ક્ષેત્રમાં તેા હકેલી બંધી છે એટલે અણખપતા ક્ષેત્રમાં પાપ કરાવે તેા તેા અણચાર થાય, પરંતુ બંધી પાપ કરવાની છે. કાંઈ ચીજ લાવવી અને પાપ કરવું તે બંને વાત એક નથી પણ જુદી જુદી છે તે ખુલાસો હકા મતમાં થઈ ગયો છે. પાપ કર્યા વગર પણ જો જતનાથી કાંઈ ચીજ લાવે તેા લાવી થકાય, તે અણખપતા ક્ષેત્રની હોય તેાપણ કાંઈ વાંધો નથી. પરંતુ તે ચીજ બીજે લાવે તેા કાંઈ મતનો ભંગ નથી, પણ બીજે પોતાના જેવી જતના ન શકે માટે તેને અનિચાર દોષમાં ગણેલ છે, તે પ્રમાણે પાંચ અનિચારનું સમજવું. અને તેટલાજ માટે મતવાજાને અણખ પામે કામ ન કરાવાય.

જો દશમા પુત્રને વિષે કાંઈ પાપદોષ લાગ્યો હોય તેા તત્સમિચ્છામીડુકટં.



અંગીકારના સુત્રમંત્રે નીચે બુદ્ધ ૧૧ ૪૫૪ ૯૩.

१. अरण्यं दानं स्वादुमं मृगमैत्रा पश्यन्त्याम्-
 तेषां तदनं निर्दिष्टं व्याख्या भवेत्-
 अत्र, अरण्यं, दानं, स्वादुमं, मृगमैत्रा, पश्यन्त्याम्-
 अर्थानि आत्मात्मीयं निर्दिष्टं च-
 स्वादुमं स्वादुमीयेति-
 व्याख्या-
 अत्र, अरण्यं, दानं, स्वादुमं, मृगमैत्रा, पश्यन्त्याम्-
 अर्थानि आत्मात्मीयं निर्दिष्टं च-
 स्वादुमं स्वादुमीयेति-
 व्याख्या-

[illegible]

Abstract

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

દોષથી—આખા લોક પ્રમાણે. કાળથી—જાવ અ-
 હોરતં વજુવાસાવિ—એક દિવસને એક રાત સુધી એ
 પ્રમાણે બધી કરીને પોપો અંગીકાર કરું છું. બાવથી—
 દુર્વિદ્ધં તિચિદ્દેષં નકરેમિ નકારવેમિ ષણસા વપસા
 કાયસા—મન, વચન, કાયાએ કરું નહીં, કરવું નહીં,
 એમ બે કરણ અને ત્રણ ભેદ $2 \times 3 =$ એટલે ૬
 કોટીએ પચ્ચબાણ.

પોપામાં દીવસે સુવાચ કે નહીં ?

પોપામાં દીવસે સુવાચ, એવી માન્યતા બધે દેશાયથી
 છે, તેથી ઘણાજણ તે માન્યતાને લઈને સુવાની હાજત
 ન હોય તો પણ સુએ છે. એક વખત કેટલાક પોપા
 કરનારાને પુછવામાં આવ્યું કે તમે સુઈ કેમ ગયા? મઈ
 કાલે સુતા હતા? ત્યારે એકે જવાબ દીધો કે મઈ કાલે
 ક્યાંથી સુવે? સંસારના કામકાજમાં રાત્રે પણ મોઢે
 અરધી રાત્રે સુવા પામીએ છીએ, તો દિવસે સુવાની
 વાત કેવી? એટલે કાંઈ સુવાની દેવ માત્ર છે નહીં,
 તેમ અત્યારે ઉંઘ પણ આવતી નથી પણ પોપો છો માટે
 સુઈએ છીએ. મેં કહ્યું બે તમને દરરોજ સુવાની દેવ
 હોય અથવા તમારા શરીરને કાંઈ હરકત હોય તો વાન
 જી, કેમકે તમે કાંઈ સામાયકમાં નથી, પણ મહેરબાન

જ્યારે તમે તમારા વેપારનું નાનું સરખું ગામ મુકી
બહાર દેશાવર એ ચાર લીવસો માટે માત્ર ટ્રેવા બચે,
જ્યારે ત્યાં વેપારની જગતી ધમાલ નગરે જુઓ-ત્યાં
બધારે મુખ જાઓ કે જેમ વધારે ફાય બેન ફરોને
કાંઈ સોદો કરીને જલદી પરવારવ તેમ કરો. / તમામણે
પાપો આત્માની કમાણી કરવાનું કોચ ને કાળ છે, તેમાં
જેટલું મુશયે તેટલી કમાણી એવી થયે જમ નહી
સમજાવે, તો પછી મોઝમ ટાણે મુખ કેમ પાલવે ?
વળી મુખ તે પ્રમાદ છે, એટલે પ્રમાદ તે આશ્વનો
ભાગ છે, તે કાંઈ સંપદ નથી ને તમારે અશ્વનાં પરમા-
ખાલ છે છતાં મુખ કેમ પાલવે ? આ બાઈને તો કાંઈક
આ વાત મળે ઉતરી પણ તેમાંથી એક બોલે, ત્યારે
માથુ મુનીશજે પ્રમાદનાં પચ્ચખાણ કર્યા છતાં કેમ
મુખે છે ? મુલી વળે તો પાપરધાનકના દેશગાર બંધ
રહે છે, તેને જવાબ આપ્યો કે બાઈ પાપ કરનારા મુલા
સારા, પણ પાપરધાનકના ત્યાંની તો વ્યવના સારા, મુ-
નામાં જે કસ્યાલુ થનું હોય તો પછી એક પચ એવો
નીકળે કે સદાય મુખ રહેવું. પણ મુખ તે આશ્વ છે,
છતાં જેમ મમે તેવા વરતત્ત્વ દિશઃ કાઢા કરવળી
આશ્વ છે તેમ જેટલી હથ રફાવે જરૂર. કે તેટલીજ
ઉંચ દેખાતી છે, તેમાં પણ જને તેટલી કમાણી કરવા

તરફ લક્ષ રાખવું, તેજ પ્રમાણે પોષામાં છે. શ્રીમદ્ગવતી સુત્રમાં જ્યતીભાઈએ " સુતા સારા કે જાગતા સારા " એ પ્રશ્ન જાગવાનને પુછ્યું છે તેમાં સંવરવાગાને જાગતા સારા કહાવ્યા છે, તે પોષા તે સંવર છે.

પદ્ધતી સદ્ગુણ પરુપણાઈ-એવી શ્રદ્ધા કરવાનું પદ્ધતું. પોષાનો અવસર આવે-પોષા કરવાનો વખત આવે. અને પોષા કરીએ ત્રિવારે ફરસનાઈ કરી હુદ્-તે વારે શક્તિ મુખજ શુદ્ધ હોજો. પદ્ધતી અગીયારમાં પરિપુર્ણ પોષય વૃત્તના-એવા અગીયારમાં પુરેપુરા (સા-વિષ્ણુ કલાકમાં) ધર્મકરણીથી શરીરને પોષયવૃત્તનાં પંચઅંકારા જાણિયડ્યા નસમાપરિચડ્યા તંજદા તે આલોડે-પાંચ અતિચાર જાણવા પણ આદરવા નહિ, તે જેમ છે તેમ કરું છું.

૧ અપદિલેહિયં દુપદિલેહિયં સેજા સંયારાઈ- પોષામાં પમારી બરાબર પડીવેલી ન હોય અથવા માઠી રીતે પડીવેલી હોય.

૨ અપમજીયં દુપમજીયં સેજા સંયારાઈ- પોષામાં પમારી બરાબર પોંછ ન હોય અથવા માઠી રીતે પોંછ હોય.

૩ અપદિલેદિયં દુપદિલેદિયં ઉગ.રપામવળ મૂમિ-
 દીશાએ જાણી તથા પેસા.બ કરવાની જગ્યા
 બસજર જોઈ ન દેવ અથવા માલી રીને જોઈ
 દેવ.

૪ અવમજિયં દુપમજિયં ઉધાગપામવળ મૂમિ-
 દીશાએ જાણી તથા પેસા.બ કરવાની જગ્યા
 પોંછ ન દેવ તર ન પેસા પોંછ દેવ.

૫ પોપહસમ સદ્યં અજાણુપામળયા--પેસા જે વખતે
 બાપિલ દેવે જ પા. રૂ. બ્યાન વગર)
 મ.જાએ દેવે જે અપિય. રૂ.એ.

પેસામાં જદ.૫ જા.પાં, જનુ ન વપુ પડે તે માનુની
 માફકજ દિયા કરવું પેસા.બે બા. કર્યા છતાં વચેરે
 પડીલેદુજ કરવાના જા.પા. જા.પા. જા.પા. જા.પા.
 દીશાએ ન ખપે જનુ દેવ માં જનુ કરવું—જા બાપિ
 મિદાંગથી સજવકો તથા જા.પા. ને બા.પા. સજવે છે
 ને તેનું કારણ કેમ જા.પા. છે કે મા.કા.પા.ની જા
 બાપ પડીલેદુજમાં પ.સેવે નહી. પણ દેવે જનુ દેવ
 મા. દેવ કરતાં મિદા. રૂ. ને જેલકીજ ગુરુપા.
 છતાં પણ વચે નેમાં જા.પા. વા.ર દેવ. પે. રૂ. ૨૫
 માટે જા.પા. રૂ. ૨૫ જે વચે તેમ છે

અતઃ પુનઃ મેઢુ ઇતિ ઇતિ ન યત્, એવ તથાપ
તદિતિ નેત. ૧૧૧. ૪ અથા

ધેર પાપો કમિ નેતેત મારેત માધુ આયતિ આ.

હાલ પાપો તદાતરી મારે કે નહીં ?

જાણે નહીં તદાતરી મારે નેત કારણ.

(૧) કમિ નેતેત મારેત માધુ આયતિ આ.

અતઃ પુનઃ મેઢુ ઇતિ ઇતિ ન યત્, એવ તથાપ

તદિતિ નેત. ૧૧૧. ૪ અથા

ધેર પાપો કમિ નેતેત મારેત માધુ આયતિ આ.

હાલ પાપો તદાતરી મારે કે નહીં ?

જાણે નહીં તદાતરી મારે નેત કારણ.

પાપો તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

તદાતરી મારે કે નહીં ?

એવા અગ્નિધારમા વૃત્તને વિષે કાંઈ પાપ દોષ લાગ્યો
તો ત્વસાવિષ્ણુસાંદુષ્કરં.

૬૬

બારમું પ્રત.

બારમું અગ્નિધિ સંવિધાગચન-અતિથી મેટલે નથી
ને મારે અમુક રિધીએ આશ્વા સામવી. અવદારીક
૨૫માં અતિધી શબ્દ મહેમાનને લાગુ પાડવામાં આવે
જે, કેમકે આપણે ન્યા મહેમાન કહે રીવજે આવશે તે
હી શબ્દ નથી. રીવજી પીવેર થજો વખત થયાં ન
આવેલ દોષ તો પમજાને રિવમે તેની અ.શા રખાય,
તે અતિધી નહી મહેમાન પણ આપ્યા અમાઉ ખમર
આપે છે મારે ને પણ ખરેખર. તો અતિધી નહીં.
બા. અતિધી ને લાગુ મુનીશજ કે ને કહે
રીવમે આપણે ન્યા પમ.નં. ને ખમર પધાર્યા
અમાઉ થાવી મીનીટે પણ પડતા નથી. નેમ છતાં એટ
મહેજથી વાંધાને પણ ને કમાણી જમાએ વહેવાવા
જમણી નિધી નહી જણાવે છે તે અતિધી ન મહેવાવા.

અમારે નિધી નહી નથી તમારે કેમ કાન લેવો

કેવળે આરે યજ્ઞ, સ્વ, મિ.કાં, દેવનાં મન માણના
એ સંકલિત ફેટી લીધેલ છે, એ તરજની પારે ત્રણ
વર્ષે યજ્ઞ છે તેનું સંજ્ઞા રૂપ છવત્રે લટી લેવાનું
કર્મ આ અમુજનું આપનાર કરે છે. તેથી અમુજનું
આપનારને યજ્ઞમાયા મળતું પડે છે. મોટાવાળીને
વિદ્યાશાસ્ત્ર કરતા અમુજનું યજ્ઞ માટે આદ્યેસ કરનારના
ધર્મ કર્મ બધું છે.

આપણાં બીજા બધા વન એવ. છે કે તે બરોબર
તે યજ્ઞવાલ્કી આપણે જ આરે યજ્ઞે લીધે. બીજા એક
પણ વૃત્ત કાચે સાધુને સંબધ નથી, પણ આ મનમાં દોષ
લાગેવાથી સાધુપણને પણ પડે. અપાય છે. આપણે ધરભ્રમ
ન થાય તો કાંઈ સાધુ બુદ્ધિ તરી રહી જાય. તેમ
પરંતુ એ કરવાથી આપણે લાભ પણ કરી નહીં લાય,
છતાં અમુજનું વિદ્યાશાસ્ત્ર કરવું એવ છે કે કેટલાકને
હુંજેતા અમુજવાળી બજારમાં નથી તેને માટે પ્રથમ
કાચની એકાગ્રાણુ તો લેઈએ, અને તે છ કાચની એકાગ્રાણુ
આણું લે બજારમાં વધે બધું, તે તરી રજાનમાં સમર્થ
કે સાધુને અર્થે કાંઈપણ પ્રાર્થના સુરમમાં સુરમ પણ
હવે મરે તે અમુજનું. આ ઉપરાંત આદ્યાર પ્રાણીમાં
મોતીસીસે, સંકલિત તથા અનુ દોષ હોય છે તે મોટી
એઈએ. તે પહેલાં સાધુ એવાની કરવાને લાયક

બોલકાર એ કહેવાનું વચન જે સ્વતંત્ર ન હોય તેવાથી
અમુકનો અર્થ એ થી જોવામાં આવે છે એટલે એ વચન કહેવામાં
હોય, અને અર્થમાં તે એક વચનને એક જ સ્વરૂપમાં લે.

અર્થ એવું મળે છે—૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

પાછી નેથી વાળી—૧૫૫ એ વચનની જે લેવામાં લે.

૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

બોલકાર એ કહેવાનું વચન જે સ્વતંત્ર ન હોય તેવાથી

પાછી વાળીને એક વચનને એક જ સ્વરૂપમાં લે.

અર્થ એવું મળે છે—૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

બોલકાર એ કહેવાનું વચન જે સ્વતંત્ર ન હોય તેવાથી

પાછી વાળીને એક વચનને એક જ સ્વરૂપમાં લે.

અર્થ એવું મળે છે—૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

બોલકાર એ કહેવાનું વચન જે સ્વતંત્ર ન હોય તેવાથી

પાછી વાળીને એક વચનને એક જ સ્વરૂપમાં લે.

અર્થ એવું મળે છે—૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

૧૫૫ એ વચનને લેવામાં લે.

બોલકાર એ કહેવાનું વચન જે સ્વતંત્ર ન હોય તેવાથી

પાછી વાળીને એક વચનને એક જ સ્વરૂપમાં લે.

ઉલટું ને સાધુ બીજાનું હર્ષ યોગ્યતો નથી પણ તેની નીચે
એક પણ છવ. ક્યસયો નથી, છતાં હું તેને હીસાને
કરનાર કહું છું કેમકે તેના ભાવ ક્યામાં પ્રવર્તતા
નથી, આ આધારને લઈને છનુ દોષ નહિ જાણનારને
મહે નિર્દોષ આદાર મળી જાય પણ તે નિર્દોષ હોવાનો
અર્થ નથી, છતાં આમણા વખતે છનુ દોષ સ્થિત
આદાર પાછી હોનારનો ઇતકાજ ખાસજી કરે છે, એટલે
જે તે દોષ મિટિ ન દોષ તો પછી તેજ સિદ્ધતા છે કે
આ સંજ્ઞા કેવો પગાય છે ?

વેચાણી લીધેલા ચીજને શુભામ કહેવાય અને
. હુલામે કરી ફેરફાર કર્યાં કરી એમ યમુંજ નથી

સાધુ કેને કહેવાય તે જાણપણ કયા પછીજ
જાણના જાણી, જાણકોને જાણે સાધુને રક્ષા વચર
પુટકો નથી, માટે છનુ દોષ જાણકોએ જાણના જોઈએ,
અને જે સત્ત્વ પુરોવાં સંજ્ઞા છનુને પાસજી આપી
વચારખેનો હોજ હોયે દોષ તે, તેમાંથી જેટલા દોષ
જોઈપણી હોને છે તેનો અભ્યાસ ખસ કરી જાણકોને
જાણવો જોઈએ, કેમકે તે ખાતાની અવસ્થા તેમની પાસે છે.

કેઈ કેઈ સંજ્ઞાની એવી માન્યતા છે કે જીલ
ફીક્ષા, અપ્યા, અમાઈ નવ લીધોને માટે વેચાણી લીધે

એ પ્રસાદમાં જવાથી વિગતીક ન થાય, તેવે પરે
હોય, જેને તાપુ સાધીને તાપુ પાડવામાં આવતા
બોલ તાપુ ન પરે તેવા પ્રકારના મનુષ્યને આદાર
પાછો વિગેરે કાંઈ બધે ને ત્યાંથી બચાવ ?

પાછી દીક્ષાવાળાથી બા પ્રમાણે જ્યારે કાંઈ
દીક્ષાવાળાને આદાર પાછો કાંઈ બધામ છે તો પછી
તે પ્રત્યક્ષ છે કે કાંઈ દીક્ષામાં હેલ મામ ન્યુનતા
નથી.

ત્યારે કાંઈ દીક્ષા બિરહો છુ ?—કાંઈ દીક્ષા
બિરહો કાંઈ કે પ્રાનસાનથી નીમણુંક નહિ, નીમણુંક
તો કાંઈ દીક્ષામાં પણ જાણી રહ્યા છે બિરહો
નીમણુંકવાળાને જોખમનું કામ દેવાનું નહિ, તેમ કાંઈ
દીક્ષાવાળા મધિનેરહો જાણે છે હોય તો પણ રહ્યા પદાવકાની
માંથીને સીધા તેનું નહેરું હોય રહીયે એવાની બાધી
નહી તેવે પાછી દીક્ષાવાળા તેનું નહેરું જાણી શકે નહિ.
પણ જ્યારે પાંતે પાંતનું નહેરું તમે જાણી શકો છો
તો પછી જ્યાં દીવે તે જ્યાં જાણવાને જ છે

જેને પદ્મ કા દેવ વિગેરે પુણી રીતે જાણવા
બિરહો, જાણને તેનું જાણું જાણી રહ્યો જાણી
જાણી, જેને જોખમ જાણી રહ્યા જાણી છે બિરહો

કરીને આદાર લીએ. ૨૫ અબીમાન કરીને લીએ. ૨૬
 કપટાર્થ કરીને લીએ. ૨૭ હોમ કરીને આદાર લીએ.
 ૨૮ આદાર લીધા પહેલાં તથા આદાર લીધા પછી
 દેનારનાં વખાણુ કરે. ૨૯ સિવા શીખવીને આદાર લીએ.
 ૩૦ ખંત શીખવીને આદાર લીએ. ૩૧ મુરજુ આપી
 અથવા શીખવીને આદાર લીએ. ૩૨ નક્ષત્રના જોગ
 શીખવી અગર કરી તથા નક્ષત્ર જોગાગ્ય અથવા લક્ષણ
 કરી બતાવી કે શીખવીને આદાર લીએ. આ બધા
 દોષ નિષીધ સુત્રમાં છે. હવે હવ દોષ લેખખાના કહે
 છે. ૩૩ આદાર લેતાં ચંદ્રા ઉપર. ૩૪ અજોગ વસ્તુથી
 ખરડાવેલ કાજનથી આપે ૩૫ સચિને હાંકેલી વીજ
 આપે ૩૬ સચિત ઉપર અચિત દોષ ને આપે. ૩૭ જે
 વસ્તુમાં સચિત વીજ ભરેલ છે તે કલવી બેજ કામમાં
 આદાર આપે ૩૮ આંધળા પાનેથી આદાર લીએ
 ૩૯ સચિત અચિત ભેજુ દોષ ને લીએ. ૪૦ ચાન્ન
 પુરૂ પ્રત્યક્ષ નથી તેવે આદાર લેતાં ૪૧ ગરવર્તુ
 લીપેતુ કલરીને આપે ૪૨ જેમનાં કેમનાં લીધી આપે
 હવે પાલ આચાર્ય સુત્રમાં છે તે કહે છે ૪૩ કમ્પા
 લક્ષીયાબાવાળા કે અવવરૂ દેવ કે અપુરુષ દેવ તે
 ઉપાસીને આપે ૪૪ વાજ્ઞનિક પહેલુ કાઢી રાખેલ
 દોષ તે આપે. ૪૫ બાહ્ય દુઃખેલા દેવ તે આપે.

૪૬ અદ્રુષ્ટ યદ્રી આણી આપે. ૪૭ સારો આહાર મળવાથી નરસો આહાર પરડી આપે. હવે હસવીકાલીક-
માંથી પંદર બોલ કહે છે. ૪૮ દાનચાળાનો આહાર લીએ, ૪૯ મુલા માણસની પછવાડે પુન્ય માટે કરેલ હોય તે આહાર લીએ. ૫૦ બાવા સાધુ માટે કરેલ હોય તે આહાર લીએ. ૫૧ રાક સારૂ કરેલ હોય તે આહાર લીએ. ૫૨ નિત્ય પ્રત્યે તેજ ધરનો આહાર લીએ અથવા નિયમસર લીએ. ૫૩ સ્થાનકની આજ્ઞા-
વાળાનો આહાર લીએ. ૫૪ રાજા સારૂ કરેલ આહાર લીએ. ૫૫ આહાર ન મળે ત્યારે માગીને લીએ, અથવા અમુક ચીજનું નામ પાડીને લીએ. ૫૬ સમૈતને સંબંધે હોય તે લીએ. ૫૭ ખાતું ધાતુ ને જામું નાખવું તેવો આહાર લીએ. ૫૮ ચેર જુનારી મહેનગલીનેરના મકાનનો આહાર લીએ. ૫૯ જેને યોગવા આવવા ના કહી હોય તેના ધરનો આહાર લીએ. ૬૦ શુભ્રીકા પ્રમુખ અપ્રતિનકારી ધરનો આહાર લીએ. ૬૧ વે.પા પછી સંવત પ. ક્રી. ૩૧ કે હાથ પેલાય. ૬૨ મહી-
રાજાજી જરડેલ ભાજનથી વહેરે.

હવે ઉત્તરાધ્યયન સુવ્રતા બે હોય કહે છે—૬૩ સ્વજાલીનો કે પોતાનાજ સપ્રસાવનો આહાર વહેરે ૬૪ કુષાદીક છ કારણ સીવ.૫ આહાર લીએ.

હવે બે દોષ દાણાંગના કહે છે—૬૫ મેમાનને માટે
કરેલ મેમાન જમ્યા પહેલાં લીધે. ૬૬ માંસવાળી
જામનથી વહેરે.

હવે આશાંગના ચાર દોષ કહે છે—૬૭ નિલ ને
નિલ મિલન કરનો આહાર લીધે. ૬૮ નાત જમતી
દોષ ત્યાંથી આહાર લીધે. ૬૯ શીખરીને અંતરાય
પાડીને લીધે. ૭૦ વડાક મમાલો જઈને આહાર કે
વસ્ત્ર વહેરે.

હવે શી જામવતિના ચાર દોષ કહે છે—૭૧ આહારને
જમાલો. ૭૨ આહારને વખોડે. ૭૩ સન્નિમ મેગથી
સ્વાદ વેપજવે. ૭૪ સૂઈ ઉમ્યા પહેલાં વહેરે. ૭૫
બે આદ વેપસંત આહાર લઈ આવ. ૭૬ પહેલા, પહેલા
રતું વહેરેલ યામે પહેરે લોખવે. ૭૭ આહારના
મમાલુથી અપીકા આહાર કરે. ૭૮ રોઈ બિલાળીને
આહાર મિગેરે આપે. ૭૯ અટવી ઉતરવાજાનાયુ
અપામાંથી આહાર આપે. ૮૦ દુઝાળમાં રોકીને આપવાને
આહાર લીધે. ૮૧ વસાહમાં રોકીને આપવા સારું
કરું દોષ તે આહાર લીધે. ૮૨ રેગીએને મારે કરું
દોષ તેના કંઠમાં પહેલાં આહાર લીધે.

પાંચ દોષ પ્રમ આહારક્રમાં છે—૮૩ કાપું કાપું

સાધુને ચોદ પ્રકારનું દાન દેવાય, તેમાં આઠ પ્રકાર
એ આપી દેવાને છે તેનાં નામ—

૧. અસળે-અન. ૨ પાળે-પાણી. ૩ સ્વાદર્મ-મીઠો.
- ૪ સાદર્મ-મુખવાસ. ૫ વચ્ચ-વખ. ૬ પદિગર્દ-પાત્રાં.
- ૭ કૈવર્લ-ધામણી. ૮ પાયપુછળેળ-રત્નેદ્રાણ આદી.
- આ-આઠ ચીજો આપીને પાછી સહ શકાય નહી.
- આદી ૭ ચીજ—વાડીયાદ-આપીને પાછી લેવાય
છે. તે નામ.

૧. પીટ-ખાતે. ૨ ફલગ-પાટ. ૩ સેજના-
સેવાદિકસ્થાન. ૪ સંચારણ-તરણ. પ્રમુખની પધારી
સંચારી. ૫ હસદ-અંકજ વસ્તુનું કરેલું એસક. ૬
ચેસંગેળે-વણી વસ્તુનું કરેલું એસક. પદિભાગેમાળે-
સાધુએ ભાવે કરી આપવાં થયે (એ ચોદ પ્રકારન
૮(ન) વિદરામિ-વિચરીય.

આ ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે કે સાધુએ પાટપાટા
પદ્ધતિઓના છે, કેમકે એ ચોદ પ્રકાર લેવાય
આપેલો જેવા ચી સેતે તે પછી આવના શુ માર્ગ

હરરોજ સાધુને આવવા હુકમ નથી તો પછી
હરરોજ આવના શા માટે ?

એકજ ગમ્મતાને તેજ વેર વળતે દિવસ જવાની ના છે, પણ કાંઈ આવના અમુક ગમ્મ આશરેજ આવવાની છે ? વળી આપણું એ જુદી વાત છે, અને 'આવના' એ જુદી વાત છે. હાલમાં પ્લેગ વિગેરે કારણથી સાધુને યોમાસામાં પણ ફરતું પડે છે, તે ઉપરથી પણ સિદ્ધ થાય છે કે આવના નિર્ધાર નથી.

કેટલાકનું માનવું એમ છે કે સાધુને જે આહાર હોય તેવો આહાર મળે. આ વાત તદ્દન મુખોંધ બરેલી છે. સંસારમાં પણ ચીજો ચીજ મળતી નથી. પણ જેવો આવ હોય તે પ્રમાણે મળે છે. સાધુએ કાંટો કાઢવાને સોય ભેટી હોય તે વખતે આપણે આપણને મિદાન મળવાની આશાથી સોયને જરૂરે મિદાન આપીએ, તો શું તેનું કામ પાર પડે કે ? ત્યારે શું સોયના આપનારને સોયજ મળે ? એમ કહી બને નહીં. પદ્મવિ-સદહના-એવી શ્રદ્ધા. વરુણાષ-ઉપદેશ. સાધુ સા-તેના જોગવાઈ મહે અને મુક્તો નિર્દોષ આહાર પાળી

રોસાવીઈ તે વારે-આધુણ્ય પધારતું ઘાય તે વખતે
ફરસનાઈ કરી-કાચાએ કરી. ઘુદ્-નિરોવ.

ગમે તેવે કાચે હીંગીત રોપીત દેવું નહી, તેણે
કાંઈ દીક્ષા આપણા ઘર ઉપર નથી લીધી, તેને તો
આત્મું જગત પુલ્લું છે. એટલુંજ નહી પણ તેણે
આહાર પાણી ઉપર પણ લીક્ષા નથી લીધી.

ભાવના ભાવવામાં કેટલાક પ્રકારની થતી
ગણેલ.

દેહી બંધ કરીને ભાવના ભાવવી વ્યર્થ છે કેમકે
દેહીબંધ હોય ત્યાં છુપી જે બળના ત્યાગીની ભાવના
ઉ તે આવે નહી, તે નેને માટે બંધ દેહી ઉપાડવા
ન જવાય; પણ સહેજે ઉપાડી પડી હોય એ તેને માટે
પણ બંધ ન કરે તો વાંધા નહીં ચાલવાનાં પગથીઆં
ઉપર લીલોતરીનાં કાષ્ઠાં પડેલાં હોય તો, તે કાષ્ઠાં
ઉપાડાય નહીં, પણ પ્રથમથીજ બંધે તેનું નિમીત
મળીને પણ વેર નહી, તો વાંધા નહી. કહી સાધ,
સાધી ન પધારે તે બીજા હાલવા ચાલવાવાગાથી પણ
કચરાય નહી તેટલો લાભ જ નથી વખતે પાણીને
હોટો બરેલો હોય તે પાટલાને એવી રીતે બંધે

હોય કે વહોરાવવા જતાં તે લોટો દુકાવા વગર, રહેજ નહીં, તે લોટો મુકાણા પછી સાથે સાંઝી નીખીતે આપો પાછો ન કરાય પણ પ્રથમથીજ સંભાળથી મુકવામાં વાંધો નહીં. આવી આવી ઘણી બાબતોમાં ચીરદ રાખીને ધ્યાનમાં રાખે તોજ બાવના ખરી.

અમુજતાના પ્રકાર.

કોઈ ચીજ સચેતને સંપડે હોય તો તે ચીજ અમુજની કહેવાય, પણ તે ચીજને નહીં બાકીનાં બીજાં બધું વહોરાવાય. પરંતુ જો તે ચીજને ખરે ને કોઈ સચેત દુત્તી ભાવ તો પછી ઘર અમુજતું ગણાય, માટે તેવી ચીજોને બાકી નહીં. કોઈ મનુષ્યથી વહોરાવવાની કિંયા કરવા કંઈ સચેતને કીલ્લામના થાય, એમ હોય છતાં તે માણસ તેવી કીલ્લામના કાંઈ ન કરે તો તે વખતે તે માણસ અમુજતો કહેવાય; પણ બીજા માણસને વહોરાવવામાં દરકત નહીં તેમ બીજી વખત ફરી એમ થાય તો તે માણસને પણ વાંધો નહીં. પણ જો તે માણસ કોઈ રીતે કોઈ છત્રને કીલ્લામના કરે તો ઘર અમુજતું થાય તે ઘર બીજી કોઈ રીતે કામજ ન આવે મટે ઘર અમુજતું ન થાય તે વાત બહુ ધ્યાનમાં રાખવી.

જેમકે જમે, તેટલા ઘીવટવાળા ત્યાગીને પણ કંટકીક
 વાતમાં આંધારીને બેસે રહેવુંજ પડે, અને આવી
 સ્થિતિમાં જતાં આવતા આવવામાં તેવાર, આ પ્રમાણે રાઈ,
 મીઠું, મેથી વીંધેર સથિત પદાર્થો કાંઈ કેઈ સાધ
 આવીને અમે દુર ન મુકાય, પણ એક વખત આપણે
 અમે કોઈમાં દોષ તો હરી જુરાં મુકવામાં થયા નથી
 કાલ્કારાયે—જે આદાર કાળને કાળે બનવી બધે તે
 આપે તે અતિથાર.

રોજરસે—પિતે મુજતો જતાં પાત્રાને વહેવાવવા
 દુકમ કરે તે અતિથાર

જ્યમ નથી કમજવાનું કે જે વેંલાને તેનેજ કાળ
 અમે, કાળ બનવો ન બનવો બધવા બેસે આઈ
 બનવો તે તે કાળ ઉપર છે, કેમ કેમ વખત બેસુ
 મજુ બને છે કે વહેવાવવાર કવવા વધારે કાળ
 વહેવાવવારતો પાંદોળી જે વહેવાવવાનું કદુ જાયું, બધેજ
 પિતે ન વેવાવવાનું પદાર્થો કરે તેને અર્થ છે જે વહે
 કરે તેનેજ કાળ બનવો હોય તે તો પછી જે કાળ
 કારે કમજા સિદ્ધ હોય બને કાલુ મુકીરક વધારે તે
 રાઈ આ રખાઈ રસનું બધ હોતે ન બધ 'બધ
 એક સીતલ વહેવાવવાર વધારવાક કરે તે કા

સંધારાનો પાઠ.

અપરિચિત-બીજું કાંઈ કામ કરવું રહ્યું નથી. માર-
ગતીયં-પંડિત મરણને અંતે. સહેદના-આત્માને પાપનાં
કામથી દુર કરવો. અન્યાય કરવું. વૌષધશાલા-
સંધારો કરવાની જગ્યા. પુંગીને-વાળીને સાફ
કરીને (બહુ જગ્યાએ). ઉચ્ચાગ્નાસલ્લ-વડીનીત
તથા લઘુ નીતની (જાડે જડો તથા પેશાબની).
ભૂમિકા-જગ્યા. પટિલેદીને-તરફ જોઈને, તપાસીને,
ગમણાગમણે-જતાં આવતાં છવ અંધારા હાથ લેવું.
પટિલેદીને-પ્રાચીન લઈને. દર્માદિક સંધારો-કામ
વિગેરની પધારી. સંધરીને-પાથરીને. દર્માદિક સંધારો-
કામ વિગેરની પધારી (ઉપર). દુકાદેને-બેસીને. પૂર્વ
નયા ઉત્તર દિગ્ગિ-પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશા તરફ.
પર્યંકાદિક-પગાંડી વાળીને અથવા શકિત પ્રમાણે.
આસને બેસીને-આમન વાળીને. કરચલે-બે દાથ.
સંપર્ગદાયં-જોડીને (કમળના દેરણની માફક.

ત્રિસારત્તયં—માથાને આવીને હઈ. યથામંજલી-
 કદુ—નાથે જે હાથ ભેડેલા રાખી. एवं—એમ.
 યયામી—(વચનથી બોલીને). નમોઽષ્ટાનું—નમસ્કાર
 દેવે. અરિહંનાગં—અરિહં ન દેવને. મગધંનાગં—
 મગધ નાગને. નાગમંજનાગં—નાગુ નમોમુખું બોલીને.
 એમ અનંતા નિદ્રાને નમસ્કાર કરીને—એમ અનંતા
 સિદ્ધ બલવાનને નમીને. વર્તમાન પોતાના ધર્મગુણ
 ધર્માચારીને નમસ્કાર કરીને—હાલના પોતાના ધર્મ
 ગુણ ધર્માચારીને નમસ્કાર કરીને. પુર્વે જે વ્રત
 આદર્શ છે તે—અગાઉ જે વ્રત પાલન કરેલ છે તે.
 આલોદ—અમારીને કહી અર્પણ. પટિકામિ પ્રાપ્ત્યિત
 લગાન નિદ્રા (અનંતા શા.જે) ભુક્ત મુક માટે નોંધ
 કરીને. નિસહ્ય થઈને—સહ્ય રહીત થઈને. સર્વંપાણા-
 ર્થાયં—સર્વ પ્રકારે શુભ હોવા કરવાની. પચ્ચસ્વામિ-
 બની કરીને. સર્વં મુમાવાયં પચ્ચસ્વામિ—સર્વ પ્રકારનું
 વાન મુમાવાય મારીકરીને સર્વંમા દિનાદારણં પચ્ચસ્વામિ
 —સર્વ પ્રકારનું અચૂલીધુ લેવાની બાંધી કરીને સર્વમેઢ-
 ણંપચ્ચસ્વામિ—સર્વથા મૈયુની બાંધી કરીને. સર્વંપરિ-
 મહંપચ્ચસ્વામિ—સર્વથા દોષત વગેરે પરીત્રાદ રાખવાની

બ'પી કરીને. સન્નંકોદં પચ્ચલામિ-સર્વથા કેપ કરવાની
બ'પી કરીને. જાવપિણ્ણદંમણમહું-તે મિચ્છાદંસલ્લસક્ક
સુપીના અદાર રોષ અકરણિજંજોમં-નહીં કરવા ભેમ
(તેની) પચ્ચલામિ-બ'પી કરીને. જાવજીવાણ-અપાં
સુપી છવ્વ ત્થાં સુપી. તિવિહં-ત્રણ કરવે. તિવિહેણં-
ત્રણ ભેમે. નકરંમિ-હું પાપ કરું નહીં નકારવેમિ-
બીજા પાસે પાપ કરવું નહીં કરતંનાણુંમાણદ-કેમ
પાપ કરે તે હું બધું નહીં. યણસા-મને કરીને.
વણસા-વધને કરીને. કાણસા-પ્રાપ્તિ કરીને.

આ વખતે પચ્ચલામિ ત્રણ કરવું અને ત્રણ ભેમ
ભેમ ઉચ્ચત્ત નવ કોટીના છે. તદન સાધુ ભેવાંજ છે.
એમઅરારે વાપરવાનક-એ રીતે અદાર પાપનાં મૂળ
રોવવાના હેતુથી. વચ્ચલામિ-બ'પી કરીને. સન્નં
સર્વ પ્રકારનાં અણમં-અજ. વાણં-પાણી. રણમં-
ધેરો. રણમં-મુખવાસ. વચ્ચિહંવિમારારે-એ આ
પ્રકારના અને બીજાં પણ આદારની. વચ્ચલામિ-
બ'પી કરીને. જાવજીવાણ-અપાં સુપી છવ્વ ત્થાં સુપી.
એ વારે આદાર વચ્ચલામિ-એમ આરે આદારની
બ'પી કરીને. જં-એ. વિવં-વિષાદિ. રણમં-

રસ્માસનિવાસેદિ—શ્વસોઃ શ્વસ્ય મુધી. નૌતિરાધિ-
 તથુંકું તિક્કુ—એમ કહીને. એન ચર્ગીર ચોમિરાવોને
 -શરીરને તથા હૃદયને. કારણઅણવકંચમાણે— કાળને
 અણવાં છતે યકો. (અવધાની નાચ્ય. ૧૫. મરણુને
 ભય ન શખતે) ચિદ્દનેતિ—વિચરનીમઃ પૂર્વી મદદ્દના
 પરુપનાપ—એવી શ્રદ્ધા ૧૩૫૫૫૫૫૫ી અણમગનો અવસર
 આપે અણસણ કરું તે વાગે ફરમનાપ કરી શુરુ નાચ્યને
 મશ્વમ આપે ને માંથાને. કહીને કાંઈક કરી નાચ્ય. કહીને
 પહવા—એવા. અપહિમ—કે નાચ્ય માંથાને નાચ્ય.
 મારણંતિય—મરણુને નાચ્ય. મદદ્દના—કે નાચ્ય કહીને
 સળા—અહમ્મશ્વ મેવધાન આગદ્દનાના—કે નાચ્ય કર-
 વાના. પંચઅદ્યાગ—પાંચ અદ્યાગ. જાણિયદ્યા નાચ્ય.
 નસમાયરિધ્યા—(૧૫) આચ્ય-વા નાચ્ય. નેમજાને પ્રાપ્તોઈ
 -તે જેમ છે તેમ કહી શુરુ

૧. રૂઢિલોગા સંમ્પરકગે-અ. લેઝન ૧૪૧ ૨૫ માંડા
શાલ યવાની ઇન્છા કરવી વ.

૨. પરલોગા સંમળનુમે-૫૪૬.૬૦૦ રૂપે ૬.૬ મીટી.
દેવતાસિક મવાની ઇન્ડિયા કંપની લે.

અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અનિચાર, અભુતચારની
દાખલાથી સમજ.

એ ચારેય ગુનાના દરજા છે. ૧. જેમ એક દુઃખ
કોઈ જાક ઉપરથી પડ્યું ને તે ખાવની મનથી જાંઠર
પ્રિય થઈ, તે દુઃખ ખાવાનો અતિક્રમ હેય; ખાવની
પ્રિય ઉત્પત્તિ થઈ પણ તેથી કરીને કાંઈ ને અચાઈ
મળ્યું નથી. ૨. તે દુઃખ લેવા આમજી ચાલવા માડ્યું
એટલે કાંઈક ખાવાનો પ્રયાસ આમજી ચાલ્યો. તે વ્યતિ-
ક્રમ હેય. ૩. પછી તે દુઃખને ઊંઘી વિગેરે કિંદા કરી
મિઠામાં મુકવા લાપક બનાવ્યું એટલે હવે ફક્ત મિઠા-
માં મુકવું બાકી છે, પણ હજી કોઈ કારણ ને મુકવું
ખટકે અફે તેનું નામ અનિચાર હેય. ૪. દુઃખ ખાવ
તે અભુતચાર હેય. આ પ્રમાણે દરેક કૃત્યમાં સમજી
લેવું ને જાણવલું પ્રાયશ્ચિત પણ તે પ્રમાણે હેય છે.

જ્યારે પોતાને જેમ સમજાય કે હવે શરીરથી
કાંઈ પણ કરણી બની શકે તેમ નથી ત્યાર પછી
તેમાંથી માત્ર કાઢી લેવાની કિંદા તેનું નામ ગ્રથાદિ.

શરીર છે તે નીર (હાડ) પટોંચવાની હોતી છે,
તેના તરફ જે દરજારી રાખવાથી તીરે પટોચતા લાગે.
આવે માટે તે શરીરને આધવવું પણ પાપ કરવાનાનો
પ્રમથભાવ છે, તે વાત જ્ઞાનમાં સખીને મદવાને

તમને કે કંઈ મનના કંઈક વન તમને સરીર
 બગડે ત્યાં બધા જાણે જ નહીં, ત્યારે હરેક માનક,
 આજીવન સુધી મનના નવારે, કરવાની બનતી નથી.
 આજીવન સુધી કંઈક કંઈક વધારે બધું જીતાવત
 કરવામાં આવે છે. આ જ ન બને મુશ્કેલી છે. આત્માનું
 બગડી જતા હર વનની નવી માટે મંથર પત
 ભેદને અને પાતળી દામી મિત્રને જીતવાનો કરાવેલો.
 સુધારે તેનું સુધારણું પવની થાય છે. પણ મન
 બગડે ત્યાં પવન બધું આધાર, ને કાલ, જે અધિક
 મિત્ર રસરસની જાણને સુધારે, સહેલું અજીવન
 વિગેરે નામથી બગડેલું છે. આવે વખતે આત્માનું
 સુધારે તેનું મનના પમે પુરેપુરી જરૂર છે. છેડાને
 નખાડી નાખવાનું હવે છે તેવી મરી છે, પણ
 અંતરુ પવનના રાખનું કે જેમ એક નીચાળીઆએ આખું
 વસતી લેશન ન કુડી હવે ને પરીક્ષાને આગલે દીવસે
 વાચવાથી કે જે જાણવાનું પાવે તો જવલેજ બને છે,
 પણ આખા જાણના બધાંસ કામ આવે છે. (કોઈ
 અપવાદની વાત સુધી, તમ આજો જનમ જે શ્રદ્ધા
 રાખી હોય, જે કુલ્યો કયા હોય, જે સાન ધ્યાન કરેલ
 હોય તેજ આ વખતે કામમાં આવે છે. માટે જનમ
 આજો સુદ વર્તનની જરૂર છે.

આ કાલે મારે કે જે નિયમો ૧૯૨૪ થી છે,
 પણ જ. પ્રમાણમાં મારા ને નહીં. અને મારા ક. દો છે,
 તે કાલે મારે ન હોઈ શકે. અને મારા તેજા નહીં. ૧૯૨૪
 કાલેમાં કે જે કુલ ૧૦૦ ને ન હોઈ શકે. અને
 કુલ ૧૦૦, અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 છે, અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 છે—મને મારા. —અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 મારા, અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 પછી તેમાં ને અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 કુલ, અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 તે અને મારા. અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 ને અને મારા. અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 પછી ને અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 તેના ને અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 ૩. અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 કુલ નહીં. અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 દીને અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦
 તે અને મારા અને ૧૦૦. અને ૧૦૦

આજાદીના ને પ્રકાર ને કાલે તક ન હોય તે
 આજાદીના તમામ અને કુલ ને આજે ખર્ચ

સા અપરાધની માઠી મગી, ચારે આકાર, તમા
હાર પાપ, અને ત્રેવીસની કાયા, નવ નવ કોટીથી
સરાવે. તે વખત પુરો થયે પાપનની વીધીથી પાત્રો
કાચ અને જો પુરો વખત હોય ને જાર વૃત્ત મેઢે
તે તમામ સંસ્કારો જન જે થોડે પારી રાખેલ છે,
તમામ આગવી અને અગ્ની છંદગીમાં જે કાંઈ
સચ્ચુક થઈ હોય તથા કાંઈ ન રહે ન હોય તમા
મા મેળો પરી ગયે હે, તેનો ઓરતો નેટલો
જ તેટલો જરૂર કરવે; આ કરે ફરી કેવળીની સામે
વજીવ બરે વૃત્ત અગીયાર કરવાં. એમ કહી સંધા-
નો પાઠ વિગતથી જાણીને અહાર પાપ, ચારે આકાર
ત્રેવીસની કાયાને જાગૃત્વ રેસરાવે.

■ ધરના દુકના સમજણ સહિત પ્રતિજ્ઞાનીયે મુજબ—
હોદ્દર.

આકાર શરીર ને કાલ, પરખું પાપ અહાર.
કાળ જાણે ને જ્વાલન, જીવું તો આગાર.

મોતથી નહિ બીતાગ્યા મરતી વખતે કેટલીક
સમ ભાવનાઓ જાણી ગયા તેથી વગર દુઃખે મોતને
રજી થયાય છે. મરતુ સકુને અવરજ છેજ, માટે તે

ભાવનાઓ સદુ કોઈને ઉપયોગી થશે એમ ધારી નીચે આપવામાં આવેલ છે.

(૧). આ શરીર મારા રાખવાથી રહે તેમ નથી અને મારા પાડવાથી પડે તેમ નથી ત્યારે પછી તેના વિશેઃકઈ મારે શું કરવા ચિંતા કરવી ?

૨. આજ દીવસ મુખી હું એમ જાણતો હતો કે આ શરીર માફ છે; પણ હવે મને ખબર પડી કે તે કોઈનું નથી અને થશે નહીં. જો માફ દેવા તો મારા દુકમમાં કાં ન રહે ? આ રેડ કાં આવે ? મરણ કાં આવે ?

૩. હવતું છે તે મરતું નથી, અને મરે છે તે હવતું નથી. એટલે આત્મા હવે છે તે કોઈથી મારી શકાય તેમ નથી, અને શરીર મરે છે તે કોઈથી હવા-શાય તેમ નથી.

૪. એક બાળકના જન્મણા ખીસામાં મેંયો બરેલો છે, તેમ કાળા ખીસામાં પણ મેંયો બરેલો જો; તો જેમાં હાથ ધાલે તેમાંથી મીઠું મોડું શાય છે. તેજ પ્રમાણે જ્ઞાનીને હવતાંય લાજ છે, અને મરતાં પણ લાજ છે. હવે તો વૃત્ત નિવમ પાળે અને મરે તો સ્વર્ગ અને મોક્ષના અધિક સુખ પામે.

મૃત્યુજ છે. મોક્ષનું સુખ આપનાર મૃત્યુજ છે. મૃત્યુ
વગર કદી મોક્ષ હોય નહીં, છતાં એ ઉપકારી મૃત્યુ
માટે ખેદ હોય કે ?

(૮). જેમ એક રાજાએ કોઈને પકડીને કેદમાં
નાંખ્યો, ત્યાં કોઈ ધીરો રાજા આવી ચડ્યો, કે જે
આવનાર રાજા કેદમાં જતન, તેમજ કેદમાં
નાંખનાર બંનેને મીચ છે. તેણે મિત્રાઈને લઈને તે
કેદને છોડી મુકવાની રાજા પાસે વિનંતી કરી, જેથી
તેણે તે કેદને છોડ્યું કંઠા દરે પુરતન. તે મિત્રના
આવાગમનથી ખુશી થયે કે નહીં ? તેમ કર્મ શત્રુએ
આ છુપે દેહ રૂપી પગલાના પુત્રો છે. અને મૃત્યુ
નામે મિત્રની કન્યાને માથે પુટાય છે, તો પછી
તેના આવાગમનથી બનતું શું થયે ?

(૯). રોગનું બહુ ઝેર હોય તે. એવું વિચારતું કે
જેમ તાપ વધારે હોય તેમ કહું. પણ જલારી બળે છે,
તેમ આહાર પરિવ્રત્તિ મનના બા.વ સદન રસવાદી કર્મ
વધારે સડપથી ખપશે.

મરદ હારમાં મરદ પણ, દરદ ઝલે નહિ મરદ,
દરદ ઝલે તે મરદ નહિ, દરદ સહે તે મરદ.

(૧૦) આ રોગ આળ્યો તે પણ વધામણીનું કારણ છે, કેમકે વગર રોગે આ મલીન, ઉદારીક, અસુચીમય શરીર ઉપરથી મોઢું ઉતરવો મુશ્કેલ હોતો ?

(૧૧) આ નો નફો ગાંધવાની પુરેપુરી મોસમ છે, કેમકે આ કરતાં ઘણા આકર્ષક દુઃખ નરકમાં પરવસ પણે સહન કર્યા તોપણ ને નિર્જલ ન થઈ તે નિર્જલ (સમભાવ પ્રમાણે સહન કરવાયા) યુવાનો અત્યારે ઉત્તમ પ્રસંગ આળ્યો.

(૧૨). ફાટેલું અને મેલું કપડું દૂર કરી સાફ પહેરવાનો અવસર પર્વને દિવસે આવે. તવીન તવીન શોધથી અને વૈદક માર્ગો અપાયા કેમ જીવવું તે ઘણા માણસો શીખે જ, છતાં પણ મરવું તો પડેજ છે; તો પછી કેમ મરવું તે શીખવવાની શું વધારે જરૂર નથી ? જો એક વાર મરતા આવડે તો પછી કાંઈ કરવાનું રહેતું નથી. આ રથજે “મરતાં” એટલે “પંડીત મરણની મરતા” એમ સમજવાનું છે. સમકીત સહીત સંધારો કરી મરનારનું મરણ પંડિત મરણ સમજવું, બાકી બધાં બાળ મરણજ છે. જે મરણથી એવ ઘણી વખત મર્યો, નવઈ ફક્ત પંડીત મરણનીજ છે, તો તે મરણની બાવના બાવળી.

ખરા સમજી મનુષ્યો તો મુની વખતે સંચારો કરીને મુવે છે, તે સંચારો સંગ્રહી હોય છે. કાળ આવે તો જીવજીવ નહિતર વખત પુરો થયે પાળે છે.

નેમ જાંદુક બરેલી સખનર સરદારને વખત આવતાં બરલી પડતી નથી, નેમ આવી રીતે સંચારો કરી મુનારને કોઈ અકસ્માતથી કાળ આવે તો “પંડીત મરણ” લાભે છે. જાદો તો બહુ બઘેરા પણ અકસ્માત વખતે સંભળતું નામ લઈ શકતા નથી. કોઈક બદાહુદ છવો રોગને લઈને મરણ તુર્ય થાય ત્યારે હીએ છે.



અહાર પાપ સ્થાનક.

૧. પ્રણાનિપાન-અવધિસા. ૨. મુખાવાદ-અ
બોલવું તે. ૩. અદ્વાતાદાન-ચોરી. ૪. મૈથુન-અપ્રક
અર્થ. ૫. પરિવ્રદ-દોષન ચીજોમાં અમતોપ અને મ
મતા રાખવી તે. ૬. ક્રોધ-રીવ. ૭. માન-અહંકાર
૮. માયા-કપટ. ૯. જ્યોષ-લોભ. ૧૦. રાગ-પ્રીતિ
૧૧. દ્વેષ-અદેખાઈ. ૧૨. ક્રેશ-ક્રોશ, કંચુઓ. ૧૩.
અગ્નિદેવતાન-આગ અગ્નિવતું તે. ૧૪. વૈશુદ્ધ્ય-ચા
ચુકલી કરવી તે. ૧૫. વરપરિવાદ-પારકાનું વાંકું બો
લવું-નિંદા કરવી. ૧૬. રદમદ-પુત્રી-પ્રીતિમીરી. ૧૭.
માયામોસો-કપટ સંલેવ છુટું મોલવું. ૧૮. મિહાર્દ
સળસળ-ખેડા દેવ, ચુર અને ધર્મનું સજ રાખવું.

એ અદ્ભુત પાપ સ્થાનકમાંથી અ જના દિવસમાં કોઈ
પણ પાપ સ્થાનક સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રતે
ફરું કરી ભવ્યું હોય તો કેવળી ભગવત આપની સામે
તરસમિચ્છામી દુછટ.

જે છવને આવકપત્ર સાથે તેને પાપ ૧૮ લાગેજ

આ સ્થળે માવકપણું જોડે બ્યદવાથી ગણાતું આવતું
પદ સમજવાનું નથી, પણ પાંચમા ગુણસ્થાનનું પદ
સમજવું.

પચીસ પ્રકારનું મિધ્યાત્વ.

૧. અધિગ્રહીક મિધ્યાત્વ—આમાં ભુક્ષના બહુપણા વિના
અચત્યને દુઃખો પડી શકે તે.
૨. અંગાધિગ્રહીક મિધ્યાત્વ—બધા દેવ અને બધા ગુરુ-
ના મતને માને તે.
૩. અધિનિવેશીક મિધ્યાત્વ—એને પકડેલા મત યોદો
બધે છતાં મુકે નહીં ને.
૪. અંગાધોગ મિધ્યાત્વ—સમકિત સંબંધીનું બીજકુલ
બહુપણું નથી ને.
૫. સૈદ્ધાંતિક મિધ્યાત્વ—સ્વમત ધર્મ સંબંધી સંકા
આણે તે.
૬. લોકિક મિધ્યાત્વ—દુનિયામાં ચાલતાં પર્વ, ધર્મ
નિરુદ્ધ કરે.
૭. લોકોચર મિધ્યાત્વ—તિર્મકર દેવની માનતા કરે
તે અથવા કરુણીના કૃપાની ભાવે કાંઈ કરે
કરે તે.

૮. કુપરાવચન વિધ્યાત્વ—ત્રણસે' ત્રેસક ૫.ખંડીત
મતને માને.

૬. અછવને છવ કહે તો મિથ્યાત્વ ૧૦. છવને
અછવ કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૧. સાધુને કુસાધુ કહે તે
મિથ્યાત્વ. ૧૨. કુસાધુને સાધુ કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૩.
જૈન માર્ગને અન્ય માર્ગ કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૪.
અન્ય માર્ગને 'જૈન માર્ગ' કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૫.
અધર્મને ધર્મ કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૬. ધર્મને અધર્મને
ધર્મ કહે તો મિથ્યાત્વ. ૧૭. આઠ કર્મથી નથી મુક્ત્યા
તેને કહે જે મુક્ત્યા તે મિથ્યાત્વ. ૧૮ આઠ કર્મથી
મુક્ત્યા તેને કહે નથી મુક્ત્યા તે મિથ્યાત્વ. ૧૯.
જિન માર્ગથી જોણું પડે તે મિથ્યાત્વ. ૨૦. જિન
માર્ગથી અધીકું પડે તે મિથ્યાત્વ. ૨૧. જિન-માર્ગથી
વિપરીત પડે તે મિથ્યાત્વ. ૨૨. અવિતય મિથ્યાત્વ
૨૩. બંધિયા મિથ્યાત્વ. ૨૪. અજ્ઞાન મિથ્યાત્વ. ૨૫.
અસાતના મિથ્યાત્વ.

જે પચીસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ મારે છવે સેવું
હોય, સેવતાવું હોય, અને સેવતાં રૂડું જવું હોય
તો કેવળી ભગવંત આપની શાએ તરસમિથ્યામિદુષ્ટાં.

જ્યા પાડે છેડે છેડે જમવાળા નથી જાણતા જા
તેને ખોટા કેવ નહિ કેમકે અહાર પાપમાં છેડું પા

મિથ્યાત્વ છે, તે જોઈને આ પાકમાં વિસ્તાર છે તે વિસ્તાર તો કોઈ જોઈ શકે ને કોઈ પણ કદે, પણ જેમ વખત હોય તેના પ્રમાણમાં વધારે વિસ્તારથી હામ છે. જે લોકો તે પાક નથી જોઈતા તે જોઈનારને જોઈ શકે છે, તેજ મિથ્યાત્વ છે.

ચોદ સ્થાનકના સમૂહિતમ લોકો.

મનુષ્યના પ્રાણીની ઉત્પત્તિ થઈ ચોદ પ્રકારની મંદિરોમાં સમૂહિતમ લોક ઉત્પત્તિ થાય છે, તે લોક સ્થાવર નથી પણ ત્રણ છે. ત્રણમાં પણ જોડી, ત્રેણી, ચોણી નથી પણ પચેણી છે. પચેણીમાં ત્રિવિધ નારી છે, કેવલા નથી, પણ આપણા જેવાજ પચેણી અને જાક પ્રાણના ધરવાવાળા મનુષ્ય છે, જે લોકો આ પાતને સિદ્ધાંતને અપાર નહીં માનતા તેમને પણ પદેમ વિગેરેના ઉપદ્રવને લઈને હવે માનવું પડે છે, જોઈતામાં જોઈ શકેર ને મુજબ જ્યાં જગત્સ્વ યોધજોગ કરનારા અને જ્યાં લોકોની વંદુરસ્વી માટે ગમે તેટલું ખર્ચ કરતાં નહીં જાતકનારા છે તેજ સંદેરમાં મંદિરોની યજમાન થઈ તે શું સુચવે છે? અને જે ગામડામાં લોકો વંદુરસ્વીનો નિયમ લેતા માત્ર પણ

તદ્વિ મમ જનારા, જેના નર આવાગ માયોડા, માયોડા
જેટલા ૧૪ કુચ ૧ ૧૧ ૧૩૫. જે, નેચો પ્લેગ કેવો
હોય એમ પૂછે છે એ સુ સુચવે છે?

નમુનના નર. સ્થિત કુદરતી હાજતતા છે.
સનની ૧૧૪ ૧૧૧ ગરીબ નમજ પૈસાદાર સહુને
તે હોયજ છે, પણ નહીં. પવન અને સખ જે તેના
નિવાસ્ય છે. તે ઉપચોગ કરવાથી તે નાશમા
નીવડા નવા મદરત. સોકાંચ ઉપરથી બહુ સ્વચ્છતા
દેખાડવા જે નજી નહીં નોયમા ઉતારી, એટલે
તેને પવનને મથન નહીં નરપણ સ્થિત થવા
હીધે નહીં એટલે ઉપરથી ગમે તેવું સાફ બનાવું
પણ અંદરથી મધુ અને જાજર વિગેરેના છાપાંથી
ખાંધી લાગા કરને ના સખ્યાં એટલે ગમે તેટલા
ખંદે સાફ ન થાય, તેવું સાફ કરનારા સુચ અને પર્વત
કાંઈ કોન કરી શકવા નહિ નથી મરકી વિગેરે દાટી
નીકુંપો. અને તેના ઉડતા મામડામાં ઉપરથી મંદકી દેખાં
ખરી, પણ જન્મથી પમતાનું લઈને અને છુટને
લઈને સુચ મકદમ તે સુકાથી નાંખે, અને પવન પણ
મંદક કરે :

જેનંમના ગજડગંઢા રહેવાનું છે, એવું માનનારા
તેથી એવું જાહેરના સુકનારા સમુર્જિમની હાંસિનું કેવું

સ્વરૂપે નીત મતમાં દર્શાવ્યું છે તે બાજુવાની નરસીલીયે
તો આ પરિણામ આવે નહિ.

નીચે જણાવેલા ધાર પદાર્થો ને જે મૂળી મુખી
રહે તો તેમાં બધાં જાતા સમુર્ણમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય
ને તેની માત્ર થાય. તે જીવની દયા પાળવી એટલે તે
જીવને કાંઈ પદાર્થથી પેલણ કરવાનું નથી પણ તેને ઉત્પન્ન
થવાનો પ્રયત્ન જ ન આવે. એજ તેની દયા છે. જે
ઉત્પન્ન થાય તો તેને મરણ વગર જીવે રહેવા નથી.
તેમ તે જીવ પદાર્થો પુરતના છે, તે કાંઈથી અટકાવાય
તેમ નથી પણ જે તે વચ્ચે સુખાય જાય તેવી સંધીતિ
માં નાખ્યા હોય તો સમુર્ણમની માત્ર થાય નહિ, પણ
જેમ મિત્રા મિત્રની અંદર દરેક પ્રકારની મહત્તી બોધની
અંદર ઉતારીને ઉપરથી સાફ બતાવાય છે, તેમ કરવાથી,
કાંઈ દયા પાળાય નહિ અને તેમ કરવાથી કાંઈ સુખ
જાને પવન આપણી સેવા બજાવે નહિ. અને રાગનો
ઉપદ્રવ થયા વગર રહે નહિ, હાલમાં સાયં-સાંધી સિદ્ધ
થયું છે કે જાવકર રાગના જ તુલ્ય થાય છે, અને
જ્યારે નીત મતમાં તે જ તુલ્યાને મનુષ્ય ગણત છે,
ત્યારે તેઓને તો તેની દયા પાળવામાં બહુજ સાવચેત
રહેવું પડે.

ગંદરીમાં અમુછિમ મનુષ્ય યાવ તે તે દેખાય નહિ
પણ તેની અંદર રાજના જંતુએ યાવ છે તે જુદા અને
મસજીવ યાવ છે જે નજરે દેખાય છે તે જુદા—

૧ વજ્રવારેસુવા-વિષ્ણુમાં. ૨ પાસવળેસુવા-૨
આખમાં. ૩ લેલેસુવા-બ્રહ્મામાં. ૪ સંધાને સુવા-
નાકના મેઘમાં. ૫ વંતેસુવા-વમનમાં. ૬ પીતેસુવા-
પીતમાં. ૭ સોળિપસુવા-લોહીમાં. ૮ પુરપસુવા-પદ્મમાં.
૯ સુકેસુવા-વિષ્ણુમાં. ૧૦ સુકપોગલપાદિસાલિપસુવા-
ઉપર જણાવેલ પુદ્ગલ સુકાર્થ મયાં હોય તે દરી લીધા
યાવ તેમાં. ૧૧ રૂપિયપુરપસંજોગેસુવા - શ્રી પુરપ-
અભિમમાં. ૧૨ વિગપઝીવકલેવરેસુવા-મનુષ્યના કહે-
વમાં. ૧૩ નગરની ધમળે સુવા-ખાળમાં એકવાને
લઈને ૧૪ સરુવેસુવેન અમુરઠાળેસુવા—અમુચિના જ-
ણાં ઠેકાણામાં.

આ બધા પદાર્થો સુકાર્થ બાધ તેમ કરું હોય તે
અમુછિમ યાવ નહિ.

મરણ થયા પછી મરું કાઢવાને જે ઉતાવળ કર-
વામાં આવે છે, તેનું મુખ્ય મરણ એજ છે કે કહેવર

વધારે વખત રહ્યાથી યમુર્ધિમ છવ ઉત્પન્ન થાય છે, અને તેટલા માટે જે મહાને ઠેકાણે પાણી વિલગ થાય તેની જાગરૂને દીવપત દરાવેલ છે; એટલે દીવપતની જાગરૂને લઈને જલદી ઠેકાણે પડાય છે. આવું ધાર્મિક દુરમાન છતાં ધામધુમની યોજાને, કયા કરતાં પડેલ જાપનારા આવકો, સાધુ આર્યાનાં કલેવરોને કલાકોનાં કલાકો સુધી રાખી મુકવામાં લેય માત્ર અંચકો ખાતા નથી. જે તરત નિવારણ કરે તો માંડવી ઓછી યોજાવાળી બને, જે સાધારણ સાધુ હોય તો તે યોગ કલાકે જારી આવે, પણ જે બહુ પ્રતાપી હોય તો તે દીવસ જે દીવસ સુધી રાખી મુકે છે.

આ ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે કે ક્યાની વાત નહીં થઈ યોજાની ઉપરજ લક્ષ અપાય છે. બહાર દેશથી તારી આવે છે કે અમી આવીએ ત્યાં સુધી માંડવી રાખજો, એમ રાખવામાં યમુર્ધિમ કેટલાકની ઉત્પત્તિ થાય છે તેનો લેય માત્ર વિચાર કર્યા વગર તેઓ દોડતા આવીને પેતે અહો ભાગી પોતાને માને છે. ગમે તેવા ઉત્તમ કે ક્રિયાપાત્ર સાધુ સાધ્વી હોય તેની પાછળ ગમે તેવી માંડવી કરે, ગમે તેવી યોજા કરે, ગમે તેવી પટેલી જોડાડે, તે માત્ર પોતાની વ્યવહારીક યોજા છે; અને જાંચારીને તેવી યોજાની જરૂર પણ છે, પણ તેમાં

લેણ પ્રાપ્ત પુરુષ કે નિર્જન માનવી તે હૃદયગુ મિથ્યાત્વ છે. જે લોકો મહારમા છવતા છતાં હર્ષને આર્ષન નવરાન થયા હોય તેઓ પશુ કાળ ક્યાં પછી મરે તેટલા પ્રજા પુંચા ખાઈ હર્ષન કરવામાં કચવાણુ માને છે તે જનસામાં જનર મિથ્યાત્વ છે. તેમા જો કાંઈ કચવાણુ હોય તો પછી મુર્તિ પુજામાં પણ કચવાણુ થાય.

નોંધ—મોળી કુનિયા રસાઈ મુદિને લઈ અપમદાની પાંડે પંચમાં સોવાય છે. જેથી રિવેકને બાણુ ઉપર રાખે છે. જેમકે પશુ વાંઝીયા મોઝોની સ્ત્રીઓ, નવસ્ત્રી, મચ્છાપિં પત્ની, કિયાચારી કે એવા રોઝપિણુ સંનના અવસાન સમયે માંડવી નીચે " હાકરાઓ યરી એરી આસાથી " હાંમેરો માણુસની મેઠનીમાથી નીકળી નવય છે.

માંડવીને પત્રે લાગે છે તેની જગ્યા મુકપતી વીગેરે લઈ સાચવી રાખે છે તથા તેના ચાપા કરી મનાર મંદિરોમાં પહેરાવે છે તથા પુજે છે. આ ધારે દેખવેમાંથી અંધરા મુર્તિ પુજવાવાળામાંથી અંધો હોય એમ નજીક પડે. આનું નામ હૃદયગુ " મિથ્યાત્વ " નહીતો ખીણુ મુર્તિ

માજ કાલે કલેવરને ન બગડે તેવા અંદર પદાર્થો પુરી કેટલાક માસ લગી રાખવાની કળા છે, તેમ જો તે રાખમાં કાંઈ અમતકાર હોય તો પછી વિધિકરનું રાખ તેવી રીતે કેમ રાખી ન મુકવે ? ધીના વાસણમાં સ્વાદ

ધીના દુલો, ધી અંદરથી નીમળી ગયા પછી વાસણ
હું છે ? વાસણનો દાખલો જાંઘ ભેસનો નથી, કેમ
વાસણ તો ફરી ખીતું ધી ભરવામાં ઉપયોગી થાય, તે
જે રામ, રમન, ચારિત્ર, વપનો મજાવ દુનો તે ધા
કેવનાર મેતન્ય ઉઠી ગયા પછી મન્યતા યેની ?

અરે જો મેતન્ય દાખલ દોષ તોપણ જો જ્ઞાન, ઇ
ચારિત્રના શુભ ન દોષ તો વંદનીક છે કે ? સંજમ થ
કયો જાણી તેજ આત્માને કેમ કેળવે નમતું ન હતું

ધીમાં જાણવવી દોષ ને સમુદ્ધિમતું પાપ
લેવું દોષ તો જોઈ રહ્યો.

એક સુઃકુ ક જ ફરી ભાવ ત્ય.૦ પછી લ
એક ખાંચી જાણી વાજના દેવ નો શું છે
તેમાં કોને ધિરકું પછી ને કયા કેલું નામ પ
જાને તેમ જાણી રખાઈ મે ન રખા જાણી આ
પણ તેમ જો નેવાનું દેવ ને રખા રખા જાણે
જાને સમુદ્ધિમ ઉત્પન્ન થવ નહીં

નોટ—[૫૩૩ હોવા પાત્ર ૧૧૫૩.
૧૫૫૩ જા ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫
૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫
૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫ ૧૦૫]

ખોડીયો દોષ છે, જેથી વધારે વખત ન થાવતાં સમુર્ધિમ જ'તું ઉપજવાનો દોષ ઓછો થાય છે]

જ્યાં જ્યાં સમુર્ધિમ ઉત્પન્ન થાય ત્યાં રોગનાં જ'તું અને ત્રસણવળી ઉત્પત્તિ ઓછા છે. પેલાજ ઉપર પેલાજ વાથી રોગ થાય છે. કોલેરા પ્લેગવાગ્યાની ઉઠતી બિઠમ દૂર કરવા દોઢદો પશુ કહે છે.

એઠમાં સમુર્ધિમ થાય છે—એક પ્રથમ તો પુજ ન ભેઈએ, પેતાને ભેઈએ એટલુંજ બધામાં પુજ; એવો નિયમ કરવામાં આવે, તો સમુર્ધિમ વિકસુલ થાય નહિ. ખરથ બહુ ઓછું થાય અને કોઈ પણ પ્રકારની ભુખ સહન ન કરવા છતાં પણ એક વતનો તપ થાય, કેમકે પાણુ મુણુ નહિ તેવી બધી પ્રથ તો ખાવામાં મુરકેલી પડે એવી પાસ્ટીથી બધામાંજ ઓછું લેવાય, એમ છતાં એક થાય તો સ્વચ્છ દેરને પછં દેવાથી દેરને પણ સ્તેષ થાય. મોટા જમણવારમાં આ વાત બહુ નિશ્ચી દેવાય છે. મોટા વાસણો ઉપર કોઈ પ્યાન આવી યાતું નથી અને તેમાં કોઈ કોઈ વખત મોટા મોટા લવ મળે થાય છે. અપર્યાં ભેંતોને હમુ “કેમ નથી રેતું” કહીને કાઢી છે.

આ યોગ પદાર્થોને અનુપ્પ ચિવાચનાના હોય તેમાં સુમુર્તિમ થતા નથી.

રોષે રોષે મનુષ્યવાળા આ પાક બોલતા નથી કારણ એમ સંભવે છે કે, એ પાક નવતરત મારી લગવડને વિસ્તાર છે, પરંતુ આપણા અવકાશ સુમુર્તિમની દીધાના થકા પ્રચલન આવે છે તે પાક બોલવાથી સુમુર્તિમ લગ ક્યાં ઉત્પન્ન થાય છે માત્રમ પડે, અને તેની કાળજી રખાય. પણ સિ વર્ષ છૂપી તો પાક દરરોજ એ વખત પ્રતિક્રમ બોલવા છતાં કાંઈ બાવજ ન આવે તો પછી બોલનાશ અને બોલનાશમાં દેર છું ? દોષી તુરકા.

આ પાક પછી " હુમ્મકામી બાળેલું એવેદેવલ્ય અર્ધપાશકે " એ પાક બોલવા છે.

અને ત્યાર પછી નોકાદ બેલીને કરેમિક બાળે પાક બોલવે. તેથી લગને થાકી આવે તેવી રીતે રાખવાથી કરીને બેડેલુ, યાદે બાવજ લગત સચિત મર્મન રાખવું.



શ્રી ચનારી મંગળાંનો પાઠ.

આ પાઠ બ્રહ્મચારી માટે જરૂર અભ્યાસે બ્રહ્મચારી છે. કેટલાં માણસ એવા નહીં હોય કે જેણે આ પાઠ સંભળ્યો હોય નહીં એ પાઠ બ્રહ્મચારી એ પાઠનું પણ અરથ નથી, સાચું આવાં માન કે જે ખુશામત કારણે અને કે જે પરપરાગી સાક્ષી આવડી ફરી પ્રમાણે ભક્ત અભ્યાસનો વિચાર કર્યા વગર આ પાઠની કીમત એટલી સાધારણ કરી મુકી છે કે, તેની કાંઈ કીમત નથી પણ તેમાં તેમને કેટલું નુકસાન છે, તે તો કેટલું વિચારનું નથી. ચનારી લોકો પરજીવા, કમાવવા, માનવા કરવા, ધારેલી મુરતિ પાર પાડવા, વિગેરે વિગેરે કાંઈ કાંઈ તે ન્યાય કામ આપવનાં છે અને તેવે વખતે પાનનું કામ સફળ થાય એવી હચાધી પ્રત્યક્ષ એટલે શુભગિય ક્ષેત્ર આવે છે, અને હોંશીકા ત્યાગીએ મંગલોક સંગળાંને ને પરેલુ રીને એવી ભાવના ॥ કે વનારી મુરતિ પાર પડે. આપવના કામમાં આવી આગિય આપવી તે ત્યાગીને પડે છે કે? વિચારીને દિવસે રાત્રી પુજન કરી ત્યાગી પામે પ્રત્યક્ષ સંભળવા આવે તે શુભગિય ભાવે છે કે આ વર્તમાનને ત્યાગીમાં આગી મળે. આવી આગિય મુરતિ-એજ આવી રહે. ત્યાગીએ તે આ વખતે મર્મજ

[illegible]

ત્યારે ત્યારીનું પગ મિલન નહીં બનતું જાય ત્યારે કાંઈ
 યેર યેર સમજાવત જાય ત્યારે, પણ જાણે જાણી
 દેવાને મનમાં જાય ત્યારે જાણે જાણી
 ૧૫ : સુમનસવતે સુમનસ, જાણે જાણે જાણી
 : દલી બધી મળે છે અને જાણે જાણી જાણી
 જાણી જાણી તે જાણે જાણી જાણી - ૧૫, જાણી
 જાણે જાણી જાણી જાણી, જાણે જાણે જાણી
 જાણે જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી
 જાણે જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી
 જાણે જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી
 જાણે જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી

કરેલ કર્મ લોભગ્યા વગર છુટકો નથી, એમ જેની
શ્રદ્ધા હોય તે માનવા કરવા બાંધ કે ? બેસતે વરસે
ન્યારે માણસો મગજીક સાંભળવા આવે ત્યારે સિદ્ધાંત
સંભળાવવાનો રીવાજ હોય તે ત્યાંથીને પકો લાગે નહિ.

થી ચતારિ મંગલ (મંગલિક)

(કાબો હીંચણ ધરતી ઉપર ચ પી જમણે હીંચણ ઉભો
રાખી બેઠાય, જોડી પગે લાગી આ પાઠ કહેવો.) થી ચતારિ
મંગલ--આર પ્રકારના મંગલિક તે કહે છે. અરિહંતામંગલ--
અરિહંતદેવ મંગલિક છે. સિદ્ધામંગલ--સિદ્ધ દેવ મંગ-
લિક છે. સાધુમંગલ--મર્વ સાધુનું મંગલિક છે. કેવલી
વનતો ધર્મો મંગલ--કેવલીનો પદ્મેશ્વર ધર્મ મંગલિક
છે. ચતારિ લોગુત્તમા--લોકને વિષે આર ઉત્તમ છે.
અરિહંત લોગુત્તમા--અરિહંતદેવ લોકમાં ઉત્તમ છે.
સિદ્ધા લોગુત્તમા--સિદ્ધદેવ લોકમાં ઉત્તમ છે. સાધુ
લોગુત્તમા--સાધુ લોકમાં ઉત્તમ છે. કેવલીવનતો
ધર્મો લોગુત્તમા--કેવલીનો પદ્મેશ્વર ધર્મ લોકમાં
ઉત્તમ છે. ચતારિ શરણ પન્નાજામી આર પ્રકારનું ચારણ
અંગિકાર કરે છે. અરિહંતા શરણ પન્નાજામિ-અરિહંતનું

શરણ અગિયાર કરીશુ. મિત્રા તારણે વચ્ચામિ—
સિદ્ધનું શરણ અગિયાર કરીશુ. માત્ર શરણ વચ્ચામિ—
આપનું શરણ અગિયાર કરીશુ. કેવલી પનોતો
ધમ્મો શરણ વચ્ચામિ—કેવલીના પડપેઠ પર્મનું શરણ
અગિયાર કરીશુ.

વાર શરણા--ઉપર કહેલા ચાર શરણ. વાર
ધર્મલિપ્ત--ઉપર કહેલા ચાર ધર્મલિપ્ત. વાર ઉત્તમ
ઉપર કહેલા ચાર ઉત્તમ. કરેનેદ--એ કોઈ પ્રાણી અગિયાર
કરે. ધર્મમાગરમાં મ જુએ નેદ--તે સંસાર સમુદ્રમાં કુળે
નહિ. સફલ કર્મનો આગે અંત--સધાના કર્મ (પાપ)
તું ઉપર (અવ) લાવે. મોક્ષ તળા મુલ લહે અનંત--
મોક્ષનાં અનંત મુખની દ્વિર થઈ શકે. માવ પરાંને
જે ગુણ ગાય-નિર્મળ બાવથી જે કોઈ પ્રાણી તેમના
શુષ્કનું જાન કરે. તેદ જીવ તરીને મુલતે નાવ-તે પ્રાણી
આ સંસાર સમુદ્ર તરીને મુલિત થઈ શકે છે.
સંસાર માંદિ શરણ વાર આ સંસારમાં ઉપર કહ્યા
મુખળ ઉત્તમ ચાર શરણ છે. અવર શરણ નહિ કોઈ-
(તે સિવાય જે ચાર શરણ ગુરુ.) બીજું કોઈ શરણ

નથી. જો નરનારી માટીરે-એ સીં પુરૂષ એ કહેલા ચાર
સરખા અંગિકાર કરે. તેને અસંયમ અવિચલ પદ હોય-
તે, માટીને કાચ એટલે નાશ વિનાનું ચણે નહિ એવું
પદ પ્રાપ્ત થાય.

ધંગુડે અમૃત વસે, ઝમધિ નળો મંજાર ;
ગુરુ ગૌતમને સમરીપ, (ને) મનવાહિન ફલ વાતાર.

ટોડંગ.

દયાજ મુસની વેલડી, દયાત્ર મુસની સાળ,
જનત જીવ મુસને ગયા, દયા ત્રણ ફલ જાણ;
દિવા દુ સની વેલડી, દયા ત્રણ ફલ જાણ
જનત જીવ નાહ, દયા ત્રણ ફલ જાણ.

અર્થ. હિચ્છમિ પદિકામિત્ત જોમેદેવસિત્ત તથા હિચ્છ-
મિ પદિકામિત્ત દરિયાવદિયાણ-તા અ.ખ. પા.ક એ.સ.પા.
ને.૧૨-૧ સમ. ૧૫ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નેથી
ખીનિ કે. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નેથી
ત્રણનીના મુખમાંથી નહ. મરુત સંજ્ઞાવાળ છે, છા. ૫૫
કહેનારની, ના. ૧૧૧ ૫૫ ત્રણ છે. કારણકે ઉપરના ચાર
અર્થમાંની સહ મત ૫૬ દે. ૧૨ ૧૨ દે. ૧૨ની માંડતા
કરતા સ્વયં કે. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ નાન. ૧૨ ને

જોઈને ! માટે હા માનવા જેવી અને હા મનથી
જોતી !

એક સાર પેલાનું નામીયેરું અરચ કરી દેવ પાસેથી
દેવડી મન કામના પુરી કરવી છે ! આ પ્રમાણે દેવને
ઉત્તરવા તે દેવનું અપમાન નહિ ! વળી દેવનો સેવકોના
માવપિવા છે, તે દેવ એકાદ નામીયેર બિાધું આપવા
માટે છોડીની આરોગ્યતા ઉપર કટાક્ષ કરે કે ! દેવને
છોડીની આરોગ્યતા ઉપર કટાક્ષ કરવાવાળા મણુવા તે
દેવ માથે નિર્દયતાનું તહોમત સુકવા બરોબર છે. આવી
માનવાઓથી “ કરેલાં કર્મ જોમળ્યા વચર દેવને પજી
હુટકો નથી ” એવી સિદ્ધાંતની પડપણા હેવામાં ઉતારી
નથી, એ તે એકલ સાચ છે. મંગલિકમતિ એમ જો-
લાય છે કે જે કોઈ આ વાત અંગીકાર કરે, તેને
અસપ, અવિચર, પદ પ્રાપ્ત સાચ, આમ છતાં યું વિ-
શેષ લાલ લેવા જ્યાં ત્યાં ભટકવું ? સુર શ્રેતમનું સ્મરણ
કરવાથી સદાય મન વાંછીત ફળ મળે છે.

છેવટમાં ઈરીયાવહીનો પાઠ જોલવામાં
આવે છે તેની સમજ.

આ પાઠ એટલો જપી ઉપયોગી છે કે,
સામાયકમાં સ્તુતિ અને સ્તુતિની વીધીના પાઠ પછી
તરતજ આ પાઠ પસંદ કરવામાં આવ્યો છે. શ્રુતમાં

ઈચ્છાદિ-પદ્યું હું પરિક્રમિત-પદ્ય કમળી હુડા
 યવું. હરિયા-પદ્યને તિવે વહિયાઈ-ચાલતી વખતે.
 વિરાહનાઈ-હરકેલું એવી વિરાધના કરી હોય.
 ગયણાગમણે-ગમતને આગમન કહેતાં જતાં ને આવતાં.
 પાળકપણે-કેલું એને કથર્થા હોય ૧. વિપક્ષપણે-
 શાલી પ્રમુખ બીજ કથર્થા હોય. ૨ હરિયકપણે-
 શીલોવરી કથરી હોય. ૩ ઉસ્સા-પ્રમસ અથવા
 બાકા. ૪ ઉત્તિગ-કીડીયાઈ. પળય-પંચવર્ણી
 શીલકુમ. ૬ દગ-કાચું પાણી. ૭ મટી-પંચ
 વર્ણી કાચી માટી વીગેરે તેવાંકીસ બતની કાચી પૃથ્વી.
 ૮ મકદા-કરેળીયાનાં પદ. ૯ સંતાળા - કરેળીયાની
 આળ. ૧૦ સંકપણે-એ સર્જને કથર્થા હોય. જે મે
 બીચા વિરાહિયા-એ મે એને દુઃખ શીધું હોય.
 પગેદિયા-એક ઇદ્રિવાળા જેને હકત શરીરજ ૮ તે
 પૃથ્વી પાણી વીગેરે સ્થાવર એવ. વેઈંદિયા - એ ઇદ્રિ-
 વાળા જેને શરીર એલ છે તેવા. તેઈંદિયા-ત્રણ ઇદ્રિ-
 વાળા જેને કાયા, એમ ને નાક છે તેવા. પઠરંદિયા -
 ચાર ઇદ્રિવાળા જેને કાયા એલ નાકને આંખ છે તેવા.

પંચેદિયા-પાંચ મંદિરાવા જેને કાવા છત્ર નાક બાંધને
 કાન છે તેવા. મંદિદયા-મામા આવા દૃશ્ય હોય.
 વનિયા-વંદના વાળવા હોય એટલે ધુણે કરી હાંકવા
 હોય. લંગીયા-ભાવ નાથે વસ્ત્રવા હોય. મંચાદયા-એક
 બીજા સાથે અથગ્રન્થા હોય. મંચદિયા-એક બીજા સાથે
 સ્વયં હોય. પરિચારિયા-શારીરીક ખીડા ઉપજાવી હોય.
 કિન્દામિયા-કુળ ઉપજાવ્યું હોય. ઉદરિયા-હાજપાટી
 હોય. દાળાકદાળાં-પાન એટલે તેને સ્વેદવાને ઉપાયથી
 બીજે ઉપાય. મંકમિયા-મુકવા હોય. મીર્ચિયાક-અવ-
 ના થકી. વચંગિયા-નશા દીધા હોય. તમ્મ-તેનું, વિ-
 શ્વામિદુહર્ષ ૧૦૧ મન નિરુદ્ધ થયા.

આ પદ પુરૂષ થયા પછી ૧૮૨૪૧૨૦ મિચ્છાથી
 દુગ્ધ કરેવાય છે તેના દિમાજ પડે છે અથવા ભેદ,
 મુકવા ૧૦ ના રત્ની વિરાધના ઉપજા પાડમાં આવી તે
 મુકવા ૧૦ ના પાન, ૧૦૦ દોષ મુકવા ૬ કમ્બુ કેરિ
 મુકવા ૩ રત્ન વર્તમાન, મુક, અવિષ્ક, મુકવા ૬ ને ૧૦
 દિવસે ૭૭૦. આવા. આ. અથવા મુકવા ૧૦ પડે ૧૦
 $૪૨ \times ૬ \times ૩ \times ૬ = ૧૮૨૪૧૨૦$ થાય છે.

હવે સમણ મુત્ર લખીયે છીએ.

અ. સમણ મુત્ર ન લખી તથા જાતની ચઢા છે.

૧. કેટલાક કહે છે કે સમણ મુત્ર બોલવું જ નેમંએ તે વગર પ્રતિક્રમણ અધિકૃત ગણાય.
૨. કેટલાક કહે છે કે સમણ મુત્ર બોલે તો જલે કાંઈ તુકયાત નથી, અને ન બોલે તો પણ બાંહે પરંતુ પાપમાં તો બોલ્યા વગર ચાલે જ નહિ.
૩. કેટલાક સમાધાન સાધુઓનું એવું દરમાન છે કે સમણ મુત્ર કાવકથી પાપમાં પણ બોલાય જ નહિ.

આ ત્રણેય માન્યતામાં મુત્રમાં કાંઈ જુલારો હોવા સંભવ નથી, કેમકે જો મુત્રમાં જુલારો હોત તો આવી વિરોધતા આવત નહિ. પેલી માન્યતાવાળા ખરા કે બોલ્યા છે તે નિશકરણ કરવા માટે કાંઈ આધાર નથી, પણ જેમ બીજી માન્યતાવાળા કહે છે તેમ જો હમીર બોલાય તો ઘણો સાબ છે. કેમકે જરા છુટ મુકવાઈ લોકોને છુટ જોડો છીએ, ન બોલવાનાં કારણમ

ફક્ત નકામો વખત લાગે તે સિવાય બીજું કંઈ સુમનસું નથી; પણ તે તો માત્ર શ્રમણાનું છે. તેમાં મીનીટ ઇસનો મોંઘ ફેર પડે છે. હાલ આ સ્થળમાં (ગોંડલ, ૪૨૭ લીબ્રેરી સંઘાડાના ક્ષેત્રમાં) કદી મુકી દેવાતું નથી “તેથી શીખનારને પણ એમ રહે છે કે શ્રમણ સુત્ર ન આવડ્યું ત્યાં સુધી મને પ્રતિક્રમણ પુરું આવડ્યું નથી.” ‘હું પોતે જ્યારે પ્રતિક્રમણ શીખતો ત્યારે શ્રમણ સુત્ર આડમ જાખીનેજ દીવસ બોલાતું, તેથી હું તે શીખ્યોજ નહિ; અને મને પ્રતિક્રમણ આવડે છે, એમ માની લીધું. ત્યાર બાદ કેટલેક વર્ષે મને શ્રમણ સુત્ર આવડ્યું છે તો પણ હજી પ્રખરમાં શ્રમણ સુત્ર બોલવામાં મારી છાતી ચાલતી નથી.

ત્રીજા પ્રકારની માન્યતા તો ઘણીજ રીતે ભુલ ભરેલી છે. તે માન્યતાવાળાં કહે છે કે શ્રમણ એટલે સાધુ તેને બોલવાનું, તેની અંદરના બોલ સાધુનેજ લાગુ પડે છે, આમાં તેઓ બે રીતે ખોટા પડે છે.

૧. સાધુ પાડવા આશરે બે લાગુ પડતુંજ બોલતું હોય, તો તો પછી પ્રતિક્રમણ એક લીટી પણ નહીં રહે, જેને વૃત્ત નહીં હોય તેને પ્રતિક્રમણ કરવાની જરૂર નહીં રહે. સંઘાસનો પાદ તો પછી કદી બોલાયજ નહીં; પરંતુ તે જાળવતો છુલસો આગળ આવી ગયેલ છે.

૨. અમણુ મુત્રના અર્થને વિચાર કરતાં (૧) પદ્મમાં ઉપમા લાગતા દોષનું વર્ણન છે તેમજ "દયથી સાધપણમાં" એટલે આવડપણમાં પણ તે દોષ લાગે અને સાધપણમાં પણ લાગે.

કેમકે ઉપમાથી અજ્ઞતાના યાવ તે વર્ણન તે પાઠમાં છે, તે પછી તે પાઠની જરૂરીઆત નહીં સ્વીકારનારાઓએ લેઈ માત્ર જુદું ઉપમા ન કરવી જોઈએ, જગી ઉધીને ઉડ્યા પછી અજ પડેલા મુત્રનો કાઈસમ કરવો તે વાજબી લાગે છે.

૨. બીજા મુત્રમાં વેરવાની રીતી છે. આવકને પણ વૃત્તમાં ફોપ ત્યારે કોઈ વીજ લેવા નથી પડે છે, વળી વેરાવવામાં શું સીવડ રાખવી તે પણ આ પાઠમાં આવી નથી છે. એટલે જ પ.૬ તો આવકને નાણુવા જરૂરનાજ છે. (૩) ત્રીજા પાઠમાં સરસામાન કેમ લેવો મુકવો તેની વીધિ આવે છે, તે લેવા મુકવાનું મામ આવક તેમ આપુ જાનેને પડે છે. (૪) ચોથા અમણુ મુત્રમાં ૩૩ ગોણ આવે છે, એમા કેટલાક ગોણ આદરવાના છે અને છોડવાના છે, અને કેટલાક નાણુવાના છે તે આવકોને પણ લાગુ પડે છે. આમા અમણુ મુત્રમાં કેટલું બધું નાણુપણું છે? ચોથા અમણુ મુત્રમાં જેટલું નાણુ-

પહેલું સૂત્ર.

રૂચાપિ-૪૫૫. પરિદમિત્-૪૫૬ નિવાસ
 રૂચાને. વગાવસેગ્રાંપ-૪૫૭ મુખ રૂચા યે. નિગાવ-
 સિગ્રાવ-૪૫૮ પાવરવાળા પાવરી મુખે યે. યે.
 સંવારાટવદ્ગાવ-૪૫૯ મુખ મુખ વગર પોતે પદમુ દેવમુ
 યે. પરિવદ્ગાવ-૪૬૦ મુખ મુખ વગર પોતે વારવાર
 પાદુ દેવવાથી. આટવદ્ગાવ-૪૬૧ પદ પદમુ નિવા યે.
 વગથી. વસાવગાવ-૪૬૨ પદ પદમુ વીના યાના કરવાથી.
 ઉપદસંવદ્ગાવ-૪૬૩ મુ વિગેરે દુઃખ કસાવાથી.
 કુદવ-૪૬૪ કરવાથી એટલે આં આદિકના વાગાની વા.
 છતાંયે નમે તેમ બાલવાથી વદ્ગાવ-૪૬૫ ઉપાટે મિતે
 (જલના સિવાય) બાલવાથી. ઈવ-૪૬૬ ઉપાટે મિતે ઈક
 બાવાથી. જંયાવ-૪૬૭ ઉપાટે મિતે બગામુ બાવાથી. આપોસે-
 વગર પોતે શરીર ખંજવાળવાથી. સસરસ્વાપોસે-૪૬૮
 ત રૂચે ખરેલ વગાદિકને સ્પર્શ કરવાથી. આટલમા-
 વ-૪૬૯ ચિત્ર આકૃષ્ણ આકૃષ્ણ વાથી. સુવગયતીપાવ-૪૭૦

પ્નામાં અનેક ભવના રૂપ દેખાવાથી. રૂઢીચી વિપરિયા
 સિયાઈ-સ્વપ્નામાં સ્ત્રી સંગાથે ભોગની. ઉચ્છા. યવા
 “ સ્ત્રીએ ” પુરૂષ વિપરીયાસિયાઈ. ” પુરૂષ સંગાથે એ
 બોલવું. દિગ્ધિવિપરિયાસિયાઈ - સ્વપ્નામાં સ્ત્રી સંગા
 દ્રષ્ટીથી ક્રોડ કરી હોય. મળવિપરિયાસિયાઈ-સ્વપ્ના
 માં સ્ત્રી સંગાથે મનથી ભોગ ક્રીયા હોય તેથી. પાણ
 ખોયજવિપરિયાસિયાઈ-પાણી ભોજન સ્વપ્નામાં ક્રીયા
 હોય તેથી. જોમે-(ઉપર જેટલા બોલ કર્યા તેમાંથી
 જે મં. દેવસિંહ-દિવસ સંબંધી. અર્પારો - અતિથા
 (પાપ) ક્રીયા હોય. એમ પહેલા સમજાવ્યુંને વિષે એ
 અતિચાર ભાગ્યા હોય તે કેવલી મગરંત આપતી સાક્ષે
 તંત્રમિચ્છામિદુકંઠ.

આ પાઠના અર્થ ઉપરથી પ્રાપ્ત સમજાય છે કે
 આમાં આવતા સઘળા બોલ મતમાં હોય, ત્યારે આવકને
 તેમજ સાધુને લાગુ પડે છે. એવો એક પણ બોલ નથી
 કે જે આવકને લાગુ ન પડે. આવકને લાગુ પડતા કોઈ
 કોઈ બોલ કોઈ કોઈ જગ્યાએ સાધુને લાગુ ન પડે
 પણ સાધુના સઘળા બોલ હેરાથી સાધુને એટલે આવકને
 સર્વ લાગુ પડે છે. મતમાં ન હોય તો આવક કદી પડેલું

જુ મુજ ન બેલે તે દમ્ભ પજુ પાકે, પણ તનમાં
 ને ઉપ દે તેની જાળવણી જ રખા વિદ્યા કેમ
 ? તે પછી રીખાયજ નહીં અને એ પદમાં પણ
 મલ ન કરવું તે કેમ સંભવે ? એક એક જ.લમાં
 એ માર્મિક જા.પ છે, તેનો વિચાર કરાવે.

મયમ જરૂરીઆતથી વધારે મુજ નીજ ના આવી,
 ધાર બાદ, વિશેષ પ.પરતની ના આવી, મુજા મુજા
 પણ છવડયા માટે કેવી ચીજ સખવી તેનું હરમાન
 આજુ, પડખું દેરવતું કે ખતેરવતું ને પણ પોજવા
 જગર નહિ, આમાં દયા મર્ગની ખરી રચના છે. અને
 શુદ્ધો ધર્મી વ.ર આગે નહીં કરવે. તેનું આ કારણ
 છે, શુદ્ધ દેવસી રંગીન દારી માટે કે હીઠી દર્શીઓ
 માટે કે મુદર દોરી માટે નથી ત્યાર બાદ પવિત્ર
 પ્રાપ્તિ-જેમ સંસારમાં આંત્રી થોભા પરી છે, તેમ
 ત્યાગીતા જગમાં રહેલા આવડ સહિતના મુખની થોભા
 મહોપની છે. મુજ ઉદ્દેશ તેને દયા પાગચા માટેજ
 છે. તે મુવી વખતે એક બાજુએ મુદ્રી દેવની પડપટ્ટા
 ફટકાક સાધુ પાસેથી કનોકાન આજતો છે, તેને સાધુ
 તથા સંસારી બેમાંથી એકેય મનુષ્ય તેમ નથી. ઉંધમાં
 પણ બગાડું કે છોકાં ખુલે માટે ખાચથી આલોચણમાં

રેવાના તરીકેજ જાણે છે, તો પછી જે વખતે તે કામ
હોય ત્યારે ચા માટે જાણે? પોલીસ પેરા ઉપરથી
તે ત્યારે પટો છેડે, તેમ જા સાધપણથી ઉતરી
પેસ છે; એટલે કામ ન દેખે ત્યારે મહોપતિ ઊઠી
જાય છે. સ્વપ્નામાં વિષયના વિચાર આવે તો પણ
માનવજ્ઞા એવું જા સુવર્ણ દરખાસ્ત છે, શિયળનો ફેવો
નુપમ જાહેર.

નવ વાઠ તોડી માલ મિથાન ઉઠાવનાર, શરીરની
કુસુખા કરનાર, મુદોલીન વજ્ર સહિત રહેનારને કદી
સ્વપ્ના આવ્યા વગર રહેજ નહિ. અંગારાની એક રજ
શુ આંગળી ઉપર પડવાથી ગરીબ તેમજ તવંગર
મૈત્રેને દાઢકો યાવજ.

સ્વપ્નામાં હંમેશા પરિચીત જનાવનાજ આવે છે.
મોપના વેપારીઓ સ્વપ્નામાં ધરામ સમજાવતાં પોતાની
પાવણે કદી નાખવાની સ્વપ્નાની વાત સાંભળી છે.
પ્રેમી કોઈ સ્ત્રીને ન્યાય ચુકવવાનું સ્વપ્ન આવ્યું એમ
કોઈ કોઈએ સાંભળ્યું છે? માટે પ્રથમ તેવી
વેપારીવં, દેખાવ વિષેરથી દુરજ રહેવું નવવાઠ
મુદ પાંજનારને કદી વિષયનું સ્વપ્ન આવેજ નહિ.
જે એ આવે તો નહી સમજતું કે હજી વાટો

હુદાયગમે વાળ — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 જંતુગમેણે — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 રથી હે.ય. — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 મેળા) હે.ય. — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 અપરિશુદ્ધ — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 હીધા હે.ય. ને પરિશુદ્ધ — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 રિઠવિય — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 તસ્મિન્નિહમિદુરુદ્ધ. — નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.

ખીજા મમકુતુ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 વીધી છે. પેલું મમકુતુ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 તોજ બોલ્ય રૂપ છે. નેમ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 તાને બોલવા જવાનો પ્રસંગ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 શવાનો પ્રસંગ તો આવેલોજ હે.ય. નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 વણા છે. વળી આવડોને પણ બોલ્ય જવાનો પ્રસંગ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 ઘણા આવે, અઘાર પાપના પચ્ચખાખુ રીતે નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 ખાઈ પીને પણ બાની શકે. કરમ જાપના જનુ પાપના પ્રસંગ નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 થાય છે, તેવું ખાવાથી થતું નથી. પાપ કર્યા વગર નાના નાના પાંચ પાંચ રીતે હે.ય.
 હમેશાં ખાઈ પી શકે છે, તે પ્રમાણે એટલું મુજબ નિર્દોષ હઈને ખાતાં આવડે તો મુદ્દસ્થ પણ એકાદ કિવચ છે તેથી વધારે વખત ભુખ્યા ન રહેવા છતાં

પણ પાપના ત્યાગ કરી શકે. જેનાથી બુદ્ધિ ન રહેવાતું હોય તે આખા લોક પ્રમાણે પાપની બંધી કરીને પવં મુક્તિ આહાર પાણી લઈ શકે, અને આમ કરનારને અપવાસ કરવા કરતાં વધારે લાભ થાય, પણ પોપા કરતાં વધારે નહિં. અપવાસમાં જોકે પણ પાપની બંધી નથી; ઉદાહરણ તરીકે જાણીએ તો વખત દ્વારા વધવાથી વધારે વખત સાવધ વેપારમાં રોકાવાય છે, જેકે આથી લપસવાની ના નથી. આતો મુક્તિથી કરી સમજવાય છે કે મુક્તિને વેરવા જવાનો અવસર આવે, અને પોપામાં પણ પાણી વિગેરે લેવા જવું પડે. અનેક પેસાલીને બીજા પોપાવાળાએ પાણી વિગેરે લાવી રેવું એ પણ વૈધાવંચ નામનો અજ્ઞાત તપ છે. અને જો આ સમય મુક્ત ન સમજવું હોય તો પછી આ પ્રકારની વૈધાવંચ કરનાર અને કરાવનાર જેઠને કરમળંધન છે, માટે જ્ઞાનને આસાન ફેડ હોયજ નહિં.

હવે આહાર લેવાની આ પાકમાં કેવી મુશ્કેલી છે તે ઉપર વિચાર કરીએ. માથની પેટ ચેલો અહાર લેવો એટલે ગાય જેમ ખાંડને મુજ સહિત ન ઉપાડે પણ મધેલો મુજ સહિત ઉપાડે તેમ તે પ્રમાણે સાધુને જોકે વાસણમાં ફેણે એટલું બધું લઈ લેવાની મતા છે.

સંકેત ન પડે તેમ ચિત્તાર સખી એકું પણ બીડી
સખણું, તેનુંજ નામ મેઘદરી કહેવાય, નહીંતર ગધાચારી
સંભજવી.

કેળનું કમકાંડ ઉપાડીનેનો જવાયજ નહિ, કુતરાંને,
વાછરાંને, કે બાળકને એવા એવાને પણ અતરાધ ન પડે
તે ક્યાનમાં સખવાનું છે. કેળને અર્થે સખી મુકેલું હોય
તે લેવાયજ નહિ, તે લેવથી જેને માટે સખેલ હોય
તેને ખતરણું પડે. ટાંગેલા બાકલા લેવાની મના
એટલાજ માટે છે કે તે નિરેદ માટે હોય છે, આખી
આવંડોને બીચે કરવાનો ટેકો મળે છે એમ માનવાનું
નથી, મેલ્વારી કાંઈ હુશીયા મમરીતીતીજ હેતી નથી,
અને નિરેદ માટે કેળ મહત્ત જવાથી કેળને મનમાં
બહુ કચવાયુ થાય છે બીજારી માટે સખેલ હોય તે
લેવાથી બીજારીને અતરાધ પડે છે કાંઈ બીજુક રોજે
તેવી રીતે કેળને ઘેર જવની પણ મના છે; કેમકે
ત્યાગીને બાવળ નાંચવી ને નાંચવી બીજારીના
જીવને કચવાયુ થાય.

જાણતકારે સીધું એટલે લેનાર ત્યાગી જે લેવા માટે
ખેંચતકારે કરે તો તો ત્યાગીપણુંજ કયાં રહ્યું, તે તો
જેમ મન કચવાયેલું રોજે તોપણ ન લીએ, આતો

એમ સંભવે છે કે દોષ વોરાવનાર પદાણે પાલકામાં નાંખી દીધે.

આદાર વોરાવના અમારું અથવા વોરાવના પછીના દોષ મુદ્દસથીજ હામે છે, માટે તે વિશેષ મુદ્દસથીને શીખવવાની ત્યાગીઓની દુરજ છે.

વોરાવનાર વોરાવવાની ધીજ ક્યાંથી હામે છે તે નજરે દેખાય તેથી સ્પીટીમાં વોરાવ આવનાર ઉજું રહેવું જોઈએ. આ જાગત જમે તેટલી સમાજ રાખે તેપણ મુદ્દસથીને મરેમો રાખ્યા વગર ત્યાગીને હુરકોજ નથી. માટે મુદ્દસથી દોષ માત્ર મજુ દોર જમાડવાથી મહા વિશ્વમુશય વાય છે તેમ જાણવું, તેમ ત્યાગીએ લહન વિશ્વાસ ઉપર વાત સુધી ન દેવાં અને તેટલું જોઈ, રસોડાની નજીક ખડુ જવાથી કોઈ કોઈને આજણીકનો વહેમ પડે છે તેવે ઘર જનતાં સુધી જવું નહી, અને કસાબ જવું પડે તો તેનું મન કસવાય છે, તેણે જવું નજીક ઉજું રહેવું નહી. અને મુદ્દસથી તેનાથી અમકાવવાની દોષ માત્ર રાંધા રાખવી નહિ. તેણે મહા પવિત્રમાં પવિત્ર આત્મા છે, અને એવી રાંધા રહેલી હોય તો જે મંત્રલિપમાં તેને ફતમ મલેહ છે તે મંત્રલિપ સાંજગથી વ્યર્થ છે.

દુષ્ટેણીની રેખા જીની હોય તોપણ આહાર ન ખપે એ ઉપરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે બહારતાં કેટલી સંભાળ રાખવાની જરૂર છે.

નાખી દેવો પડે એટલે આહાર આવીજ ન જાય એ વાત પેલી ધ્યાનમાં રાખવાગી જરૂર છે. સહેજ બુખે રહેવું પડે તેની હરકત નહીં. જેને “વિજય ચાર અને સુસુમા મુત્રીના” અધિકાર પ્રમાણે કેવળ સંજમ પાળવા માટે, શરીર નિભાવવા અર્થે, સુજતો નિર્દોષ અહાર પણ અને તે દિલ્લીરી સહીતજ લેવાનું ફરમાન છે, તેનાથી ખાવું મીઠું ને નાંખી દેવું માત્ર એવો તુચ્છ આહાર જે ધાવકને પણ સાતમા વૃત્તના પ્રથમ અતિયારમાં ૬ તે અહાર ધાયજ કેમ ? વારે વારે માગી લેવું, તેતો ખાવાની લોહુપતાનુંજ પરિણામ છે. કેટલોક આહાર એવા પ્રકારનો હોયજ હોય ૬ કે જે પરકી દેવોજ બોધાયે, તે અહારનું વર્ણન શ્રી હસ વૈકાલીક તથા આચારંગ વિગેરેમાં આપેલું છે. આવી રીતે બીજા સમણ સુતનો અધિકાર છે.



ત્રીજું સમાધિ સુત્ર.



પટિવ્રજમાયિ-પાપનું નિવારણ કરે છે. વડકાલંક-
 કાયસ્ત-સજાપ કરવાના સુકરર કરેલા સ્વાર વખતે (સ-
 વાર, સાંજ, આગલી રાત્રે. પાછલી રાત્રે. અકરણવાપ-
 સજાપ પાક ન દીધા હોય. ઠમચકાલં-જે વખત (સ-
 વારે, સાંજે). મંદોવગમ્જસ-પત્ર, વચ્ચે તિથેર.
 અપરિલેટનવાપ-નજર ન લેવા હોય. દુપદિલંટનવાપ-
 માઠી રીતે જોયાં હોય. અપમટ્તજનાપ-પાપના ન હોય.
 દુપમટ્તજનાપ-માઠી રીતે પાપનાં હોય. અટ્કમે-અતિ-
 ક્રમ-પાપ કરવાનો વિચાર. વડકમે-અતિક્રમ-પાપ કર-
 વાની તૈયારી. અટ્કારે-અતિચાર-તે વસ્તુ કરવા લાગ્યો
 હોય. અણપારે-અણચાર-પાપ કીધું હોય. મો-મં, મં
 -મે, દિવસિર-દિવસ વખતે અટ્કારકટ-અતિચાર
 કીધા હોય. નસ્મમિચ્છાવિદુકટં-તેનું પાપ મને ન-
 પૂજાય છે.

આ પાકમાં સ્વાર વખતે સજાપ ન થવું હોય તે

આળવણા છે—એટલે ત્યાગીએ તો ચાર વખત સહાય કરવાનો રીવાજ રાખવોજ જોઈએ; અને એમ છતાં અપવાદ અર્થે કોઈ વખત ન જની શકે તો તેથી કંઈ ત્યાગી પણુ નથી નહિ. તેને માટે આળવણા થાય; પણ કદી તે પ્રમાણે ચાર વખત સહાય કરવીજ નહિ, અને છતાં બે વખત આ યાદ જોડવો. તે નો ફારસરૂપ છે, ઉતરપોડી છે. પોતાની માઝીગીના દરેક સામાનનું બે વખત પડિલેહણ કરવાનું આ ઉપરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે પોતાથી પડિલેહણ જની શકે તેટલોજ સરસામાન પોતાની ખાતે હોવો જોઈએ. પરમામ કે ગૃહસ્થાને ઘેર જે સરસામાન હોય તેનું પડિલેહણ ન થાય તે વાત ચિત્તસ છે. તો ખજી પેટી, પટારાના કે ગદગદને ન પાડતા રાખીને પડિલેહ નવા કરે. હમિયા બે વખત આ પ્રમાણે મારા મનથી તે જખરજરૂર ઉતરપોડી છે, એક એક પટારાને બને નાં દેવ છે, અને મોટા શહેરના ઉપાધ્યક્ષના પટારાને કપડા આડે જગો જોવામાં આવતી નથી આ દેખાવ તો ઉપાધ્યક્ષને નથી પણ એક એડીસનો પણ નવા. બરબર જંબુરીના મકાનનો આ દેખાવ છે. જેઓ એમ જમવા કરતા હોય કે આજકાને વરદાજી કમી થવાથી મિડે કંઈ બધું ચાર રહેતું નથી તેથી ગૃહસ્થને ત્યાં યુક્તું પડે, હવે જો કાજની સ્થીતીને

‘‘ને તેઓને વર્તનમાં આવેા ફેર પાડ્યેા પડ્યેા હોય
પછી ‘‘ને વળત પડિલેલું’ ન કરું હોય તો મિ-
‘‘ભીલુકા’’. તે પાટ પણ જ્યારે પડિલેલું નથી
તરું ત્યારે બોલવેા ન જોઈએ. આવી રીતે જે ઘર મા-
નનું પડિલેલું ન થાય તેમાં છવડિયા થય છે ।
ત્રીજા સમય મુત્રમાં જે માદી મંગાવ છે તે કૃત્ય દમિય
કરે છે ને કર્યાજ કરવું છે; છતાં માદી માગવાનું ફારસ
રાજવાય છે તે છુટું બોલાય છે.

શ્રી ભગવંતની જે કૃત્ય કરવાની ના છે તે કૃત્ય કરવું
તે નિર્ધાર અદત છે, આમ જો ગૃહસ્થને ઘેર મુંકાય,
અને પડિલેલુંની પણ પીઠ મરે તો પછી પરિમલનો
કાંઈ પાર રહેયે નહિ; કેમકે ધર્મો અરચવેા પડતે નથી,
અને આશ્વવધાના સ્થાનની કાંઈ ખાટ નથી, અને કુચી
પોતે નથી રાખતા એમ કહી જાનું બતાવે તે. મોટા
મોટા રાજ્યના ભંડારની કુચીઓ બંદરીજ રાખે છે.

પરિલેલું કરવાનો કાળ તથા નિર્ધી સિદ્ધાવમાં
શ્રી ઉત્તરાધ્યયનના ૨૬ મા અધ્યયનમાં સાબરે હેલા
પેરના ચોથા ભાગમાં કહેલો છે, તે વાત કેળીની રીતે
વાજાની સામે છે કેમકે વહેલું કરવાથી પાછેા છવાત
પડવાનો અવકાશ રહે છે, પરિલેલું મોડમાં મોડું

આંખે સુણ શકે ત્યારે યવું ભેઈએ. પડિચેહણ કે કરાય અને કેમ ન કરાય તે હપીકત પણ તેજ અધ્યયન છે. ચિત્ત ખરોબર તે કામમાંજ રાખવાનું છે. પચખાવ કરાવવા જેવું મહા લાભનું કામ પણ પડિચેહણ કરવું વખત કરવાની મના છે તો પછી વાતો ક્યાંજ રહી.

પડિચેહણના આ વખતની ગોડવજીથી એમ અનુમાયાય છે કે ત્યાગીને બે વખત જન્મવાનું નથી, પણ તેરે કોઈ સ્થળે થે. ખજો પાઠ નથી; તેથી જેને રૂચી હોય તે બીજી વખત અદ્ધાર કરે તો કાંઈ શાસ્ત્રથી વાંધે નથી, પણ જન્મવા સાડુ યજ્ઞને પડિચેહણનો કાળ દેરવો નાંખવો તે વાત વાજગી નથી.

નીચેના કારણસર સાજની ગોચરી પાકરે તેમ નથી, પણ સવારની ગોચરીનો અદ્ધાર વાપરીને સાંજરે અદ્ધાર કરે તો નજ કરાય એવું કાંઈ નથી.

અન્નકમનિના પણ ધણા ખરા ત્યાગીનો એકજ જન્મ અદ્ધાર કરે છે. વેષારમા જે વેષારીને જટુ ધરાયી દોષ તે પણ માંડ માંડ કુષા સહન ન થાય ત્યારે જન્મવા નવરો થાય છે, તો પછી જેને જાનનો જને જ્ઞાનનો વેષાર લાગી રહ્યો છે, તેને કકત યરીરી

તેને ખાલવેજ નહિ. જેમ નિયામીઓ ફવીધની રજાની
સાથ આનુસતાથી જુએ છે, તેટલોજ આનુસતાથી તેઓ
અપરાધના દિવસની સાથ જોવાજ કરે.

ધ્યાનમાં રાખવું કે જે વખત જમવાની ના નથી,
પણ જે વખત વહોરવાનું ન જાણી શકે, તેમ છતાં કોઈ
આત્મી, વૃદ્ધ કે તપસ્વી હોય તો વહોરવામાં પણ કાંઈ
વાંધો નથી; પણ દુષ્ટિને રીવાજ ન પાડવે. ગૃહસ્થને
ઘેર સહુ જામી રહે ત્યારબાદ વધારાની ખજાર પડે છે,
અને સહુ જામી રહે તેટલો વખત વાજુદાણે જાય ત્યાંતો
કાત પડે, કેટલોક દિવસ હાથ ત્યાંતો વેરી આવી, આહાર
કરી, પાત્રમાં સાફ કરીને પરચરી જતું જોઈએ, તો પછી
વહોરવા કયે વખતે નીકળવું? અનિશ્ચય વહેલું નીકળવાથી
વાજુ નૈમાર સમેજ ન હોય. અને દિવસ છતાં વાજુ
કરનારાં છે તા પર હેય અને તે પણ દુર મા કામ ન આવે
મોટલો નજીક નજીકના ઘરથીજ વહારાય છે, તેથી
દિવસ છતાં વાજુ કરનારા અને ઘમે રહેનારા ઘણા
ખરાં ઘરમાં વહારાવવાની જોગવાઈ મળાએ એમ આશા
રાખે છે. વળી જાંબરે ઝમે નેટવા ઘેર કરતા અનુજનુ
માય તો પણ કાચર ચવા કાંઈ કાળજી નથી કમકે
ઘરનો કાંઈ પાર નથી. અને સાંજરે તો તે અનુજનુ
ઉપરા ઉપર કેટલોક ઘેર મવા માટે તો પછી હાંમત રહે

નહિ કેમ, કે તે જાણી જાણી છીકે છે. જાણી
પણે કેમ કે તે જાણી છે તે વિચારનાં એમ માત્ર
પણ છે, જે જાણી નો ગળેજ નહિ.

૧૬

જાવગુતિપ્—કાયાને ઘુમ પડિવગુતિ કરી ગોપવત્.
 પદિકમાવિતિદિસદ્દિ—નિવર્તુ' હું ત્રણ પ્રકારના
 સહન દોષથી. માયામલેન—માય. કપટ દાખવું તે.
 નિષાણસલેન—નિષ્ણુ' એટલું કિયાનું ફળ માગવું તે.
 મિહાદંસણસલેન—ખેડી થકા તે. પદિકમાવિ—
 તિદિગારવેદિ—ત્રણ પ્રકારના ગર્વના દોષથી.
 દિદિગારવેન—સિદ્ધિનો ગર્વ કરે. રમતારવેન—ફાલ રમ
 એટલે સ્વાદનો ગર્વ કરે. માયાગારવેન—શરીરના ઘુખ-
 નો ગર્વ કરે. પદિકમાવિનિદિચિરાદનાપ્—નિવર્તુ' હું,
 ત્રણ પ્રકારની પિરાધનાથી. નાણચિરાદનાપ્—સાનમાં જાંગ
 કરવો. દંસણચિરાદનાપ્—સમર્થિનમાં જાંગ. ચરિત્રચિ-
 રાદનાપ્—કરુણીમાં જાંગ. પદિકમાવિનિદિચિરાદનાપ્—
 નિવર્તુ' હું, આત્મ પ્રકારના કપાયના દોષથી. કોદકમાર્ણ
 દોષ કરવો તે કપાય. માળકમાર્ણ—માન કરવું તે
 કપાય. માયાકમાર્ણ—માયા-કપટ કરવું તે કપાય.
 લોદકમાર્ણ—લોભ કરવો તે કપાય. પદિકમાવિનિદિ
 સદ્દિ—નિવર્તુ' હું, આત્મ પ્રકારની સંજા વાંછતાના દો-
 ષથી. આદારસન્નાપ્—આદારની કંચ્છા. મયસન્નાપ્—બીજ.

થી કરવું તે. મેહુણસત્રાપ-મેથુનની ઇચ્છા. પરિગદ-
 સત્રાપ-પરિબ્રહ્મની ઇચ્છા. પટિકમામિચડિંચિકહાદિં-
 નિવર્તુ' છું. આર પ્રકારની વિક્રયા-પાપની કથાથી. રૂપથી-
 કહાણ-છી કથા રૂપાદીક વિગેરે. મતકહાણ-ભોજનની
 કથા, સાઈ નરમું કંકડું. દેશકહાણ-દેશ વિષે સાઈ નરમું
 કહેવું. રાગકહાણ-રાગ વિષે સાઈ નરમું કહેવું. પટિક-
 મામિચડિંસાળેદિં-નિવર્તુ' છું. આર પ્રકારના વિષય સં-
 જંથી ધ્યાન ધરવાથી અદેર્શસાળેર્ણ-વિષય સંજંથી ધ્યાન
 ધરવાથી. રુદેર્ણસાળેર્ણ-હિંસાદીકનું ધ્યાન ધરવાથી.
 ધમ્પેર્ણસાળેર્ણ-ધર્મ ધ્યાન ન ધરવાથી. ગુકેર્ણસાળેર્ણ-
 નિર્ભય ધ્યાન ન ધરવાતે. પટિકમામિચંચદિકેરિયાદિં
 -નિવર્તુ' છું. પાચ પ્રકારે ક્રિયા એટલે-કર્મ લાગે છે તેથી
 કાયાપ-ક્રિયા અજનનાએ વપરવાથી. આદિગરણિયાપ
 -અરિકરણથી (દ્વંથીવાર) પાડસિયાપ-ગીત ઉપર દંપ
 રાખવાથી. વારિત્તારણિયાપ-ગીતને હું ન ઉચ્ચત્તવાથી
 પાળાઈવાપકિરિયાપ-અવહિંસા કરવાથી. પટિકમા-
 મિચંચદિકામગુણેદિં - નિવર્તુ' છું. પાચ પ્રકારના કામ
 વધવાના શુભના દોષથી સદેર્ણ-ચિયોના શબ્દ સાં-

દેશથી. મંવર્ણ-અનુબીધે.૫૨. વાસેર્ણ-૪૫૪ ૬.
અનુબી. પદિદ્યામે પંચદિં મદયર્ણિ-નિવર્તુ'નુ'. પાંચ
પ્રકારના મદ્યાનુક વિશે દેશથી વાગાડવાયાર કેમકર્ણ-
લિંચા. ૪૨૫થી. સુસાવાયાર-અનુબીધે.૪૫૫થી. ઘાંડનાડા-
નાર વેરમર્ણ-અનુબીધે.૪૫૬થી. મેદુનાર વેરમર્ણ
મેદુનથી. પરિગદાર વેરમર્ણ-૫૩૩૬ ૪૫૪૭થી. વરિ.
ક્રમામિ પંચદિં સુવિર્ણિ-નિવર્તુ'નુ'. પાંચ પ્રકારના મુ.
મતિના દેશ લામ્યા દેશ તેથી. રૂપિયાસુવિર્ણ-૫૩૩૬૭.
ધને ન થાલવું તે. માયાસુવિર્ણ-૫૩૩૬૭ દેશ લામ્યા
તેવું થાલવું. ણસગાસુવિર્ણ-દેશીય આદ્ય દેશો. આ-
યાળ મંદ મન નિસેવના સુવિર્ણ પાયાં, વચ્ચે વચ્ચે
ઉપકરણને અમરનાએ લેવાં મુકાં. રૂચાર, વામવર્ણ,
લિલ, જલ, સંઘામ, વારિડાવગિયાસુવિર્ણ-૫૩૩૬૭૫-
નીવ, બળબો, મેલ, લીંડ. પદ્યવાનું તે અમરનાએ
પરકવું તે મુમતિના હોય.

નોટઃ-[પ્રતિપદ્યનું રસજ્ઞાન મુની મદ્યાનુક પદ્યનાં પાંચે મદ્યા-
રહોની, પાંચ મુમતિ, ત્રણ મુમતિ સરિસર આસોવના
મિન્દાથી દુહાં લઈ પદ્યકર્તાનું હરે ઉ તથાપિ આ
મળે એવા અમર મુકાં મળી રહી તેથી ને તેથી

આભોવણા લેવાનું કામ આ છે કે—પરેલાં દોષોની આભોવણા છે, અને આ આભોવણા પુનઃ કર્મની જે રીતી થઈ હોય તેનો નિર્જેરા કરવાને માટે છે.

પાપ એ બંધનકર્તા છે. તેમ પુનઃ ગુમ વસ્તુનું રાજ આપનાર છે જેને સામકારીએ “સોનાની જેડી” નો ઉપમા આપી છે, માટે તે પણ આભોવણા જરૂર છે.]

આ પાંચ સુમતિ અને ત્રણ શુષ્કિ જાળવવી એજ સંજ્ઞાની મુશ્કેલી છે. એટલાં વાનાં જાળવાયાં તોતો તે સાધુના સાધપણમાં કાંઈ ન્યુનતા નથી. તપસ્યા કોઈમાં વધારે હોય અને કોઈમાં ઓછી હોય, એથી સંજ્ઞાને દુષણ નથી. જ્ઞાન કોઈમાં વધારે હોય અને કોઈમાં વધારે ન હોય; પણ પાંચ સુમતિ, ત્રણ શુષ્કિ, આઠ પ્રવચન માતા કહેવાય છે, તે જાળવવી કાંઈ સહેલું નથી, તેમાં વચન શુષ્કિની બહુ મુશ્કેલી છે; માટે બોલતાં દંડ્ય તેલું સાધપણનું પદ છે.

વદીકમામિ હરિં જીવ નિકાંઈ—નિવર્તુ” હું. ૭
મકારના શ્વના સમુદ્ધની વિરાધનાથી. પુદવિકાણ—
પૃથ્વીકાય માટી પ્રમુખ. આરકાણ—અપકાય પાણી
પ્રમુખ. તેરકાણ—અગ્નિ પ્રમુખ. ચારકાણ—વાઉકાય.
વાયસ પ્રમુખ. વણસસકાણ—વનસ્પતિ પ્રમુખ.

તરત પાણી. તરત છુપી નિઃ પતા કરી દેવા. પરિ-
ક્રમાયે ઈદરેમારે — નિવનું મૂ. ૭ પ્રકારની લેવાના
દેખાવી, દિનદંડમારે — અન્ય ન દિ મા કરવાનું મન મોઝ-
લેમારે — દુરાચાર કરવાનું મન. કાઠડેમારે — કારણપણું
દુર રાખીને પેલાના રોષ લાકવા અને બીજાના બોલવા.
આ વગ લેવા છાંડવી. મેડલેમારે — કપટ રહિત વનિ-
તાઈના પ્રજામ. પચ્છેમારે — મન, વચન, કાયા બીજા-
વાના પ્રજામ. ગુફાલેમારે — મુમતિ, શુષ્કિ સહિત રામ-
દેવ બીજાના શુભ. અ. તરત લેવા સારી નેહણ ન
કરી દેવા તો.

મંજારી પ.પ સંમતક ત્યજ કરીને તો કલાક બે
બેસી શકે. પણ સારી અને માડી લેવા તો પ્રમથે પ્રમથે
મંજારના કવેક કામના હોયજ અને કરવાળુને આધાર
તે ઉપર છે.

છંચે લેવાની મિત્રબાણુ — એક આંખાની
કેરીએ ખાવાની ૭ જાણને ઉચ્છા મરજ, હવે ઉચ્છા
પુરી ખાઈએ છંચે માણસે મેનેવર દવા, પણ દરેકની
લેવા જુદી જુદી હતી.

એકે કમું-ક-વાલો આંખે મૂગમાંથી ઉગેડી નાંખીએ.
એકે પોતાને કેરીએ ખવાય, પણ બીજાને કાઈને

કે તેને પોતાને ફરીને આંખો કામ ન આવે, .. પોતાનું તત્કાલીન કામ તો થયું પણ પાછળ ગમે તે થાય, તે હવે કશવેશી.

બીજે કહ્યું—નાભાર્થ આજો આંખો શા માટે પાડવો, ફેરીવાળી ડાળીઓ ફક્ત કાપી લેવી; એટલે ફરીને તે આંખો કામ આવે તે નિશ્ચયેશી કહેવાય.

ત્રીજે કહ્યું—નહી નહી ડાળીઓ જાપી ન તોડવી. ફક્ત પાકેલી ફેરીઓવાળી ડાળીઓ તોડવી. નકામી બીજી શા માટે તોડવી? આ કાપુતવેશી હવે.

ચોથે કહ્યું—ડાળી એક પણ ન તોડવી પણ પધરા મારી ફેરી નીચે પાડવી. આ તેડવેશી હવે.

પાંચમે કહે—પરધર શા માટે મારવો? આંખાની ડાળ ખુબ જાંઝેડવી એટલે એની મેંમે પાકેલી ફેરીઓજ નીચે પડે. આ પલ્લવેશી હવે.

છઠાએ કહ્યું—એમ પણ કરી શા માટે, કાર્યના હવને દુઃખ દેવું? કેટલીક ફેરીઓ સહેજે અનાયાસે નીચે ખરી પડેલી છે, તે લઈને ખાવી; કેઈપણ રીતે ખાવાનું કામ છે. આ પ્રમાણે છઠાની દરખાસ્ત પ્રમાણે કરવાથી એાછે નુકસાને સહુની મતલબ પાર પડી હતી, તે શુકસવેશી

૧૨. તે પ્રમાણે પાંચ પાંચવામાં પચ્ચ સદુએ બહુ
તના રાખવી જોઈએ.

પદિકામાં સત્તરિંમયટાણેદિ—સાત પ્રકારના ભવ-
ના ઠેકાણાથી નિવર્તુ' છું. આલોકભવ, પરલોકભવ, ધન-
ભવ, અકલમાતભવ, આલુનિકાભવ, મરણભવ, અપજય
ભવ. આ સાત રીતી માંદેલી ઠેકાણજી રીતીથી ભવ
સમીને પાપ ન કરે તેને સત્તર ભવના દાઘણુદાર કહીએ.

પદિકામાં અઠરિંમયટાણેદિ—નિવર્તુ' છું. આઠ પ્ર-
કારના મદના ઠેકાણાથી એ આઠેય કર્મ બંધનનાં સાપન
સેનાથી દૂર રહે તે આઠ મદના માળણુદાર કહેવાય.

૧૪. અવરિંબનેરગુણિદિ—૧૧ પ્રકારની પ્રસવર્પની શુભિ.

દસવિદેસવળવર્મ્મ—દસ પ્રકારનો સાધુનો ધર્મ.
સમા, નિર્દોષતા, કપટરહિતપણું, માનરહિતપણું, ભાર
પ્રકારનો વપ, સંજમ, સાચપણું, નિર્વજ, ધનરહિતપણું,
પ્રસવર્મ્મ.

આ દસ પ્રકાર ઉપર મુનિશ્રી અમીલખ રૂપીછએ
થી ધર્મવત્ત સ્ત્રાવક નામનો ગ્રંથ લખેલ છે. તે નીન
સમાચાર જોડીતથી બહુ ર પડેલ છે. તેમાં વિસ્વારથી બધું
જણાવે આપેલ છે. માટે આંહી કાંઈ જરૂર જણાતી નથી.

વૃક્ષાદમદિત્તરામવટિપાદિ—અગીયાર પ્રકારના
આવકની પદિમા.

જે યજ્ઞને રૂઝા બાર જુગધારી કયાથી અટકી નહીં
જતા વિશેષ કસ્ટી કરવી હોય, અને દીક્ષા લેવાની હોય
પુર્ણતા મળે તે કારણે ન આવી હોય તેને માટે ૧૧
પદિમા છે. (૧) પદિમામા સમકિત ચે.પુ' સખમું.

ત્યારે શું બારજુગ ધારી આવકનું સમકિત
મળીન હશે ?

પાંચમે ગુણ સ્થાનકે સમકિતમાં મળીનતા હોયજ
નહિં ; તો પછી બારજુગમા કયાથી હોયજ ? પદિમા
વગરની આવકની સદ્ધામાં તો ફેર ન હોય ; પરંતુ
તેને છ ઈંદ્રિયો આગાર હોય એટલે નીચેને છ કારણે
તે કયાં સમકિતને વિમુખ કલ નીરૂપાયે કરી શકે
પણ પદિમાવાળો કોઈપણ કારણે તેનું કલ કરી શકે
નહિ. છ ઈંદ્રિય નીચે પ્રમાણે-૧ રાજ્ય સત્તાને કારણે.
૨. નાત, બીત, કુળ, કુટુંબના આગ્રહથી. ૩. કોઈ દેવ-
સ્થાનને લીધે. ૪. કોઈ અયોગ્ય સ્થળે આવી જવાથી.
૫. વડીલના દુકમને વશ થઈને. ૬. કોઈ બગાડકારથી
કેવળ ઈંદ્રિયને લઇનેજ જે કામ કરવું પડે, તે તો

ફક્ત કોઈ કુપે થાય, પણ તે સ્થિતિ સુધિત હરે, અને ખરા દુરસ્તીએ તે પણ ન હરે. આ પ્રમાણે જ ઊંચીની પણ દરકાર ન કરવી તે કામ કેટલી મુશ્કેલીનું છે તે સમજાવી સમજાવ તેવું નથી.

(૨) પડિમામાં બાર મત પેટી પડિમા કાયમ રાખી ને પાળવાં. બધી મુશ્કેલી પેટી પડિમાનીજ છે. પેટી પડિમામાં બાર મત ન હોય તો ચાલે.

(૩) પેટી બે પડિમા કાયમ રાખીને ત્રીજામાં દરરોજ સામાયક કરવી. આ ઉપરથી સમજાવ છે કે નવમા મતમાં દરરોજ સામાયક કરવાનું બંધન નથી. બીજાને ત્રીજા પડિમાનું વર્તન ઘડી જગોળે હોય છે; પણ તે પેટી સુધિત હોય તો પડિમા જણાય.

(૪) ચોથામાં પેટી ત્રણ પડિમા કાયમ રાખીને એક માસમાં બે પેલા કરવા.

(૫) પાંચમી પડિમામાં પહેલી ચાર કાયમ રાખીને પેલાને વળતો દિવસ પણ જણાવવું પામે, સવાન ન હરે.

(૬) છઠી પડિમામાં પેટી પાંચ કાયમ રાખીને સર્વથી પ્રકાશર્ષ પાળવું, એટલે હમુ છઠી પડિમામાં અંપાડે સદાસની બંધી છે છતાં ચોથું તુલજ સદાસની

જા'પીવાપ્રાપ્તિને જ ગણાય, એવી ખામ આસે ॥ તેને સમજાવવા સી રીતે ?

(૭) સાતમી પડિમામાં પેલી ૩ કાયમ રાખી દેશન સંધેન ચીજનો અહાર ન કરે, આરંભ કરવા હજુ જાણી નથી.

(૮) આઠમી પડિમામાં પહેલી સાત કાયમ રાખી આરંભ લાગે એવું કામ પોતે ન કરે, એટલે કેાઈ પણ કરાવવામાં હજુ હરકત નથી.

(૯) નવમી પડિમામાં નોકર કે જેને પોતે પગ ખવરાવે છે તે જે પોતાનું કામ કરવાને બંધાયેલું તેની પામે પણ કામ ન કરાવે તો પછી બીજા પામે તો કેમ કરાવાય ?

(૧૦) દશમી પડિમા-નવમી પડિમામાં પોતા આરંભ કરાવવાની જાણી હતી, પણ પોતાની મુશ્કેલી વગર કેાઈ પોતા અર્થે આરંભ કરી રાખે તો ભોગવવાની જાણી નહોતી. હવે પહેલી નવ કાયમ રાખીને પોતા સારૂ કીધેલ અહાર પાણી ન લીએ.

(૧૧) અગીયારમી પડિમા—દશમીમાં હજુ વે આંચકો હોય, પેલી દશ કાયમ રાખીને અગીયારમીમાં

સાધુનો એવ ધારણ કરી સાધુ પ્રમાણે વસતે. જો કોઈ વંદન કરે તો કહે કે હું સાધુ નથી, પણ ક્રિયા સર્વ સાધુની પાળે.

તેમાં અપવાદ--૧. હોય ન કરે તો યાદે પણ પાપ ન લાગવા લીએ. ૨. વિહાર ન કરે તો યાદે ૩. ગેયરી પોતાનીજ જાવિમા કરે તો યાદે. ૪. રજો-હરણ ઉપર કપડું ન બાંધે તો યાદે.

પહેલી પદિમા એક માસની, બીજી બે માસની, તેમ જોડલાંબી પદિમા હોય તેટલા માસની તે હોય તે યાદા પાંચ વરસે બધી પદિમા પુરી થઈ રહે. આ બાબતની પુણું હકીકત ઉપાસત દસાગમાં છે.

જો પદિમા પુરેપુરી કરવી હોય તે તો ઉપર બતાવી તેમ જોઈએ, પણ મેળેને કમે કમે ન ચડતાં પહેલેથીજ ગમે તેટલાંબી લેવી હોય નો ગયાય. પણ તે અગાઉની બધી ક્રિયા જોઈએ તેમ ગમે તેટલા માસ સુધી પાળવી હોય તોપણ ક્રિયા કરવામાં કાંઈ વાંધો નથી. જેમ છત્રોસ કલાક અપવાસ ચોવીઆરો સપ્તી ચોવીસ કલાક અઠાર પાપની બંધી કરે તોજ પોસો કહેવાય, પણ તેથી મોટું કરનારને કાંઈ ક્રિયા કરવાની ના નથી. જોડેલાં બેમાસ એકે તેટલો વડેસ થાય.

આ કાળે પડિમા આવકથી અદરાય નહિ તેમ
કેટલાક કહે છે તેનો ખુલાસો.

લેશ માત્ર વિચાર કર્યા વિના કોઈને ઉતારી પાડવા
માટે ગમે તેમ બોલે, તેને કોઈ આકું યવા જતું નથી;
એમ તો આ લેખકને એક સંઘાડના આચાર્યના મનાતા
વેષ ધારીએ કંઈક પ્રશ્ન પુછતાં ચોખુ કીધું હતું કે
" જાર જૂત આજે અદરાય નહીં " આનું કારણ-મારી
તેની સાથે વાતચીત કરવાની નાલાયકી તેને લાગી
હોય તે હોય ; કે પછે તેની પ્રજ્ઞા એવી હોય, છતાં
મં તો માન્યું નથી ; તે પ્રમાણે પડિમા અદરાય નહીં,
એમ કહેનારાને એટલું પુછવું કે પડિમા ગમે તેવી
આકરી ક્રિયા છે. ૫૧ સજ્જનમાં ચડીજાતી કે ઉતરતી ?
ઉચ્ચામાં ઉચ્ચી જે ૧૧ મી પડિમા તે પણ ન પુતી ક્રિયા
જેવી કે તે પછી વિઠેલ જવામાં પહેલાં વધારે આકરી
ક્રિયા વિઠેલ જાય કે નહેલી ? પડિમા વિઠેલ ગઈ એમ
કહેનારને સાધપણ કેટલાક કે મ અમાડ વિઠેલ ગયું
માનવું પડ્યું.

વારસદિંધિસુપડિવાદિ—જાર પ્રજારની સાપુની
પડિમા.

સુરથીર મુની એકલા વીચરી નીચે પ્રમાણે કરે—
 ચેલી પડિમામાં રોજ એક વખત એકજ ઘેર બહારની
 એકઠાંત એટલે એક ખાર તથા પાણીની એક ઠાંત સંધિ
 નિર્વાહ કરે.

બીજી, ત્રીજી, ચોથી, પાંચમી, છઠી, સાતમીમાં
 મહિનામાં રોજ બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ, અને સાત
 ઠાંત ઉપસાંત લેવું નહિ. એવો અનુક્રમે નિયમ એટલે
 સાત પડિમા સંધ.

આઠમી નવમીમાં સાત દિવસ મુખી એકાંતર
 અપવાસ, પણ આઠમીમાં કહણ આસને તથા નવમીમાં
 ઠંઠ આસને બેસે. દશમીમાં પણ એજ પ્રમાણે અપવાસ
 પણ ગાય હોવા બેસે છે તેવે આસને બેસે. અગીયારમી
 પદ્મીમાં એક રાત દિવસની તે અગાઉથી બે અપવાસ
 કરીને ત્રીજે દિવસે રાત્રે ગાય બહાર કાઢીસગમ કરે
 બારમી એક રાતની પડિમા તે પ્રથમ ત્રણ અપવાસ
 કરી ત્રીજે દિવસે રાત્રે વનમાંહે એક ચિતે રહીને ઉપ
 સર્ગ આવે તે સહે " શ્રી અનમદ સુત્રમાં મન્
 સુકમાલજીએ સહન કયુ " તેમ આ દિવામાંથી પરિચ્છા
 કાંતો ૩ અવગુણ ધ્યાવ, અથવા ગુણ ધ્યાવ. જે ઉપસાંત
 સહન કરી શકે તો બેઠાપાર ધ્યાવ; પણ જે સહન
 ધ્યાવ તો સંજમથી જાણ લવાય. આ બાર ત્રીસુ-

પડિમા આજના સંવેગને અનુકૂળ નથી; તેથી સિરેત મયેલ તે વાત સંભવે છે. સાધપણ કરતાં તે આકરી કિયા છે પણ તેને બદલે આવકની સિરેત મર્ડ એમ દર્શાવે છે, તો સજમ વિરોધ; ન હોય ત્યાં સુધી તે વિરોધ જવાનો જણાવું સંભવ નથી.

તેમમદિરિયાકાળેદિ—તેર પ્રકારનાં કર્મ બાંધવાનાં ડેઝણાં—૧. કામ સાડ અરબ કરવો. ૨. વચર કામિ આરંભ કરવો. ૩. જીવપાત કરવા સાડ હામિ કરે ૪. અકરમાતમી ડેઝને ઇબ્ત કરવા જતા ગીબને ઘાય ૫. મિતને વેરી મજી, અથવા ચેર નથી તેને મિત મજીને હબે. ૬. જીરુ જોડવાથી હાલે ૭. અજુ રીંગે દેવાથી હાલે ૮. રાત રાત્રી અ.સખાત પાણુ. ૯. અકરમાત મકાયા હાલે ૧૦. મિલ અવાર. પીરો લેવો હાલે ૧૧ કરવા કરવાથી. ૧૨. તેમ કરવાથી ૧૩. અજવત. મિ. હાલે.

એ તેર કરવાની કિયાત નીચે વિનુજ સંકેત મુકે.

મટડમદિ મુગાળેદિ—૧૬ પ્રકારનાં જીવલ

કામ એવ: ૩--

૧. મુરબ એડેડો. ૨. અ.ર. એડેડો. ૩. મેડો.

તેરંદ્રી. પ. ઘોરંદ્રી. ૬. સંજીવંદ્રી ૭. અસંજી-
વંદ્રી. તે સાતના પ્રજાપતા તથા અપ્રજાપતા મળીને ૧૮.

સુરમ—એટલે નજર પડે નહી, માર્યા મરે નહી,
એવા ભેદાય નહી તેવા હવ.

બાદર—એટલે સુરમથી ઉછડું નજર પડે, માર્યા
મરે અને એવા ભેદાય તેવા હવ.

સંજી--એટલે મન લક્ષિત અસંજી-મન સ્થિત.
પ્રજાપતા-એટલે પમા ૭ ઉ. આદ્યાર, સરીર, ઉદ્ધી,

આદ્યાર, જુવા ને મન જે હવને એટલી પર્વા
અપનાવી પ્રકૃતિ છે નેમાથી જે હવે જ વળને બંધાવી
બાંધી હોય તે હવ એ વળને અપનાવી રહેત વ.

વજ્રાભ્યર્થિતમાદિવર્ણન-૫૮. પ્રજાપતા દેવતા
નારદને પીઠ કરવાદે છે તેના નામ-વજ્ર, અંજલેશ્વ,
શામ, હમ્બક, ફરે, સદે-ફે-રમ, તદ-કાપી, અગ્નિપ્રજ,
પરુષ, કુલ, શાસ્ત્ર, સંત-ફે. અ-ક-ને નક પાપ

સોલગારિમાદ્યસોલગારિ-૬. સુખતકન ઉચ્ચ.
પ્રથમ સુખતકન. જે હ વ્યવસ્થા છે. સુજાનગરિં અ
સંગમેદિ-સગા મળીને અસંગમ છે. તે નીચ સુખત-

૧ પૃથ્વી, ૨ પાણી, ૩ અગ્ની, ૪ વાયુ, ૫ વનસ્પતિ,
૬ બેષ્ટદ્રિ, ૭ તેષ્ટદ્રિ, ૮ ચઉરેદ્રિ, ૯ પંચેદ્રિ, એ નવને
હુણવા તે અસંજમ. ૧૦ અણુવને અજતનાએ વાપરે,
૧૧ જોયા વિના જાળીન ઉપર બેસે, ૧૨ સંજમ વિષે
જાગેલા સાધુને મદદ કરે નહિ. ૧૩ પાત્રા વિગેરે
બરોબર પોંજે નહી. ૧૪ અધિષ્ઠીએ પરકવે. ૧૫ મનને
૧૬ વચનને, ૧૭ કાયાને, અયોગ્ય રીતે વશાવે તે
અસંજમ.

આ ઉપરથી ખુદ્દુ સમજાય છે કે મહત્ત્વને ઘેર
સરસામાન મુકનાર સાધુને સતર લેહે સંજમના પાત્રજી-
હાર કહેવા તે સત્ય છે કે અસત્ય :

અઢારસસવિદે અર્વંધેદિ-અઢાર પ્રકારનું અશ્વસાયર્થ.

ઉઢારીક શરીરવાલા સાથે (મનુષ્ય-તિર્યચને) નવ
કોટીએ અશ્વસાયર્થ, સેત્રનું તે નવ, અને તેજ પ્રમાણે
વૈદિક શરીરવાળા સાથે નવ કોટીએ, એટલે કુલ અઢાર
પ્રકારનું અશ્વસાયર્થ. પગુજરિમાણ નાયસાણેદિ-શ્રી સા-
તાળ સૂત્રના પ્રથમ સ્કંધના ઝોગણીસ અધ્યયન છે.

વિસાળ અસમાદિઠાણેદિ-બીસ પ્રકારનાં અસમા-
પિના ઠેકાણાં તે સાધુએ ઠેકવાં, તેના નામ—

૧ ઉતાવળું ચાલવું, ૨ નહીં પોંજે, ૩ જેમ તેમ પોંજે, ૪ ઘણા પાટપાટલા ભોગવે, આ ઉપરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે ઉપાસકની અદરના બધા પાટપાટલા ભોગવવા નહીં, ૫ શુદ્ધતા સાચું જોડે, ૬ સાધુની ધાત ચિતવે, ૭ પ્રાણીની ધાત ચિતવે, ૮ ક્રોધ કરે, ૯ પાદકું વાકું જોડે. ૧૦ પુરી ખખર વગર નિશ્વવકારી ભાવા જોડે, ૧૧ કહેવ કરે, ૧૨ ગીજને કહેવ ઉપજાવે, ૧૩ અકારે સહાય કરે, ૧૪ જહાસથી આવી હાથ પગ પોંજવા વિના સ્થાનકમાં દાખલ થાય, સ્થાનમાં રાખવું કે અહિં પેલા વગર દાખલ થાય એમ નથી, છતાં દેવતાનેથી ધારણા ધારી ભેદ છે કે જહાસથી આવી હાથ પગ પોવાવ જોડે, પણ તો અહીં " પોવા વગર " કેમ નહીં લખ્યું હોય ? શરીર કુમળાને વધ અંબલા એવું બાનું જતાવે છે કે પગ અશુભીમા વખતે પડેલ હોય માટે પેવાથી સંકા દો, તેમાં ચોખાનો ઉદ્દેશ નથી, તેથી શકાવાળા ન્ય.૧ અશુભી ન દો, તો પછી ઊંજા એવો કેમ દેખવા હોય ? અને તો પછી હંયાનુમતીની અદલત માટે આજવણ લીધા બાદજ પેવાનું જની રહે. ૧૫ પહોર રાત્રી મવા પછી ચોટે કાટે ઉતાવળું જોડે કે જેથી સંસારીઓ ભગી સાવધ પ્રાપ્ત

૧૫ ને વળી કપકને અસાના થાય. ૧૬ માંહિ માંહિ
 :છોએ કરે, ૧૭ ગચ્છમાં તક પડાવે, ૧૮ પોતે તપે
 ને બીજાને તપાવે, ૧૯ આજો દિવસ ખાખા કરે, ૨૦
 કામકાજ કરવામાં સાવચેતી ન રાખે. એ વીસ પ્રકારની
 અસમાધિ.

एगविसाणसवलेहिं—એકવિસ જાતના સગળા એ-
 દસે જખરા દોષ દાખવા. ૧ હસ્તકર્મ કરે. ૨ મિયુન
 રોવે. ૩ રાત્રીસોજન કરે. ૪ દોડીલો આહાર જમે. ૫
 બાલીદ આહાર જમે, ૬ વેચનું, ૭ એાછીનું-પડાવેસ-
 સેવાઈ (બધા ધણીઓની રજારમર) આમું આણું એનું
 એવું છે, એકવિન નાના ને પાન ને પાન. એવો
 ઇશ્વરાખ જેને કાનુ પાનના ખાને છે, તે માંહેલો છડો
 સાતમો દોષ દાખનારા કુટલા છે તેનો જરા વાંચનારે
 ખ્યાલ કરવો અને જ્યારે તરકને સમગ્ર નૂત નહીંજ
 રીખવવામાં આવે તો પછી વેચાનું કે કુછીનું
 લીધેલું ન દોષ ને રાવ. શી રીતે જાણ્યો?

૮. દિવા લઈને છ માસ પહેલાં ખીજા દેખામાં
 જાય, આ ઉપરથી એમ પણ સમજાય છે કે છ માસ
 પછી પોતાનું ટોળું ઓડવામાં હરકત નથી, એટલે કે
 પોતાનાં ટોળામાં કાંઈ ખામી વરતાય, અને તે ખામી

બધે યથે તેવી દહેશત્રી મકાન આપતા અચકાય છે
આ મોટી ભુક્ત છે. આદ્યાર પાણીતો સદુને ત્યાં હોય છે
તે જાનેની તો એકને ત્યાં નહિ, તો બીજાને ત્યાં જોગ-
વાઈ ધઈ રહેશે; પણ મકાન સદુને હોતાં નથી. તેમ મકાન
તે પણ જાન છે. પાણીની વરસ વખતે લી રુ' કામનું?
ત્યારે મકાનનો ખપ હોય ત્યારે જોગ હોય તો વરસ
આપવું, પણ એ તુરતનો લાભ જવા હઈ આદ્યાર
વહેરાવવાની આશા રાખવી તો મુનિ મહારાજ પધારે
અને મુઠનું હોયજ તેની ખાતરી રુ ? ૧૨ પેતાની
કાયાએ કરી જીવ હીંમત કરવી. ૧૩ ભણી જોઈને જુડું
મેલવાથી. ૧૪ ભણીને ધોરી કરવાથી. ૧૫ જાડી
જોઈને સચેત પૂરવાં ઉપર ઉભા રહેવાથી, બેસવાથી,
સુવાથી. ૧૬ માટીને પાણી એકઠું કરેલ હોય તથા સચેત
રજથી પૂરવી ખરસએથી ટોચ ત્યાં ઉભા રહેવાથી,
બેસવાથી, સુવાથી. ૧૭. કેઈ પણ સીજ સચેત
જોગવતથી. ૧૮ ત્રણ જીવોના ત્રણમતળા પાંદણ
લેવાવાથી. ૧૯ એક વરસમાં દસ મિટી નદી
એતંગવથી. (ખુડાએ ૬ માં બેઠા મુજબ પણ તે
દીધાએ બાર માસમાં છત્રીકું નહિ પણ દસ. તે ત્રણ
માસમાં ૬ એતંગવથી પડી હોય તે પછી ૬ માસ
મુખીમાં એતંગવથી વધારે એતંગવથી નહી. ૨૦ એક વરસમાં

હસ માવાના સ્થાનકો સેવવાથી (જુઓ પુણ્યાના મ.ટ
જોડ ૬, ૧૦, ૧૬). ૨૧ સચેત અરણ્યેત ભાષને
આદાર પાણી લીએ.

ત્રવિસાપરિસદેદિ-જ.વી.૩ પ્રકારના પરિસદ
ઝેટલે ઉપદ્રવ.

૧ છુપાનો. ૨ તૂપાનો. ૩ દાહનો. ૪ તાપનો.
૫ મગજર ડાંડનો. ૬ જુના વગનો, ૭ સંજમમાં અરવી
અને સંસારમાં રતીનો. ૮ સીનો. ૯ ચાલવાનો.
૧૦ બેસવાનો. ૧૧ સ્થાનકનો. ૧૨ અશુભ વચન
સાંભળી સહન કરવાનો. ૧૩ મારનો. ૧૪ માત્રવાનો.
૧૫ અઢાલનો. ૧૬ સમનો. ૧૭ તરણનો. ૧૮ મેલનો.
૧૯ સત્કારનો. ૨૦ અણુપણનો. ૨૧ અજ્ઞાનનો.
૨૨ સમકિતનો. આ પરિસદનું વર્ણન "ઉત્તરાધ્યયનમાં
બીજા અધ્યયનમાં છે" કેણું વિજ્ઞાના ઉમેદવારને આ
સંવિસ્તર અર્થ સહિત સમજાવવામાં આવે તો પરભવની
બીક ધરાવતો હોય તે, હાંમિત વગરનો હોય તો તરવ
પરિણા માય.

ત્રવિસાપસુવગરણવણેદિ-સુવગરણ સૂત્રના પેલા
તથા બીજા સુવગરણના મગીને ૨૩ અધ્યયન છે.

પ્રતિમણનું સ્પષ્ટિકરણ

ઉચિતમાણદેવેદિ-એ વિન જાવતા હોવા તે-જાવન

૧૦, વાવુ-૧૧૨ના ૮, જોડિયાના ૫, વેમા-
એ કુલ મળી ૨૬.

વચવિમારમારજાદિ-પચીસ પ્રકારની જાવના તે-
પ પાંચ મહામન ને ૨૨૨ મહામનની પાંચ જાવના.
જાવુને તે કિયાની સીધીજાવનું કુંજ ન હોય તે
જાવનાઓ, જો જાવકો જાવું તે ઉતરો જો
જાવના આવે.

પહેલા મહામનની પાંચ જાવનાઓ— ૧ જોડિ
જાવુ, ૨ કુલ મન ૨ જાવુ, ૩ સ્વામ્ય જાવન ન જોડિયું,
નિર્દોષ અદારપણી જોડા. ૪ સ્વસ્થમાન જાવનાએ
જોડા મુકો. જોડા મહામનની પાંચ જાવનાઓ— ૧ જોડા
જોડાનીને જોડા, ૨ જોડાની ન જોડા, ૩ જોડા ન જોડા,
૪ જોડા ન જોડા, ૫ જાવ ન જોડા જોડા મહામનની
પાંચ જાવનાઓ— ૧ જાવ. જોડા (પરમ-કીડી ૩ જોડા-
જાવની) જાવનાં જોડા, ૨ જોડાની સ્વસ્થમાન
જાવ. જાવ ન જોડા. ૩ જોડાની જોડા જાવ જોડા
જોડા, ૪ જોડા જોડાનીને જોડા, ૫ જોડા
વિન જોડા જોડા મહામનની પાંચ જાવનાઓ— ૧, ૫,
૧૫૫૫ જોડા જાવનાં જોડા, ૨ જોડા જોડા

હી, ૩ પુરના કામગીરી સંભાળવા નહીં, ૪ દિનપ્રતે
વધ આદાર ન કરવો, ૫ સ્ત્રીને આમને બે વધી વેસા
પ્રવું નહીં. પાંચમા મહામતની પાંચ ભાવના—પાંચેય
દિને વધ રાખવી.

ઉવિસાપ દસાકાવવદારેણ રૂદેસણ કામેણ—
અવીસ અમ્યયન તે—૧૦ દયાસુત ૧૬૫, ૧૦ વ્યવહાર
મુતના, ૬ મહત્કલ્પ મુતનાં. એમ કુલ મત્રી ૨૬.

સત્તાવિસાપમળગારગુણેર્દિ—સત્તાવિસ સાધુના ગુણ
તે—૧ પ્રાજ્ઞાતિપાત, ૨ મૃષાવાદ, ૩ અદત્તાદાન, ૪
ભેદુત, ૫ પરિશદ એ પાંચે મત પાળે. ૬ પૂરવી, ૭
પાણી, ૮ અમ્બી, ૯ વાયુ, ૧૦ વનસ્પતિ, ૧૧ તથા-
છવની ક્રિયા ન કરે. ૧૨ શત્રી લોજન ન કરે, ૧૩
મેતેન્દ્રિ, ૧૪ વસ્તુદ્રિ, ૧૫ ઘણેન્દ્રિ, ૧૬ રસેન્દ્રિ, ૧૭
દૂરમેન્દ્રિ તેને વધ કરે. ૧૮ લેલ છડે, ૧૯ સમાવંડ,
૨૦ ભાવ વિમુદ્ધિ, ૨૧ ક્રિયા વિમુદ્ધિ, ૨૨ સંજમચિત્ત,
૨૩ મન, ૨૪ વચન, ૨૫ કથાને ગ્રેષ્ઠાવનાર, ૨૬
ભાવીશ પરિશદના સદન કરનાર, ૨૭ મરણથી દરે
નહિ. એ સત્તાવિસ ગુણ.

મઠાવિસાપ આચાર્યકર્ણેર્દિ—આવીસ સાધુના

આચાર છે. તેમાં પચીસ અધ્યયન આચારંગમાં, ને ત્રણ અધ્યયન નિસીધ મુત્રમાં છે.

જગુળતિમાણપાવસુયપસંગોદિ—૨૬ પ્રકારના - પાપ મુત્ર છાંડવા.

૧ બ્યંતર દેવ કૃત હાસ્યાડિકનો અંધ. ૨ રૂપિસાદિ વરસે તેનો અંધ. ૩ અદના આગના રૂળ લખ્યાં હોય તે. ૪ પરાલી કંપના રૂળનું જ્ઞાન બતાવે તે. ૫ સરીરના ક્ષણ સંબંધિ અંધ. ૬ મસ તિલકડિકના જ્ઞાન સંબંધીના અંધ. ૭ હાથ પગની રેખા પ્રમુખનું જ્ઞાન બતાવે તે. ૮ સ્વરના લક્ષણ સંબંધી અંધ, એ અડક મુજ તેના મતિ, વારલી, આદિ એક એકના ત્રણ ત્રણ લેદ યાવ છે એટલે કુલ ૭૨. વળી ૨૫ માધાવની અને નાદકી વિદ્યા ૨૬ પાસુ કરાવવાની વિદ્યા (ધરનું). ૨૭આયુ-વેદની વિદ્યા. ૨૮ ધનુવેદની વિદ્યા. ૨૯ અન્યમતીના ૫૧ તિથાની વિદ્યા.

મયજ મુત્રના આવા વિરતારથી લેદ જાણનારને ખાત્રી થાય કે હોસ કરી આપનાર, વેદું કરનાર તે સ.પુ નામને લાયક નથી માટે એવાનો મદ્દિમા વધારવો એજ સમગ્ર મુત્ર ન સીળવા દેવાનો ઉદ્દેશ સમજાય છે.

નિસાણપદ્ધતિનીનીઠાણેદિ—ત્રીજા પ્રકારના મહા
 મેદની કર્મ બધાય છે, જેથી પછો કાળ રખડવું પડે
 તે મહા મેદનીમાંથી જેને જેને બચવું હોય તેને તે
 જાણવાની જરૂર છે; કેમકે જાણવા વગર ઉંઘાપ શી રીતે
 તે સાધુ તથા સાધક બનેને લાભે. તેત્રીજા પ્રકારની
 મેદનીની કર્મના નામ નીચે પ્રમાણે—૧ તથા છવને
 પાણીમાં શુંગળાવીને મારે, ૨ બાજક આદિને મેદે મુગો
 હાંપને મારે. ૩ બાજક વિભેરને બાજક ચર્મ લીટીને મારે
 ૪ મુગદળ પ્રમુખ માથામાં મારે. ૫ જે માણસ યજ્ઞ
 છવને આધાર બુલ હોય તેને મારે. ૬ મેદા રાગને
 દહે. ૭ ઊડી શક્તિને ગરીબની સાર સંભાળ ન શામે.
 ૮ શુદ્ધ સાધુને બગાડાવે જાદુ કરે. ૯ જૈન ધર્મનું
 ચાકું બોલે. ૧૦ બહાંકાર કરી આચાર્ય વિભેરનું વાંકું
 બોલે. ૧૧ શુદ્ધ સાધુને આકાર પાણી આપવાનું બંધ
 કરે, ૧૨ પછાં દીસાકારી દુધીયારો એકાં કરે.
 ૧૩ જાનતો માર્ગ ન પામે. ૧૪ મંત્ર, જંત્ર, આદિની
 સાધના કરે. ૧૫ આદિત્ર લીધા પછી વિવરની વાંસના
 કરે. ૧૬ પેલે વિદ્વાન નહિ છતાં કહે કે હું વિદ્વાન છું
 ૧૭ તપસી ન હોય અને કહે કે હું તપસી છું. ૧૮
 દોહને હુમાકથી અગ્નિમંદ શુંગળાવીને મારે. ૧૯ પેલે
 પાપ કરી બીજને માથે નાંખે. ૨૦ કાંઈનું અશુભ કામ

બર સભામાં કહી દીએ. ૨૧ વિધાસધાત કરે. ૨૨ દરરોજ દોષ તથા કલેશ કરે. ૨૩ કોઈ ગુરૂં સાથે પ્રીતી લગાડી તેની ઓને ભ્રમવે. ૨૪ પોતે કુંવારો ન હોય ને કુંવારો કહે. ૨૫ જેણે પોતાને ધન આકર્ષિત કરાવ્યો તેનું માફું ચીતવે. ૨૬ બ્રહ્મચારી ન હોય તે કહે કે હું બ્રહ્મચારી છું. ૨૭ જેને પ્રતાપે લોકમાં પ્રસિદ્ધ થયો તેને હાની કરે. ૨૮ જેના ઉપર દેશની ચીંતા છે તેને હથે. ૨૯ કાંઈ કેળવતો ન હોય અને કહે કે હું દેવતાશિકને દેખું છું. ૩૦ દેવની અવગણા કરે.

અનિસાપ્તિદાગુણેદિ-એકત્રીસ સિદ્ધદેવના ગુણો તે કહે છે-૫ સંકાળ, ૫ વર્ણ, ૫ રસ, ૮ દરસ, ૨ મંથ, ૩ વેદ, એ ૨૮ માંહેણું સિદ્ધને કાંઈ નથી. ૨૯ અંશરૂપ પાતુ, ૩૦ અસંજમપણું. ૩૧ આઠકર્મ રહિતપણું.

વનિસાપ્તિગોસંગદેદિ - બત્રીસ પ્રકારના ભ્રમો સમજ કરવો તે કહે છે.—૧ ગુરૂ પાસે પોતાના અંક ગુણની આગવણા લેવી, ૨ ગુરૂએ તે પ્રકાશવું નહીં, ૩ દ્રવ્ય પર્મ ઉપસર્ગે પણ છોડવો નહીં, ૪ આવોક પર-લોકની વાંછના રહિત તપ કરવો, ૫ ગુરૂની-રૂઢિખામણને માનવી, ૬ શરીરની શોભા ન કરવી, ૭ તપ કર્યો હોય તે પણ ગોચરી શું આવી તે જણાવવું નહીં, ૮

લોભ કરવો નહીં, ૬ પરિસદ્ધ ખમવા, ૧૦ સદગ ગિત
સામયું, ૧૧ સંજ્ઞામાં પવિત્રપણે રહેવું. ૧૨ અતિવાર
રહિત સમગ્રીત આસપડું, ૧૩ મન સ્વસ્થ સામયું, ૧૪
માયા રહિત રહેવું, ૧૫ વિનયવંત યજુ. ૧૬ ગિરાજવંત
યજુ, ૧૭ સંવેગવંત યજુ, ૧૮ કપટ રહિત પણે વસ્તયું, ૧૯
૧૬ દિલ્લી ક્રિયા સદીત પ્રવર્તયું, ૨૦ સખર મહિત
પ્રવર્તયું, ૨૧ પોતાના અવગુણ દાઢવા, ૨૨ વિપાક
વિશકત રહેવું, ૨૩ મૂળ શુભ પચ્ચખાણવન રહી હમેશાં
ઉત્તર શુભ પચ્ચખાણ કરવાં, ૨૪ દ્રવ્યથી કાયાંતો બંને
ભાવથી કયાયનો ત્યાગ કરી કાઉસગ કરવો, ૨૫ પ્રમાદ
દાળવો, ૨૬ અવસર નેહું ન્યાય પસંદ જોવું, ૨૭ ધર્મ
ધ્યાન કરવું, ૨૮ શુભ યોગે પ્રવર્તયું, ૨૯ મરજુ વખતે
બધે લેવા ઉપચાર આવે તો પણ ખમવા, ૩૦ જે
રસ્તેથી કર્મનું આવરણ થાય તે રસ્તા લાજવા, ૩૧
પ્રાયશ્ચિત વિશુદ્ધી માટે શુભ તપ કરે, ૩૨ મરણ કાળે
આરાધના કરે.

તેતિસાદ આસાવનાવ-તેરીસ પ્રકારની અસાવના
છે તે દાળવી.-૧ શુરની મોઢા આગળ આવે, ૨ શુરની
નેઢા નેઢ આવે, ૩ શુરને બસાઈને આવે, ૪ શુરને પુઠા
ઈધને ઉસો રહે, ૫ શુરની નેઢા નેઢ ઉસો રહે, ૬ શુરની
પુઠા ઈધીને ઉસો રહે, ૭ શુરની અમાઉ ઈસે, ૮

ગુરૂને જરાધને બેસે, ૬ ગુરૂને અગ્રિને બેસે, ૧૦ ગુરૂ
 અગાઉ આચમન લે, ૧૧ ગુરૂ સાથે બહારથી આવે
 પણ હરિયાવહી પહેલી પરીક્રમે, ૧૨ કાંઈ માણસને
 ગુરૂ બોલાવવા હચ્છે છે ત્યાં પોતે બોલાવે, ૧૩ પોતે
 મુતો ભગતો હોય પણ ગુરૂ સાદ કરે તો બોલે પણ
 નહી, ૧૪ પોતે આહાર પાણી લાંબો તે ગુરૂને દેખાડ્યા
 અગાઉ બીજાને દેખાડે, ૧૫ પોતે આહાર પાણી લાંબો
 તે પ્રથમ પોતાના શિષ્યને દેખાડે, પછી ગુરૂને દેખાડે,
 ૧૬ પોતે જે આહાર પાણી લાંબો છે તે પ્રથમ પોતાના
 શિષ્યને દીએ પછી ગુરૂને દીએ, ૧૭ પોતાનો શિષ્ય
 આહાર પાણી લાંબો છે તે ગુરૂને પુછ્યા વગર
 બીજાને આપે, ૧૮ ગુરૂ આદી સાથે આહાર કરવા
 બેઠા તો પોતે જગવડુ કનવડુ સારૂ સારૂ ખાવા માંડે,
 ૧૯ ગુરૂ બોલાવે ને બોલે નહી, ૨૦ ગુરૂ બોલાવે ત્યારે
 જોશી કહે કે શુ કહો છો ? ૨૧ ગુરૂ બોલાવે છતાં
 બેઠા બેઠા હોજારા કરે પણ આવે નહિ, ૨૨ ગુરૂ કામ
 થયે તો ઉભો કહે કે તમે કરોને, ૨૩ ગુરૂને આકર
 વચને બોલાવે, ૨૪ ગુરૂને તિરસ્કારથી બોલાવે ને વચન
 ન પામે, ૨૫ ગુરૂ કયા કહે તેમાં વચ્ચે કહે કે આમ
 કહો, ૨૬ ગુરૂ કયા કહે તેમાં વચ્ચે કહે કે તમે શું
 કુદી મયા કે ? ૨૭ ગુરૂ ધર્મ કયા કહે તેમાં રાજી ન

૧૬, ૨૮ ગુરૂની પધારી કયામાં લેઈ પાડે, ૨૯ ગુરૂ પદ
કયા કહેવા હોય તેમાં આડું કદી ભૂલું બતાવે, ૩૦
ગુરૂ વાકું બેલે, ૩૧ ગુરૂની પધારી ને કદી આપે,
૩૨ ગુરૂની પધારીને છુંદી નાંખે, ૩૩ ગુરૂથી ઉચ્ચ
આસને બેસે.

હવે કેની કેની અસાતના ચક્ર હોય તે
આજોવજા કરવી તે કહે છે. અરિહંતાળ આસાપનાર્ણ
—શ્રી અરિહંતા દેવની અસાતના કીધી હોય.
સિદ્ધાળ આસાપનાર્ણ—સિદ્ધ ભગવાનની. આંચ-
રિયાળ આસાપનાર્ણ—આચાર્યની. ઉવસાયાળ આસા-
પનાર્ણ—ઉપાધ્યાયની. સાદુળ આસાપનાર્ણ—સાધુની.
સાદુળીળ આસાપનાર્ણ—સાધ્વીની. સાવચાળ આસાપ
નાર્ણ—સાવકની. સાવિયાળ આસાપનાર્ણ—સાવિકની.
દેવાળ આસાપનાર્ણ—દેવતાની. દેવીળ આસાપનાર્ણ—
દેવીઓની. રૂદ્રલોગસ્સ આસાપનાર્ણ—આ લોક એટલે
મનુષ્ય ત્રિપંચના ભવની નાસ્તી કીધી હોય. પરલોગસ્સ
આસાપનાર્ણ—પરલોક એટલે દેવતા નાસ્તીના ભવની નાસ્તી
કીધી હોય. કેવલીળ આસાપનાર્ણ—કેવળીની અસાતના
કદી હોય. કેવલપિત્રનસ્સપ્તમસ્સ આસાપનાર્ણ—કેવળી-

ના પરપેલ ધર્મની. સદેવમણુવાસુરસ લોગસસ આસા-
 યનાઈ-દેવતા—મનુષ્ય ને અસુર સહિત જે હોક તેની
 ઝડા ન આણી હોય. સમ્વપાણમુવજીવિસસાળં આસા-
 યનાઈ-હવના સાસ્વતાપણાની ઝડા ન આણી હોય.
 કાલસસ આસાયનાઈ-ત્રણ કાળ નથી એમ જણુ હોય.
 ગુપસસ આસાયનાઈ-ગુપ સિદ્ધાન્તમાં યકા કરી હોય.
 ગુપદેવનાઈ આસાયનાઈ—ગુપ-દેવ જે તિથીકર તેની
 અસાતના કરી હોય. વાયનારિવસ આસાયનાઈ—
 વાયલી આપનારની અસાતના કરી હોય.

અહીંઆ જ્ઞાનના ચોલ અતિચાર જોલે એટલે
 થોડું અમલુ મુત્ર પુરું થયું. આમાં આવતા ચોકડાના
 જોલ જુદી જુદી ચોપડીઓમાં જુદા જુદા છે, એટલે
 બધા આધારભુત નેથી, પણ સંખ્યા આધારભુત છે.
 ખરા જોલ કયા તે “ સમવાયંત ” માં હોવા જોઈએ.



પાંચમું સમણ સુત્ર.

નયો—નમસ્કાર દેખો. વડવિસાધ—જાપીશ્વ-
 નિષ્વપરાણ—નિર્મલને. ડગમાદમદાવીર—રીખબદેવ
 સ્વામીથી મહાવીર સ્વામી સુધી. વડજરસજાણ—સેવા
 બહિ ૬૩ ૧૭. જ્ઞાનમંવ-એવા (તિર્થંકર દેવનો કાંખેકો.)
 નિર્ગંધ—(પનરહિતના) નિર્મલ. પાવગાણ—૫૩૫૩
 (સાધુનો પર્ગ), મર્થ—સાધા. પ્રજુતર—૪૪૦થી ઉત્તમ
 ફેરથીયે—૩૯૫નો. કહેડ પરિપુષ્પ—૪૫૯. નેયાડયં—
 ન્યાયસુજા. મંગુદ્દ—પુરંપુદ્દ સુદ. સદ્વચન—૧૮૮મનો
 લોદનાર. મિદિયમાં—એવો સિદ્ધ થવનો માર્ગ. સુખિ-
 મર્ગ—આઠ કર્મથી સુજા થવનો માર્ગ. નિજ્ઞાણમર્ગ
 —૩૮મનો ઉદો જાણવાનો માર્ગ. નિપ્પાણમર્ગ—૩૮૩થી
 તાપ નિષાદી શિવજ થવાનો માર્ગ. અવિતર—નંદો
 બજવંત દેવે કમો છે તેવો જ્યાં નેમ. દવિસંધિ—તે
 સદેહરહિત માર્ગ છે. સન્નિદુગ્ધપરીણમર્ગ—૪૫૪૩ં ૬૫

મટાડવાનો માર્ગ. દુષ્યંઠિયા-એને વિરે રહ્યાથી. જીવા-
 લવ. સિર્જંતિ-સિદ્ધ થયે. યુર્જંતિ-સર્વ પદાર્થનું જાણ-
 પાત્ર થયે. મુષંતિ-કર્મથી મુક્ત થયે. પરિનિર્વાયંતિ-
 કર્મ નિવારીને ચિત્તમુક્ત થયે. સન્નદુસ્તાનમંતકરંતિ
 —સર્વ દુખનો અંત કરશે. તંધર્મસદ્ગુહામિ—તે ધર્મ
 શ્રદ્ધા કરે છું. પતિયામિ-પ્રતિત આણું છું. રોણમિ-મને
 રૂએ છે, ગમે છે. કાસેમિ-સ્પર્શ કરે છું. પાલેમિ-પાળું
 છું. અણુપાલેમિ-દ્રવ્ય, રોગ, કાળ, જાવ એ સર્વ પ્રકારે
 કરીને વિશેષે પાત્ર છું. તંધર્મસદ્ગુહંતો-તે ધર્મની ધીમને
 શ્રદ્ધા અણુપાવતો. પતિયંતો-પ્રતિત અણુપાવતો. રોયંતો-
 રૂયવતો. કાસંતો-સ્પર્શ કરાવતો (તે મુશળ અણુપાવતો)
 પાલંતો-પાળાવતો. અણુપાલંતો-દ્રવ્ય, રોગ, કાળ ને જાવ
 એ સર્વ પ્રકારે વિશેષે પાળવતો. તમ્સપ્રવમ્સ-તે ધર્મ.
 ફેવલીપમ્સવમ્સ-કંઈકાનો પદ્મપદ્મ તેવો ધર્મ. અભિવિ-
 ઓમિ-કેવલમવત થયો છું. આરાદનાઈ - આરાધવાને,
 પાળવાને, વિરઓમિ-નિવત્તુ છું. વિરાદનાઈ-તેની વિ-
 શાધના થકી. અસંજયપરિયાણામિ-અસંજય (અદાર
 પાપ સ્થાનકે છાંદુ છું). સંજયઽવસંપજ્જામિ - સંજય
 (સતર લેહે) અગીકાર કરું છું. અવંપરિયાણમિ -

અપ્રસંગિકને (અહાર લેટે) છાંડુ છું. વર્મચક્રસંપન્નમામિ-
 અપ્રસંગિકને (અહાર લેટે) અંગીકાર કરું છું. અકર્ણ-
 પરિપાળામિ-અકર્ણનિક (લેવા લાપક નહીં તે) આ-
 હારાદિકને છાંડુ છું. કર્ણચક્રસંપન્નમામિ-કર્ણનિક (લેવા
 લાપક) આહારાદિકને અંગીકાર કરું છું. અનાર્ણપરિપા-
 નામિ-અહારને છાંડુ છું. નાર્ણચક્રસંપન્નમામિ-હારને
 અંગીકાર કરું છું. અકિરિયંપરિપાળામિ-અક્રિયા જોડી
 કરણીને છાંડુ છું. કિરિયંચક્રસંપન્નમામિ-મુદ્રત અંગીકાર કરું
 છું. અર્ણવિપરિપાળામિ-દુર્ભાષપણ પ્રાપ્ત થાય તેવા કર્ત-
 વ્યને છાંડુ છું. વોર્ણચક્રસંપન્નમામિ-મુજાબપણ પ્રાપ્ત
 થાય તેવા કર્તવ્યને અંગીકાર કરું છું. અમર્ગપરિ-
 પાળામિ-ઉન્માર્ગને જોડા માર્ગને છાંડુ છું.
 મર્ગચક્રસંપન્નમામિ-મોક્ષમાર્ગ (જાન, રચના, આદિત્ર,
 તથા અંગીકાર કરું છું) મિષ્ટસંપરિપાળામિ-મિષ્ટાત્વને
 છાંડુ છું. સમર્થચક્રસંપન્નમામિ-સમર્થિત્વને અંગીકાર કરું છું.
 જંસંમરામિ-જે દોષ અને સાંભરે છે. જંચનસંમરામિ-
 જે દોષ વગી અને સાંભરતા નથી. જંવદિકમામિ-
 જેટું મેં પ્રાપ્ત્યીત લીધું છે. જંચનવદિકમામિ-જેટું મેં
 પ્રાપ્ત્યીત લીધું ન હોય. સસ્સ-જે. સવસ્સ-અર્થ.

દિવસિયસ્સ-દિવસ સંબંધી કરેલા. અરુપારસ્સ-અતિ-
 ચાર પાપનું. પાડિકમામિ-પ્રાપ્તકીર્તિ કરું છું. નિવારણ
 કરું છું. સમ્પણોદં-હું અમણુ બેટલે સાધુ છું. સંજયં-
 હું સંનતિ છું. વિરયં-સંસારથી વિરક્ત મયો છું.
 (આ બોલ તે કાળને વિષે મહુસ્થ સ્વરમાં હોય તેને
 પણ લાગુ પડે છે) પાડિહર્યં-હજારમાં છે. પચ્ચલાર્યં-
 બંધી કરીને. પાવકમ્મે-પાપ કર્મને. અનિપાણો-
 નિપાણા સહિત. દિવિ-સમકિત દ્રષ્ટી. સંપલો-સહિત છું
 માયા-કપટ. મોસં-શુકું. વિવજજ-તણ દીપુ છે.
 અઠારમેસુદિવ-અઠીદીપ. સમુદેસુ-સમુદ્ર છે તેને વિષે.
 પચ્ચરસ-પંદર:-પાંચ ભરત, પાંચ ઈશવત, પાંચ મહા-
 વિરહ. કમ્મણ્ણિસુ-કર્મણુમીના ક્ષેત્રને વિષે. જાવંતિ-
 ને. કેદ-કેદ. સાદુ-સાધુ. રયરરણ-રજોહરણ.
 ગુછઠા-ગુણ. પડિગ્ગદ-પાત્રાંના ધારા-ધારણ કરનાર,
 રાખનાર છે. પંચમહવ્વયધારા-પાંચ મહામતના ધારણ-
 કાર. અઠારસ્સસહસ્સ-અઠાર હજાર. સીલાંગ-પ્રશ્નચર્ચ
 સહિત સાધુના આચાર. રય-રચના ધારા-ધરણકારી.

(આ રચણે અઠાર દુષ્ટર શીલાંગ રચની સમજાવત

આપવાની જરૂર છે. એક ગ્રામ દરેકમાં ૧૮૦૦૦ ગ્રામ થાય છે.)

નોંધ—[૧૮૦૦૦ બેલ્ટ વર્ગન.

ભીના ચાર પ્રકાર—૧ દેવી. ૨ મનુષ્ય. ૩ નિર્લેપ. અને ૪ અભેદ (નારાઈ શ્રી) એ ચારને મન, વચ્ચે ૬૫૫ એ ગજાની મુજા ૧૨ બેલ્ટ થયા. એ નારાઈ ૬૨૩૦. ૬૫૫૩૦, તે અનુભવજી એ ગજાની મુજા ૬૬ બેલ્ટ થયા. એ ૭૪૦૬ને પાંચ દિવસોની મુજા ૧૮૦ બેલ્ટ થયા. એ એકસોએકીને ૬૬ પ્રકારના સંસ્કાર અથવા સજ્જારોની મુજા ૧૮૦૦ બેલ્ટ થયા, એ અઠાસીને ૬૬ પ્રકારની સમયેકાએ મુજા ૧૮૦૦૦ બેલ્ટ થયા.

૬૫૫ પ્રકારના સંસ્કારનાં નામ.

મૈયુન દારણે દારણે પાંચ સંચય થાય છે જેથી એ પાંચે દારણે સામેલ કરી અને કામ ઉપજાવવાથી તેના ૧૦ સંસ્કાર છે. (૬૫૫ કહેવા) તે નીચે મુજબ છે.

- ૧ સરીર સંસ્કાર (સરીરની શોભા કરવી).
- ૨ શૃંગર સ્થાપ મેવા. (રાત્ર સહિત શૃંગાર રસની સેવા કરવી.)
- ૩ દાંતી ક્રિયા (દાંતી, કામ, મજકરી કરવી.)
- ૪ સંસર્જવૉહા (સંસર્જની ઇચ્છા કરવી.)

- ૫ વિગમ સંકટપ (વિગમ સેવવાનો ઇરાદો કરવો.)
- ૬ શરીર નિરીક્ષણ (સ્ત્રીની દેહને જોવો.)
- ૭ શરીરમંડન (શરીરને આયુષ્યજીવિતરેથી યજમારું).
- ૮ દાન (સ્નેહ કરવા માટે જીવનને પ્રીત વસ્તુ દોષ તે દેવી).
- ૯ પુર્વરત સમરણ (પહેલાં જે કામ સેવના કરી છે તેને માફ કરવી.
- ૧૦ મનમિત (મનમાં મૈથુનની ચિંતા કરવી.) એ દય.

દશ પ્રકારની કામ ચેષ્ટા તેના નામ.

- ૧ ચીંતા. (સ્ત્રીની શિકર).
- ૨ દર્શનચ્છઃ (જોવો જોવાની ઇચ્છા).
- ૩ દીર્ઘાયાસ (મોટા મોટા કામ સેવા જેને આંક' કહે છે).
- ૪ શરીરઆર્તિ (શરીરમાં પીઠ થવી).
- ૫ શરીરમેઠઃ (શરીરના અન્ની થવી).
- ૬ મહાગ્નિ (અન્ની મંદ પડી જાય એટલે ભોજન ન પામે).
- ૭ મુર્છા (નેદાંક થઇ જાય).
- ૮ મદો-મત (માંસ જેવો બની જાય).
- ૯ પ્રાણસંકેદ (પોતાનો પ્રાણ નીકળવાનો ઇક સાવવો).
- ૧૦ સક્રમોચન (વિવંતુ છુટી જતુ) એ દય.]

અલપ-અમ્લ. આચાર-આચાર. ચરિતા-ચારિત્ર.
તેસવ્યે-તે સર્વને. સિરસા-મસ્તક નમાવીને. યજ્ઞસા-

અંતઃકરણથી. મયર્ણ-મત્તકે કરીને. વંદામિ-વાંદું છું.
શુભશામ કરું છું.

છવું ચક્રવીસ અતિચાર આગોળ્યા, પડિકમ્યા,
નિંદા, નિસહ ધવા, વિરોધે વિરોધે અરિહંત, સિદ્ધ,
કેવળો ગણધર, આચાર્ય ઉપાધ્યાય, સાધુ, સાંવી, શુભ-
રિક્તને ભુલે ભુલે કરીને ખમાવું છું.

કવિ સમગ્ર શુભ સમાપ્ત.

હવે ખામણાં કટોક છે.

હવે સર્વ છવને ખમાવવાનું આવે છે. આ ખા-
મણાના પાઠ જુદા જુદા ગરબાના જુદી જુદી રીતે
છાલે છે તેનું કારણ એમ સંભવે છે કે આવશ્યક મુત્રમાં
કોઈ ગરબે અંગીકાર કરેલી રીત હશે નહીં, કેમકે એક
અમલદાર ઉપર અરજી લખવામાં જે તેના શુભ શામ
લખવા પડે, તે દરેક અમલદાર સરખા લખે નહીં, કોઈ
જે શબ્દ વધારે લખે, કોઈ જે શબ્દ બોધા લખે, પણ
મતલબ બધાની એકજ હોવી લેખ્યે. તેમ કોઈ વધુ
પડતો શબ્દ હોવો લેખ્યે નહીં એટલીજ સમાજ રાખ-

જાની જરૂર છે. તમે તેના માણસના મુજબ લખતા બેઠીએ
તો કેટલાક કાનગો ભરાય, તો પછી પણ પરમેશ્વરના
મુજબ તો પુરા કોણ બોલી શકે? માટે લખવાને અનુસરીને
બને તેટલા બોલવા, અને કોઈ વધારે શબ્દ આપવા રહે-
તો, તેમ કોઈ બે શબ્દ બોલ્યા બદલા બોલે તો તેને
બોલ્યા કહેવા નહિ, કેમકે તમે તેટલો કાળ બોલ્યા કરે
તો પણ બધા મુજબ કોઈ કાળે બોલાઈ રહેશે નહિ.

પહેલાં હોને ખમાવાય અને પછી હોને
ખમાવાય ?

હા. હમણા પણ મગ્ધવાર મુઠ્ઠી મુઠ્ઠી રીત છે, જે
મમતાવાળા મુઠ્ઠી હોય અને કોઈને બોલ્યા ન કરીને
તે કોઈની રીત બોલી નથી. પણ જે તમ નમસ્કાર
વડુની રીત તેટલો છે. પણ ભરેલી છે. ખમાવાના
બીજીમાંથી કહેવા કહેવા થાય તે પછી તે ખમામળુ
નથી. તેટલો. હમણાંજે ખમાવા મોકલ્યા તો તે
વધારે વધારે કાળ લાગે છે.

ખમાવા સંવાદમાં નીચે મુજબ ખમાવા
બોલાય છે.

પ્રથમ બોલવાને કેરો સહીત, બીજા જિહ્વા,
ત્રીજા મ. ચર્ચાને, ચોથા કેટલાકને, પાંચમા મ. ચ.

છત્રે, છઠા ધર્મ શુદ્ધને, પેતાના ધર્મ શુદ્ધતાં નામ
છઠા ખામણામાં બોલે છે.

પહેલાં ખામણામાં વિષય વિર્ધકરનાં નામ બોલતા નથી,
તે સિદ્ધાન્તમાં પણ નથી અને તે વાત વાસ્તવિક સામે છે.

બાકી તે બધાં ખામણા નોકારને અનુસરીને છે,
તે પણ વાસ્તવિક છે. પરંતુ જે છેલ્લાં ધર્મશુદ્ધને છે
તે ધર્મશુદ્ધનો સમાવેશ નોકારમાં ત્રીજા, ચોથા તે પાંચમા
પદમાં થઈ જાય છે. નોકાર જે ખરેખર શાસ્ત્રના શબ્દો
છે, તેમાં પેતાના સંવાદના સાધુ સામીને કયાંય જુદી
વિશેષ મહત્ત્વ આપેલ નથી; તે પછી છઠા ખામણા
તે નામના બિલી, એટલે મિત્ર ભાવ જણાવતું યોગ્ય
'સામંત' નથી; માટે છઠા આવક અવિકાને બિલાવ તે
હીક લાગે છે. ખામણાની અંદર નામ લેવાથી બહુ બહુ
જગ્યાએ કલેશ થયા છે, જે કલ્પમાં કેળવતું મન દુખાય
તો તે કલ્પ કરતું તે ખામણા નથી, અને ગમે તેટલાં
નામ લખે તો પણ ઘણા લાયકાતવાળા રહી જવાનાં,
માટે નામ લેવાનું હાલના સમયમાં બંધ કરવાની જરૂર છે
અને અંદર કેવળીને અમાવવાનું રહી ગયું, એમ
કહી શકાય છે. તેને એમ જવાબ દેવો કે નોકારમાં કેવ-
ળીનો સમાવેશ ગળી લેવામાં આવે છે તો ખામણામાં
જુદાં શાં માટે પાડ્યા ?

દરીયાપુરી સંવાદાના ખામણા—પેટા અ
હંતને, જીજ કેવળીને, ત્રીજ સિદ્ધને, ચોથા ધર્મ
ધર્મચાચને, પાંચમા સાધુ સાધીને, છઠા શ્રાવક શ્ર
કાને, કેવળીના ખામણા જુદા પાડવા જરૂર નથી છે
જો જુદા પાડે તો પછી તે ખામણાં ત્રીજાં જોડવાં
વધારે સારૂ છે. કેમકે તે ત્રીજા જોડવાથી નોકારનો
અતિશય નીતિમય જોધ (નોકારના વર્ણનમાં) બ
ચેલ છે, તે ઉપકારીનો ઉપકાર પ્રથમ માનવાનું ઉપ
ધારણ દર્શાવ્યું છે, તે વાત ઉચ્ચી પડે છે.

હીંનડી સંવાદાના ખામણા—પહેલા અરિહંત
જીજ સિદ્ધને, ત્રીજા કેવળીને, ચોથા જલધર, આચાર્ય
ઉપાધ્યાય નર્મ સધુઓ, પાંચમા પોતાના સંવાદાના
સાધુ માટે, છઠા શ્રાવક શ્રવિકાને.

કેવળીને ત્રીજા જોડવાથી શું ફરકત આવે છે
ખતાથી હીપેલ છે. આચાર્યજી, ઉપાધ્યાયજી, જલધરજી
વિશેષ મહત્ત્વા આપવી હોય તો તેમાં કંઈ જો
નથી, પણ તો પછી તેનો અર્થ એટલો કરવો જોઈએ
કે સોકને વિષે જેટલા જેટલા સાધુ આ પછી ધરાવે
તેને આ ખામણા છે, પણ તો પછી નામ લીધે ક્યાં
આરો આવે? તેમ છતાં પોતાના સંવાદાના આચાર્ય
નામ લઈને 'વિગેરે' ચાલે જોયે તે સમાસ યજ્ઞ જલ

પરંતુ પોતાના સંધાકાના સર્વનાં નામ આ ખામણમાં બોલાય છે. તેઓ એમ જાણી જાય છે કે પોતાના સંધાકામાં સર્વ સાધુસાધ્વીઓ, ઉપાધ્યાય, આચાર્ય ને ગણધરની પદવી વાળા છે, અને બાકી સર્વ સામાન્ય સાધુ છે.

આજ પ્રમાણે ઝોંઝઝ સંધાકામાં ચાલે છે; પણ તેમાં ઘોઘાં ગણધર આચાર્ય ઉપાધ્યાયને કહીને પોતાના સંધાકાનાં સહુનાં નામ લીધે છે, ને પાંચમા તે ઉપરાંત બીજાં ત્રણ સાધ્વીને કરે છે.

આ બધી કલકુટ યુગી હજી નોકાર મુજબ બોલવા તે બેટ છે કેમકે તે સામનો આપાર છે.

અત્યારે અહીં વર્જુન કરવાનો પ્રસંગ છે એટલે બધું વર્જુન કરી બજાબુ છે, પણ એ પ્રકારની ટીકાથી કોઈનું મન કચરાતું હોય, ને શેષ થતો હોય તે ગમે તેમ ચલવી લેવું તેજ હકાપણ છે.

પહેલા ખામણમાં જ્યન્ય ૨૦ તિર્થંકર તેનાં ને નામ લેવાય છે તે ચેત્ર્ય લાગતું નથી. કારણ કે જ્યાં સરૂઆત નથી ત્યાં પેલા તિર્થંકર શ્રી મંધિર સ્વામીને શું આપારે ગણુગા હશે? તે પહેલાના તિર્થંકર ગણુગા કેમ જાંપ થયા હશે? આના જવાબમાં કોઈ કહેશે કે શ્રી ત્રિપ્રસાદેવ સ્વામીને પહેલા શું આપારે ગણુગા છે?

અમારવાળી જરૂર છે પણ તે અશક્ય કિંવા અનિષ્ઠા છે
કે બી કદી તેમને ન અમારવું તે. દેવે બેઠે બેઠે કહ્યું
તેમ નથી, દેવે જાણ્યામાં ગુણ્યાન કે તેમ નથી, તમ
દેવતા, વિષય, તારાં તેને પણ કાંઈ બિંદી અનિષ્ઠ
નથી પણ અમારુ અમારવવું કહીને છે. કે એ
અનિષ્ઠા હવે કાળીને અનિષ્ઠા અથવા અનિષ્ઠા છે.

એ વેળાં આપણી કાલેક વાત દુષ્ટ છે, અનિષ્ઠ
કદી અમારવવું નથી પણ અમારવું પણ અનિષ્ઠ
તેને અમારવવું નથી. કાલેક અનિષ્ઠા તે તે અનિષ્ઠ
અનિષ્ઠા છે તે અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા પણ તે અનિષ્ઠ
અમારવવું અનિષ્ઠા પીંડે અમારવવું અમારવવું અનિષ્ઠ
તેને અમારવવું અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠ
અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠ
તેને અમારવવું અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા
અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠ
અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠા અનિષ્ઠ

એ આપણામાં પડેલું કાલેક અમારવું નથી
અમારવું અમારવું અમારવું છે કે એ અમારવું અમારવું
અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું
અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું
અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું અમારવું

વધારે સમજીમાં ખપવાનો હાલો કરવો હોય તેણે પ્રથમ ખમાવવું જોઈએ.

આપણે અત્યુક્ત માણસ સાથે ક્લેશ નથી કર્યો, જેમ આપણને ખાતરી હોય તોપણ જો સામા માણસની આપણા તરફથી કચવાણું છે જેમ આપણને ખબર થાય તોપણ ખમાવવું જોઈએ.

સાચું વહુમાં ખમામણીની ગેરવાજબી રીત.

આ દેશમાં શેકડ લઈને વહુ સાચું ખમાવે છે તેમાં જો એક વહુની રકમ બીજી વહુ કરતાં ઓછી હોય તો તેજ વખતે ક્લેશ સગરે છે, ખમાવવું તે અંતરભાવનું છે તે કાંઈ વેપાર કરવાનો નથી.

દુઝ મનથી ખમાવાય નહીં અને જો હમધરી થાણી જાય તો પછી, તે પાછોસણ નહીં અને પરોજણ છે. અને ઉલટા ખમાવવાને દિવસે ક્લેશ થાય છે.

ત્યાર બાદ નીચેની ગાથા જોવાય છે—

સ્વામેયિ સવંજીવા, સવંજીવારી સ્વમંતુમે—હું સર્વ
હવને ખમાવુંજું ને સર્વ હવ મારો અપરાધ હામા
કરજો. મિતિમે સચમૂણસુ, વેરમર્જ ન કેળંદ—આ
જગતમાં મારે સર્વ સાથે મિત્રાઈ છે. મારે કોઈ હવ
સાથે વેર નથી.

તથા રાગ દેવનું મુગ નાચ પામે. આવો ચમત્કારીક પાડ છે. છતાં કેટલાક સંપ્રદાયમાં તે બોલવાની નાં છે. તેનું કારણ—

આ ધર્મધ્યાનનો અધિકાર શ્રીમત્ત્રવતી મુત્રમાંથી લીધેલો છે. અને કાઉસગ્ગ કરતી વખતે અકાળ હોય માટે બોલાય નહિ એમ તેઓનું માનવું છે.

તે શંકાનો ખુદાસો— તે કાઉસગ્ગમાં સિદ્ધાન્તનો પાડ તો એટલો જુગ આવે છે કે તેટલો ભાગ બોલવામાં હરકત નહિ. એવી હરકત ગણાય તો તે નોકાર વિગેરે મળ્યા પાડ ખીચ સિદ્ધાન્તમાં છે. ધર્મધ્યાનનો જાઓ ભાગ અર્થરૂપમાં છે, એટલે તે બોલવામાં હરકત નથી; અને ખુદશા અર્થ સમજાય તેવા છે માટે અહીં લખેલ નથી.

ત્યારબાદ લોગસ્સ બોલી જે હરજામી ખમાસમણાં બોલે, એટલે પાચમે આવશ્યક પુરો થયો. ને છઠ્ઠી આશા માગે.

અને કાળ ન પારે તો પછી પરચખાણ પામે ક્યારે? જ્યારે દ્રવ્ય, દેવ, કાળ, રહેની જરૂર ત્યારે ભાવ કેમ ન હોય? ભાવથી ખાસ પીવાના પરચખાણ વગર કોટીએ કે એક કોટીથીજ હોય; જે સંવર કરે તોજ છ કોટી પાલવે; કેમકે ખાસ પીવાના છ કોટી પરચખાણ કરવાથી પુન્યનો ખંધ આવી જાય છે, સુભ કામ નહીં કરૂં એવા પરચખાણ લેવાયજ નહીં, માટે છ કોટી યોગિકારના પરચખાણ ન જાને પણ તેનો અર્થ કંઈ એવો નથી કે યોગિકારમાં કરણ કોટી નજ હોય.

સંવર વખતે છ કોટી યોગિકાર કેમ થાય? પુન્ય ભંધવામાં કાર્ત્તક પાપ કરવું પડે છે, તો પછી જે વખતે પાપની ભયનીમાં હોઈએ ત્યારે પુન્ય કરવાની જરૂર નથી, તે વખતે બિજંતરૂપી સોસતવા વગર આડે પુન્યરૂપી સામાન્ય વગરની દરગાર હોયજ નહીં.

યોગસવાની રૂઢીમાં બુદ્ધ-માયુ મુનીરાજને યોગિકાર કરાવે એમ કહેતું નેનો અર્થ એવો થાય છે કે અમને ચાર આઠ રજનાં, માટે યોગિકારના પરચખાણ કરાવે એમ કહેવું.

યોગિકારમાં કે.કંપણ ચીજ મોઢામાં નાખવાનીજ ભયી છે, પણ વીજ કે.કં રીતે કે.કં ચીજ યરીમાં

દાખલ થાય તે વધી નથી; તેખજુ તે ચીજ અકારણે
ન હોવી જોઈએ.

આ પ્રમાણે ૭૭૦ આવરૂપક પુરો થયા પછી નીચે
પ્રમાણે ખોલાય છે—

२५ मिथ्यातनुं अतिक्रमण.

૧૨ અમનનું અનિકમણુ—(જાર વૃત ન પાણે તે
આવકને અને સાધુને ૫ મદ્દામન અને ૫ ઇંદ્રિયોના
વિષયો. ૧ રત્ત્રિ જોમન ૧ અમુત મન. એ રીતે ૧૨.)

૨૫ કુપાય-સુંગમનો, પચ્ચપાણીવર્ણી, અપચ્ચપાણી-
 વર્ણી, અનુગનુ બાધી, એમ ચાર જાતનો કોષ,
 માન. માદા. કોષ એમ ૧૬, ૧૭ દ્વિવ. ૧૮ શ્વિ.
 ૧૯ અર્ધા, ૨૦ ત્ર્ય. ૨૧ ચો. ૨૨ દુગચ્છા.
 ૨૩ ચ' એક ૨૪ પુદ'ને અંતે ૨૫ ત્ર્યચ્છેદ.

[illegible]

Умножив на $\frac{1}{\sqrt{\pi}}$, получим

८१ का. वा. प्रेक्ष्य - - - - - विवर्तितं चन्द्रमसम्.

વર્તમાનકાળનો સંવર, ગયા કાળનું પ્રતિક્રમણ,
આવતા કાળના પર્યાખ્યાન

જીન તે જોન છે—(જીન ધર્મ સરસ છે) બાકી
બધાં ફેન છે—(બીજા બધા તોફાન છે) આ વાક્ય
મનમાં સમજવું, પણ જોણાય નહીં નો સારૂ. તે પછી
શાસ્ત્રનો નથી કોઈની લાગણી દુખાય તેવું બેલવાની
શાસ્ત્રની પ્રત્યક્ષ છે. જોણવું તે વાત જુદી અને માનવું
તે વાત જુદી છે એમ બેલવાવાળા પણ અન્ય માને
માને છે તો પછી બેલીને કોઈની લાગણી દુખાવવા
સિવાય બીજું કંઈ વળતું નથી.

નસકિયાં, નકુ ખીયાં—નેના કાંઈ રાજા રાખી
નથી અને અને ન નાની હાજી કરી નથી, આ પ્રમાણે
દુમિયા બેલવાવાળા બધા કોમમાં સંમિત થાય તે
કેટલી માયામય રીતમાત્ર કહેવાય ?

બહા પ્રતિક્રમણ પુર વાય છે, ત્યાર બાદ પણ
નમીયુષ્ય બેલવા છે -

કોઈ પહેલું જિંદને, બીજું અરિહરને, ત્રીજું ધર્મ
શરૂને કહે છે, અને કોઈ પહેલું અરિહરને, બીજું
જિંદને, ત્રીજું ધર્મ શરૂને કહે છે. કપાડીને પહેલું
નયન કરાવે તો ઉત્તમ નિવસ ને કાનઃ પણમાં

મયલ-અચળ. મરુચ-રોગ સ્થિત. મગંત-અંત સ્થિત.
મરુચ-શય સ્થિત. મવાવાદ-બાધા પીડા સ્થિત.
મયુગરાવંતી-ફરી લેને જનમવું નથી. સિદ્ધિગદ-
સિદ્ધી ગતી. નામધેયં-સિદ્ધનું નામ. ઠાણં-સિદ્ધનું
સ્થાનક. સંવત્તાણં-ગ.ગ્યા છે. (સિદ્ધને) નમોઽનિગાર્ણ-
નમસ્કાર હોજો-પામવાના છે. (અરિહંતને).

ત્રીજા નમેશુલ્કમાં સુરરહિતના અવશ્ય મુજબ
આવડે એટલા સુલુભામ કરવા અહીં પ્રતિક્રમણના છયે
આવશ્યકે પુત્ર થવા, પદ્મ સૂર્યાત્મમાં સંવર કે સામાય જે
અધિક હોય તે વખત પુરે થયેથી પાળવા વગર છુટું
થવાય નહીં તે પાળવાની વીધી-૧ તવકર, ૨ નિષ્ણતો
૩ ઇરીવાવહી, ૪ તરસડતરી. એમ પાઠ બોલી ઇન્ધિયા-
વહીને કાઢીલગા કરવો. મછી લોચરમ અને પાળવાની
વીધી બોલી પછી નમેશુલ્ક બે બોલાય છે.

આ પાઠ બધાએ પોતાની મેળે બોલવાના છે કારણ
કે સુહુનો વખત એક સત્રે પુરે થવો નથી, અને
સંવરજ પાળવો હોય તો ૫૬ બોલવાની જરૂર પડે નથી,
ફક્ત પાળવાની વીધી બોલે તો ચાલે. एवा नवमा
सामायक मतना એવા નવમા આનાયક મતના. एव-
अद्वारा-પાંચ અતિચાર. जाणिपवा-બળવા. नसमाय-

રિવા-પણ આદરવા નહીં. તંજદાનેમાલોડે-તે નેમ છે તેમ કહું છું. મળદુપણિદાણે-મન માહું વરતું હોય. વયદુપણિદાણે-વચન માહું વરતું હોય. કાયદુપણિદાણે-કાયા માહી વરતી હોય સામાયસસહકરણ-યાણ-સામાયક જરાજર કીધું કે નહીં તેના બરોજર ખમર ન રહ્યા હોય. સામાયસ અજવડિયસહ કરણયાણ-સામાયકને પુરું થયા ચિના પાજ્યું હોય તો તે. તસ્સ-મિચ્છામિદુકર્ડ-જોટું કીધેનું નિમ્મજ્જ યાચ્છો.

હવે જે પાઠ આને છે તે તમામ જાતના પચ્ચખાણ પાળવામાં જોતાય છે. જે પચ્ચખાણ પાળવાં હોય તેનું નામ જોતીને. સમકાણં-શુભ યોગ્યી. કાસિયં-જે ભાવે આદ્યું પાલીયં-તે ભાવે પાજ્યું. સોહીયં-શુદ્ધ કર્યું. નિરિયં-પર ઉતર્યું. કિત્તીયં-કિત્તી કરી. આગાહિયં અસાધના કીધી. આળાણ-વિતંરાગ દેવની આજ્ઞા મુજમ. અગુરહીયં-જે ભાવે લીધું તેવે ભાવે. નમવદ્-ન વરતાયું હોય તો. તસ્સમિચ્છામિદુકર્ડ-તે પચ્ચાતાપ કરું છું, તે જોટા કીધાનું જ્ઞાનિમ્મજ્જ યાચ્છો. સામાયકમા ચાર નિકયા, ચાર કયાય કરી હોય તો પચ્ચાતાપ કરું છું સામાયકમાં દસ મનના, દસ વચનના, બાર કાયાના, બત્તીસ હોય માંહેલો જે હોય લાગ્યો હોય તે પચ્ચાતાપ કરું છું.

મનિકુમળુ પુરૂં થયા પછી પ્રતિકુમળુને
 વાવ દર્શાવનાર સ્તુતી.

(મુજ ઉપર મુન્દરી) એ રાગ.

આ હવે અનાદી બાળ મુરખ સરદાર
 તેણે પ્રોદાં પાપ કર્યા, તેનો નદી પાર
 શીઘ્ર મઃસર બરીયો, કોષ માનનો દરીયો
 વિવેકી સરજાને, સમોવડો ઘર્ષ નરીયો
 સુદ દેવ જનમ દાતાને, દીપ્ત દુઃખ
 છકાઈ ફટકીને, માન્યું મનથી મુખ
 છટકાવી ઠોડ, લેય શરમ નવ શખી
 પરનીંદા ચાડી, અસન્ય બાપા બાખી
 મુજ દુપલ્લ તે તો, જાણે શ્રી જનરાજ
 વિવરાળી નીરાળી, બહાસે મહારાજ
 દયાવંત દયાળુ, તુમ મદા દરીયાવ
 આ બાળકને લેવો તમ શરણે લાવ
 આ દાસ આપના, ચરણ કમળનો સગી
 આ પામરને પ્રભુ, આપની લગની લાગી
 નોધાર તણા, આધારજ આ સંસાર
 અપાર જનતા, શુભ ન પામું પાર
 રૂપ

હાંતાર અપૂરવ, સુખ તણા દેનારા
રિપુને પણ છે, બરાબરી કરનારા
અબ કીલુ વિધ મેજો, યાચ ગરીબ નીવાજ
ગુઝારા હુબાને, નાવ લીજે મહારાજ

હાસના જમાનાને અનુસરતી હવરાશ.

આની અંદર આવતી રહેઃ કમુર સર્વ હવે આ બરે
અથવા અનેરેભવે કરેલી છે. માટે હવે તેવી કમુર
નહી કરવાનો બોધ કરેઃ લીટી ઉપસ્થી લેવાનો છે
તથા, યથેતી કમુરની પસ્તાવા સહિત કામા
મામવાની છે.

(બસલની રાણી પદમાવતીની જુની હવરાશનો રાગ.)
વિર હાદનાં વચનો તણા, અવળા કીધા મેં અર્થ, ..
પુકિત કરી મન વાળીયું, વધ કાંધી બ્યર્થ, તે મુજ મિરજામિદુલ્લોહી
સાધુએ શિક્ષા લીધી થકી, તથાસેં સાહે દીન;
પત્ર હું વચ્ચે પત્થર બન્ધે, યથા કાંઈ નવમિન્ન. તે. ૨
નામે રક્ત આવક રહે, કામા સાવજ પુલ્ક;
દીકરીનો લીધો દોકડો, તેલો પરદો ચણ ખુશ-તે. ૩

- આથ નપેટેથી મયો, તિવંચથી પજુ ભેજ;
 એકેન્દ્રિય સમ થઈ રહ્યો, આ શું ભેન વિવેક. તે. ૪
 જ્યાંથી જાપાસરે માનમાં, હીંધી રેહઃટેક;
 સુમતા હલારી સર્વની, ઉઠટો હીંધો મેલ. તે. ૫
 ભેન થયો પજુ વણ પડ્યો, પાંચે છદ્દિને હાથ;
 વળવાનું તે શું જાદ્યું, જાણે નાખી જાય. તે. ૬
 ધર્મનો મર્મ જાણ્યા વિના, નિંદા હીંધી જપાર;
 પરધર્મની દાપટીપમાં, મોઢો વાર હજાર. તે. ૭
 મજા વિન તપ જન કર્યો, છાદુ લેવા ઇનામ;
 જરા મોટાઈમાં મરી રહ્યો, જે શું માણઈનામ. તે. ૮
 મારે મમતે રહ્યા વાળા, ઘર સંધની માંધ;
 નિર્જીવ વાતને કારણે, ભેદ પાડ્યા જ્યાં ત્યાં. તે. ૯
 મારવાનો જવ લોગનું, કોઈ પૂર્વનાં પુણ્ય;
 પજુ મેં દર્જ વણું કરી, ઉભાર્યું નવ જવ. તે. ૧૦
 'પુત્ર' થઈ નવ સાચ્યો, માત વાત વિવેક;
 નારી લઈ નોખો થયો, હીંધાં દુઃખ બનેક. તે. ૧૧
 'જ્ઞાત' થઈ મેં શેષીયાં, ક્ષેષ ક્ષેપનાં બીજ;
 બંધુમાં ઉલં પડાવીયાં, ચર્મ સમાજ્યો નહીંજ. તે. ૧૨
 'નાથ' થઈ નિર્જીવણે, માર્યો નારીને માર;
 શાન્તપણે શિખર્યો નહીં, ધર્મોમર્મ વિચાર. તે. ૧૩
 'ભાપ' બન્યો પજુ જાણની, હીંધી નવ સંભાળ;
 મર્મ વિધાના જ્ઞાન વિજુ, શખ્યો જાણને જાણ. તે. ૧૪

'સસરે' થઈ મેં પાપીએ, વહુની હુંડી લાજ;
 ધોળામાં નાખી ધુળ મેં, ભયેં પાપનો ભાર. તે. ૧૫
 'નોકર' મિમકકુરામ મેં, સ્ત્રીથી લાંચ દરામ;
 શેકનું કાકયું સુક મેં, ધયું મહાજન નામ. તે. ૧૬
 'દેશી' બની નવ દેરાનું, કીધું કંઈ કથાણું;
 દેશના દુશ્મનથી મળ્યો, સ્વ મેં અધ અગળું તે. ૧૭
 ટોહી બની દેશ રાજની, બાજી બમાડી સર્વ;
 રંક મળ રખડાવી મેં, ઉકટું સમજાવું મર્વ. તે. ૧૮
 લવ મુજ સ્વાસ્થ્ય કારણે, રાગ રેલન મરખ;
 ભેડ પડાવે બુંડપ લઈ, મંગલે નરક સય તે. ૧૯
 'શિષ્ય' બન્યો ગુફરાજથી, કીધાં મર્વ મુમાન;
 શિખ ન જ્ઞાન અવજ મુખ, લંગા ભેક અજ્ઞાન. તે. ૨૦
 આંખે ઘડાં મેં કોઈ હોત, ન કયું ગુરૂદેશન;
 પાંચુ' ન સૂચ કે શાસ્ત્ર કાંઈ, પ્રિય.માંડી પ્રસન્ન તે. ૨૧
 કાન હઈ કયમી મુઠ્ઠી, ખાસ ખાસીનાં મીન;
 શાસ્ત્ર કયા સુનનાં મને, કંઈ બા.ડી બચિન. તે. ૨૨
 મમુ રસને સ ખપે નહીં, રચનાથી કોઈ વાર;
 પ્રમુ કીર્તન ને સ્તવનમાં, સાચવડે મુખ દાર. તે. ૨૩
 પુલ શુભળ અત્તર લગી, કીધી ગદે બહુ મંધ;
 સંત ચાલુની રજ તટ્ટી, નવ સ્ત્રીથી મુખંધ. તે. ૨૪
 કાયા કરી કુરબાન મેં, પરનારી પતંગ;
 જપ લપ મગ નવ ભાલ્યાં, દેખે. નવ સુસંગ. તે. ૨૫

'દેવાણી' થઈ શિ વલ્લુ લખ્યા. કુત. જ્યાં મેં લેખા
 સોનાં આપા મેં જળ્યા, લખ્યાં જાનક લેખ. તે. ૨૧
 બીજી કહ મેં જાણુ હઈ. કહી પાઠ્યા જાણ,
 કોઈ લેખ - સાચા હઈ, જાણું નેતરિવેક' ને. ૨૨
 નિજ લખ વડી સ્વર્ણન, મધ્યે મહી ગા,
 નરક લીધે લીધી હાથમાં, જાણુ નવલક તાક તે. ૨૩
 હુકેમ હોને ન જાંપી સુધે, પામં જાણી પાણ;
 રક જોઈ હોને વજરી. કહંક લખ્યા કુચાલ તે. ૨૪
 લેખ મેં લેખ જાણ્યા, નાચ્યો નીચને હાથ;
 મોટા પેટાને કાચ્યું, જાળી ગરજી ગાય. તે. ૨૫
 પત્ર પશુ જાણ જાણ્યા, જાણ્યા ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૨૬
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૨૭.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૨૮.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૨૯.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૦.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૧.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૨.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૩.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૪.
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ;
 જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં જાણ્યાં, જાણ્યાં ગાજ્યા હાથ. તે. ૩૫.

દેખું નજરે દુઃખ પામનાં, મારાં બધું તિર્થંચ;
 સકિત છતાં મકામાંક થઈ, દાન લીધું ન રંચ. તે. ૩૧
 ધન માફે તો ધણું રચું, નાબું માથ લગાર;
 તોય અટકાવ્યાં પરજા, સધમાં કીસો ખાર. તે. ૩૨
 બુજે મરે મારા બધુઓ, ધંધા વિચ નાચાર;
 નજરે નિરાંતે નિકાળીઆ, ક્યે નર તરખર. તે. ૩૩
 હું જાણે જગ સડે જાણું, મારે ધન સ્થાને સ્થાન;
 હું લાંકણે જન લાગીકું, હું રાનીથી રાન. તે. ૩૪
 પેટી પટારા પૂરજી બર્બા, ધન ધને ચિકાર;
 પાછા વાળ્યા મુજ નધુઓ, કંઠે કંઠે ચિકાર. તે. ૪૦
 છડકા છડ કરીને કડું, અનાઈ ભેગ;
 અનાઈ નિય તી શું કરે, મન મિત્ર એ રેખ. તે. ૪૧
 અપંગ અનથ પશુ તરી, લીડી ન મેં સંભળ;
 અપંગ પશુ રખા અને, ઉડતી હોડી મળ. તે. ૪૨
 નાજખાના પર ખાનગ્યે, ખાડકુડી ને કમ
 દુર્ગત દરદ વાડી વરણ, જેડી જનુસા ડંક. તે. ૪૩
 'જનની' બની જલ્દે સુરી, લાડી સમજી ન રાંડ;
 સંભળો વગુમી કરે, કુખ લજવી કમળ. તે. ૪૪
 'વધુ' બની મેં વર વણ કીધે, નજરે નધાળે; કમિયા
 સમુ સજા સંભાળે, કાજળે કાજળ વેર. તે. ૪૫

'સાધુ' જાની હું પાધિયી, જનને દીધી આજી,
 ઘસી યાજી પેનદી, ન બાધી આપણી આજી. તે. ૩૯.
 ખાણીકાણી ને રાખજી, જાડે એ ગર કાચ,
 મજ એવે છુપ જમાડીય વાડુ દે. ગડુ કલપ તે. ૪૦.
 'સાધુ' થઈ પેર કલેજે પડ્યો નવ આચર,
 જોઈ બધાને જોડાએ દરીયા બોલજું નવ તે. ૪૧.
 દીધો ન જોય ઉદેશ સુખ મમ લઈ રાજાજાણ,
 કાકે જિં મનું મરે, અનગા નવે દ. જ તે. ૪૨.
 'યુદ્ધ' થઈ એકો હોલ કરી, કોટે બંધીનું ૧૨,
 સાન સમાપી નેવે યુદ્ધે, ગુરુએ ખુદ રાજા બન. તે. ૪૩.
 અંગજની જુદી જાણી, લીધે દોકડો જાન,
 અંધમદામા ઉતરી ગયો, ડિગયા બગવત તે. ૪૪.
 પાપ કહી જાણી એકમે, તેને 'પ્રાકટ' નેવે,
 શિક્ષા મળે ચરકાચી, પામી લીધો કેમ દોષ ? તે. ૪૫.
 અજાણ પૂર્વજુ તોય પવ, અજાણરી તોય,
 દોષ દ્રોહ છેડું નહીં, મુદકાંઈ શેઠાણ ? તે. ૪૬.
 જાહે મોંમાં અપવાદ હો, જાહે સામાન્ય મોંય,
 જાહે પાપો પ્રતિક્રમણ હે, અજાણ મોં હોય. તે. ૪૭.
 જાવ પુરો મથા આવીએ, રંગો પાછાં પાંદાર,
 તોય ન અનગા લીલમા વસી, અનગા કરી મજબોર તે. ૪૮

યુરુહ હું તો હવે ગગનજો, આગ્યો આગ્રમે આજ;
 ક્રોધજ કરો મુજ કાળજું, ઉમારો મહારાજ ! તે. ૫૬.
 ચાહે તો પાઓ જડીમુદિ, ચાહે તો વનવાસ;
 અંગ ઉપાંગ છે આપનાં, હું તો આપનો દાસ. તે. ૫૭.
 'મિચ્છામી દુક્કડ' કે'તાં ગયાં, વરો મુજ અનેક;
 નાપી સરગતા મુજ અંજમાં, આ તો અચરજ છેક. તે. ૫૮.
 અનુભવ કરી યો આતમા ! હોડ સવગી કુટેવ;
 ધીરે ધીરે સૌ સાફ થયે, જિન દેવને સેવ. તે. ૫૯.
 કસોજણુ આખા વર્ષનું, રાખે નીતી ગર્થ;
 જીકાટે આઠે દીનમાં, કરે જાન્યમતિ અર્થ. તે. ૬૦.
 દેખે મુલે તેવું કહે, એ પર ધરયો ન રોષ;
 કહ્યા કદાપા ઉમેગીએ, એમાં એનો યો દોષ ? તે. ૬૧.
 ક્રોધજ બને જો કાળજું, છુટે હાથગી ધન;
 વધરાનો ધાય વિનાશ તો, પર્યુષણુ ધન્ય ધન્ય તે. ૬૨.
 આવા અનર્થો થઈ ગયા, હવે ન કરું એક;
 તો તો પર્યુષણુ પર્વ છે, નહિતર 'પત્રોજય' છેક. તે. ૬૩.
 ગાય શીએ ને સાંકળે, વતે રાખી વિવેક;
 પ્રાણુજીવન તો જાણ્યો, પ્રબુજી યાવક લેખ. તે. ૬૪



દેવલોકની હકીકતનું પત્રક.

દેવલોકની નામ.	જેના સંદર્ભે આપર.	રકત્ત (અ.ન.)	જિલ્લાના મિલ પરિચય ૧૮૭૧	જિલ્લાના મિલ પરિચય ૧૮૭૨	જિલ્લાના મિલ પરિચય ૧૮૭૩	જિલ્લાના મિલ પરિચય ૧૮૭૪
મુખર્મી.		૨૨	૨૭૨૦	૧૦૦	૨	૧૨૬૬૨૦
મુમાન.		૨૮	૨૬૦૦	૧૦૦	૧૦	૨૬૦૦૦૦
અનંતકુમાર		૧૨	૨૬૦૦	૧૦૦	૧૦	૨૬૦૦૦૦
મહેન્દ.		૮	૨૬૦૦	૧૦૦	૧૦	૨૬૦૦૦૦
જલ્લોકી.		૬	૨૬૦૦	૧૦૦	૧૦	૨૬૦૦૦૦
લાંનક.	પુષ્કર્ણકે	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
મહાગુરુ.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
સદલાર.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
ગામ્બુત.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
પાણી.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
આરબુ.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦
ગામ્બુ.	"	૫૦	૬૦૦૦	૮૦૦	૧૦	૬૦૦૦૦૦

આર રવિચંદ્ર ઈપર નવ પ્રિયેષ ઇ તેમાં સજ્જ ત્રીકું છે
તેના વર્ણનનું પદ્યક.

ક્રમ સંખ્યા	પદમાં વિમાન.	રવિચંદ્ર આવણ.	ભોંયતળીમાં.	રવિચંદ્ર અવશેષના	પદમાં ભોંયત- ના પ્રદેશ
૧	૧૧૧	૨૨ થી ૨૫ સાગર	} ભારીસ ભોંયતળી	} બે હાથની	} હાથર ભોંયતળી
૨	૧૦૭	૨૫ થી ૨૮ સાગર			
૩	૧૦૦	૨૮ થી ૩૧ સાગર			

કથાતિથ મહતી
માહત્વનો ચિતાર.

સે. ૩	હાથર
સે. ૩	મંગળ
સે. ૩	મહાપતિ
સે. ૩	શુક
સે. ૪	શુક
સે. ૪	નક્ષત્રનાં વિ.
સે. ૮૦	મંદમાનુ વિ.
સે. ૧૦	સુવેનુ વિમાન
સે. ૭૬	તારા મંદળ
૦	પૂર્વ
૬૦૦ નિર્માન કુલ.	
ભોંયતળી આર	
માહિતો ..	

૭ કાયદા બોસર્લું પત્રક.

નામ.	ગોત્ર.	કુલ કુલ બોસર્લું પત્રક	કુલ કુલ બોસર્લું પત્રક	કુલ કુલ બોસર્લું પત્રક
હીયાવર કાય.	પૂરિ કાય.	૧૨	બાવાસ હજાર પર્વ.	
જાંબીયાવર કાય.	જાંબી કાય.	૭	સાલ હજાર પર્વ.	
સપીયાવર કાય.	તેજી કાય, જાંબી,	૩	૩ જાંબી.	
સુમતીયાવર કાય.	વાહી કાય.	૬	૨ જાંબી.	
પંચાવર કાય.	વનરપતિ કાય.	૨૮	૫૫ હજાર પર્વનું.	
જાંબીયાવર કાય.	જાંબી કાય.	૭	૧૩ વરસ.	
	તેરડી.	૮	૧૬ દિવસ.	
	ચોરડી.	૬	૧ માસ.	
	૧ ચોરડી ત્રીજા ચ	૧૨૧	૬૧૬ પૂર્વ	
	૨ ચોરડી ચ	૧૦	૬૧૬ પૂર્વ	
	૩ ચોરડી ચ	૧૨	૬૧૬ પૂર્વ	
	૪ ચોરડી ચ	૧૦	૬૧૬ પૂર્વ	
	૫ ચોરડી ચ	૮	૬૧૬ પૂર્વ	
	નારડા	૨૫	૬૩ સાગર	
	રેવતા	૨૬	૬૩ સાગર	
	મનુષ્ય	૧૨	૬૩ સાગર	

